

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 17 oktober 2024

Notulen van de raadsvergadering van 17 oktober 2024 (ochtendzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 16.

Voorzitter: mevrouw drs. C.J. Schouten

Tegenwoordig zijn 45 leden, namelijk de heer M.R. van Campenhout, mevrouw P.J.H.D. Verkoelen, de heer R.G.C. Segers-Hoogendoorn, de heer T.S.J. Coşkun, de heer A.R. Oostdijk, de heer M. Verhoef, de heer J.M.D. de Waard, de heer S. Ceulemans, de heer R.T.J. van der Velden, de heer T.J. Vonk, de heer B. van Schaik, de heer T. de Haan, mevrouw A.J.A. Maassen, mevrouw C. Aafjes-van Aalst, de heer M. Crielaard, de heer G.F.E. Koster, de heer T. Roskam, mevrouw I. van Wifferen, mevrouw J.M. Nunnely, mevrouw S. Reitema, mevrouw M.E. Vogelaar, mevrouw A. Kockelkoren, de heer G.J. Engberts, de heer D.P.A. Tak, de heer N. Akhatab, mevrouw E. Rehim Zadeh, de heer R.N. Dahoe, mevrouw L.S. Vlieger, mevrouw M.S. Abrahamse, de heer S.M. Bonte, de heer M.H. Biljoen, de heer S. Soytekin, mevrouw I. Elfilali, mevrouw J. Bokhove, mevrouw V.A. Bruin, de heer S.J.C. Becker, mevrouw M.Y. Morkoç, mevrouw S. van de Peppel, de heer T. Kind, de heer E.P.J. Verweij, mevrouw D.A. van Groningen, de heer F. Elbay, de heer D.J. van Dommelen, de heer J. Vicario en mevrouw M.S.S. de Jong

Afwezig is: -

Namens het college is tegenwoordig: de heer F. Achbar

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders, met dien verstande dat zij van 11.35 uur tot 11.37 uur en van 12.50 uur tot 12.52 uur is waargenomen door de heer W. de Bel

1.1 Opening

De VOORZITTER. Goedemorgen allemaal. Een bijzonder moment, dat ik hier nu, eigenlijk voor de tweede keer maar wel nu in een andere hoedanigheid, in uw zaal aanwezig mag zijn. We hebben een behoorlijke agenda als het allemaal wordt toegestaan, dus ik stel voor dat we gewoon ook snel aan de slag gaan. Dan open ik hierbij de raadsvergadering en heet ik u allen ook van harte welkom, ook de mensen op de perstribune en natuurlijk ook degenen die ons op afstand volgen, want dat zijn er ook altijd veel, en onze medewerkers, die achter de schermen altijd heel hard hun best doen.

1.2 *Onderzoek geloofsbrieven van het te benoemen burgercommissielid mevrouw E.C. (Eveline) Padberg-de Haan*

De VOORZITTER. Wij gaan door naar punt 1.2. Dat is het onderzoek van de geloofsbrieven van het te benoemen burgercommissielid mevrouw Eveline Padberg-de Haan. Ik heb de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven gevraagd een onderzoek in te stellen naar de geloofsbrieven van mevrouw Eveline Padberg-de Haan. Ik neem aan dat de commissie haar werkzaamheden al heeft verricht en ik geef het woord aan de voorzitter, de heer Coşkun. Hij staat er al, dat is snel.

De heer COŞKUN (sp). Dank u wel voorzitter, ik was maar vast gaan staan. Leden van de gemeenteraad, ik deel u mede dat de commissie de geloofsbrieven heeft onderzocht van mevrouw E.C. (Eveline) Padberg-de Haan, die door de fractie van de VVD is aangewezen als burgercommissielid. De commissie heeft de geloofsbrieven en de daarbij behorende bescheiden onderzocht en in orde bevonden. De commissie adviseert mevrouw E.C. Padberg-de Haan toe te laten als burgercommissielid voor de raadsperiode 2022-2026 voor zover het lidmaatschap van de commissies zonder onderbreking voortduurt. Dat was het voorzitter.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Ik stel u voor het advies van de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven over te nemen en mevrouw Padberg-de Haan toe te laten als burgercommissielid van uw raad.

1.3 Beëdiging van mevrouw E.C. (Eveline) Padberg-de Haan als burgercommissielid

De VOORZITTER. Dan gaan we nu over tot de beëdiging. Mag ik de griffier verzoeken mevrouw Padberg-de Haan binnen te leiden door de hoofdingang van deze raadzaal. U gaat allemaal al staan inderdaad. Dat was mijn volgende verzoek, maar dat doet u al vanzelf. Maar ik vraag ook de aanwezigen op de publieke tribune voor zover dat mogelijk is te gaan staan.

Goedemorgen, hartelijk dank en fijn dat u hier ook voor mij bent verschenen. Mevrouw Padberg-de Haan heeft aangegeven de verklaring en belofte af te willen leggen. Klopt dat? Ja.

Door de gemeenteraad is tot uw toelating als burgercommissielid besloten. Alvorens uw functie te kunnen uitoefenen, dient u overeenkomstig artikel 4, achtste lid van de Commissieverordening in handen van de voorzitter de eed of een verklaring en belofte af te leggen. U heeft gekozen voor de verklaring en belofte. Na voorlezing door mij van het wettelijk voorgeschreven formulier, verzoek ik u mij na te spreken de woorden 'Dat verklaar en belooft ik!'

'Ik verklaar dat ik, om tot burgercommissielid benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik verklaar en belooft dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik belooft dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als burgerlid van een commissie naar eer en geweten zal vervullen. Dat verklaar en belooft ik!'

Mevrouw PADBERG-DE HAAN (vvd). Dat verklaar en belooft ik!

De VOORZITTER. Dan feliciteer ik u heel hartelijk namens de gehele raad en ik heet u ook van harte welkom in ons midden. (*Applaus.*) Ik wens u ook heel veel succes toe bij uw werkzaamheden als burgercommissielid in de commissie BOFV en ik wil daarna ook meteen schorsen voor de felicitaties aan uw adres. Dank u wel.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER. Dames en heren, mag ik u verzoeken om uw plaats weer in te nemen? Hartelijk dank.

1.4 Mededelingen

De VOORZITTER. Dan komen we nu bij het punt mededelingen. Mevrouw Van Groningen van de VVD heeft aangegeven een initiatiefvoorstel te willen indienen. Ik wil graag het woord geven aan mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd). Dank u wel voorzitter. Voorzitter, ik ga u een geheimpje vertellen. Ik sta hier namelijk vandaag met twee petten op. Ik sta hier als gemeenteraadslid dat een initiatiefvoorstel gaat indienen, waar ik overigens negen maanden aan heb gewerkt. Maar ik sta hier ook als een trotse moeder. Een moeder van twee kinderen, een jongen en een meisje, en het initiatiefvoorstel dat ik heb geschreven, ik merk dat ik toch een beetje emotioneel word, is geïnspireerd op een van die twee kinderen. Dat is omdat mijn jongste kind een dochter is, ze heeft van die prachtige lange blonde haren, en benen nu al tot in de hemel, en ze is nog maar twaalf jaar oud. En dames en heren, ze gaat vast het Rotterdamse nachtleven onveilig maken zodra ze kan, eigenlijk net zoals haar moeder af en toe nog steeds doet. En voorzitter, dat gun ik haar natuurlijk van harte, want ja, zoals vele ouders ook dat hun kinderen gunnen, wil je ze op een gegeven moment loslaten in onze stad en dat ze de mooie horeca gaan ontdekken. Maar laten we eerlijk zijn, ik ben geen onbezorgde moeder. En dat is misschien ook de emotie die u vandaag een beetje proeft. Want heel veel ouders zijn ook niet onbezorgd als ze weten dat ze hun kostbaarste bezit los gaan laten in deze stad, in het Rotterdamse uitgaansleven. En waarom is dat? Hoe vaak hoor je niet dat vrouwen worden lastiggevallen als ze uitgaan? 77% van de vrouwen in Rotterdam heeft te maken gehad met seksueel geweld tijdens het

uitgaan. Sterker nog, 90% van de vrouwen past haar kleding of gedrag aan omdat ze niet in die situatie wil belanden. En dat is dus gewoon absurd als je een avondje wil stappen in onze stad. Veiligheid in de openbare ruimte is daarom een speerpunt voor mij en voor de Rotterdamse VVD. En dankzij de inspanningen van deze gemeente, maar ook van de horeca is de stad de afgelopen jaren vele malen veiliger en aantrekkelijker geworden. Lege, ongezellige plekken in de stad zijn omgetoverd tot mooie, bruisende straten, vol levendige horeca. Zoals hier om de hoek bij de Meent. Of wat denkt u van de Witte de Withstraat, die gewoon in allerlei gidsen omhoogpopt als the place to be. Horeca speelt gewoon een cruciale rol in het creëren van deze levendige en veilige stad. Ze brengt mensen samen, ze zorgt voor vertier, ze maakt de straten aantrekkelijk en ze zorgt ook voor sociale veiligheid en controle op die plekken die anders heel leeg en verlaten zouden aanvoelen. Alleen, onze horecagebieden liggen verspreid door de stad en missen een verbindingroute, een verbindingroute die logisch en ook aantrekkelijk is. Sommige straten tussen die horecagebieden liggen er zelfs 's avonds en 's nachts stil, donker en verlaten bij. Ze voelen onveilig en zeker voor die vrouwen om die route te nemen. Want het is niet uitnodigend om dan van het ene naar het andere gebied te lopen of te fietsen. En dat is jammer, ongelooflijk jammer, want de Rotterdamse horeca heeft zoveel te bieden. De Rotterdamse VVD pleit dan ook met dit initiatiefvoorstel, ik laat het even zien, de 'Rotterdamse horecaroutes', voor het verbinden van de Rotterdamse horecagebieden via veiligere, aantrekkelijkere loop- en fietsroutes. Met goed verlichte straten, met voldoende toezicht. Een stad die in beweging is, is namelijk ook een stad waar mensen zich veilig voelen. Ik vind ten diepste dat Rotterdam de allermooiste rotstad is die er is. Want deze stad houdt van mooie ideeën, nieuwe ideeën, innovatie en denkt in kansen. Rotterdam is een stad die strijdt voor een veilig uitgaansleven, waar iedereen welkom is en mag zijn wie hij of zij wil zijn. Ik dien dan ook met gepaste trots en ook met grote dank aan Jasper en Mila, die mij geholpen hebben om dit allemaal in woorden op te schrijven, dit initiatiefvoorstel in, 'Rotterdamse horecaroutes, veilig uitgaan voor iedereen in Rotterdam'. Uiteraard in een mooie wijnzak, want dat hoort ook een beetje bij de horeca. En ik hoop dan ook dat in de nabije toekomst alle ouders een beetje beter kunnen slapen omdat hun kinderen veilig tussen de horecagebieden kunnen bewegen. Dank u wel. (Applaus.)

De VOORZITTER. Dank u wel mevrouw Van Groningen, ook voor uw persoonlijke verhaal hierbij en ik denk ook herkenbaar voor heel veel ouders. Wij zullen het initiatiefvoorstel 'Rotterdamse horecaroutes, veilig uitgaan voor iedereen in Rotterdam' doorgeleiden naar de commissie MHEK en het college om een advies vragen. De heer Vonk heeft aangegeven een initiatiefnotitie te willen indienen en ik vraag de heer Vonk om hier te komen staan om het woord te voeren.

De heer VONK (cu). Dank voorzitter. Voorzitter, Rotterdam is een stad van ongekende diversiteit. De stad van honderden kleuren en geuren, geloven en culturen. De stad waar iedereen tot een minderheid behoort en de stad waar we al die minderheden ruimte geven om tot bloei te komen, want alleen dan bloeit de stad als geheel. Alleen dan bloeit Rotterdam. Dit is een prachtig ideaal, maar tegelijkertijd is deze bloei van Rotterdam en al haar minderheden anno 2024 niet vanzelfsprekend. Voorzitter, daarom stond ik hier een jaar geleden ook. Op 23 september 2023 besprak de raad namelijk het ambitieuze ontwikkelplan voor een nieuw stuk Rotterdam, de Oostflank. Aan alles leek gedacht, 30.000 nieuwe woningen, een nieuwe oeververbinding, flinke investeringen in openbaar vervoer. Maar Rotterdams veelkleurigheid ten spijt had dit plan geen oog voor kerken, moskeeën en andere religieuze en maatschappelijke organisaties. Dat kan niet juist zijn. Hoe kun je nu een nieuw stuk Rotterdam bouwen zonder kerk of moskee? Voorzitter, als raad hebben wij daarom het college opgeroepen om in navolging van andere wereldsteden bij de verdere uitwerking van de ontwikkelingen van de Oostflank expliciet ruimte te reserveren voor en rekening te houden met de vestiging van religieuze en maatschappelijke organisaties. Het college stelde zich positief maar afwachtend op. Geïnteresseerde organisaties moesten zichzelf maar melden. Maar dat is wat ons als ChristenUnie betreft, onvoldoende. En daarom zijn we een jaar lang zelf op pad gegaan om deze verhalen op te halen en naar de raad te brengen. Het resultaat dien ik vandaag in, onze initiatiefnotitie 'Meer dan steen en hout alleen - Naar een kerkenvisie 2.0'. Ons is gebleken dat het structureel ontbreekt aan goede samenwerking en ondersteuning bij het vinden van passende kerkelijke huisvesting en dat moet anders. Zoals het onderzoek 'Tel je zegeningen' al uitwees, zijn kerken en andere religieuze organisaties te belangrijk voor Rotterdam om ze in de kou te laten staan. Maar de huisvesting van kerken is niet alleen nuttig met het oog op de enorme maatschappelijke toegevoegde waarde van deze geloofsgemeenschappen, er staat ook een veel fundamenteeler, principiëler punt op het spel. Artikel 6 van de Grondwet is namelijk fantastisch, maar als je structureel geen passende plekken kan vinden of betalen om zoals het Grondwetsartikel dat zegt je godsdienst in gemeenschap met anderen vrij te belijden, dan hebben we als samenleving echt een probleem. Voorzitter, als christelijke partij is de

ChristenUnie goed gepositioneerd om juist de verhalen van kerken te verzamelen en ze te vertalen van de straat naar de raad. En het ligt in de lijn der verwachting dat de verhalen van christelijke organisaties zicht geven op de ervaringen en behoeften van een veel breder spectrum aan religieuze en maatschappelijke organisaties. De notitie mondt uit in een zevental oplossingsrichtingen en daarmee een aanzet tot wat wij noemen een kerkenvisie 2.0. Rotterdam kent natuurlijk al een kerkenvisie, met maatregelen voor bestaande gebouwen. Die moeten onverminderd worden voortgezet. Maar onze notitie biedt aanknopingspunten om verder te denken dan bestaande gebouwen alleen. Want kerken zijn levende gemeenschappen met veranderende huisvestingsbehoeften. En daarom is er een grote behoefte aan een kerkenvisie 2.0. Paul van de Laar, bijzonder hoogleraar stadsgeschiedenis aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, zei het al heel treffend. Ik citeer: "Rotterdamers hebben na de ontzuiling leren leven met een publieke ruimte waarin kerk en staat gescheiden zijn. Maar zelfs in het rationele, zakelijke Rotterdam is religie nooit verdwenen. In de wereldhavenstad komen er van oudsher ook nieuwe gelovigen bij, die hun aanspraak doen op een plek in de publieke ruimte, met nieuwe toevoegingen aan het silhouet van de stad tot gevolg." Einde citaat. Voorzitter, de initiatiefnotitie die ik vandaag indien, laat zich dus lezen als een stevig appel op het college en de raad. Laten we niet alleen bouwen voor het Rotterdam dat we op papier misschien het liefst zouden willen zien, maar voor het Rotterdam dat hier buiten het stadhuis feitelijk al bestaat. Want Rotterdam, dat zijn wij. Die stad van honderden kleuren en geuren, geloven en culturen. Die stad waar iedereen tot een minderheid behoort en die stad waar we al die minderheden ruimte geven om tot bloei te komen. Want alleen dan bloeit onze stad ook als geheel. Alleen dan bloeit Rotterdam. Voorzitter, een laatste opmerking. Als raadslid is het natuurlijk mijn naam die boven deze notitie staat, maar zoals mijn collega-raadsleden weten, zijn het vaak de burgerleden en de fractiemedewerkers die de vuile meters moeten maken. Daarom spreek ik vanaf deze plek graag mijn hartelijke dank uit aan mijn zeer gewaardeerde burgerlid Gerben van Dijk, maar ook de fractiemedewerkers Thom van Dam, Chris Noordzij en natuurlijk ook Pieter Dirk Dekker. Zij hebben de vele verhalen verzameld, de analyses gemaakt en de bouwstenen klaargelegd. Nu is het aan ons als raad. Laten we samen bouwen aan het Rotterdam dat hier buiten het stadhuis feitelijk al bestaat en waar zo ontzettend hard behoefte is aan echte ontmoeting. Dank u wel. *(Applaus.)*

De VOORZITTER. Hartelijk dank mijnheer Vonk. We zullen de initiatiefnotitie 'Meer dan hout en steen – Naar een kerkenvisie 2.0', doorgeleiden naar de commissie BWB en het college om advies vragen. Mevrouw Elfilali en mevrouw Vlieger hebben ook aangegeven een initiatiefvoorstel te willen indienen. Mevrouw Elfilali vraag ik om plaats te nemen en het woord te nemen als zij dat wenst en daarna kan mevrouw Vlieger ook het woord voeren. Ik moet nog even kijken waar iedereen zit. Ik geef het woord aan mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Dank voorzitter. Geachte collega-raadsleden, geacht college, mensen op de tribune, de pers en ook mensen die dit vanuit huis volgen. U zit hier vandaag met het privilege dat u een paspoort heeft, een rijbewijs, een geboorteakte. U zit hier ook met het privilege dat u kunt werken, kunt studeren, kunt reizen, een bankrekening kunt openen. U kunt van zorgverzekering wisselen als u dat wilt. Als u juridische hulp nodig heeft, dan kunt u dat opzoeken. En als u aangifte wilt doen bij de politie dan kunt u dat in alle veiligheid en vrijheid doen. Als u ziek bent dan gaat u naar de dokter. U bestaat, zowel fysiek als op papier. En volgens al onze systemen bestaat u ook. Maar dat geldt niet voor iedereen. Dat geldt namelijk niet voor de meer dan 6000 mensen in Rotterdam die hier zonder de juiste papieren leven, vaak al jaren, met binding met de stad. Ze leven een schaduwbestaan zonder perspectief en zonder minimale mensenrechten. Vandaag staan wij vanuit Volt en GroenLinks en ook met steun van ChristenUnie, BIJ1, SP en Partij voor de Dieren, op voor deze groep Rotterdamers. De Rotterdammer zonder de juiste papieren die hier is en die ook niet weg kan. Ongedocumenteerde mensen vallen buiten onze stelsels, buiten onze systemen. Ze bestaan niet en ze kunnen geen kant uit. Het is heel makkelijk om te zeggen dat deze mensen weg moeten, het land uit, en je kunt er ook voor kiezen om je ogen te sluiten en weg te kijken. Maar dat doen wij niet. Deze mensen kunnen namelijk simpelweg nergens heen. Ook al zouden ze dat willen, wat sommigen ook gewoon zouden willen. Maar zonder de juiste papieren kun je niet naar een ander land. En hoe je het wendt of keert, deze mensen zijn er. En als stad, en zeker als een stad als Rotterdam, hebben we ook een zorgplicht. Dit is ook heel recent bevestigd door het Europese Hof van Justitie. Daarom zijn wij vanuit Volt en GroenLinks trots om vandaag het initiatiefvoorstel 'Recht op een menswaardig bestaan' aan u aan te bieden, juist vandaag, terwijl onze minister-president in Brussel in de Europese Raad zal vergaderen over migratie. Met een landelijk kabinet dat het strengste asielbeleid ooit wil voeren, en met een college dat als enige in Nederland wil stoppen met het minimum, bed, bad en brood, de LVV-regeling in Rotterdam. Wij

willen onze dank uitspreken aan Vera Nuijens en Martijn Heikoop van onze fracties, die keihard hebben gewerkt en ons hebben geholpen bij dit initiatiefvoorstel. En heel veel dank aan Demi van der Ende voor de prachtige vormgeving van het voorstel. Collega's, het gaat hier om verantwoordelijkheid en om een zorgplicht. Wij hebben elf voorstellen waarmee we een menswaardig alternatief bieden voor het huidige beleid voor ongedocumenteerde mensen in Rotterdam. En met ons voorstel kunnen we meedoen, wat goed is voor hen maar ook voor de stad. Want immers, er zijn grote arbeidstekorten die wij niet weten te vullen. Laat mensen meedoen en belasting betalen in plaats van dat we onnodig veel kosten kwijt zijn voor detentie, maar ook voor problemen als gevolg van dakloosheid en een gebrek aan gezondheidszorg. Ik zal er een paar uitlichten en daarna voorzitter, zal mijn collega-raadslid Vlieger die verder aanvullen. Wij stellen namelijk voor om naar voorbeeld van steden als New York en Zürich te voorzien in een stadspas, een vorm van identificatie. We hebben in Rotterdam bijvoorbeeld al de Rotterdampas, dus die zou prima als stadspas kunnen fungeren. En laten we net als in Amsterdam een app ontwikkelen met alle informatie die nodig is voor mensen zonder de juiste papieren en die toegankelijk maken, bijvoorbeeld voor juridische bijstand. Want in een rechtsstaat heeft iedereen recht op toegang tot het recht en rechtsbescherming, ongeacht je budget, je netwerk of je kennisniveau. In ons voorstel hechten we ook specifiek aan aandacht aan jongeren en ouderen. In onze stad zijn jongeren vaak ook kind van een ongedocumenteerde ouder, die zodra ze volwassen zijn niets meer kunnen en niets meer mogen. Wij zeggen: laat deze dreamers meedoen en een opleiding volgen in Rotterdam. Rotterdam, stel een onderwijsconvenant op zodat dit mogelijk is. En laten we ook een nieuwe start maken en ook voor de ongedocumenteerde kinderen die hier al zijn in Rotterdam pleiten voor een kinderpardon, zodat deze kinderen met hun ouders zonder stress, mentale druk en ook met perspectief kunnen opgroeien en kunnen bijdragen aan onze samenleving. Voorzitter, ik zou nu graag het woord willen geven aan mijn collega Vlieger.

De VOORZITTER. Dank u wel. Het woord is aan mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLEIGER (gl). Geachte raad, college, lieve mensen op de tribune, pers. Quote 1: "Ik wil gewoon belasting mogen betalen in dit land." Quote 2: "Afgelopen week kwamen er nog mannen vermoeid terug van hun werk. Door het niet krijgen van beschermende kleding op de bouwplaats hoestten zij bloed op in de avond." Quote 3: "Ik wil mij vrij kunnen voelen, echt vrij. Niet constant angstig over mijn schouder moeten kijken, bang voor een controle, bang dat ik een foutje maak, bang dat ik word opgesloten." Het leven van mensen zonder de juiste papieren is een schaduwbestaan. Deze grote groep mensen is hier, in onze stad, maar ze worden niet erkend als volwaardig persoon, als volwaardig mens. Ruim 6000 mensen, Rotterdammers met ieder zijn eigen verhaal en geschiedenis. Ongedocumenteerde mensen zijn vaak mensen die op zoek waren naar een veilige plek, een beter leven, en op deze vlucht Nederland vonden. Vluchten naar Nederland omdat je vreest voor je eigen leven vanwege het feit dat je lhbtqia+ bent, van de verkeerde politieke partij bent en gezocht wordt, of omdat er een oorlog woedt. En soms is dit alles niet genoeg om in ons systeem een verblijfsstatus te krijgen. Het grote monster genaamd het systeem kent zijn fouten, maar erkent deze bij lange na niet. Om gewoon een beter bestaan op te bouwen is het niet vreemd dat mensen hier komen en hier blijven. Teruggaan is vaak geen optie. De veelzijdigheid van ongedocumenteerde mensen zit in zoveel aspecten. Sommige mensen wonen bij familie of vrienden en hebben daar steun aan. Sommige hebben veel baat bij de hulp van maatschappelijke organisaties in de stad of zwerven op straat en andere zijn verstopt. Ook de verschillen in levensfasen maken dat er andere behoeften zijn. Zo zijn er ongedocumenteerde kinderen, zonder netwerk of binding met het land waar hun ouders vandaan komen, van wie dan wordt verwacht dat zij zelfstandig terugkeren. Ouderen die hier al meer dan twintig jaar zijn in onze prachtige stad, die zich echt Rotterdammer voelen en die een goede oude dag gegund zou moeten worden. De ideeën in dit initiatiefvoorstel zijn soms al eerder ter sprake gekomen. Wij maken ons als partijen al geruime tijd hard voor deze groep Rotterdammers en staan met trots naast hen. Wij zien jullie. Wij zien de mensen die geen land meer hebben. Wij zien de mensen die geen papieren van hun land krijgen. Wij zien de mensen die geen toekomst meer zien in eigen land. Maar met het ondoordachte besluit van het extreemrechtse kabinet om de LVV te beëindigen en de weggijkmentaliteit van dit college om geen verantwoordelijkheid te nemen voor deze mensen en daardoor geen enkele vorm van opvang en begeleiding meer te financieren, liet het ons geen andere mogelijkheid. Dit is het moment om een gezicht te geven aan de schaduwen. Dit is het moment om steun te bieden, om een langetermijnvisie te brengen en met volledige menswaardige oplossingen te komen. Want iedereen die zich in onze stad bevindt, heeft recht op een menswaardig bestaan. Ons voorstel bestaat uit elf concrete punten, zoals net genoemd, om de situaties van deze mensen te verbeteren. Het begint allemaal bij de basis: bed, bad, brood en begeleiding, en loopt verder langs

cruciale punten zoals het verbeteren van de toegang tot zowel lichamelijke als psychologische zorg, het introduceren van een stadspas als identificatiemiddel, waarborging van werknemersrechten en het introduceren van een werkvergunning tot een rusthuis en een informatieapp. Wij willen tot uw hart spreken en zien medemenselijkheid als genoeg argumentatie voor ons voorstel. Tegelijkertijd, voorkomen is beter dan genezen en informeren doet leren, is het motto van veel van deze punten. Dus als je je gevoel kwijt bent, kun je altijd op je ratio terugvallen, en laat deze dan je onderbouwing zijn. Want het opsluiten van mensen, vaak omdat zij zich niet kunnen identificeren, kost veel meer dan het geven van een stadspas en een bed. Het inzetten op een werkgeversvergunning zorgt ervoor dat we arbeidstekorten wegwerken en met veiligheidsmiddelen...

De VOORZITTER. Mevrouw Vlieger, mag ik vragen om naar een afronding te gaan? Het is het indienen van een initiatiefvoorstel en het is denk ik ook goed dat we daar de toelichting bij krijgen, maar niet een heel debat.

Mevrouw VLI EGER (gl). Afrondend grijp ik terug op de quotes die ik in het begin aanhaalde. Mensen zonder de juiste papieren in Rotterdam voelen zich Rotterdammer. Ze houden van deze stad en ze voelen zich verbonden met deze stad. Ik ben trots op het initiatiefvoorstel dat ik met Volt indien en dat wordt ondersteund door de ChristenUnie, BIJ1, SP en Partij voor de Dieren. Grote dank aan alle organisaties, mensen die wij hebben gesproken en de fractiemedewerkers. Zoals de Amerikaanse politicoloog Samuel Huntington eens zei: "Many more people in the world are concerned with sports than with human rights." En wij vinden dat het tijd is om dat te veranderen. Want geen mens is illegaal en iedereen heeft recht op een menswaardig bestaan. (*Applaus.*)

De VOORZITTER. Hartelijk dank mevrouw Elfilali en mevrouw Vlieger. We zullen het initiatiefvoorstel 'Recht op een menswaardig bestaan' doorgeleiden naar de commissie WIOSSAN en het college om advies vragen.

De heer CEULEMANS (lr). Voorzitter, kan ik heel even een punt van orde maken? Ik wil gezegd hebben dat er terecht al een opmerking is gemaakt over de lengte van dit hele verhaal. Dit heeft niets meer te maken met het indienen van een initiatiefvoorstel. Dit is gewoon een ellenlang betoog. En ik wil ook gezegd hebben dat hier gewoon misbruik wordt gemaakt van het instrument van een initiatiefnota indienen. Termen als extreemrechts kabinet, walgelijk in de wetenschap dat niemand erop kan reageren. Ik vind het niet alleen misplaatst, ik vind het ook laf.

De VOORZITTER. Waarvan akte mijnheer Ceulemans.

Mevrouw VERKOELEN (50+). Voorzitter, een punt van orde.

De VOORZITTER. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50+). Ik steun Leefbaar Rotterdam in het feit dat wij misschien dit initiatiefvoorstel niet hadden willen zien of anders hadden willen zien. Maar ik wil toch wel heel duidelijk stellen dat we hier geen regels voor hebben, dat iedereen er vrij in is, en dat ik het niet netjes vind dat als er raadsleden een initiatief indienen, hoe dan ook, er zo gereageerd wordt vanuit de raad. Want we moeten het altijd toejuichen dat dat gebeurt. En dat het dan met twee mensen is, wees maar blij dat het er niet zes zijn die het hadden ingediend, zou ik dan denken. Tel uw zegeningen, mijnheer Ceulemans. Dus ik vind het niet netjes, dat wil ik ook gemeld hebben, want een initiatiefvoorstel van leden is toch wel vrij heilig.

De VOORZITTER. Dank u wel mevrouw Verkoelen. Ik denk dat het gewoon aan eenieder is om een goede toelichting te geven op initiatiefvoorstellen en dat is hier ook gebeurd en ik zie uit naar alle andere nieuwe initiatiefvoorstellen en -notities die hier ook nog ingediend zullen worden, waarvan ik denk dat we het debat ook op de goede plaats moeten voeren en dat is namelijk in de commissie. Maar dank voor deze toelichting hier.

2. Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 17 oktober 2024

De VOORZITTER. Dan kom ik nu bij het punt van de vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 17 oktober 2024. Ik zal de agenda met u doornemen en aan het eind zal ik u ook

de gelegenheid bieden om nog aanvullende opmerkingen te maken. Er is één verzoek ontvangen voor een regulier debat, 'Niemand slaapt op straat, ook ongedocumenteerden niet'. Ik zie dat mevrouw Maassen daar een opmerking over wil maken en ik geef mevrouw Maassen het woord.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja voorzitter, ik heb de aanvraag van de heer Segers-Hoogendoorn met veel interesse gelezen en hij geeft ook aan dat er een opnamestop is per 1 november a.s. Dat zou zeker ook voor D66 een reden zijn om vandaag dat debat te willen voeren, maar ik was er zelf ook enigszins door verbaasd, dus ik heb ook contact opgenomen met de wethouder om navraag te doen of dat klopt, of inderdaad die opnamestop er is, en die heeft aangegeven dat tot en met 31 december a.s. deur van de LVV niet op slot gaat, en dat als er bedden zijn dat ook mensen daar kunnen aankloppen voor een bed. Ik zie de wethouder knikken. Dat betekent dat ik het goed zeg en dat D66 er ook aan hecht om vast te houden aan het debat dat we eerder al met elkaar hebben besproken en dat betekent dus dat we op 23 oktober in de commissie hier uitgebreid met elkaar over kunnen debatteren en daarna in de raad. Mijn voorstel is dan ook om het debat van de agenda van vandaag af te voeren.

De VOORZITTER. Ik zie dat mevrouw Vlieger nog één opmerking heeft.

Mevrouw VliegEER (gl). Ja, ik wilde graag een punt van orde maken.

De VOORZITTER. De heer Segers, excuus. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Mevrouw Vlieger. Ik denk dat het wel zo netjes is om de heer Segers eerst het woord te geven als de eerste indiener van dit agendapunt.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja, dank voorzitter. Deze aanvraag is ingediend naar aanleiding van het feit dat vorige week de actualiteit geblokkeerd werd en toen was hetzelfde argument er al. Vanaf 1 november a.s. is er een opnamestop. En precies vanwege de reden van de inbreng die mevrouw Maassen nu doet, dat was trouwens een mooie eerste termijn wat mij betreft, maar dit is precies wat dus niet moet gebeuren. Er is kennelijk informatie van een wethouder die niet in een brief staat. Dat is waar wij om vragen. Wij zien rijksinformatie met wel die datum genoemd. Dat is nu juist de reden waarom we dit debat nu willen voeren, voor 1 november a.s. en opnieuw dus onze kans hebben gepakt om niet opnieuw geblokkeerd te worden om dit debat te voeren. En ik heb ook opgemerkt, dat mag ik er toch ook maar bij zeggen, dat het vorige week nog een negatief behandeladvies van de griffie kreeg en nu niet meer. Dus ik zou zeggen: laten we dit debat gewoon voeren zoals het hoort, voor die cruciale datum. En dan heeft ook iedereen exact dezelfde informatie en daar hebben we recht op.

De VOORZITTER. Dat laatste punt lijkt me een relevant feit. Er is kennelijk informatie vanuit de wethouder die dan ook bij één lid van u bekend is. Dan moet het ook bij andere leden bekend zijn. Daar hecht ik aan. Dus ik zou willen voorstellen om ook een brief te vragen aan het college en dat die vanmiddag ook nog deze kant op kan komen, zodat iedereen kennis kan nemen van de informatie die kennelijk bij mevrouw Maassen wel bekend is, maar bij andere leden nog niet, en dat we op dat moment dan ook beoordelen of die nieuwe informatie aanleiding geeft om dit debat al dan niet te gaan voeren. Dus ik zou dit verzoek willen doen, aan het college vragen om de informatie op papier te zetten en dan vanmiddag het hier eventueel hernemen en dan bepalen of het debat al dan niet nog gevoerd gaat worden. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Voorzitter, ik waardeer uw voorstel. Tegelijkertijd is dit in ieder geval voor een eenmansfractie echt ondoenlijk. Ik zit hier in mijn eentje de hele dag. Ik moet overal bij zijn. Ik krijg nog een brief van het college met nieuwe informatie. Ik zou u willen voorstellen om in stemming te brengen, want dat zal kennelijk nodig zijn, dat wij gewoon dit onderwerp graag in ieder geval op de agenda willen hebben staan, nu op het moment van het vaststellen van de agenda, en dan kan er altijd nog iets in de loop van de dag gebeuren waardoor je denkt: het is mogelijk wel niet nodig. Maar de andere volgorde lijkt me echt onwenselijk. Ik ben mogelijk wel totaal niet in staat om die brief tot mij te nemen, laat staan de waarde daarvan te kunnen inschatten. Dus ik zou u toch willen vragen om dit debat gewoon doorgang te laten vinden.

De VOORZITTER. Voorzitter, excuus, ik ben zelf de voorzitter. Ik heb ooit aan de andere kant gezeten dus ik moet nog even wennen. Het lijkt mij sowieso van belang, omdat er kennelijk nieuwe informatie is, dat uw raad daar wel kennis van kan nemen, dus ik zou nog wel voorstellen om die informatie dan

ook wel naar deze raad toe te sturen. Maar als u wilt stemmen dan gaan wij stemmen, dus ik kijk even rond of daar nu behoefte aan is. De heer Coşkun heeft daar nog een opmerking over.

De heer COŞKUN (sp). Ja, ik waardeer het zeer dat het college te elfder ure nog even snel informatie onze kant op gaat sturen, maar we hebben dus ook informatie vanuit de mensen van de uitvoering van de LVV, die weer in tegenspraak is met wat mevrouw Maassen nu stelt. Dus ik stel voor dat we er inderdaad over stemmen dat we gewoon vandaag dat onderwerp gaan bespreken, want het is niet meer dan logisch dat als een groot deel van de raad erom vraagt dat je dat toestaat. Het is zeer tegen alle mores in om dan te proberen dat te blokkeren. Dus ik stel voor dat we dat doen. Mocht u toch de neiging hebben om het weg te stemmen, dan gaan we daarover in beraad.

De VOORZITTER. Ik zie nu dat meerdere leden het woord willen gaan voeren. Dan dreigt het toch een inhoudelijk debat te gaan worden, terwijl wij bezig zijn met de vaststelling van de agenda, dus ik zou toch willen voorstellen om dan maar nu te gaan stemmen, wel met het verzoek om ook de informatie die er dus kennelijk is, wel hier ook naar uw raad te gaan sturen.

De heer CEULEMANS (lr). Voorzitter, excuus, heel kort. Ik ga verder niet inhoudelijk de discussie in, maar over het punt. Er wordt nu gesuggereerd dat er informatie bij een beperkt aantal mensen bekend is en dat dat dus beperkt gedeeld is. Daar is geen sprake van, dat beeld wil ik wegnemen. Er wordt een aanvraag ingediend. Er wordt een datum van 1 november genoemd. Iedereen kan vervolgens vragen: hé, hoe zit dat? Dat had de oppositie ook gewoon kunnen doen, dus er is geen sprake van het selectief verstrekken van informatie.

De VOORZITTER. Ik constateer dat mevrouw Maassen zegt dat zij informatie heeft gekregen van de wethouder en ik hecht eraan dat de informatie die bij één lid bekend is ook bij alle andere leden bekend is. Mevrouw Vlieger, ik ga nu geen debat meer toestaan want het dreigt hier echt aan alle kanten een debat te worden, terwijl we met de vaststelling van de agenda bezig zijn.

Mevrouw VLIÉGER (gl). De heer Ceulemans kreeg ook het woord.

De VOORZITTER. Excuus, maar ik wil nu gewoon graag overgaan tot stemming. En dus met de aantekening dat ik wel eraan hecht dat het college ook de informatie nog naar deze raad gaat sturen over de datum van 1 november a.s. Dan vraag ik nu om over te gaan tot de stemming. Als u het debat wilt laten doorgaan dan is het voor, dus dan moet u op groen drukken. Als u het debat niet wilt laten doorgaan dan moet u op rood drukken. Dan vraag ik u nu te gaan stemmen. Ik constateer dat er voor het voorstel om het debat door te laten gaan 18 stemmen zijn uitgebracht en tegen het voorstel 26 stemmen, waarmee dit agendapunt niet wordt geagendeerd voor deze vergadering.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Van de orde voorzitter.

De VOORZITTER. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ik wil graag een schorsing aanvragen.

De VOORZITTER. Dat is akkoord. Dan gaan we nu even kort schorsen. Hoelang?

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Wat mij betreft een kwartier.

De VOORZITTER. Een kwartier schorsing.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER. Dames en heren, mag ik u verzoeken om weer plaats te gaan nemen, want de schorsing is inmiddels al over de tijd heen. Ja, mag ik iedereen nogmaals verzoeken om plaats te nemen. Dan kijk ik even naar de heer Segers-Hoogendoorn die de schorsing heeft aangevraagd of hij nog een toelichting wil geven.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja voorzitter, dank, ik heb geschorst omdat hier voor de tweede keer een debat wordt geblokkeerd over een onderwerp dat duidelijke deadlines kent, waar ook verschillende vormen van informatie over tafel gaan. Er is hier ook gewoon in openbaarheid bij het inspreken door een aanbieder van een LVV-voorziening heel duidelijk in dit huis gezegd dat per 1 november a.s. de opnamestop is. We hebben dus te maken met onduidelijke en onvolledige informatie. Er is heel veel reden om aan te nemen dat de wethouder, het college niet aan zijn actieve informatieplicht heeft voldaan en dat is dan ook meer dan genoeg redenen na twee keer het blokkeren van een debat dat ik op dit moment een interpellatiedebat wil aanvragen met de wethouder, met het college, over dit thema. Dus dat doe ik bij dezen. Mocht dat schriftelijk nodig zijn dan heb ik het hier liggen.

De VOORZITTER. Het voorstel is hier ingebracht door de heer Segers-Hoogendoorn om een interpellatiedebat te voeren. Dan moet eerst worden vastgesteld of dat toegelaten kan worden tot de agenda, dus ik stel voor dat we gaan stemmen over het verzoek om ook nog het onderdeel interpellatiedebat toe te voegen aan deze agenda. Ik ga er geen discussies meer over voeren. Ik ga nu echt eerst stemmen, want ik wil gewoon eerst hier duidelijkheid over hebben. Dan vraag ik u allemaal ook uw stem. Ik wil even geen discussie nu, geen debatten.

Mevrouw VAN DE PEPPEL (pvdd). Nee, maar voorzitter, dat is het niet, maar wij willen dan graag een hoofdelijke stemming aanvragen. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.)

De VOORZITTER. Ik heb begrepen dat er een recht is voor elk lid om te vragen om een hoofdelijke stemming, dus dat ga ik dan wel toestaan. Ik had hem nog niet afgehamerd om te vragen of er gestemd zou gaan worden. Wij waren nog bezig. Er is een recht voor een lid om te verzoeken om een hoofdelijke stemming. Dat geldt voor iedereen in dit huis, dus ik stel voor om dan hoofdelijk te gaan stemmen over de vraag of het interpellatiedebat toegelaten wordt tot deze agenda. Als u daarvoor bent, dan moet u daar groen voor stemmen. O, dat gaat nu hoofdelijk. Ik moet even kijken hoe het nu gaat, want deze moet ik even doornemen, moment.

De heer CEULEMANS (lr). Voorzitter, een punt van orde, ik kan u helpen want het zal niet nodig zijn. Het is prima, doe het maar gewoon, we hoeven het niet hoofdelijk te doen. Als u dit circus heel graag wilt, dan gaan we het nu gewoon lekker doen, zonder hoofdelijke stemming, prima, op de agenda.

De VOORZITTER. Ik ben even aan het zoeken naar wat het voorstel van de heer Ceulemans nu is. Om hier wel een interpellatiedebat aan de agenda toe te voegen?

De heer COŞKUN (sp). Ik begrijp van de heer Ceulemans dat hij het interpellatiedebat wil toestaan, dus dan hoeft de hoofdelijke stemming niet, dus dan kunnen we dat gewoon toestaan en aan de interpellatie beginnen, denk ik.

De VOORZITTER. Dan ga ik eerst de agenda proberen vast te stellen, want in dat agendapunt waren wij nog. Ik doe een poging. Dan voeg ik het interpellatiedebat nu toe aan deze agenda en dan gaan we daar ook meteen mee beginnen. Dan is dat gelijk ook aan de orde nu. Dan kijk ik nog even rond of er nog andere punten zijn ten aanzien van de agenda. Nee, o, mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Jazeker voorzitter, en daar krijg ik ook nee op. Ik zou heel graag, zeker gezien het feit dat het nu vijf agendapunten worden, de spreektijd willen ophogen naar vier uur. Ik wil daar duidelijk even bij melden, laten we heel duidelijk zijn, de vorige vergadering hadden we drie reguliere debatten en zes tweeminutendebatten en toen hadden we vier uur. Ik heb zelden een dermate ontspannen vergadering gezien waarin er niet continu druk zat op de tijd en dat was een prachtige dag van debatteren. Nu hebben we ondertussen vijf debatten en zes tweeminutendebatten en mijn verzoek is echt om de tijd op te hogen tot vier uur. En als we het niet nodig hebben dames en heren dan hebben we het niet nodig. Maar ontspan onszelf een beetje door ons ook wat lucht te geven. Dat is mijn enige verzoek.

De VOORZITTER. Het verzoek is helder, want dat is natuurlijk een volgend punt over de spreektijd. Er stond nu drie uur en mevrouw Verkoelen vraagt of we dat kunnen oprekken naar vier uur. Ik heb haar woorden ook heel goed gehoord dat ze zegt: u hoeft het niet vol te maken, dus dat is wel een belangrijke. Maar ik denk dat gegeven de agenda het goed is om de spreektijd ook wat uit te breiden

naar maximaal vier uur en daarmee ook de agenda en de spreektijd hiermee vast te stellen. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) O excuus, mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd). Ja, dank u voorzitter. Volgens mij gaan we altijd even stemmen over een voorstel over spreektijd en het loopt allemaal door elkaar. Ik merk zelf dat ik hier een beetje onrustig van word, dus het zou fijn zijn als we eerst de agenda met elkaar vaststellen, doorlopen hoe die eruitziet en dat we daarna naar de spreektijd gaan en dan wordt er uiteraard gestemd omdat er een voorstel ligt. Dank u.

De VOORZITTER. Helder, en inderdaad excuus voor de onduidelijkheid die ik daarover heb gecreëerd. Dank u wel. Ik zie dat er nog een vraag is van de heer Kind.

De heer KIND (volt). Ja, we hadden in de commissie ook al even een debat over het onderwerp agendapunt 6.3, socialreturnbeleid, of dat nu een regulier of een tweeminutendebat zou moeten worden. We zouden deze graag ombuigen naar een tweeminutendebat als dat akkoord is. Agendapunt 6.3.

De VOORZITTER. We komen zo, ik probeer in de geest van mevrouw Van Groningen enige duidelijkheid en reinheid in deze agenda te gaan doen.

De heer KIND (volt). Geen enkel probleem.

De VOORZITTER. Dan gaan we eerst de agenda vaststellen en dan komen we zo op het punt dat u nu voorstelt. Dus ik vraag hierbij om de agenda vast te stellen. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ik moet inderdaad ook nog één punt toevoegen, excuus. Want ik heb ook een verzoek ontvangen voor het inspreken door de heer Roelant Siekman, lid van de wijkraad Overschie, bij agendapunt 6.2 over het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Park OverdeSchie. Ik stel voor om dit verzoek ook te honoreren en ik kijk even rond of daarmee ingestemd wordt. Dat is ook het geval. Dan stel ik nu wel voor om de agenda vast te stellen. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Alle punten doorlopen, excuus. Sorry, ik ben een beetje te snel hiermee. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd). Voorzitter, even om de agenda helemaal helder te krijgen. Hebben we nu wel of niet een interpellatiedebat, want we gingen erover stemmen. Volgens mij hebben we geconcludeerd dat we het gaan doen, maar dan hoor ik u dat graag zeggen dat we dat toevoegen. En is dat dan het eerste agendapunt? Dat neem ik ook aan. Dus wellicht kunnen we er even doorheen lopen, dat we het echt allemaal helder hebben, want dan weet ook iedereen wat de spreektijd per agendapunt gaat worden.

De VOORZITTER. Ik ga hem heel strak proberen te zeggen. Agendapunt 6, het punt dat door de heer Segers-Hoogendoorn was ingebracht, het reguliere debat, is weggestemd. Hij heeft vervolgens een schorsing aangevraagd en daarmee een interpellatiedebat. Ik heb hier geconcludeerd dat er vanuit de raad werd aangegeven dat het interpellatiedebat dan maar doorgang moet vinden, dus daar gaan we niet meer over stemmen. Maar van dat onderdeel is wel het voorstel om dat zo meteen als eerste te behandelen op de agenda. Dan komt dus het verzoek voor het inspreken door de heer Roelant Siekman. Dat hebben we net ook gedaan. Dan heb ik bij agendapunt 7 nu een verzoek van de heer Kind om een ander agendapunt te laten vervallen en dat hier toe te voegen aan de tweeminutendebatten. Dat gaat over de social return. De raad is daarmee akkoord zie ik. Ik heb begrepen dat er geen verzoeken zijn ontvangen voor een motie vreemd aan de orde van de dag, maar ik kijk daar ook even voor rond. Nee, dat klopt, dan stel ik dat ook vast. En dan ga ik de agenda met deze interpretatie vaststellen. Ja, akkoord. Dan gaan we nu dus inderdaad naar de spreektijd. Het verzoek van mevrouw Verkoelen was om de spreektijd op te rekken van drie uur naar maximaal vier uur. Ik kijk even rond in deze zaal of daar toestemming voor is. Dat is volgens mij geen evidente zaak. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, dank u, geen bezwaar tegen, maar dat impliceert wel dat het een avondvergadering wordt, dus het lijkt me dan verstandig om alvast voor de inwendige mens wat te regelen, voordat we straks om 22.00 uur hier allemaal met knorrende magen zitten, dus dat is dan eigenlijk mijn verzoek.

De VOORZITTER. Mevrouw Van Groningen. Ik heb de indruk dat er nog niet onverdeeld enthousiasme is bij iedereen over verruiming van de spreektijd, dus ik stel voor dat we ook weer gaan stemmen over het verruimen van de spreektijd van drie naar vier uur. Als u daarvoor bent is het groen, als u daartegen bent is het rood. Er zijn 18 stemmen voor en 26 stemmen tegen het voorstel. Dan stel ik vast dat er geen meerderheid is voor het verruimen van de spreektijd en houden we vast aan drie uur. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Ik wil een nieuw voorstel doen, want we hebben in het presidium besproken met de agenda die er toen voorlag dat als er punten bij zouden komen er alsnog naar de spreektijd zou worden gekeken. Ik zou dan een nieuw voorstel willen doen. Er is geen meerderheid om op te hogen naar vier uur, maar dan zou ik graag willen vragen of we naar drieënhalf uur kunnen. We hebben echt een belangrijk agendapunt dat we goed willen bespreken. Kunt u voor ons dan drieënhalf uur in stemming brengen?

De VOORZITTER. Dit is een nieuw voorstel. Er lag eerst een voorstel van drie tot vier uur, er ligt nu een voorstel van drie tot drieënhalf uur. Ik stel voor dat we ook daarover stemmen. Als u voor verruiming naar drieënhalf uur bent, stemt u groen. Als u daartegen bent, stemt u rood. Er zijn 23 stemmen voor en 21 stemmen tegen. Daarmee stel ik de spreektijd vast op drieënhalf uur. Het stemvenster is aan het eind van de vergadering en indien nodig zullen wij voor het stemvenster ook kort schorsen voor fractieoverleg. We proberen om 12.45 uur de lunch beschikbaar te hebben op de omloop hier voor de raadzaal. En omdat er nu toch enige verlenging is van de spreektijd denk ik wel dat we ook mogelijk de avond ingaan, dus dan zal er ook rond 18.30 uur een dinerpauze zijn. Er is rekening gehouden met een warme maaltijd op de gebruikelijke locatie.

3. Vaststelling van de notulen van de openbare raadsvergadering van 26 september 2024

De VOORZITTER. Dan kom ik bij punt 3, de vaststelling van de notulen van de openbare raadsvergadering van 26 september. Wenst iemand nog het woord te voeren naar aanleiding van deze notulen? De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja voorzitter, het is altijd weer een wonder hoe ze onze spreektekst kunnen verwerken op schrift. Het is ook weer geweldig gedaan. Bij agendapunt 4a was er een toespraak van de nestor. Dat blijkt ik te zijn. Ik begon met... van Charles de Gaulle, Rotterdammien... et Rotterdamiennes .... Dat staat niet goed verwoord. Dus of ze Rotterdamiennes et Rotterdamiens, nog even fatsoenlijk willen opschrijven. Verder is alles perfect opgeschreven voorzitter.

De VOORZITTER. Dank u wel voor deze toevoegingen. Wij zullen dat verwerken en dan stel ik hierbij ook de notulen vast.

4. Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2024 week 40 en 41

De VOORZITTER. We hebben mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2024 week 40 en 41. Ik stel u voor de behandelwijze zoals vermeld bij het desbetreffende stuk vast te stellen. Als u een opmerking heeft met betrekking tot een bepaald stuk, dan verzoek ik u het bijbehorende bb-nummer te noemen dat bij het stuk staat. Wenst iemand hierover nog het woord? Dat is niet het geval. Dan is hiermee de lijst van ingekomen stukken vastgesteld.

5. HAMERSTUKKEN

De VOORZITTER. Dan komen we bij de hamerstukken

5.1 Het voorstel tot vaststelling van de herziening van de grondexploitatie Rijnhaven

De VOORZITTER. Het voorstel tot vaststelling van de herziening van de grondexploitatie van de Rijnhaven. Ik kijk even rond of u hiermee kunt instemmen. Dat lijkt mij het geval. Dan doen we dat hierbij.

5.2 *Het voorstel tot vaststelling van de Welstandsparagraaf Rijnhaven*

De VOORZITTER. Het voorstel tot vaststelling van de Welstandsparagraaf Rijnhaven. Ja, akkoord.

5.3 *Het voorstel tot opheffing van de geheimhouding en openbaarmaking van documenten met betrekking tot de Samenwerkingsovereenkomst Stadshavens tussen de gemeente Rotterdam en Havenbedrijf NV*

De VOORZITTER. Het voorstel tot opheffing van de geheimhouding en openbaarmaking van documenten met betrekking tot de Samenwerkingsovereenkomst Stadshavens tussen de gemeente Rotterdam en Havenbedrijf NV. Akkoord.

5.4 *Het voorstel tot opheffing van de geheimhouding en openbaarmaking van documenten met betrekking tot het Schiekadeblok*

De VOORZITTER. Het voorstel tot opheffing van de geheimhouding en openbaarmaking van documenten met betrekking tot het Schiekadeblok. Akkoord.

5.5 *Het voorstel tot opening van de grondexploitatie Schiekadeblok*

De VOORZITTER. Het voorstel tot opening van de grondexploitatie Schiekadeblok. Akkoord.

5.6 *Het voorstel tot intrekking van het vaststellingsbesluit bestemmingsplan Saftlevenhof Rotterdam*

De VOORZITTER. Het voorstel tot intrekking van het vaststellingsbesluit bestemmingsplan Saftlevenhof Rotterdam. Akkoord.

5.7 *Het voorstel tot vaststelling van de Verordeningen:*

- a. Bedrijveninvesteringszone eigenaren Nieuwe Binnenweg Centrum 2025;*
- b. Bedrijveninvesteringszone gebruikers en eigenaren Nieuwe Binnenweg Delfshaven 2025;*
- c. Bedrijveninvesteringszone gebruikers Kleiwegkwartier 2025;*
- d. Bedrijveninvesteringszone gebruikers Middellandstraat 2025;*
- e. Bedrijveninvesteringszone gebruikers Charloisse Poort 2025;*
- f. Bedrijveninvesteringszone gebruikers en eigenaren West-Kruiskade 2025;*
- g. Bedrijveninvesteringszone eigenaren Hoogkwartier 2025;*
- h. Bedrijveninvesteringszone gebruikers Hordijk 2025;*
- i. Bedrijveninvesteringszone eigenaren Ommoord 2025;*
- j. Bedrijveninvesteringszone gebruikers Overschie Centrum 2025;*
- en tot wijziging van de Verordening:*
- k. Bedrijveninvesteringszone gebruikers en eigenaren Rotterdam Centrum 2024*

De VOORZITTER. Het voorstel tot vaststelling van de Verordeningen, ik ga ze toch allemaal even opnoemen en als u daar ergens een opmerking over heeft, noem dan ook even het punt waar het dan over gaat. a: Bedrijveninvesteringszone eigenaren Nieuwe Binnenweg Centrum 2025; b: Bedrijveninvesteringszone gebruikers en eigenaren Nieuwe Binnenweg Delfshaven 2025; c: Bedrijveninvesteringszone gebruikers Kleiwegkwartier 2025; d: Bedrijveninvesteringszone gebruikers Middellandstraat 2025; e: Bedrijveninvesteringszone gebruikers Charloisse Poort 2025; f: Bedrijveninvesteringszone gebruikers en eigenaren West-Kruiskade 2025; g: Bedrijveninvesteringszone eigenaren Hoogkwartier 2025; h: Bedrijveninvesteringszone gebruikers Hordijk 2025; i: Bedrijveninvesteringszone eigenaren Ommoord 2025; j: Bedrijveninvesteringszone gebruikers Overschie Centrum 2025; en tot wijziging van de Verordening k: Bedrijveninvesteringszone gebruikers en eigenaren Rotterdam Centrum 2024. Mag ik u voorstellen deze elf besluiten in één keer te hameren? Dat lijkt het geval. Dan hamer ik ze hierbij af.

5.8 *Het voorstel tot aanwijzen van (plaatsvervangend) leden van de algemene besturen van diverse gemeenschappelijke regelingen*

De VOORZITTER. Dan komen we bij het voorstel tot aanwijzen van (plaatsvervangend) leden van de algemene besturen van diverse gemeenschappelijke regelingen. Iedereen akkoord? Dat is het geval.

5.9 *Het voorstel tot het onttrekken aan het openbaar verkeer van:*

- a. Een gedeelte van de Beneluxhaven;*
- b. Een gedeelte van de Willem Egmondstraat;*
- c. Een gedeelte van de Alblasstraat*

De VOORZITTER. Het voorstel tot het onttrekken aan het openbaar verkeer van a: een gedeelte van de Beneluxhaven; b: een gedeelte van de Willem Egmondstraat; c: een gedeelte van de Alblasstraat. Dit zijn drie ontwerpbesluiten. Kan ik die in één keer hameren? Dat kan.

5.10 *Het voorstel tot aanwijzen betaalgerechtigde Rekenkamer Rotterdam*

De VOORZITTER. Dan 5.10, het voorstel tot aanwijzen betaalgerechtigde Rekenkamer Rotterdam. Is iedereen daarmee akkoord? Dat is het geval.

6. REGULIERE DEBATTEN

6.5 *Interpellatiedebat over 'Niemand slaapt op straat, ook ongedocumenteerden niet', aangevraagd door het lid Segers-Hoogendoorn e.a.*

De VOORZITTER. Dan komen we nu bij de reguliere debatten en wij hebben de vergaderagenda zojuist ook aangepast aan het voorstel van uw raad, dus dan start ik nu ook met het interpellatiedebat. Ik schors hem één moment even kort, want ik moet even kijken welke sprekers en hoe ik dat even ga doen, dus één moment.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER. Indien u hierop het woord op wilt voeren dan moet dat nog even genoteerd worden, maar ik begin alvast met de heer Segers-Hoogendoorn, want hij was de aanvrager van het debat. En dan probeer ik daarna gewoon op volgorde eventjes iedereen het woord te geven. Het woord is aan de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Dank voorzitter. Voor de duidelijkheid, we hebben het, als we het hebben over dit onderwerp dat heel veel partijpolitieke druk met zich meebrengt – sommige mensen noemen het een circus, ik zou zeggen: het is de democratie. Maar uiteindelijk, door al die partijpolitieke fuss heen hebben we het hier wat mij betreft gewoon in de kern over mensenrechten. Waar we nooit, nooit genoeg kunnen nemen met minder dan de rechten die ieder mens heeft, of die nu papieren heeft of niet. En we hebben met z'n allen ook het recht te dienen in onze rechtsstaat en het Europees recht is overduidelijk, dat overheden gewoon een verantwoordelijkheid hebben, een plicht om mensen een dak boven het hoofd te bieden. Daar hebben we het over vandaag voorzitter en niet over welke partij wat vindt. We hebben het hier over mensenrechten en daarom hebben wij er ook zo aan gehecht om dit gesprek te voeren. En daarom is het vandaag ook zo verschrikkelijk belangrijk dat we hier in deze raad, in alle openbaarheid, dat iedereen alles kan horen en meemaken, het hierover hebben, omdat het gaat over mensenrechten. Voorzitter, ik ga gewoon gelijk over tot de vragen die ik heb, dat lijkt me wel zo efficiënt voor het debat. Mijn eerste vraag aan de wethouder. Wij hebben hier bij het inspreken gehoord van het ROS, een van de voorzieningen voor LVV dat er vanaf 1 november a.s. een opnamestop is. Dat is hier gewoon gezegd. Klopt dat, is mijn vraag aan de wethouder. En zo ja, als dat klopt, als de wethouder dat bevestigt, wat moet er dan gebeuren om aan dat Europese recht te kunnen voldoen, namelijk dat er geen mensen op straat hoeven te slapen? Zo nee, als de wethouder zegt: dat klopt niet, heeft u hier dan onverwijld contact over opgenomen met bijvoorbeeld het ROS en andere LVV-voorzieningen toen dat hier op deze plek gezegd is? Zo ja, wat kwam er uit dat gesprek? Zo nee, waarom heeft u dat niet gedaan? Het is hier gezegd: 1 november a.s. opnamestop. Als u niet daarover in gesprek bent gegaan met in ieder geval het ROS en de andere LVV-voorzieningen, waarom dan niet? En ten slotte voorzitter, de Kamermotie die twee weken geleden is aangenomen, die de minister oproept om in gesprek te gaan met gemeenten om te voorkomen dat, door de afbouw van de

LVV-voorzieningen per 31 december a.s., het stoppen daarvan, mensen op straat komen te staan. Heeft die motie de wethouder, dit college nog een opening geboden om opnieuw het gesprek te voeren met de minister en ook daar weer, zo ja, wat komt er uit dat gesprek tot nu toe? En zo nee, waarom niet? Dank.

De VOORZITTER. Hartelijk dank mijnheer Segers. De heer Ceulemans heeft een vraag.

De heer CEULEMANS (Ir). Ja, ik heb inderdaad een vraag aan de heer Segers. Ik verwijs even naar een column van hem in Dagblad010. Die heb ik met veel interesse gelezen en daarin zegt de heer Segers letterlijk: Onze Rotterdamse coalitie van Leefbaar Rotterdam, VVD, D66 en DENK heeft met elkaar afgesproken niks te financieren wat het rijk niet financiert. Als de LVV dus per 1 januari a.s. stopt, komen er van het ene op het andere moment 250 tot 300 daklozen bij in Rotterdam. Mag ik u vragen waarop u dat aantal baseert?

De VOORZITTER. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ik baseer dat aantal op de gegevens die wij hebben gekregen van de LVV-voorzieningen zelf, waarvoor ook al die debatten die we hier in deze zaal hebben gehad ook nog een bijeenkomst is geweest. Alle partijen zijn daarvoor uitgenodigd. Ik ben daar geweest en ik heb daar deze informatie vandaan.

De VOORZITTER. De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (Ir). Mag ik u vragen hoe het kan dat als er 45 LVV-plekken in Rotterdam zijn dat er dan ineens 300 mensen op straat zouden belanden?

De VOORZITTER. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Voorzitter, sowieso, zonder dat ik nu al te diep op die getallen inga, want het lijkt me dat het bestuur van onze stad hier de juiste cijfers moet geven vandaag, als het over cijfers zou gaan en u die vragen stelt. Dus ik zou u vooral uitnodigen: stel die vragen aan uw eigen wethouder. Maar je hebt natuurlijk ook met doorstroom te maken. Je kunt een foto maken op moment 1, dan kan het zijn dat er een aantal tientallen zijn. En het gaat ook over in- en doorstroom, en vooral vanwege die instroom, de heer Ceulemans, sta ik hier vandaag en stond ik hier vorige week om dit debat aan te vragen, omdat wij weten dat er vanaf 1 november a.s. een opnamestop is. En iedere partij die de mond ervan vol heeft dat mensen niet op straat mogen komen te staan, die zouden hier vandaag om die reden alleen al moeten opstaan en ervoor moeten zorgen dat vanaf 1 november dat niet gebeurt.

De heer CEULEMANS (Ir). U kent gewoon de feiten niet. Er zitten 45 mensen in de LVV. U roept spookbeelden op dat er van het ene op het andere moment 300 mensen op straat komen te staan. En weet u waarom dat is? Omdat u de totale doelgroep telt die van het begin af aan ooit in de LVV heeft gezeten. Er zijn maar twee mogelijkheden. Of u weet niet waar u het over heeft terwijl u wel zo'n tetter heeft, of u brengt bewust onwaarheden de wereld in en ik weet niet wat erger is.

De VOORZITTER. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja, die woorden zijn van de heer Ceulemans voorzitter. Volgens mij heb ik hier keurig gezegd waarom ik dit debat wil hebben. Hij mag hier een spel over getallen met mij gaan voeren. Ik heb niet voor niks mijn inleiding gehouden zoals ik hem heb ingeleid mijnheer Ceulemans. Het gaat hier over mensenrechten. En als het over één mens ging was het al te veel. Dus ik ga hier nu niet met u in debat over getallen. Dank.

De VOORZITTER. Mijnheer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (Ir). Dan concludeer ik af, de heer Segers-Hoogendoorn vindt dat hij onzin mag verspreiden, dat hij desinformatie mag verspreiden, dat hij spookbeelden mag oproepen, dat hij getallen mag noemen die kant noch wal raken. En als ik hem daarop aanspreek, zegt hij: ja, al ging het maar om één mens. Het is duidelijk wat we aan het CDA hebben.

De VOORZITTER. Mijnheer Ceulemans, het zijn ferme woorden. Volgens mij was het een goed debat dat jullie met elkaar gevoerd hebben, dus laten we het daar ook bij houden.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja voorzitter, volgens mij is het niet het recht van de heer Ceulemans om een debatje dat hij zelf met mij start af te concluderen. Ik maak bezwaar tegen de woorden die hij maakt. Ik merk dat hij die grote woorden kennelijk nodig heeft om een andere draai aan dit debat te geven. Het zou hem sieren en alle andere partijen in deze zaal om het over de zaak zelf te hebben, namelijk mensenrechten. En daar heeft iedereen de mond vol van, en daar hebben we het hier vandaag over. Dank.

De VOORZITTER. Volgens mij hebben we er nu ook voldoende over gezegd tussen u beiden. Ik geef als volgende het woord aan mevrouw Vlieger van GroenLinks.

Mevrouw VLIÉGER (gl). Voorzitter, wat is nu de waarheid? Ruim twee weken geleden al stond de inspreker hier en kregen we deze informatie. Toen had er een brief kunnen komen. We zitten in een situatie waarbij de wethouder ervoor koos om maandenlang de raad niet te informeren over het besluit dat genomen zou worden. Ook nadat de minister een besluit nam werden wij niet geïnformeerd over hoe het college hierop ging anticiperen. We nemen het de wethouder kwalijk dat er de afgelopen weken steeds meer spanning is opgebouwd. Het uitstellen van de mokerslag vanuit het college heeft ons in een procedurele houdgreep gebracht, waarbij we ruzies moeten maken over agenderingsmomenten, terwijl onder onze neuzen deuren worden gesloten. En voorzitter, dat stond niet in de brief van de wethouder. Daarom luiden mijn eerste vragen: waarom moest het zo lang duren voordat de raad geïnformeerd werd over het besluit, als de wethouder zich voor de argumentatie alleen blijft beroepen op het coalitieakkoord? En waarom heeft de wethouder de raad niet geïnformeerd over de keuze om per 1 november een toelatingsstop in te laten gaan? Hoe kan het dat de maatschappelijke organisaties zeggen dat dit zo is? Het dichthouden van de deur per 1 november heeft tot gevolg dat mensen die dan aankloppen voor hulp de facto op straat staan en zullen blijven. Dit terwijl er naar ons is gecommuniceerd over een besluit dat per 1 januari ingaat. We achten het dan ook niet minder dan normaal dat er voor 1 januari a.s. geen onomkeerbare acties worden ondernomen. Het volgende punt gaat over de communicatie van de wethouder naar buiten toe. In een artikel van de NOS is te lezen dat de wethouder, quote: "niet wil dat mensen zomaar op straat belanden". Echter, hoe hij dit probleem zelf wil voorkomen blijft uit. De wethouder wijst naar het rijk en duikt voor zijn eigen verantwoordelijkheid als wethouder van Rotterdam en de duizend ongedocumenteerde Rotterdammers. Vraag: klopt het dat minister Faber in een overleg met de gemeenten heeft aangegeven dat het de gemeenten vrij staat om zelfstandig een alternatieve vorm van opvang te bieden, en dat het dus ergens flauwekul is om te zeggen dat de verantwoordelijkheid bij het rijk ligt. En hoe reflecteert de wethouder op het feit dat hij de enige wethouder van alle pilotgemeenten is die deze mening heeft en naar het rijk wijst? Met dit ondoordachte besluit, waar ook de politie kritisch op is, legt het college hoe dan ook extra problemen bij de Rotterdammer, bij de overbelaste politiemedewerkers en de welzijnspartijen. Daarom is het van belang dat niet alleen wethouder Achbar zich hierover verantwoordt. Met dit besluit gooit deze wethouder zijn problemen over de schutting bij wethouder Buijt en zelfs bij de burgemeester. Wanneer gaat het college dit probleem integraal bekijken en oplossen? We stellen hen allen verantwoordelijk voor dit collegebesluit en we vragen ons ook af hoe de coalitiepartijen in de gemeenteraad dit goedkeuren. Voorzitter, de morele ondergrens is daarmee echt ver te zoeken. We zijn erg benieuwd naar de antwoorden op deze prangende vragen.

De VOORZITTER. Dank u wel mevrouw Vlieger. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk). Kan mevrouw Vlieger een definitie geven van de LVV-opvang en wanneer je daarvoor wordt toegelaten?

De VOORZITTER. Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLIÉGER (gl). Voorzitter, volgens mij hoeft ik hier niet uit te leggen wat de definitie is van de LVV. We weten waar de Landelijke Vreemdelingenvoorzieningen voor staat. We weten wat de pijlers daarvan zijn, hoe mensen kunnen uitstromen. Het gaat hier om het collegebesluit en het gaat hier om het niet informeren van de raad en om de datum van 1 november. Waarom gaan we het nu daarover hebben?

De VOORZITTER. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk). Het gaat erom dat we de feiten ook helder hebben en dat de communicatie vanuit ook met name mensen die zeggen op te komen voor de mensen die dakloos worden, dat we dat wel juist weergeven. LVV is niet per definitie een daklozenopvang. Kunt u dat bevestigen?

De VOORZITTER. Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLIENER (gl). Voorzitter, ik begrijp niet waar de heer Soytekin vandaan haalt dat ik zou hebben gezegd dat de LVV een daklozenopvang is. Ik zou graag ook teruggeven aan de heer Soytekin, de fractie van DENK heeft heel prachtig vorige week statements geschreven op Wereld Daklozendag. Wij staan naast jullie, wij zien jullie. Geldt dat ook voor ongedocumenteerde mensen?

De VOORZITTER. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk). Ik concludeer dat ik geen antwoord krijg op mijn vraag, maar het spelletje krijg dat er een wedervraag wordt gesteld. Prima, ik wil daar best op antwoorden. Natuurlijk staan wij naast mensen die dakloos dreigen te worden en staan wij ervoor dat mensen niet op straat moeten gaan sterven en daar zullen wij ons uiterste best voor doen. Maar wat u doet, is een verkeerde voorstelling van zaken weergeven door te zeggen dat de LVV een daklozenopvang is en dat er daardoor dakloosheid ontstaat. Dat is niet het geval. Het kan zijn dat er inderdaad mensen op straat komen te staan als die opvang gesloten wordt, dat ze geen recht meer hebben om daarnaartoe te kunnen gaan. Maar voor de LVV-opvang gelden andere criteria dan wat u eigenlijk de mensen voorhoudt.

De VOORZITTER. Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLIENER (gl). Ja voorzitter, het klopt gewoon echt niet wat hier wordt geschetst. De voorziening biedt een bed. Dat betekent dat mensen opvang hebben en daar dus ook onderdak hebben. 45 mensen komen straks op straat te staan. Dat is ook gewoon wat er in de collegebrief staat. Ik snap niet waar de heer Soytekin vandaan zou halen dat dat dan niet zo is. Het probleem ontstaat. Het wordt ook aangegeven door andere partijen. Zoals ik al aangaf, de politie is hier ook kritisch op, precies omdat er een probleem wordt veroorzaakt op straat. En dat is wat ik aangeef, en nogmaals, u geeft een statement op Wereld Daklozendag. Dat u naast alle mensen staat en dat u ze ziet. Maar deze mensen ziet u niet, want ik heb u hier totaal niet over gehoord.

De VOORZITTER. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk). Kunt u de drie criteria aangeven mevrouw Vlieger, zeg ik via de voorzitter, wanneer je toegelaten wordt tot de LVV?

De VOORZITTER. Oké, we moeten proberen ook niet in herhaling te vallen met dezelfde vragen. Ik vraag mevrouw Vlieger nog om een antwoord op deze vraag en die wil geen antwoord meer geven.

De heer SOYTEKIN (denk). Ja voorzitter, dan concludeer ik echt dat de fractie van GroenLinks in dezen gewoon iets de wereld in slingert, want de tweetjes liggen waarschijnlijk al klaar zo meteen, wat feitelijk gewoon niet klopt, wat feitelijk gewoon niet klopt.

De VOORZITTER. De laatste keer aan mevrouw Vlieger en dan gaan we echt over tot de volgende spreker.

Mevrouw VLIENER (gl). Ja voorzitter, ik ben het helemaal met u eens. Volgens mij heb ik net heel duidelijk uitgelegd hoe het zit. Volgens mij heb ik heel duidelijk gezegd wat het probleem is dat ontstaat. Volgens mij is het erg onduidelijk wat er zogenaamd zou worden gezegd vanuit mij dat niet klopt. Ik verwijs terug naar stukken ook vanuit het college, de collegebrief die heel duidelijk is, waar zelfs ook wordt aangegeven welk probleem er gecreëerd wordt voor welke mensen en dat dit zelfs overlijden tot gevolg zou kunnen hebben.

De VOORZITTER. Mijnheer Soytekin, u mag erop reageren, maar ik vraag echt op een gegeven moment gewoon het debat doorgang te laten vinden.

De heer SOYTEKIN (denk). Ja, natuurlijk wil ik ook doorgaan voorzitter, maar ik constateer nog steeds dat er gewoon andere dingen worden geroepen dan hetgeen wat ik vraag. Ik vraag heel simpel wat die drie criteria zijn om in aanmerking te komen voor LVV. En er wordt nu gedaan: ja, andere problemen die ontstaan et cetera. Geef nu gewoon eens een duidelijk antwoord op de vraag, is het een daklozenopvang en welke drie criteria zijn er? Nou, die antwoorden krijg ik niet. Daarmee constateer ik nogmaals dat de fractie van GroenLinks bezijden de waarheid dit debat voert.

De VOORZITTER. Oké. Ik geef het woord aan de volgende spreker en dat is mevrouw Vogelaar van de PvdA.

Mevrouw VOGELAAR (pvda). Dank u wel voorzitter. Je zou denken dat in een stad met bijna 700.000 inwoners voor 45 mensen een dak boven hun hoofd en begeleiding, want daar gaat het ook om en daarin steun ik ook volledig wat mevrouw Vlieger net zegt en begrijp ik ook niet de aanval vanuit DENK daarop. Want het is echt, het gaat om bed, bad, brood en begeleiding. En die plekken in de stad gaan verloren.

De VOORZITTER. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk). Dan zal ik maar in herhaling vallen, ik stel dezelfde vraag aan de fractie van de PvdA.

De VOORZITTER. Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw VOGELAAR (pvda). Ja, wij lezen de brief van de wethouder. Op basis daarvan en de gesprekken die wij voeren in de stad met alle organisaties en mensen die zich hier zorgen om maken, dat brengt ons tot deze inbreng en tot deze noodzaak om dit debat te voeren, dus ja, ik sta hier om hier voor deze mensen op te komen. Ik ga mijn betoog vervolgen.

De VOORZITTER. U vervolgt uw betoog. Excuus, de heer Soytekin stond toch nog op. Ik dacht net dat hij bleef zitten. Excuus.

De heer SOYTEKIN (denk). Nee, ik blijf volhouden tot ik het juiste antwoord krijg. Wat zijn nu de criteria om in aanmerking te komen voor LVV?

De VOORZITTER. Ik kijk nog een keer naar mevrouw Vogelaar, maar ik denk dat ze daar een poging toe heeft gedaan en dan kunnen we in debat blijven op die manier, maar dan wordt het zeker nachtwerk. Nog één keer de vraag aan mevrouw Vogelaar om antwoord te geven op de heer Soytekin maar als het antwoord u niet bevalt moet u het zelf even gaan bediscussiëren.

Mevrouw VOGELAAR (pvda). Het gaat hier om bed, bad, brood en begeleiding voor de meest kwetsbare mensen in de stad, en dat staat bij mij voorop en daar zou ik graag mijn betoog over willen vervolgen. Want ik moet zeggen, ik vind het heel ironisch dat wij hier in deze zaal met 45 zetels op deze manier het debat voeren over 45 plekken voor de mensen die het meest gemarginaliseerd zijn in onze samenleving.

De VOORZITTER. Mevrouw Van Groningen heeft een vraag.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd). Ja voorzitter, ik ben aan het luisteren naar uw betoog en ik denk steeds: welke brief heeft u nu gelezen? Ik heb hier de brief van 1 oktober jl. voorliggen, waarin staat dat er inderdaad 45 LVV-deelnemers zijn, waarvan er voor vijftien al iets is geregeld. Voor de andere twintig ziet het er ook goed uit, en het gaat dus om tien mensen waar nog geen duurzame oplossing voor is gevonden en waarover gesprekken worden gevoerd met het rijk door dezelfde wethouder. En dan heeft u het steeds over die 45. Ik begrijp niet waarom u ze alle 45 noemt. Het gaat volgens mij om tien mensen waar gesprekken over worden gevoerd en volgens mij is de vraag aan de wethouder die u zou moeten stellen, hoe gaat dat met het gesprek en op welke termijn hebben we voor die tien mensen

een oplossing? Maar u insinueert nu echt dat het om 45 mensen gaat. Ik wil graag horen waarom u dat doet, want het is gewoon niet juist.

De VOORZITTER. Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw VOGELAAR (pvda). Nou, sterker nog, het gaat om veel meer dan 45 mensen, mevrouw Van Groningen. Want het gaat om 45 plekken voor bed, bad, brood en begeleiding, maar daarvan maken veel meer mensen gebruik. Dus op dit moment zijn alle plekken bezet, dus er zitten nu 45 mensen in deze voorzieningen. Dat stopt per 1 januari. Daar is in de collegebrief, heb ik gelezen, inderdaad, ik refereer aan de collegebrief van 1 oktober jl., dat daar voor de tien meest kwetsbare mensen, alleen voor de tien meest kwetsbare mensen een oplossing wordt gezocht. Mijn vraag is dan: is dat humaan? Want wat gebeurt er met de andere mensen waar nog geen plek voor is? Die belanden op straat, die mogen gebruikmaken van de winteropvang. Want dat is ook een brief die ik heb gezien. Die is niet aan onze raad gestuurd, maar wel aan de mensen die nu gebruikmaken van de LVV. Daaraan is door de gemeente afgelopen week een brief gestuurd dat zij per 1 januari a.s... veel succes met uw leven en u kunt gebruikmaken van de winteropvang als die geopend is.

De VOORZITTER. Mevrouw Vlieger zag ik als eerste staan.

Mevrouw VliegER (gl). Ja, ik wil graag een aanvulling geven op wat mevrouw Vogelaar zojuist zegt. Het gaat om meer mensen. Het gaat om 27 mensen, want er zijn 17 mensen waar in ieder geval wordt aangegeven dat zij op zoek moeten gaan naar een andere plek, in een andere stad, en mogelijk dus op straat belanden, wat tot overlast kan leiden. Dat staat letterlijk in de brief.

De VOORZITTER. Ik hoor daar geen vraag in, dus ik ga door naar de heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr). Ja voorzitter, ook richting u over de orde. Ik constateer dat nu het betoog van mevrouw Vogelaar gaat over wat er na 1 januari 2025 gaat gebeuren. Daarover hebben we het debat volgende week. Dat is ook waarom wij waarschuwen dat dit een circus was dat gewoon een herhaling van zetten gaat worden dat u zo vaak mogelijk wilt gaan herhalen. Volgende week staat gepland dat we een debat hebben over de LVV en de gevolgen van de sluiting. Dit is een interpellatiedebat dat de heer Segers heeft aangevraagd met als argument: 1 november. Dus ik zou ook willen voorstellen om die vragen dan te beperken tot 1 november. Want anders gaat inderdaad gebeuren waar wij gewoon voor gewaarschuwd hebben. Dit wordt gewoon het zoveelste LVV-debat dat u in de volle breedte wilt voeren en daar zitten we hier niet voor.

De VOORZITTER. Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw VOGELAAR (pvda). Ik was nog in mijn inleiding en omdat er zoveel interrupties waren is het misschien ook meer over de situatie na 1 januari, maar die is wel degelijk ook relevant, maar ik zal zeker toegaan naar de reden waarom wij deze interpellatie nu voeren. En daarin wil ik dus, voordat ik daaraan begin, aan iedereen hier in de zaal, iedereen die hier op een van die 45 zetels zit, wel even benadrukken: het is een voorrecht dat wij hier zitten en daar komt ook een grote verantwoordelijkheid bij kijken. En ik wil iedereen vragen om daarvoor niet weg te kijken, maar die verantwoordelijkheid te pakken. Want het is niet de vraag of wij als Rotterdam mensen een dak boven hun hoofd kunnen bieden, maar of wij dat willen. En wat ik hier zie, is pure politieke onwil, een gebrek aan solidariteit en een gebrek aan medemenselijkheid. En dat had ik van Leefbaar Rotterdam en de VVD op zich nog wel verwacht, maar dat nu zelfs DENK en D66 daarin meegaan, dat stelt de PvdA Rotterdam diep en diep teleur. Voorzitter, dan 1 november. Daar komt inderdaad bij dat wij als raad niet volledig zijn geïnformeerd over het feit dat de opvang, de instroom in de opvang op de LVV-voorzieningen al per 1 november a.s. wordt stopgezet. Dat hebben wij meerdere keren bevestigd gekregen van de organisaties die deze LVV-voorzieningen aanbieden. Dus mijn vraag aan de wethouder, en daar sluit ik me aan bij de heer Segers en bij mevrouw Vlieger die hiervoor erover hebben gesproken, waarom heeft de wethouder de raad hier niet over geïnformeerd? Want het heeft zeer ingrijpende gevolgen. Mijn vervolgvraag aan de wethouder is: zijn er nog andere zaken die wij als raad zouden moeten weten die in gang worden gezet voor 1 januari 2025, maar waarvan wij nog niet op de hoogte zijn? Dat is mijn andere vraag. Ik hoop dat u mij toestaat om deze vraag te stellen, want ik maak mij ook heel erg zorgen om die tien meest kwetsbare mensen. In de collegebrief van 1 oktober jl. staat dat daar maatwerk voor wordt geboden. In het licht ook van de sluiting, wat verstaat de wethouder daar precies

onder? Gaat het dan om slechts tien mensen, want zeventien mensen op straat zetten, wat voor maatwerk kunnen deze mensen dan verwachten? Voorzitter, ik heb echt mijn best gedaan, maar ik kan niet bedenken hoe dit strookt met de waarden die wij hier zouden willen uitdragen met elkaar, met name voor de coalitiepartijen D66 en DENK, namelijk rechtvaardigheid, gelijkwaardigheid en een inclusieve samenleving. Ik vraag me hardop af: wat hebben deze waarden nog voor waarde hier vandaag in dit huis? Voorzitter, helaas moet ik concluderen dat de coalitie de mensen zonder papieren keihard laat vallen. De PvdA Rotterdam zal alles op alles zetten om bed, bad, brood en begeleiding in Rotterdam te houden.

De VOORZITTER. Dank u wel. Dan vraag ik nu aan mevrouw Elfilali of zij het woord wil voeren.

Mevrouw ELFILALI (volt). Voorzitter, het middel van een interpellatiedebat is een zwaar middel en dat neemt mijn fractie ook heel serieus. Het gaat hier inderdaad ook om de actieve informatieplicht van een wethouder van het college en daarbij ook om een kwetsbaar onderwerp. Maar het gaat hier ook om onze democratie, en de manier waarop dit interpellatiedebat tot stand is gekomen zegt iets over de manier waarop wij als raad omgaan met onze democratie. En ik spreek daar mijn teleurstelling over uit. Want eigenlijk hebben we dit debat puur omdat de coalitiepartijen, en ik noem het beestje gewoon even bij de naam, D66 en DENK een heel domme afspraak hebben gemaakt in het coalitieakkoord. Een onverstandige en ook een onmenselijke afspraak. Namelijk het afschalen van het aantal bedden van de LVV, want daar begonnen we eigenlijk mee, een paar jaar geleden. Van 77 naar 45, waar we het dan nu over hebben, en vervolgens het voortzetten van de LVV laten afhangen van financiering van het rijk. Eigenlijk is dat de reden waarom we dit debat hebben. En ik vraag mij dan af, als ik dan D66 of DENK ben, heeft u spijt van die afspraak of staat u inhoudelijk achter deze afspraak? Ik zou denken dat er genoeg grond is om dat te heroverwegen. Dat gezegd hebbende, ik sluit me sowieso aan bij de vragen die al gesteld zijn. Die ga ik niet herhalen. Maar ik ben ook wel benieuwd richting de wethouder hoe hij reflecteert op het feit dat sommige raadsleden hier eerder toegang hebben tot cruciale informatie over dit onderwerp dan anderen. En mijn tweede vraag is: ziet hij dit als integer handelen? Een derde vraag: waarom neemt deze wethouder en eigenlijk het hele college, want ik ben het ook eens met wat GroenLinks zei dat het hele college hier verantwoordelijk voor is, waarom neemt het college en de wethouder niet het voorbeeld over van Amsterdam, Den Haag, Utrecht, Groningen, om ook gewoon uit te spreken: hé, wij gaan gewoon door met de LVV. Want die communicatie zou ontzettend veel rust geven. Maar tegelijkertijd sluit het ook aan bij de zorgplicht die wij hebben. Dus mijn vierde vraag aan de wethouder is: hoe reflecteert hij op het feit dat de gemeente een zorgplicht heeft jegens iedereen in deze stad? Aansluitend daarbij ben ik ook benieuwd wat de reflectie is van de wethouder op de recente uitspraak van het Europese Hof van Justitie, precies over het feit dat de overheid moet voorkomen dat mensen zonder de juiste papieren terecht komen in situaties van extreme materiële armoede, die hen aantast in hun menselijke waardigheid. Dat is de zorgplicht, op Europees niveau ook nog eens bevestigd. Ik houd het hierbij voorzitter.

De VOORZITTER. Ik kijk even rond. De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr). Ja, ik heb geen inhoudelijke vraag aan mevrouw Elfilali, maar ik wil toch afstand nemen van iets wat zij gezegd heeft. Zij noemt op een gegeven moment integriteit in de context van het hebben van informatie. Dan bedoelt u mevrouw Maassen of u bedoelt de wethouder. Het enige wat er gebeurd is, is dat bij het ordedebat daarstraks is gezegd dat er een aanvraag op de agenda staat. In die agenda wordt gerept over 1 november a.s. Ieder raadslid kan op dat moment gewoon de assistent van de wethouder of de wethouder benaderen en zeggen: he joh, daar staat iets over 1 november, hoe zit dat? Het feit dat u suggereert dat daar iets niet-integers aan is en daarmee collega's beschadigt, vind ik weerzinwekkend.

Mevrouw ELFILALI (volt). Nou voorzitter, ik wil hier wel op reageren. Ten eerste gaat het hier om twee dingen. Ik heb een vraag gesteld aan de wethouder of hij vindt dat het feit dat één raadslid cruciale informatie eerder heeft, ziet als integer handelen.

De VOORZITTER. Ik ga nu even ingrijpen.

Mevrouw ELFILALI (volt). In de gedragscode, ik wil mijn punt even maken.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali, ik ga even ingrijpen. Ik heb zelf mogelijk bijgedragen aan de verwarring door ook te zeggen dat mevrouw Maassen extra informatie had. Dat weet ik niet, want ik weet ook niet verder wat de informatie was. Ik heb alleen gevraagd, als er relevante informatie is om die ook hier naar de raad te sturen. Dus ik vind dat we in die context ook mevrouw Maassen hier niet moeten betichten van allerlei zaken. Laten we ook dit debat gewoon op de inhoud voeren. Als er vragen zijn ook richting mevrouw Maassen lijkt het me dan wel zo netjes om die dan ook aan mevrouw Maassen te richten, niet via de band van een discussie hier mevrouw Maassen allerlei verwijten te maken en nogmaals, ik heb daar denk ik zelf aan bijgedragen en dat is niet goed, dus dat wil ik hierbij rechtzetten. Maar laten we het debat een beetje zuiver voeren en niet op de persoon.

Mevrouw ELFILALI (volt). Voorzitter, mijn vraag was gericht aan de wethouder en dat staat gewoon in de gedragscode van wethouders, of hij vindt of hoe hij reflecteert op deze situatie, of hij dat ziet als integer handelen. Ik mag die vraag gewoon stellen. Daarnaast heb ik mij niet gericht tot mevrouw Maassen. Ik vind het wel bijzonder dat in een punt van orde...

De VOORZITTER. We gaan deze discussie niet nog een keer overdoen.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ik vind het wel bijzonder dat een raadslid als woordvoerder voor een wethouder optreedt. Sorry voorzitter.

De VOORZITTER. Nee mevrouw Elfilali, ik wil hier echt, laten we het gewoon even zuiver houden. Ik heb dat net al een keer gezegd. U mag vragen aan de wethouder wat u wilt, maar u geeft hier wel impliciet ook een oordeel over een collega in deze raad. Dat vind ik niet fair. We moeten de vragen zuiver houden, dus ik ga u niet meer toestaan dat u hierover begint.

Mevrouw ELFILALI (volt). Een punt van orde.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Voorzitter, ik zou het graag willen verduidelijken, omdat helaas mijn integriteit hier ter discussie wordt gesteld. Het is geen punt van orde. Er wordt hier aan mijn rechterzijde gezegd: jouw integriteit wordt niet ter discussie gesteld, maar iedereen die dit debat zal luisteren, zal naar mij kijken omdat er wordt gevraagd om de gedragscode van de wethouder, omdat ik als een politiek adviseur zou optreden voor de wethouder. Ja, dan wordt welzeker van mij als raadslid mijn integriteit ter discussie gesteld. En ik wil heel duidelijk maken: ik heb de brief van 1 oktober gelezen. Ik heb daarin geconstateerd dat er geen opnamestop stond gecommuniceerd. Het stond wel in de brief waarin de aanvraag stond van de heer Segers-Hoogendoorn. En ik heb informatie die publiekelijk was, geverifieerd. Geverifieerd. En omdat ik eraan hecht dat wij allemaal hier in dit huis met dezelfde informatie ons oordeel kunnen vellen, heb ik dat met uw raad gedeeld. Ik heb informatie geverifieerd. Ik heb geen nieuwe informatie van de wethouder gekregen. En ik stel het zeer op prijs en ik vind het heel fijn dat de burgemeester dit heeft gecorrigeerd, dat ik geen nieuwe informatie in deze raad heb gedeeld.

De VOORZITTER. Helder. De heer Soytekin. De heer Soytekin stond eerst.

De heer SOYTEKIN (denk). Ja, dit debat wordt alleen maar lelijker en lelijker voorzitter door dit soort uitspraken van Volt, waar ik het zeker niet van had verwacht als het gaat om integriteit, want daar wordt altijd op een heel moreel verheven toon over gesproken. Het is een checkvraag geweest, wat ik begriep van mevrouw Maassen, en dat is het. Dus er worden nu spijkers op laag water gezocht. Er wordt nu echt wel een circus van gemaakt, een poppenkast zal ik het zelf maar noemen, om een debat dat waardig in de commissie had moeten plaatsvinden, op deze manier te voeren. En dat is echt te triest voor woorden.

De VOORZITTER. Daar hoor ik geen vraag in, meer een constatering. Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLIIEGER (gl). Ja voorzitter, het was de interruptie van de heer Ceulemans die dit veroorzaakte, niet de woorden van mevrouw Elfilali. En als mevrouw Maassen dat zo had gevoeld, had mevrouw Maassen daarop moeten reageren en dan hadden we het daarover kunnen hebben. Nu is het heel duidelijk dat mevrouw Maassen dat zo, dat geef ik ook nu aan...

De VOORZITTER. Nee luister, stop, we gaan hier even een einde aan maken. Nee mevrouw Vlieger, we gaan hier een einde aan maken, want we gaan dit spelletje nu weer opnieuw doen. We hebben hier een interpellatiedebat, het gaat hier ook om vragen aan de wethouder. We gaan nu allerlei collega's onderling bediscussiëren. Ik vind het niet goed dat we dat hier doen. We zitten hier om ook het college vragen te stellen en u mag daar ook uw eigen opvattingen over hebben, maar ik sta het niet meer toe dat u hierover begint. Dus ik ga nu over naar de heer Engberts.

Mevrouw VLIENER (gl). Voorzitter, maar u gaat nu weg van mijn punt.

De VOORZITTER. Nee, ik heb duidelijk gemaakt wat mijn punt was. U begon over mevrouw Maassen. Ik sta het niet meer toe. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja, dank u wel voorzitter. Ik denk dat het goed is om ook nog wel even in herinnering te brengen dat er bij het ordedebat en de vaststelling van de agenda werd gesuggereerd dat er een brief zou komen van de wethouder met aanvullende informatie die kennelijk gedeeld moest worden. Dat heeft ons op het been gezet dat er dus nieuwe informatie was, ik denk dat het goed is om dat nog even...

Mevrouw MAASSEN (d66). Voorzitter.

De VOORZITTER. Even wachten, even terug naar de feiten.

De heer ENGBERTS (pvda). Hoe wij op dit spoor komen.

De VOORZITTER. Even terug. Mijnheer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Dat er dus aanvullende informatie zou zijn. En op dat moment hadden we dan eigenlijk moeten zeggen: er is geen nieuwe brief nodig want die informatie is er al. Dat is niet gedaan en daarom zitten wij op dit spoor denk ik.

De VOORZITTER. Het moet uit elkaar gehaald worden. Vanochtend was mijn voorstel omdat er onduidelijkheid was over de informatie, dat hoorde ik hier van verschillende kanten, laat dan de duidelijkheid door de wethouder gecreëerd worden. Er is hier nu een debat gaande, er worden nu allerlei vragen gesteld ook aan de wethouder. Die kunnen ook gewoon zo meteen beantwoord gaan worden. Daarmee hoop ik, het is uiteindelijk aan uw raad om dat te beoordelen, dat we die duidelijkheid ook kunnen geven hier. Dus dat was de intentie om duidelijkheid te geven over wat het nu precies betekende, maar die vraag kunnen we nu in het debat stellen en ik stel ook voor dat we doorgaan met dat debat en nogmaals, niet meer op de persoon. Ik sta het niet meer toe. Mevrouw Elfilali, u mag door.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja voorzitter, ik wil toch even reageren want er wordt hier nu van alles gezegd. Ik wil verduidelijken dat ik mijn vraag heb gesteld aan de wethouder in het kader van dit interpellatiedebat, in het kader van de informatieplicht die er is. Ik heb op geen enkel moment een raadslid hier aangesproken, dus ik wil dat echt even heel helder hebben dat ik dat niet heb gedaan. Dat kwam na een interruptie van een ander raadslid, dus ik vind het wel belangrijk om dat te herhalen en ik had eigenlijk al gezegd: ik houd het bij de vragen die ik net heb gesteld voorzitter.

De VOORZITTER. Helder. Dank u wel mevrouw Elfilali. Dan ga ik nu over naar de heer Van Campenhout van BIJ1.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Voorzitter, het college kiest er keer op keer voor om ongedocumenteerde mensen te dehumaniseren, te criminaliseren en te kleineren. Een schrijnend gevolg hiervan is een toename van buitenslapers in de stad. Niemand zou op straat moeten hoeven slapen, ongeacht welke papieren je wel of niet hebt. Eenieder zou op zijn minst een humane opvang moeten krijgen, zou je denken. Dit is simpelweg op te lossen door de mensen goed op te vangen, maar nee, het afschaffen van de LVV-regeling, een regeling die volgens BIJ1 al als ondermaats wordt beschouwd, dreigt ertoe te leiden dat ongedocumenteerden die nu ook deel uitmaken van onze samenleving wederom door de mazen van het net vallen. Wij betreuren ook het overlijden van deze

mensen op straat. Helaas hebben wij via de media al kennisgenomen van het vierde sterfgeval en wellicht zullen er veel meer zijn. De dood van deze mensen had naar onze mening voorkomen kunnen worden door het voeren van effectief beleid. Het afschaffen van de LVV-pilot zou het gevaar met zich meebrengen dat er nog meer mensenlevens verloren gaan in onze stad. Als er mensen sterven door dit falend beleid, dan hebben wij de plicht om er alles aan te doen om dit te voorkomen.

De VOORZITTER. Mijnheer Van Campenhout, dit gaat denk ik wat breder dan alleen het vraagstuk van de LVV, dus ik zou u willen vragen om u daar toch wel op te richten.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Oké, ik ben bijna klaar, dus wellicht, top. In het collegeakkoord geeft u al aan om open te staan om de LVV-pilot in het kader te verlengen in het tegengaan van dakloosheid en op dit moment is het al gesaneerd van 70 naar 45 bedden. Nu het rijk de financiering wil stopzetten, lijkt het college niet bereid om zelf de verantwoordelijkheid te nemen om deze cruciale opvang door te zetten. Voorzitter, hoe kunt u straks zeggen dat wij een stad zijn waarbij niemand meer op straat slaapt, terwijl het beleid het anders doet overkomen? Daarom een paar vragen. Als het college niet meer wil dat kwetsbare mensen op straat gaan slapen, wat gaat u daar dan tegen doen? Waarom is ervoor gekozen ondanks de stopzetting van de bad-bed-broodregeling door het rijk om geen aanvullende financiering beschikbaar te stellen voor deze cruciale opvang? En hoe kan het zijn dat Rotterdam in tegenstelling tot de andere G4-steden ervoor heeft gekozen om deze LVV-regeling niet meer in stand te houden? Tot zover voorzitter.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Dan vraag ik nu of de heer Coşkun het woord wil voeren.

De heer COŞKUN (sp). Voorzitter, voordat de heer Soytekin mij die vraag gaat stellen, de BBB Rotterdam, dan komt u terecht bij de bad-bad-broodregeling, dan komt u terecht bij de Landelijke Vreemdelingenvoorzieningen. Criteria van de Landelijke Vreemdelingenvoorzieningen zijn 1: voor vreemdelingen, 2: zonder recht op verblijf, en 3: zonder rijksopvang. De Dienst Terugkeer en Vertrek van het ministerie van Justitie en Veiligheid, welbekend bij de heer Soytekin, daar staat: deze zijn bedoeld voor vreemdelingen die geen recht meer hebben op verblijf maar om uiteenlopende redenen niet zijn teruggekeerd naar hun land van herkomst. Zij komen vaak op straat terecht of in zogenaamde bad-bad-broodvoorzieningen. De LVV biedt deze groep onderdak in combinatie met begeleiding, mits aan de toelatingscriteria is voldaan. Dan voor de heer Soytekin, na deelname programma ongedocumenteerden waaronder de LVV in Amsterdam. Die hebben zeven criteria. Je moet je melden bij het Amsterdams Centrum Ongedocumenteerden, je moet regiobinding hebben met de gemeente Amsterdam, je moet geen verblijfsrecht hebben in Nederland of een ander EU-land, geen recht hebben op rijksopvang, geen bezwaar inreisverbod van tien jaar en meer of ongewenst verklaard zijn en niet afkomstig uit een visumvrij of veilig land volgens de lijst van veilige landen van de rijksoverheid, en je moet meerderjarig zijn. Voorzitter, daar hebben we het over. We hebben het over mensen in Rotterdam die nu op straat terechtkomen of al op straat zijn. Die kunnen zich melden, kunnen in de LVV. We hadden daar eerst 100, toen 70 plekken, deze coalitie zegt: 45 is genoeg, want het is nooit vol. Het is op dit moment overvol, er is een wachtlijst. Er komen mensen nu op straat die daar terecht zouden moeten kunnen. En we hebben van de mensen die hen begeleiden gehoord dat met de ambtenaren van deze wethouder is afgesproken dat er per 1 november geen nieuwe mensen meer instromen want het is erg onmenselijk om mensen nog met Kerstmis, Kerstavond, te laten instromen en ze dan op Nieuwjaarsdag buiten te zetten. Dat klinkt menselijk, maar het is mensenwaardig om nu al te zeggen: 1 november, helaas, de LVV is in Rotterdam gesloten. Voorzitter, die LVV kan ook wel gesloten worden, want die L kan ervan af. Maar laten we dan een huis van barmhartigheid openen, of we noemen het Huis van Agnes Maassen of zo, ik noem maar wat.

De VOORZITTER. Nee, nee, nee, de heer Coşkun, we zouden dat niet meer doen.

De heer COŞKUN (sp). Oké, dan haal ik dat terug. Oké, ik noem geen namen meer.

De VOORZITTER. U gaat het terugnemen ook.

De heer COŞKUN (sp). Dan begint mijnheer Ceulemans weer dat het een circus is en dan moet ik hem weer vragen of hij dan de rol van clown op zich wil nemen, dus laten we dat niet doen voorzitter. Laten we het geen circus maken.

De VOORZITTER. Het zou u sieren mijnheer Coşkun...

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd). Voorzitter, een punt van orde.

De VOORZITTER. Mevrouw Van Groningen, ik was net bezig om de heer Coşkun hier ook nog op aan te spreken, dus laat mij dit eventjes afmaken. Het zou u sieren mijnheer Coşkun, en ik verzoek het u ook dringend om uw woorden terug te nemen waar het gewoon om persoonlijke aantijgingen gaat. Ik schors ook eventjes de vergadering. Dat lijkt me ook wat beter.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER. Mag ik u vragen om allemaal plaats te nemen? Dan kunnen wij het debat voortzetten. De heer Coşkun was nog bezig met zijn betoog en ik vraag hem dit ook voort te zetten. O, de wethouder is er nog niet. Ik dacht dat hij er was. Oké, ik zie hem verschijnen. Volgens mij kunnen we nu echt beginnen. Ik geef u het woord mijnheer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja voorzitter, ik begrijp dat woordgrappen verkeerd kunnen vallen, dat daar ook de tijd niet rijp voor is, dus laat ik proberen dat niet te doen. Maar het is wel goed dat we dit interpellatiedebat hebben, omdat over 1 november wel met ons ook door insprekers in deze zaal twee weken geleden gecommuniceerd is, dus ik wil heel graag van het college weten: is er nu wel of niet een stop al in gang gezet per 1 november a.s. voor inname terwijl er al een wachtlijst is voor de LVV? Dat is een vraag aan de wethouder en aan het college. Het is goed dat alsnog dit debat is toegestaan door onze collega's, want anders zou de democratie wel heel erg met voeten zijn getreden en dat zouden we in dit huis niet moeten willen. En ik vroeg me af, er is in de brief van de wethouder sprake, maar dat kan hij misschien gelijk meenemen, van tien mensen die dan wel in een voorziening komen. Hoe dat huis dan moet heten, weet ik dan nog niet. Geen LVV, want 'landelijk' betaalt er niet meer aan mee. Iets van Huize Rotterdam, iets anders. Maar stel nu dat het er twintig zijn, stel nu dat het er honderd zijn. Hoe gaan we daar dan mee om? Want zoals de wethouder terecht heeft gezegd in zijn brief en ook in de media, het gaat wel om mensen en niet om postpakketjes voorzitter.

De VOORZITTER. Ik dank u wel. Ik zie geen andere vragen. Dan vraag ik de heer Vonk of hij het woord wil voeren.

De heer VONK (cu). Dank voorzitter. Ja, je zou het bijna vergeten als je hier zo het debat meemaakt, maar er zijn een aantal mensen op dit moment in Rotterdam met een heel grote onzekerheid over hoe het met hun leven verder moet. Voorzitter, onder de vlag van 'Hoop, lef en trots' werd dit jaar een regeerprogramma gepresenteerd van angstig, laf en schaamteloos. En dat bleef niet onder de Haagse stolp, maar in de uitwerking wordt het basale mensenrecht van onderdak aan mensen ontnomen en worden lokale coalities en colleges meegesleurd in die politiek van angstig, laf en schaamteloos. En gelukkig, ik zou ook bijna willen zeggen God zij dank, zijn een aantal steden opgestaan en hebben gezegd: dan doen we het zelf. Zij lieten een ander geluid horen, maar zo niet dit college en deze coalitie. Het sluiten van een opvang voor zeer kwetsbare mensen is een politiek zeer gevoelige zaak. En daar hoort een actieve en goede informatievoorziening bij en een tijdige bespreking in de raad. Steden als Amsterdam en Utrecht gaven al snel duidelijkheid, maar Rotterdam bleek niet alleen het slechtste jongetje van de klas, ook nog eens het langzaamste. We hoorden op verschillende plekken dat de deuren inderdaad op 1 november a.s. dichtgaan voor nieuwe instroom. Dat is ons ook door uitvoerende organisaties meerdere malen bevestigd. Zelfs nog tijdens dit debat. Daarover is de raad niet geïnformeerd en ook niet in staat gesteld om over dit zeer politieke thema te debatteren en zelf te besluiten. Dat is een treurige gang van zaken, die het wantrouwen doet toenemen op zo'n gevoelig dossier. Ik heb aan de wethouder een aantal vragen, maar een aantal zijn ook al gesteld, dus ik ga er snel doorheen. De vraag die natuurlijk al veel gesteld is, is: waarom zijn wij zo laat geïnformeerd dat een ordentelijk politiek debat via commissie en raad pas na 1 november kon plaatsvinden? Is de wethouder zich dan ook bewust dat hij in ieder geval het gevoel geeft de raad hiermee buitenspel te plaatsen? We zien uit naar de beantwoording van de vragen over die opnamestop van 1 november. In uw brief lijkt u te suggereren dat u werkt aan een oplossing voor de meest kwetsbare mensen. Het zou dan gaan om tien personen. Mijn vraag is: kunt u daar ook misschien de laatste stand van zaken van geven? En bent u het met ons eens dat de huidige bezetting slechts een momentopname is en daarmee

deze groep dus arbitrair? Er kunnen zich in november, december, januari en ook in het komende jaar, net als in de voorgaande jaren weer mensen melden. Waarom vindt u het dan niet nodig om deze mensen op te vangen en goed voor deze mensen te zorgen? Dan een vraag: wat is in G4-overleg uw reactie naar steden als Utrecht en Amsterdam voor de afwijkende lijn die u kiest en de impact die dat wellicht ook op hun steden heeft? Ik ben benieuwd naar de informatie die u met uw collega's daarover wisselt. En dan de laatste vraag: hoe hadden wij ooit deze, hiervoor gestelde, vragen beantwoord kunnen krijgen voor 1 november als we nu niet een interpellatiedebat hadden gehad? Daarom mijn laatste oproep: laat de zorg en het bieden van het basismensenrecht van onderdak niet verdwijnen uit Rotterdam en laten we niet meegaan in een politiek die angstig is en laf en schaamteloos.

De VOORZITTER. Dank mijnheer Vonk. Dan vraag ik of mevrouw Van de Peppel nog het woord wil voeren. En ik vraag ook de mensen op de publieke tribune om niet een gebaar van instemming of afkeuring te geven, want dat is echt niet gebruikelijk hier en ook niet netjes. Dank u wel.

Mevrouw VAN DE PEPPEL (pvdd). Ja voorzitter, zoals de meeste collega-raadsleden weten heb ik een haat-liefdeverhouding met de politiek. Vandaag en eigenlijk al de hele week heb ik er meer een hekel aan dan dat ik van de politiek houd. Voorzitter, we hebben het vandaag over 45 mensen. 45 mensen die als we het aan dit college overlaten, vanaf 1 januari geen dak meer boven hun hoofd hebben. En ongeschreven maar wel gecommuniceerd, een opnamestop per 1 november. Voorzitter, we hebben het niet over politieke onmacht, maar over politieke onwil. We hebben het gezien in het blokkeren van de actua vorige week. We hebben het vandaag gezien bij de agendavaststelling. Het is werkelijk ongekend wat voor spuuglelijk politiek spel hier wordt gespeeld over de ruggen van de meest kwetsbare mensen. Wij zijn dan ook vooral benieuwd naar hoe de wethouder zelf reflecteert op en kijkt naar de gang van zaken van dit voorgenomen beleid en hoe u de gehele raad en de betrokken organisaties die de LVV-voorziening faciliteren, geïnformeerd heeft. We sluiten dan ook aan bij de gestelde vragen aan de wethouder.

De VOORZITTER. Dank u wel. Dit waren de indieners, degenen die het debat hebben aangevraagd. Zijn er nog anderen die het woord willen voeren bij dit debat? Dat is de heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr). Ja, dan kort. Ik heb inhoudelijk niets te vragen, want het zou officieel alleen over 1 november gaan. Daar zijn vragen over gesteld. Het was natuurlijk helemaal niet de oprechte intentie om het over 1 november te hebben, want wat er nu daarnet ontvouwd is, is natuurlijk gewoon precies het bewijs van waar we vanochtend voor waarschuwd. Het is gewoon een linkse poppenkast. Er zit geen enkele oprechte intentie achter dit debat. Dit is gewoon de zoveelste akte in een toneelstuk van partijen die het niet kunnen hebben dat de LVV dichtgaat. Jammer, hij gaat wel dicht. Daar gaan we het volgende week over hebben. En dit kunnen we wat mij betreft zo snel mogelijk afronden.

De VOORZITTER. De heer Ceulemans, de intenties van anderen zijn ingewikkeld om voor u te beoordelen, dus ik ga ervan uit dat dat ook niet de bedoeling is. Ik geef de heer Segers-Hoogendoorn nog een mogelijkheid voor een reactie hierop.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Voorzitter, ik wil uw orde niet verstoren. Ik vind dat wat u zegt goed, maar het is echt niet oké wat de heer Ceulemans hier zegt. Hij vraagt mij zelf om op getallen precies te reageren en hij heeft kennelijk geen seconde naar mijn bijdrage geluisterd, want die ging volledig over de reden van deze interpellatie. En ik heb juist het zogenaamde politieke circus er nog bij genomen, het siert u echt niet dat u dit soort woorden in de mond neemt, want dit maakt alleen maar het debat weer lelijker en lelijker en dat is volgens mij precies wat u niet wilt.

De VOORZITTER. Helder. Ik geef nog het woord aan de heer Engberts en dan ga ik even een voorstel doen over hoe zo meteen verder. Mevrouw Verkoelen had ook nog haar hand opgestoken. De heer Engberts en mevrouw Verkoelen. En dan ga ik zo meteen even een voorstel doen. En mevrouw Maassen ook nog, excuus. Ik probeer de handen te zien. De heer Engberts, mevrouw Verkoelen, mevrouw Maassen en dan heb ik zo een voorstel over het vervolg van het debat. De heer Soytekin ook nog. Maar ik ga eerst het woord geven aan de heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja, want ik heb wel behoefte om ook nog even te reageren op de beschuldiging dat we hier niet met oprechte intenties zouden zitten. De heer Segers heeft dat eigenlijk

ook al gezegd, maar ook mevrouw Van de Peppel heeft dat natuurlijk gezegd. Wij zitten hier niet een politiek spelletje te spelen, via de voorzitter. Wij maken ons oprecht ongelofelijke zorgen over een aantal mensen hier in deze stad die onze hulp nodig hebben. Daar ben ik voor gekozen, om daarvoor op te komen. Het is mij bittere ernst. Het is absoluut een zeer oprechte intentie.

De VOORZITTER. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50+). Voorzitter, ik wil ook graag een termijn, want als we het er dan toch over hebben, dan weet ik nog wel een verhaaltje te vertellen. Voor wat mijn fractie betreft, is het verhaal van de ongedocumenteerden een duidelijke. Mensen die zonder documenten al tien, twintig, dertig, veertig, vijftig jaar deelnemen aan onze samenleving hebben het recht te mogen blijven in onze maatschappij. Een generaal pardon dus, wat ons betreft. Wat mijn fractie overigens ook voorstaat, is dat mensen die hier asiel aanvragen en dat niet gehonoreerd krijgen, per direct het land zouden moeten verlaten. Nederland is een land van Kafka, een land van bureaucratie. Ik roep het kabinet op niet symboolpolitiek te bedrijven, maar er serieus aan te gaan werken dat procedures niet oneindig kunnen blijven doorlopen, en in te gaan zetten dat niet-toegestane asielzoekers ook sneller het land verlaten. Dat is een lange weg, maar wel eentje die democratisch is en past bij een land als Nederland. En dat voorzitter, brengt mij bij het actuele punt van dit interpellatiedebat. Als rijk Nederland zijn wij mensen, die minderheden humaan dienen te behandelen. Dus de bed-bad-broodregeling kan en mag niet op de schop. Mijn fractie wenst onder geen beding dat in ons land, in onze stad, ik hoorde mevrouw Van Groningen net een prachtig betoog houden over die prachtige stad, mensen op straat moeten wonen, mensen geen eten hebben, mensen geen douche kunnen nemen, mensen geen leven kunnen hebben. Humaan als wij zijn zorgen wij dus voor de 45 ongedocumenteerden, waarvan voor 28 mensen in vertrek is voorzien. En voor de 17 mensen die ongedocumenteerd zijn is er helaas nog geen vertrek te verwachten. En daarnaast ook nog 10 zieke ongedocumenteerden. Mijn fractie kent niet de omstandigheden van die 45, van die 17 en die 10 in het bijzonder. Maar indachtig het begin van mijn betoog vindt mijn fractie dat wij hebben te zorgen dat de bed-bad-broodregeling blijft bestaan. Ook als het rijk dit niet meer zou willen ondersteunen. En dat is wat mij betreft vanaf gisteren, vanaf vandaag, vanaf 1 november, vanaf 1 januari en vanaf alle tijden erna dat het nodig is. En dat voor al die mensen die het nodig hebben, ongedocumenteerd of niet. Tot zover voorzitter.

De VOORZITTER. Dank u wel mevrouw Verkoelen. Dan kijk ik naar mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Dank u wel voorzitter. Het onderwerp laat ons zeker niet onberoerd. Dat is denk ik wel duidelijk. De vragen over de datum van 1 november zijn inmiddels gesteld en wij zullen de vragen die wij verder hebben over dit onderwerp bewaren voor de commissiebehandeling op 23 oktober a.s. en de daaropvolgende raadsbehandeling.

De VOORZITTER. Dank u wel mevrouw Maassen. De heer Soytekin tot slot. Ik ga eerst de heer Soytekin het woord geven. Heeft u een interruptie mevrouw Vogelaar?

Mevrouw VOGELAAR (pvda). Ja, ik heb nog wel een vraag aan D66, want als u dat in de commissie wilt behandelen, dat begrijp ik. Alleen, wat ik nog steeds niet begrijp, wat is de morele ondergrens voor D66 om door te gaan met het uitvoeren van deze of andere coalitieplannen?

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja voorzitter, zoals ik net al heb aangegeven, wat ons betreft gaat dit debat, zoals ook duidelijk aangegeven in de aanvraag van de heer Segers-Hoogendoorn, over de deadline van 1 november. En ik ga graag volgende week met u in debat over al dit soort vragen. Want volgens mij is op deze manier ook zojuist met elkaar afgesproken dat we het in die volgorde zouden doen.

De VOORZITTER. Tot slot de heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk). Dank voorzitter. Ik zal het ook niet al te lang houden. Laat ik het zo zeggen, ik verbaasde me over de inzet van het instrument voor dit debat. Dit debat hadden we ook donderdag kunnen voeren, de 23^e, zeg ik even uit mijn hoofd. Dan was het ook nog steeds voor 1 november. En dan had er ook het antwoord kunnen komen, dat misschien zo meteen ook gaat volgen, op de vraag want de vraag over de datum van 1 november is natuurlijk veelvuldig gesteld. Er zijn ook heel veel andere

vragen gesteld die volgens mij ook thuishoren in de commissie. Nu zal ik echt niet degene zijn die zegt: laten we het debat in de commissie dan maar skippen, maar goed, het is aan de woordvoerders om daar nog eens even goed over na te denken hoe dit proces is gegaan.

De VOORZITTER. Ik zie dat mevrouw Vogelaar nog een vraag heeft aan de heer Soytekin.

Mevrouw VOGELAAR (pvda). Ja, ik heb toch een vraag, want wij hebben heel goede redenen gehad om deze debataanvraag en vorige week en deze week te doen, omdat wij dat in de raad en niet in de commissie willen behandelen. En verder valt mij op dat zowel DENK als D66 zich steeds beroept op de procedures, processen, terwijl het hier gaat om een levensgroot probleem waar mensen mee te maken hebben.

De VOORZITTER. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk). Dus ik begrijp dat er wordt gezegd dat dit onderwerp niet in de commissie behandeld moet worden maar alleen in de raad? Dat is dan hetgeen dat ik hoor. Klopt dat?

De VOORZITTER. Ik stel voor dat we hier nu niet weer een heel debat gaan voeren over waar we iets moeten doen.

Mevrouw VOGELAAR (pvda). Dat klopt niet.

De VOORZITTER. Oké. Ik zag de heer Van Campenhout staan maar hij is weer gaan zitten. Dan constateer ik dat hij geen vraag meer heeft. Dan zij wij precies om 12.30 uur aangekomen. Ik stel voor dat we zo gaan schorsen voor de lunch. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ik hoor dat de wethouder geen schorsing nodig heeft en ook gelijk antwoord wil geven. Ik wil dat toestaan als u daarmee akkoord bent. Dan zullen we zo meteen ook nog genoeg tijd voor de lunch inruimen, maar dan gaan we eerst de beantwoording van de wethouder horen. Ik dacht dat de wethouder daarmee ook het woord had, maar ik zal het nog een keer verduidelijken.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). O excuus, dank voorzitter. Dank dat we het op deze manier alsnog met elkaar erover kunnen hebben. Ik vind het allemaal goed dat we dit kunnen bespreken. Om te beginnen wil ik even aangeven dat ik het verwijs dat ik de raad onvolledig heb geïnformeerd wel erg jammer vind. Omdat ik echt wel probeer als wethouder, zeker op dit onderwerp, zorgvuldig te opereren en u als raad maximaal, maximaal mee te nemen in de informatie. Toen het hoofdlijnenakkoord bekend was en dus ook een aankondiging van het stoppen van de LVV, dat was voor de zomer, zijn wij meteen in gesprek gegaan met de ngo's en daar heb ik zelf ook het gesprek mee gevoerd. Inmiddels ook twee gesprekken en ambtelijk heel veel meer gesprekken. Het bestuurlijk overleg op 4 september jl. met de minister, waar u naar vraagt, heeft toen plaatsgevonden en daar was ook heel duidelijk de mededeling: de financiering voor LVV oftewel LVV stopt. U kunt zich afvragen waarom Rotterdam daarvoor kiest. Dat staat ook in het coalitieakkoord en zoals u mij kent, houd ik me gewoon ook aan die afspraken. Als u zegt: onvolledig geïnformeerd, merkt u dat ik dat best ingewikkeld vind. Wat u mij wel kunt verwijten is: heb ik u voldoende gedetailleerd geïnformeerd? Dat zou ik een meer terechte vraag vinden in plaats van onvolledig geïnformeerd. Want op 22 augustus jl. wisten wij al dat wij deze lijn inzetten, omdat wij een optimale uitvoering willen realiseren voor niet de postpakketjes waar we het over hebben, maar mensen. En ik heb altijd ook gezegd: op het moment dat wij mensen willen begeleiden, helpen, ondersteunen, dan moet dat wel waardig en met perspectief. Maar op het moment dat je nog toestaat mensen 1 november binnen te laten zonder dat je ze perspectief kan bieden, vind ik dat je dat eerlijke verhaal ook moet vertellen op 1 november. We hebben ook gezegd, en dat is wat we met de ngo's hebben besproken, dat op het moment dat er plek is, we die plekken dan ook gaan benutten en met name voor mensen die kwetsbaar daarin zijn. Dat is wat mij betreft uitvoering en was dus ook al eerder bekend bij de ngo's en zo hebben we het gesprek gevoerd. Dat er een uitspraak is gedaan door een ngo die zegt: per 1 november is er een opnamestop, die woorden zijn niet van mij. Maar ik kan u zeggen: wij hebben ervoor gekozen om het op deze manier met elkaar in te richten, waarbij we hebben gezegd: nieuwe deelnemers die zich na 1 november melden, mits er plek is, op basis van humanitaire gronden een bed toe te wijzen tot eind 2024. Dit is wat ik 22 augustus heb besloten en daarna met die ngo's heb besproken. Dus op het moment dat er verwarring ontstaat over 1 november een opnamestop, ik hoop dat ik dat op deze manier ook bij u wegneem, omdat mijn inzet altijd is: de meest kwetsbaren gaan wij

gewoon helpen, faciliteren, ondersteunen binnen de kaders en afspraken die er zijn, want zo ben ik ook.

De VOORZITTER. Mevrouw Vogelaar heeft een vraag.

Mevrouw VOGELAAR (pvda). Ja, dank u wel voorzitter. Mijn vraag aan de wethouder is dan: begreep ik de wethouder goed dat hij zojuist zei dat er voor mensen een bed beschikbaar blijft, ook na 1 januari? Begreep ik dat nu goed?

De VOORZITTER. De wethouder.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja voorzitter, ik hoop dat er heel veel bedden beschikbaar zijn in de stad, in het land, voor alles en iedereen. Alleen binnen de afspraken die er zijn en we hebben het over de LVV, daar zijn afspraken over. We hebben 45 bedden. LVV is in essentie geen opvangvoorziening. Maar wat je wilt is dat mensen een herhaalde asielprocedure krijgen, een advies voor eventueel doorreis, als dat negatief uitpakt, of eventueel met inzet van Dienst Terugkeer en Vertrek, mensen terug te laten keren. Dat is de inzet van de LVV. Dat moeten we ook met elkaar helder hebben, omdat ik ook merk dat in het debat enige verwarring en vermenging ontstaat van begrippen. Bed-bad-broodregeling, ja, dat is in 2017 gestopt. En daarvoor in de plaats is de LVV-voorziening met de afspraken die er zijn, met die toelatingscriteria die er zijn, en vrijwillige keuze van de mensen die daar aanspraak op willen doen. We hebben het over een doelgroep van 45, belangrijk, uitgegaan van de gegevens van het ROS, hebben we 6000 tot 8000 ongedocumenteerden in de stad. Kijk, en dan hebben we het aan de ene kant over de 45, dan moeten we hem ook zuiver voeren. En tegelijkertijd hebben we natuurlijk een grotere groep als je het hebt over ongedocumenteerden, maar dat is het initiatiefvoorstel van Volt en GroenLinks dat op een later moment komt.

De VOORZITTER. Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw VOGELAAR (pvda). Voorzitter, mag ik dan van de wethouder concluderen dat hij hiermee onderstreept dat dus de bed-bad-brood, ook al heet dat nu anders, en begeleiding, wil ik daaraan toevoegen, dus cruciaal is en dat dat ook een plicht is, dat wij de zorgplicht hebben als bestuur om dat te vervullen?

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja voorzitter, het Europese Hof is er duidelijk over welke taken en verantwoordelijkheden gemeenten daarin hebben. Je hebt een zorgplicht en die moet je uitvoeren. Tegelijkertijd staat er in de brief ook, ook daarvan hebben we gezegd: we stoppen niet 1 januari en slot erop en weg. We hebben kritisch gekeken: hoe ziet die doelgroep eruit? Die hebben we gecategoriseerd en we zien ook wel dat een groep niet zomaar op straat kan. Dat is waarom ik zeg: ik probeer u maximaal te informeren en uit te leggen dat we humaan bezig zijn met dit proces en dat zorgvuldig willen doorlopen binnen de kaders, wetgeving en financiering die er is.

De VOORZITTER. Mevrouw Vogelaar, misschien ook afrondend, er zijn nog andere vragen van andere leden. Dus afrondend.

Mevrouw VOGELAAR (pvda). Afrondend, dan ben ik heel benieuwd hoe de wethouder gaat zorgen voor bed, bad, brood en begeleiding voor die mensen waarvan ik heb begrepen uit de collegebrief van 1 oktober jl. dat zij op straat staan per 1 januari en dat zij gebruik kunnen maken van de winteropvang, mocht die geopend zijn.

De VOORZITTER. De wethouder.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja voorzitter, dan moeten we het hebben over doelgroepen. Specifiek over doelgroepen. Hebben we het over de LVV-doelgroep of hebben we het over die 6000 tot 8000 ongedocumenteerden? Of iedereen die aanspraak wil doen op opvang? In mijn brief heb ik het specifiek over de doelgroep die er nu in zit. Daarvan zien we een kwetsbare groep van zo'n tien tot twaalf personen. Daarvan zeg ik: daar moet maatwerk voor geleverd worden, maar in essentie is het een rijksaak. Deze doelgroep kunnen wij in principe als gemeente niet ondersteunen, zonder dat het

rijk daar een belangrijke rol in neemt, want dat is ook een taak van het rijk. Daar voeren wij gesprekken over met het rijk en we hopen dat daar een structurele oplossing voor komt, omdat wetende, we hebben er nu zo'n tien tot twaalf in beeld. Maar wellicht is die groep groter, maar er moet een oplossing vanuit het rijk komen.

De VOORZITTER. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja, dank voorzitter. Even terug naar die datum van 1 november want daar gaat het tenslotte over. Ik hoor de wethouder zeggen... ik ben tot nu toe blij met zijn beantwoording omdat ik denk dat die helderheid schept. Maar toch nog even aan u de vraag. U las dat zonet op, dus ik kan me voorstellen dat dat iets is uit een afspraak die u misschien met de ngo's zoals u die noemt, heeft gemaakt. Maar ik denk dat het voor iedereen goed zou zijn, voor u, voor ons in de raad en voor die ngo's zelf, om dat wat u zei en wat ik heb gehoord als 'als er zich na 1 november nog iemand meldt en er is plek dan moet er ook opvang zijn', dat u dat nog eens zwart-op-wit stelt. Dan hebben we in ieder geval over die 1 november voor dat deel duidelijkheid in dit huis, want dat is tot nu toe boven de markt blijven hangen. Dat zou ik de wethouder dan willen vragen toe te zeggen.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja, want in mijn beleving, en zo heb ik hem toch even nog gecheckt, ambtelijk wordt ook zo het gesprek gevoerd, maar ik wil hem u ook wel op schrift doen toekomen. Zeker.

De VOORZITTER. Dan heb ik hierbij ook een toezegging gehoord. Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLIENER (gl). Dank. Fijn dat de heer Segers-Hoogendoorn hierom gevraagd heeft, want dat geeft ons duidelijkheid en handvaten. Tegelijkertijd blijft er een vraag. Hoe kan het dat de maatschappelijke organisaties dit wel zo hebben gehoord? Ik wil daar toch graag echt een reflectie op van de wethouder, want het kan niet zo zijn dat de organisaties dit punt zo hebben begrepen en ook zo aan het hanteren zijn.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja voorzitter, het is voor mij heel moeilijk om te zeggen waarom een ander dat zo ervaart. Ik kan alleen vertellen wat ik intern heb afgesproken hoe we het hebben uitgezet. Dus die vraag kunt u stellen. Wat ik heel goed kan begrijpen, en dat heb ik ook in het gesprek gezegd, is: ik zie echt wel dat ngo's het belang van opvang zien en dat zij de ruimte gaan pakken om het ook politiek te maken. Daarvan zeg ik: ik begrijp uw goed recht en dat moet u vooral doen, maar weet dat wij binnen deze kaders deze afspraken hebben en ik hem dus ook op deze manier ga uitvoeren.

De VOORZITTER. Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLIENER (gl). Voorzitter, dan zou ik willen vragen aan de wethouder om naast dat hij dit naar ons gaat communiceren dit ook nogmaals duidelijk te communiceren naar de maatschappelijke organisaties.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja, volgens mij heb ik net de toezegging gedaan richting de heer Segers-Hoogendoorn, dus wat mij betreft is dat hetzelfde.

De VOORZITTER. Dat lijkt mij ook. De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Ja, toch nog even een verduidelijkingsvraag over 1 november. U heeft gezegd: na 1 november worden ook mensen opgevangen. Prima. Dat gaat u ook bevestigen. Is er per 1 november ook een verandering in de werkwijze geweest? Is het wel zo dat die maatschappelijke organisaties per 1 november een aantal dingen anders moesten gaan doen dan dat ze daarvoor deden?

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja, ik ben begonnen te zeggen voorzitter dat een LVV een bepaald doel heeft. Op het moment dat je na 1 november begint, dan lukt het je gewoon niet om voor 1 januari die trajecten te doorlopen om een volwaardige HASA, een herhaalde asielprocedure te doen of eventueel op te starten. Daarom hebben wij ervoor gekozen, als je procedures met elkaar afspreekt, om mensen waardig te behandelen met perspectief, dan lukt dat niet na 1 november. Daarom hebben we gezegd: dan moet je ze ook niet meer valse hoop geven om ze wel aan te nemen na 1 november. Wat ik wel heb gezegd: als die bedden dan beschikbaar zijn, vul ze dan met mensen die dat het hardst nodig hebben, met name op basis van humanitaire gronden. Zo is het afgesproken.

De VOORZITTER. De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Oké, dus wat ik de wethouder hoor zeggen, is: vanaf 1 november worden er geen mensen meer toegelaten tot de regeling LVV. Dat is wat u zegt. Dat is een verandering van werkwijze en dan is het dus maar goed dat we het daar vandaag over hebben, want anders was het ons als raad niet gelukt om na 1 november het te hebben over die veranderende werkwijze. Klopt het dus inderdaad dat u zegt: vanaf 1 november worden mensen niet meer toegelaten tot die LVV-regeling?

De VOORZITTER. De wethouder.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Zo zou je het kunnen stellen. Dat klopt.

De heer VONK (cu). Dat is dus een duidelijke ja, en dat is dus ook echt wat mij betreft echt in strijd met de fuss die hierover eerder door u is verspreid. U kunt wel zeggen: we kunnen nog steeds wel mensen opnemen, maar er is inderdaad vanaf 1 november iets veranderd. Er is een andere werkwijze in gang gezet. Wij hebben daar niet de informatie over gehad. Wij hebben daar niet over kunnen spreken voor 1 november. Ik vind dat buitengewoon kwalijk.

De VOORZITTER. De heer Segers-Hoogendoorn. Wil de wethouder hier nog op reageren? Oké, de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja, ik ben blij met de verhelderende vraag van de heer Vonk en daarom ging ik ook weer opnieuw staan. Goed dat u daarop doorvraagt. Kijk, waar het mij om gaat, is dat wij hier vandaag proberen in ieder geval helderheid en duidelijkheid te scheppen. Het kan inderdaad zonder dat ik dat zou willen, maar tot een resultaat komen wat je niet zou willen. Nou ja, oké, maar dan moet er helderheid zijn. De heer Vonk vraagt nu door. Wat ik mij dan afvraag is, op het moment dat die ngo's die hier inspraken en ook gewoon dat woord gebruikten, opnamestop per 1 november a.s. Dan moet er toch als het goed is bij u en bij alle ambtenaren alle alarmbellen afgaan van: hebben we het hier nu over hetzelfde? Heb ik nu dezelfde afspraak gemaakt, hebben die partijen hetzelfde beeld daarbij? Dus het is wel heel belangrijk en volgens mij zegt u nu, in antwoord op mij en daarna op de heer Vonk, ja, het blijven wel voorzieningen en die hebben bedden. En als die bedden hebben na 1 november en er klopt iemand aan die om humanitaire redenen die hulp nodig heeft, dan mag je een bed bieden. Maar het is dus het einde van de LVV per 1 november. Dus dat wil ik dan toevoegen aan die toezegging die ik dan vraag aan de wethouder, om dat dan heel duidelijk uit elkaar te halen. Want dat is inderdaad een nieuwe werkwijze. En een bevestiging vraag ik dus aan de wethouder en dan dus: stel het op schrift zodat iedereen daar hetzelfde over denkt en ook hetzelfde weet.

De VOORZITTER. De wethouder, en ik verzoek ook alle leden via de voorzitter te spreken, dus om daar ook echt de discipline in te krijgen. De wethouder.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Voorzitter, ik kan dat meenemen. Ja.

De VOORZITTER. Dan voegen we dat ook toe aan de toezegging die al eerder is gedaan. Dank u wel. Ja, de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ik stelde in het begin een andere vraag, want dit is natuurlijk een interpellatie. Het gaat over het handelen van het college. Wat mij bijzonder bezighoudt

is waarom dan niet alle alarmbellen afgaan op het moment dat hier een ngo staat in te spreken en zegt: we hebben vanaf 1 november een opnamestop. Wat is er toen gebeurd bij u in uw ondersteuning? Is er iets gebeurd of dacht u: ja, nou ja oké, iedereen gebruikt zijn eigen woorden? Het gaat er wel om: hoe heb je toen gehandeld?

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja voorzitter, ik wil echt wegnemen dat er een soort van ngo's tegenover de gemeente staan. Volgens mij... hoe ik het ervaar is dat dat open en goede gesprekken zijn. Dat daar woorden in gekozen worden als opnamestop, ik weet niet anders dan dat we het zo met elkaar bespreken, dat er een einde is van de LVV en dat een goede uitvoering daarbij, zonder valse verwachtingen, ook belangrijk is. Dat is hoe ik hem heb ervaren. Twee gesprekken die ik heb gehad met de ngo's. En ik weet dat ambtelijk echt structureel in contact staat met die ngo's en dat we weten wat we aan het doen zijn met elkaar. Maar hoe die verwarring is ontstaan, dat durf ik hier oprecht niet te zeggen, maar dit is een aanleiding om het gesprek met elkaar aan te gaan. En u vraagt om die brief, die zal ik u doen toekomen, die hopelijk dat alsnog weg kan nemen en dat we op één lijn komen.

De VOORZITTER. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja, een afrondende vraag voorzitter. Met de kennis van nu, heeft de wethouder dan als hij daarop terugkijkt, dat hij dan niet zegt van: oké, dat had anders en beter en helderder moeten, zowel naar de ngo's als naar de raad, waar u dus die actieve informatieplicht heeft?

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Nou ja voorzitter, laat ik het zo formuleren, ik probeer mijn best te doen om actief te informeren. Het verwijt 'onvolledig geïnformeerd' vind ik ingewikkeld. Ik zeg: ik merk nu wel dat hij iets gedetailleerder had moeten, zeker als het gaat om uitvoeringszaken als 1 november. Want als je het mij vraagt, dit had wat mij betreft niet hoeven, want als je bij mij op de lijn komt dan had ik de achtergrondinformatie mee kunnen geven. Ik stel ook voor, als daar behoefte aan is voorzitter, om eventueel een technische sessie of eventueel een werkbezoek, om het goed mee te geven. Dus als antwoord, natuurlijk. Waar ik nu sta, ik had natuurlijk ook graag anders gewild, zeker op dit onderwerp. Want ik vind dit gewoon niet fijn om over dit onderwerp op deze manier met elkaar het gesprek te voeren. Nogmaals, we hebben het over mensen en niet over postpakketjes.

De VOORZITTER. Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VliegEER (gl). Ja voorzitter, ik wilde eigenlijk al aanvullen op het punt van de heer Vonk, maar ik moet eerst hierop reageren. Want de wethouder begint nu over die informatie, en als we dat willen, hadden we dat moeten vragen. Wethouder, bij het inspreekmoment gebeurde iets. Daar had op gereageerd kunnen worden. Actief, vanuit de wethouder zelf. We hebben een actua aangevraagd. Daar werd ook het punt gemaakt. Daar had ook op gereageerd kunnen worden. En ook afgelopen dinsdag toen de aanvraag voor dit debat er al lag, had er actief op gereageerd kunnen worden vanuit het college zelf, dus ik wil graag een reflectie van de wethouder daarop waarom dat niet actief vanuit hemzelf is gedaan. Daarnaast nog terugkomend op het feit waar de heer Vonk over begon. Die verandering van werkwijze, want ik hoor de wethouder zeggen: perspectief. Dat is altijd al zo geweest. Het is met de komst van de LVV best streng geweest om daar binnen te komen. Dus ik wil graag een verdere duiding van de wethouder wat de verandering is per 1 november.

De VOORZITTER. De wethouder.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja voorzitter, eigenlijk heb ik beide vragen, de eerste heb ik toegezegd om dat mee te nemen in die brief. Die werkwijze wat er is veranderd en wat nu die 1 november concreet betekent. Ja, en ik heb volgens mij ook op de vraag van de heer Segers gezegd, terugkijkend, reflecterend op, dan had ik dit ook anders willen zien. Dus wat dat betreft trek ik hem ook naar mij toe en hoop ik dat de volgende keer beter en anders te doen voorzitter.

De VOORZITTER. Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLI EGER (gl). Ja, sorry voorzitter, het is fijn dat er een brief komt van de wethouder, maar ik vraag nu om een duiding van iets wat al is gebeurd. En volgens mij is het helemaal niet raar om dat nu te verantwoorden. We hebben hier een interpellatiedebat, wij vragen om een verantwoording. Er heeft een verandering plaatsgevonden en wij willen daar nu duiding over.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja voorzitter, ik ben bang dat ik een beetje in herhaling ga vallen, maar op de vraag van de heer Vonk, gaat er nog na 1 november een procedure gestart worden waarmee we vaak beginnen binnen een LVV, een herhaalde asiel, een HASA. Daarvan zeggen we: dat heeft meer tijd nodig dan zo gemiddeld zes tot acht weken. Wat je niet wilt, is dat je daarmee begint en hem abrupt moet afbreken. Dat vind ik menonwaardig, valse verwachtingen en hoop creëren. Daarom is er besloten, als we dan 1 november nemen, gaan we wel op humanitaire gronden, als er plekken beschikbaar zijn, die gewoon vullen, want dat vind ik ook belangrijk. Maar we gaan mensen niet valse verwachtingen geven door ze nog na 1 november iets aan te bieden wat je niet waar kan maken. Je kan het gewoon niet waarmaken. En dat je zegt: je hebt de werkwijze veranderd, dan had je maar actief moeten informeren achteraf. Ja, dat ben ik met u eens.

De VOORZITTER. Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLI EGER (gl). Inderdaad, dus we concluderen, 1 november is gewoon die opnamestop. Want mensen krijgen niet de mogelijkheden om dan een traject aan te gaan. Daarnaast is het zo, de wethouder zegt: ik kan dat niet waarmaken. Dat kan wel, het is een keuze die gemaakt wordt, je kunt ook gewoon zeggen: we laten die mensen toe en die mensen die op 31 december nog in de LVV zitten, daar gaan we voor zorgen dat ze in het begin van 2025 goed kunnen doorstromen. Dan gaan we ervoor zorgen dat daar geld voor vrij is gemaakt en we gaan zorgen dat die opvang hebben. Dat is een keus die nu niet wordt gemaakt. De keuze is: 1 november mag er al niemand meer binnen zodat we ervoor zorgen dat we zo min mogelijk taken hebben volgend jaar. En dat vinden wij kwalijk.

De VOORZITTER. Ik dacht dat de heer Coşkun eerst was.

De heer COŞKUN (sp). Ja voorzitter, ik sta al zeer lang. Als ik de wethouder goed begrijp dan stopt de inname voor mensen die normaal LVV-gerechtigd zijn per 1 november. Dan hebben die organisaties nog bedden over die je om humanitaire redenen zou kunnen vullen. Dan is de vraag wie dat betaalt, want landelijk betaalt het dan niet. Dus graag, als je dan toch een technische sessie wilt doen, graag dat daarin meegenomen. In de commissie die ik mag voorzitten, Zorg, Welzijn, Cultuur en Sport hebben we uitgebreide technische sessies gehad over daklozenopvang, maar is LVV ervan uitgesloten. Als ik goed naar u luister, dan wordt LVV nu onderdeel van de daklozenopvang om humanitaire redenen. U schudt nee, dan mag u uitleggen wat het dan wel wordt. Een hotel of zo, of een hostel? Wat wordt het dan? En de vraag is: mensen die LVV-gerechtigd zijn, die hebben ook recht op begeleiding naar terugkeer naar een land van herkomst. Daar stopt u mee per 1 november. Dat doet u niet meer, dus die mensen gaan al onder een struik in een park liggen waar moeilijk begeleiding te geven is. Hoe gaat u op een of andere manier begeleiding van mensen die terug willen nog organiseren of niet per 1 november? Want per 1 november stopt het toch als ik goed luister.

De VOORZITTER. Mijnheer Coşkun, de vraag is helder. De wethouder.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja voorzitter, ik ga het nog één keer proberen te zeggen. Nieuwe deelnemers die zich na 1 november melden, mits er plek is, zullen wij op basis van humanitaire gronden een bed toewijzen tot eind 2024. Dat is een verandering in de werkwijze. Dat heeft u ook gehoord. Per 1 november, omdat wij mensen geen valse verwachtingen willen geven, omdat een traject langer duurt dan die laatste twee maanden. Zo tussen zes en acht weken en je wilt het niet abrupt eindigen. We hebben een doelgroep die we maatwerk willen leveren, maar we zien ook dat het rijk daar een belangrijke verantwoordelijkheid in moet gaan nemen. Daar zijn we op dit moment ook het gesprek over aan het voeren met het rijk. We zien dat die groep nu inzichtelijk is, tien, twaalf, maar we weten dat die wellicht groter is, dus ik vind, en ik zal ervoor pleiten om met een structurele oplossing te komen, niet alleen voor die tien, twaalf, omdat ik vind dat dat wellicht in de toekomst ook om een

grotere groep zou kunnen gaan. Hoe we die opvangen, daar zijn we nu het gesprek over aan het voeren en dat zal, zoals in de brief staat, op basis van maatwerk zijn.

De VOORZITTER. De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (Ir). Ja voorzitter, dank. Ik had een interruptie, in eerste instantie op de heer Vonk, maar daarna zijn er een aantal mensen achteraan gekomen die precies hetzelfde hebben gezegd. Maar ik vind het een volkomen logisch verhaal. Ik vind de hele datum van 1 november die zo wordt opgeklopt, het is ook helemaal niet een politiek punt, het is gewoon een heel logische uitvoeringskwestie. De LVV sluit per 1 januari 2025. Dan is het toch heel raar om tot en met 31 december mensen toe te laten voor een nieuw traject dat je dan een dag later moet afbreken? Dit is toch gewoon pure uitvoering en niets politieks?

De VOORZITTER. Ik weet niet of de wethouder hier nog op wil reageren, anders ga ik door naar ik dacht mevrouw Van de Peppel. Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw VAN DE PEPPEL (pvdd). Ja voorzitter, het interpellatiedebat ging voornamelijk ook over de informatieplicht van de wethouder. 2 juli jl. heeft het college ons geïnformeerd over wat er speelde en zodra er meer duidelijkheid zou zijn over de toekomst van de LVV zou u ons daarover informeren. Ik begrijp uit uw beantwoording net dat u op 22 augustus, in uw stukken stond die datum, met de ngo's al afspraken gemaakt had over de continuering of niet, stop, in ieder geval de inhoudelijke afspraken. En wij krijgen die informatie pas 1 oktober. Daar zit nogal een heel gat tussen, tussen en 2 juli en 1 oktober, maar ook tussen 22 augustus en 1 oktober, en u bent vergeten neer te zetten dat er 1 november wel wat wisselingen daarin zijn. Afspraken die u gemaakt heeft, waar wij ook iets over te zeggen hebben. Dus die hele tijdlijn over actieve informatieplicht rammelt wat mij betreft. En ik zou echt van u heel graag heel duidelijk en heel concreet willen weten waarom u deze keuzes gemaakt heeft.

De VOORZITTER. De wethouder. Een interruptie op de interruptie van mevrouw Van de Peppel.

De heer CEULEMANS (Ir). Ja, dat klopt, omdat ik net geen antwoord kreeg probeer ik het nu nog een keer. Mevrouw Van de Peppel, dan vraag ik het wat gerichter. U vindt het een heel vreemd punt dat er niets gezegd is over 1 november. De wethouder licht toe dat 1 november niet betekent dat er een slot op de deur gaat. Er kan daarna eventueel als er een bed vrijkomt altijd nog gekeken worden of er iemand in kan. De nieuwe trajecten stoppen vanaf 1 november, namelijk omdat die anders niet afgerond kunnen worden. Dus mag ik u dan gewoon een heel heldere vraag stellen? Vindt u het normaal als iets op 1 januari sluit, om op 31 december nog iemand toe te laten voor een nieuw traject dat een dag later afgebroken moet worden?

De VOORZITTER. Mevrouw Van de Peppel en dan ga ik zo ook naar de beantwoording van de wethouder, want er is ook een vraag aan hem gesteld.

Mevrouw VAN DE PEPPEL (pvdd). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, ik vind het heel normaal dat ik goed geïnformeerd word over wat er in de stad gebeurt.

De VOORZITTER. De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (Ir). Mijn vraag is: vindt u het normaal en vindt u het een logische werkwijze als iets op 1 januari dichtgaat om tot en met 31 december mensen toe te laten voor een traject dat een aantal maanden duurt?

De VOORZITTER. Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw VAN DE PEPPEL (pvdd). Voorzitter, nogmaals, ik vind het heel normaal dat wij als raad daarover beslissen en niet alleen maar de coalitie.

De VOORZITTER. Mevrouw Van de Peppel gaat over haar eigen beantwoording. Ik ga eerst ook even vragen, want er was een vraag aan de wethouder gesteld, ook door mevrouw Van de Peppel, dus ik vraag ook de wethouder eerst daarop te reageren.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja, nou, voor de zomer het hoofdlijnenakkoord, dat heb ik proberen te schetsen. Na de zomer zijn wij intern met elkaar gaan kijken: hoe gaan we daar nu mee om en dat er een soepele afbouw is en dat je mensen geen valse hoop geeft en dat je dat ook tijdig communiceert. Want dat vond ik ook belangrijk, dat je dat tijdig communiceert met die ngo's, zonder dat daar al heel strakke lijnen in zaten. Bestuurlijk overleg op 4 september met de minister, en toen dacht ik: oké, nu is het moment om de raad te informeren. Terugkijkend had het iets gedetailleerder kunnen zijn. Dat is volgens mij wat we met elkaar hebben kunnen constateren nu, dus als u die vraag zo stelt heb ik al gezegd: ja, dat had, terugkijkend veel gedetailleerder gekund. Maar ik heb u ook aangegeven: de intentie is niet om onvolledig te informeren, zeker niet op dit dossier, omdat ik als geen ander weet en voel hoe gevoelig dit onderwerp is in onze stad. U krijgt ook wel signalen mee hoe betrokken ik ben op dit onderwerp en hoe vaak ik langsga bij die organisaties en zelf ook spreek met de doelgroep om te kijken: wat speelt er nu concreet en hoe kun je ze perspectief bieden. Want dat is wel mijn uitgangspunt en dat zal het ook blijven.

De VOORZITTER. Mevrouw Van de Peppel en dan ga ik naar mevrouw Elfilali, want die staat ook al heel lang. Dus afrondend.

Mevrouw VAN DE PEPPEL (pvdd). Ja voorzitter, als 22 augustus al die afspraken gemaakt zijn en wij weten dat pas 1 oktober en kunnen daar dan dus geen invloed of besluit meer over nemen, dan vind ik niet alleen dat er niet gedetailleerd is gecommuniceerd, maar ook gewoon te laat. En daar val ik over. Want nu zet u ons eigenlijk buitenspel terwijl wij eigenlijk aan zet zijn. Dus ik vind dat echt, echt niet netjes.

De VOORZITTER. Oké, dat is een stelling, geen vraag. Ik ga door naar mevrouw Elfilali. Wilt u op dit punt ook verdergaan?

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja voorzitter, ik had een punt dat hierop aanhaakt, maar dat eigenlijk al eerder door de wethouder was gezegd. Maar ik vind wel dat mevrouw Van de Peppel de tijdlijn wel goed schetst. En mijn vraag waar ik inderdaad al een tijdje op sta te wachten om die te stellen, gaat over het feit dat de wethouder net zei: ik had achteraf gezien de raad gedetailleerder moeten informeren. Iets eerder, en daar sloeg ik op aan, zei de wethouder: als u bij mij op de lijn was gekomen, dan had ik u meer achtergrond kunnen geven, specifiek over die 22 augustus en wat daar ook afgesproken is. En dat triggert mij, want daarmee legt de wethouder de bal bij ons neer. Terwijl de wethouder informatie heeft die relevant is voor ons, dat blijkt nu ook, en hij deelt die niet. Dat klopt toch niet? Dus ik wil toch even bij de wethouder checken hoe hij hierop reflecteert. Dit heeft toch te maken met zijn actieve informatieplicht?

De VOORZITTER. De wethouder.

De heer SOYTEKIN (denk). Sorry voorzitter, even van de orde. Ik merk nu echt wel dat nu zes keer dezelfde vraag wordt gesteld over hoe de wethouder heeft gereflecteerd op de tijdlijn. Daar heeft de wethouder in mijn beleving zes keer het antwoord op gegeven dat hij dat graag anders had willen doen. Ja, ik weet niet hoelang we deze discussie nog gaan voortzetten om steeds diezelfde vraag te stellen. Ik heb in het begin van dit debat daar ook een poging toe gewaagd, maar na drie keer ben ik gestopt omdat ik ook geen antwoorden meer kreeg. Maar volgens mij is het antwoord hier gegeven, dus ik zou u wel willen vragen voorzitter om daar ook op te letten.

De VOORZITTER. Dat zal ik doen, maar mevrouw Elfilali heeft ook het recht om haar vragen te stellen en ik zie de wethouder ook knikken dat hij ook bereid is om daarop in te gaan. Dus dat vraag ik hem ook te doen.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja voorzitter, kijk, ik zie het zo dat ik zeker een actieve informatieplicht heb. Maar als je het hebt over: die tijdlijn klopt en 22 augustus heb je dat op je tafel gehad en ambtelijk besproken en ingezet. 4 september was cruciaal, want toen is het mandaatbesluit ook ingetrokken en toen pas kwam ik in actie, want wij waren wel bezig met, op basis van het hoofdlijnenakkoord voor de zomer, jongens als dit doorgezet wordt en richting die ngo's, wat gebeurt er dan? Welk scenario zien we dan voor ons? 4 september BO en toen kreeg u drie weken later de brief. Dat is hoe ik erin heb gezeten. U kan me niet verwijten dat ik informatie achter heb gehouden of iets

dergelijks. Dat is nooit mijn intentie geweest. Dit is mijns inziens erg uitvoering, ik merk dat u op dit dossier dit graag wilt. Dan zeg ik, terugkijkend, reflecterend, dan kan dat de volgende keer anders en beter. Maar ook voor de tijdlijn, wel handig, bij ons gaan de radertjes natuurlijk wel lopen als we iets op ons af zien komen, want anders ben je wel heel passief en laat je het je overkomen. En 4 september was pas duidelijk dat het mandaatbesluit echt is ingetrokken. En dan krijgt u natuurlijk op basis van de informatie die ik op dat moment heb zoveel mogelijk richting uw kant. Wat ik bedoelde met: als u wat meer achtergrond... ik heb het idee dat ik redelijk benaderbaar ben en toegankelijk en als je vragen hebt waarbij je zegt: hé, ik zou daar iets meer duiding of kleur of iets over willen, ga ik graag het gesprek aan met iedereen. Dat doe ik overigens niet alleen op LVV, dat doe ik op kinderopvangplus of op welzijn. Die bereidheid toon ik gewoon richting u als raad. Maar het is natuurlijk moeilijk om mij dan te verwijten: ja, als je dat met de een doet, doe je dat met de ander niet. Maar ik sta daar als wethouder zo in: ik heb een actieve informatieplicht, maar als je het ongemak voelt, kom dan gerust op de lijn, en dan kunnen we altijd nog bepalen: het is goed om dit naar de hele raad te sturen. Terugkijkend had dat op dit onderwerp misschien anders gekund. Maar ik kan het inderdaad blijven herhalen voorzitter, maar dit is echt hoe ik erin sta.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja voorzitter, de tijdlijn is één ding. En vervolgens wat de wethouder uitvoering noemt, is een andere werkwijze, blijkt nu. En waar ik op aansla, is als de wethouder zegt: als u bij mij op de lijn was gekomen, had ik u meer achtergrond gegeven. Ik kan niet weten, ik kon niet weten tot vandaag wat er nog meer aan informatie beschikbaar was of dat er een nieuwe werkwijze ter sprake zou komen. Dus de bal wordt nu bij de raad neergelegd, maar dit heeft echt te maken met de informatieplicht van de wethouder en ik hecht eraan, natuurlijk kan de wethouder benaderbaar zijn. En als ik een vraag heb dan stel ik die ook. Maar dit gaat om iets wat wij hier niet konden weten, waar we nu achter komen, dus dat heeft echt te maken met de informatieplicht van de wethouder en ik wil daar echt een reflectie op.

De VOORZITTER. Ik denk wel dat wethouder Achbar wel ook al een aantal keren heeft geprobeerd om te reflecteren. Ik denk dat het antwoord niet heel veel anders zal zijn dan dat u eerder heeft gekregen. Maar uw punt is helder hoe u ook zelf in deze discussie zit. Dus ik zou nu willen vragen om toch ook wel door te gaan naar mevrouw Vlieger en haar vraag.

Mevrouw VLIEGER (gl). Dank voorzitter, want ik wilde inderdaad graag een ander punt aanbrengen. Volgens mij is er financiering voor de afbouw voor volgend jaar, dat er geld wordt vrijgemaakt voor afbouw van de LVV. Ik wil graag van de wethouder horen of dat klopt en of het dus eigenlijk ook gewoon mogelijk zou zijn. Volgens mij als er geld is, dan betekent dat dat we dus niet per se die keuze moeten maken voor 1 november. Nogmaals, de keuze die we daarin maken kunnen we gewoon zeggen: mensen mogen gewoon blijven instromen, 31 december stopt het, en dan daarna, want er is nog wel geld voor die afbouw, gaan die mensen met de afbouw geholpen worden.

De VOORZITTER. De wethouder.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja voorzitter, wij hebben de groep inzichtelijk gemaakt en gekeken: oké, we hebben een deel van een budget gekregen voor eventuele afbouw. Hoe we dat gaan inzetten, mijn voorkeur heeft het dat je alsnog mensen die nu in de LVV zitten waardig perspectief kan bieden. En dat geld wil ik zo maximaal mogelijk gebruiken voor deze doelgroep die er nu in zit om ze een oplossing te bieden. En ik refereerde er net aan, ik vind het zelfs prettig om zelf ook af en toe het gesprek te voeren met deze doelgroep. Zo heb ik er dus gisteren drie mogen spreken om te voelen en te zien: wat is er nu concreet nodig, dan dat je een voorziening openhoudt voor mogelijk een nieuwe doelgroep, waarbij ik zie dat dat een valse verwachting kan zijn. 31 december stopt het bij ons. Degenen die er nu inzitten, daar maximaal op inzetten om ze waardig te behandelen met perspectief, met de beschikbare middelen die we nu hebben, en geen voortzetting van een LVV-voorziening voor maar een aantal weken of maanden na januari. Dat is hoe ik de middelen graag zou willen inzetten voorzitter.

De VOORZITTER. Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw VOGELAAR (pvda). Voorzitter, dank u wel. Wat ik dan niet begrijp, is waarom de wethouder en het college er dan voor kiest om zeventien mensen per 1 januari op straat te zetten, gelet op het antwoord dat de wethouder nu geeft, en gelet op het feit dat alle andere gemeenten die ook met deze problematiek te maken hebben, waarin het kabinet heeft gezegd: we stoppen met die LVV-financiering, dat die andere gemeenten die nu gebruikmaken van die voorzieningen er wel voor hebben gekozen om in ieder geval in 2025 door te gaan. En dat is voor mij nog steeds totaal onhelder en bovendien gaan wij daar volgens mij uiteindelijk als raad over. Dat is ook zo belangrijk omdat wij dus nu met die 1 november zitten, omdat er nu al onomkeerbare stappen genomen worden in de uitvoering om op 1 januari te stoppen, terwijl wij als raad nog niet hebben besloten over hoe verder met bed, bad, brood en begeleiding als de LVV er straks niet meer is.

De VOORZITTER. De wethouder. Kunt u in één zin een concrete vraag stellen, zodat de wethouder weet waar hij op moet reageren?

Mevrouw VOGELAAR (pvda). Mijn concrete vraag is dan vooral: als er middelen beschikbaar zijn en als andere gemeenten er wel voor kiezen die nu ook deze zelfde problematiek hebben als onze stad, waarom de wethouder er dan voor kiest om te stoppen?

De VOORZITTER. De wethouder.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja voorzitter, ik heb daar net antwoord op gegeven, op de vraag die mevrouw Vlieger ook heeft gesteld. De beschikbare middelen die we nu hebben en de inzet daarvan. Volgens mij heb ik daar net een reactie op gegeven.

Mevrouw VOGELAAR (pvda). Ik zal alleen kort reageren zonder vraag. Volgens mij is dat een politieke keuze.

De VOORZITTER. Mevrouw Van de Peppel en dan probeer ik zo nog even te kijken hoeveel vragen er nog resteren van de heer Achbar. Ik heb de indruk dat hij al heel veel in de interrupties heeft beantwoord. Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw VAN DE PEPPEL (pvdd). Ja voorzitter, in aanvulling op de vraag van mevrouw Vogelaar, want dat is precies het punt waar ik eigenlijk naartoe wil werken als we het hebben over: wie heeft wat te zeggen? De brief van 1 oktober is te laat om met de begroting het nog terug te draaien van 1 november. Dus daar val ik over. En daarom vind ik uw actieve informatieplicht te laat. Ik had graag samen met partijen willen kijken: kunnen we dat zelf regelen? Maar door uw handelingswijze zet u mij en mijn collega's eigenlijk buitenspel. Hoe kijkt u daar tegenaan?

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja, heel simpel voorzitter, heel simpel. U bent het hoogste orgaan en uiteindelijk bepaalt u. Tegelijkertijd heb ik een coalitieakkoord waarin een aantal afspraken staan. En een van die afspraken is: geen financiering vanuit het rijk, is stoppen met LVV. Daar geef ik uitvoering aan. En als u daar iets anders over wilt besluiten dan moet u dat als raad doen. Maar op dit moment ligt er een coalitieakkoord waar ik uitvoering aan geef.

De VOORZITTER. Helder. Mevrouw Van de Peppel, afrondend.

Mevrouw VAN DE PEPPEL (pvdd). Ja, aanvullend voorzitter, want de wethouder geeft zelf aan dat het de uitvoering van het coalitieakkoord is, maar dat wij erover gaan, maar juist door deze brief en deze handelingswijze zet hij ons buitenspel. En hoe kijkt hij daar tegenaan? Dat was mijn vraag.

De VOORZITTER. Volgens mij heeft hij daarop proberen te antwoorden, alleen weet ik niet of dat antwoord bekoort. Dat is aan u. Maar ik heb wel een antwoordpoging gehoord van de wethouder. Ik kijk nog even rond. Ik vraag de heer Achbar of hij nog aanvullende vragen heeft die hij nog moet beantwoorden.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ik heb het idee dat ik overall, ik heb niet vraag voor vraag, maar ik denk overall, zeker met een aantal interrupties die zijn geweest waar nog een aantal aanvullende

vragen waren, dat ik daarmee wel tegemoet ben gekomen aan de vragen. Als dat niet zo is dan hoor ik dat natuurlijk graag.

De VOORZITTER. Ja, dan stel ik voor dat ik nu even een laatste veegronde doe voor de vragen die nog niet beantwoord zijn, zodat we ook de voortgang kunnen hebben in het debat. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja voorzitter, dank. Ik heb nog één onbeantwoorde vraag en dat was dat ik had gevraagd naar de aangenomen Kamermotie en of dat er niet in Den Haag toe heeft geleid dat er weer deuren op een kier zijn gezet en of dat ertoe heeft geleid dat de wethouder opnieuw in gesprek is gegaan met de minister dan wel het verzoek heeft gedaan zo snel mogelijk met de minister hierover van gedachten te wisselen.

De VOORZITTER. Mevrouw Vlieger had nog een vraag zag ik.

Mevrouw VLIENER (gl). Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb best wel een aantal vragen gesteld en er is eigenlijk maar één algemene vraag beantwoord. Maar goed, ik zal even kiezen, in ieder geval de vraag nog over waarom het zo lang moest duren om de raad te informeren, terwijl in de argumentatie... Nee, het gaat niet over 1 november, wethouder. Het gaat over algemeen. Dat wij niet geïnformeerd zijn over het collegebesluit. Daar gaat het over. Goed, en als de wethouder niet wenst te reageren dan wenst hij niet te reageren. Ik ga verder met mijn vraag te herhalen. Ik zal het loslaten. Dan had ik een vraag gesteld: klopt het dat minister Faber in overleg met de gemeenten heeft aangegeven dat het de gemeenten vrij staat om zelfstandig alternatieve vormen van opvang te bieden, blablabla, en hoe hij reflecteert op de verantwoordelijkheid bij het rijk te leggen als enige wethouder van de pilotgemeenten. Dat vind ik dan het belangrijkste hieruit.

De VOORZITTER. Dank u wel. Ik zag de heer Van Campenhout een poging doen. Niet meer, oké. Dan de heer Vonk.

De heer VONK (cu). Ja voorzitter, toch één vraag waar ik in ieder geval een antwoord op wil. U heeft uw standpunt dat volledig afwijkend is van alle andere steden ook gedeeld met uw collega's. En ik had gevraagd: hoe is in dat gesprek de reactie ook geweest van de andere steden op dit toch wel heel bijzondere en afwijkende standpunt?

De VOORZITTER. Ik vraag de wethouder de vragen in één keer allemaal te beantwoorden, want ik denk dat dat helder is. Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw VOGELAAR (pvda). Nog één vraag aan de wethouder, wat het maatwerk inhoudt voor de tien mensen die nu in de opvang zitten, wat dat behelst. Dat is nogal een breed begrip. Dank u wel.

De VOORZITTER. Ik kijk even naar de wethouder. Ja, lukt dat?

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja, dank voorzitter. Beginnend met de heer Segers-Hoogendoorn. Nog voordat die motie werd aangenomen door de Kamer was ik al in contact met de minister, dus die gesprekken liepen al voordat die motie werd aangenomen. En die gesprekken lopen nog. En of ik het idee heb dat daar nu een deur geopend is, dat is moeilijk te zeggen. Maar zoals ik ook in mijn brief heb gezegd, zal ik echt aandringen op de verantwoordelijkheid van de minister om met een structurele oplossing te komen voor deze doelgroep. Dan de verwijzing naar het bestuursoverleg met de minister waarin de minister gezegd zou hebben dat het ook aan de gemeenten overgelaten wordt. Dat klopt, dat heeft ze gezegd, en we hebben zo'n 342 gemeenten in Nederland en ik heb mij laten vertellen dat er zo'n dertig voor kiezen om een voorziening op die manier zelf in te richten. En dan uw vraag over pilotgemeenten, waarom wij als gemeente afwijkend zijn? Ik heb volgens mij in de beantwoording richting mevrouw Van de Peppel gezegd: wij hebben hier een coalitieakkoord waar ik uitvoering aan geef en daar staat denk ik iets anders in dan in een coalitieakkoord elders in het land. De heer Vonk over de reactie van andere steden. Ja, het valt niet rauw op hun dak. De overleggen met de andere steden gaan heel harmonieus, maar het standpunt van Rotterdam, zij hebben ook het coalitieakkoord gelezen. Zij wisten dat als de financiering stopt dat dan ook de financiering hier in Rotterdam stopt. Dus dat was eigenlijk al bekend vanaf het eerste moment dat ik daarbij aansloot. Wat behelst nu het maatwerk voor deze doelgroep? Daar worden op dit moment de gesprekken over

gevoerd en zoals u hebt gehoord gaan we uit van zo'n tien personen, maar daar zit een bandbreedte in. Dus we hebben ze een beetje inzichtelijk gemaakt en geprobeerd te categoriseren, maar terwijl we de gesprekken voeren zie je dat dat soms meer of minder kan zijn. En hoe dat eruit gaat zien, daarover zal ik u actief zo snel mogelijk informeren.

De VOORZITTER. Dank u wel wethouder ook voor de beantwoording van de vragen. Dan zijn we nu aangekomen bij de tweede termijn van de raad. Ik vraag even of daar nog behoefte aan is. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ik heb een ordevoorstel.

De VOORZITTER. Dan mag u een ordevoorstel doen.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ik zou willen voorstellen dat we schorsen voor de lunch en dat we daarna het debat in tweede termijn hervatten, zodat we de kans krijgen om eventueel, zoals ook usance is, een interpellatiedebat af te sluiten met mogelijke moties.

De VOORZITTER. Dat lijkt me een prima voorstel. Ik kijk even rond. Dan schors ik hierbij de vergadering tot 14.00 uur, drie kwartier.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 17 oktober 2024

Notulen van de raadsvergadering van 17 oktober 2024 (middagzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 16.

Voorzitter: mevrouw drs. C.J. Schouten

Voor de presentielijst van deze vergadering wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering.

Namens het college zijn tegenwoordig: de heer F. Achbar, de heer S. Kasmi, de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer, de heer R.A.C.J. Simons en mevrouw C.M. Zeegers

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

Heropening

De VOORZITTER. Ik heropen de vergadering.

6.5 Interpellatiedebat over 'Niemand slaapt op straat, ook ongedocumenteerden niet', aangevraagd door het lid Segers-Hoogendoorn e.a. – vervolg

De VOORZITTER. Aan de orde is de tweede termijn van de zijde van de raad. Ik kijk even rond of er leden zijn die graag een bijdrage willen leveren.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Voorzitter, ik heb een punt van orde.

De VOORZITTER. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Ja, ik wil niet de tweede termijn ontnemen, maar het loopt vandaag allemaal iets anders dan we ons natuurlijk gewent hadden, en dat betekent ook dat we uit de tijd lopen. En op dit moment zit de tribune nog behoorlijk vol en ook achterin zit iemand te wachten op het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Park OverdeSchie, en dat was het oorspronkelijke agendapunt 6.2. Daarvoor hebben we nog 6.1, Verkeerscirculatieplan en P+R-strategie. Mijn verzoek is of we beide agendapunten kunnen omdraaien zodat we onze bezoekers iets minder lang nog kunnen laten zitten, want anders duurt het nog minstens een uur voordat ze aan bod zijn.

De VOORZITTER. Mevrouw Verkoelen, het is heel goed dat jullie er nog zijn, de mensen uit Overschie. Fijn ook dat jullie hier op de tribune zijn en ik begrijp het verzoek van mevrouw Verkoelen heel goed. Dus mijn voorstel is ook om 6.2 voor 6.1 te laten plaatsvinden, maar ik zou wel graag nu eerst deze tweede termijn willen afmaken. Ja? Aldus besloten. Dan geef ik nu het woord aan de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja, dank u wel voorzitter. We hebben met de aanvragers van het debat en mevrouw Verkoelen, om ook maar gewoon heel transparant te zijn in wie daarbij waren, overleg gehad in de schorsing over hoe wij dit interpellatiedebat kunnen afsluiten. Zoals gebruikelijk hoort daar normaal gesproken een motie bij. Wij hebben het met elkaar gehad over de weging, wat de wethouder heeft gezegd, hoeveel helderheid ons dat heeft gegeven en hoe de wethouder zelf reflecteert op het handelen. En wij zijn tot de slotsom gekomen dat een motie van afkeuring passend is over, en dan zeg ik even het precieze dictum, de handelswijze, de informatievoorziening en de totale procesgang van wethouder Achbar rondom de LVV-opnamestop per 1 november 2024. En dat heeft een langere voorgeschiedenis. Hier had op geanticipeerd kunnen worden. Het coalitieakkoord was er helder in. Er zijn meerdere debatten over geweest en vooral eigenlijk omdat dit overduidelijk zo

politiek gevoelig ligt, was het extra van belang om zeer scherp en zeer proactief de raad te informeren en wij constateren in ieder geval met deze indienende partijen dat wij dat onvoldoende vinden en daarom een motie van afkeuring passend vinden en die dien ik bij dezen graag in.

De VOORZITTER. De heer Segers-Hoogendoorn heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Motie van afkeuring

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 oktober 2024, ter bespreking van het interpellatiedebat LVV;

constaterende dat:

- de financiering van de Landelijke Vreemdelingenvoorzieningen (LVV) per 01-01-25 stopt;
- het college van B&W daarop heeft besloten de LVV-voorzieningen per die datum te sluiten;
- er met de voorzieningen de afspraak is gemaakt reeds per 01-11-24 een LVV-opnamestop te realiseren;

overwegende dat:

- de afspraak die leidt tot een de facto sluiting van LVV-voorzieningen per 01-11-24 voor nieuwe opnames een verandering van beleid is;
- de gemeenteraad hierover niet actief is geïnformeerd;
- verantwoordelijk wethouder Achbar aangeeft te betreuren dat de raad hierover niet voldoende actief en helder is geïnformeerd;

spreekt uit:

- dat hij de handelswijze, informatievoorziening en de totale procesgang van wethouder Achbar rondom de LVV-opnamestop per 01-11-24 afkeurt;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn, L.S. Vlieger, M.E. Vogelaar, I. Elfilali, M.R. van Campenhout, T.S.J. Coşkun,
T.J. Vonk, S. van de Peppel en P.J.H.D. Verkoelen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr). Ja, nee voorzitter, dit was natuurlijk gewoon voorstelbaar. Dit is te lachwekkend voor woorden. Een motie van afkeuring voor een proces dat gewoon heel netjes verloopt. Een proces dat interne termijnen en deadlines heeft, omdat je op 1 januari iets gaat sluiten, dat daar in de tussentijd momenten zijn dat je geen mensen meer toelaat tot nieuwe trajecten die niet afgerond kunnen worden. Het is volkomen logisch, het is niet eens een politiek punt, het is pure uitvoering. Dit is gewoon puur voor de Bühne en we weten hoe serieus we u voortaan kunnen nemen.

De VOORZITTER. Ik zie anderen. De heer Oostdijk.

De heer OOSTDIJK (fvd). Ja, dat klopt voorzitter, dank u wel. Ik zal het kort houden. Ik sluit me volledig aan bij de woorden van Leefbaar Rotterdam.

De VOORZITTER. De heer Becker.

De heer BECKER (vvd). Ja, dank u wel voorzitter. Het indienen van een motie van afkeuring draagt niet bij aan de inhoud van dit debat. De wethouder heeft de raad correct en op een goede manier beantwoord. Hij doet er alles aan om ons op een goede manier op de hoogte te houden van de dingen waar hij mee bezig is, dus ik vind het jammer dat dit wordt ingediend door deze oppositiepartijen en ook leidt dit af van de kern waar het over gaat. We zijn het niet met elkaar eens over bepaalde zaken, maar in dit debat wordt veel te veel op de man gespeeld en veel te weinig op de inhoud.

De VOORZITTER. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk). Dank voorzitter. Een actua vorige week was al niet het juiste instrument voor dit debat, een interpellatie ook al helemaal niet. Dit had gewoon in de commissie gevoerd moeten worden. En een motie van afkeuring past hier ook totaal niet bij, omdat de wethouder wat mij betreft ook tot zes keer toe een heel goede reflectie heeft gegeven hoe het proces is gelopen. Hij heeft ook aangegeven dat hij dat liever anders had gezien. Dus deze motie is veel te zwaar, totaal onnodig en toch ook wel een beetje voor de Bühne.

De VOORZITTER. Andere sprekers? De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, iedereen heeft natuurlijk het recht om iets te vinden van de motie die wordt ingediend. Als een wethouder in een interpellatiedebat aangeeft dat hij de raad te laat heeft geïnformeerd, eigenlijk achteraf gezien, en ook met te weinig informatie. Ik heb in de zes jaar dat ik in de raad zit, en ik heb een aantal interpellatiedebatten meegemaakt, nog nooit dit meegemaakt. Dan is natuurlijk zo'n motie wel op zijn plek, dus ik sta daar ook van harte achter. Ik had nog wel een aantal hoopvolle aanknopingspunten moet ik eerlijk zeggen, ook in het verhaal van de wethouder. Die wil ik toch in de tweede termijn dan ook nog wel even kort benoemen. Dat is met name dat ik heb bespeurd, hoewel het vraagt om verdieping maar dat gaan we in de commissie doen, maar ik bespeurde wel een intentie om zich in te willen gaan zetten voor echt een structurele oplossing voor mensen die ook na 1 november, 1 december, 1 januari zich melden aan de poort. Ik meen dat beluisterd te hebben bij de wethouder en daar word ik blij van. Want dan denk ik: als dat de inzet is van dit college, om ook te zorgen dat er een structurele oplossing wordt gevonden voor die kwetsbare ongedocumenteerden die zich nog steeds gaan melden, dan denk ik dat er toch een hoopvol puntje zat in dit debat. Het staat de wethouder uiteraard vrij om dat nog even te bevestigen, dat dat inderdaad ook een punt was dat hij zo heeft gezegd. En daar gaan we dan in de commissie over doorspreken. Dank u wel.

De VOORZITTER. Ik kijk even naar de wethouder of hij nog behoefte heeft om hierop te reageren? Mevrouw Vogelaar, excuus. O ja, dat is waar. Maar ik dacht dat we klaar waren, maar mevrouw Vogelaar stond nog op. Excuus. Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw VOGELAAR (pvda). Dank u wel voorzitter. Ja, ik moet nog een beetje aan mijn timing werken merk ik, dus ik doe mijn best. Het is overduidelijk geworden in dit debat dat juist ook inhoudelijk wat mij betreft voor een deel echt gevoerd is en nodig was om te voeren, dat wij inhoudelijk een groot verschil van inzicht hebben met het college en de coalitiepartijen. Om te voorkomen dat we in een vergelijkbare situatie terechtkomen waarin al stappen worden gezet terwijl de raad nog niet heeft kunnen besluiten, dienen we een motie in met ook alle partijen die het debat hebben aangevraagd plus mevrouw Verkoelen, en ik wil even het dictum van de motie voorlezen. Deze motie verzoekt om geen onomkeerbare stappen te zetten in de afbouw van LVV-voorzieningen totdat de raad en betrokken maatschappelijke organisaties volledig zijn geïnformeerd en de raad hierover een uitspraak heeft kunnen doen.

De VOORZITTER. Mevrouw Vogelaar heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Geen onomkeerbare stappen bed, bad, brood en begeleiding

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 oktober 2024, ter bespreking van 'Interpellatiedebat over Niemand slaapt op straat, ook ongedocumenteerden niet';

constaterende dat:

- het kabinet heeft besloten de financiering van de Landelijke Vreemdelingenvoorzieningen (LVV) per 1 januari 2025 te beëindigen waarin bed, bad, brood en begeleiding wordt geboden aan ongedocumenteerde mensen;
- het college vervolgens heeft besloten de 45 LVV-plekken in Rotterdam per 1 januari 2025 te sluiten [24bb006562];
- de toegang tot Rotterdamse LVV-plekken voor mensen op de wachtlijst en nieuwe aanmeldingen reeds per 1 november 2024 wordt geweigerd;

overwegende dat:

- zowel vanuit humaan als juridisch oogpunt het voorzien in basisbehoeften van de medemens een maatschappelijke plicht is;
- mensen op de wachtlijst voor een opvangplek en nieuwe aanmeldingen per 1 november a.s. geen toegang meer krijgen tot de opvangplekken voor bed, bad, brood en begeleiding en daarmee op straat komen te staan;
- het college nog in gesprek kan met het kabinet over mogelijke financiering en alternatieven in 2025 en hier nog geen definitief uitsluitel over is, gelet op de aangenomen Tweede Kamermotie Rajkowski/Boomsma d.d. 1 oktober 2024 die de regering verzoekt om samen met gemeenten te voorkomen dat bij sluiting van LVV's mensen dakloos worden;
- het college nog uitsluitel krijgt over financiering vanuit het Gemeentefonds;

verzoekt het college:

- om geen onomkeerbare stappen te zetten in de afbouw van LVV-voorzieningen, totdat de raad en betrokken (maatschappelijke) organisaties volledig zijn geïnformeerd en de raad hierover een uitspraak heeft kunnen doen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.E. Vogelaar, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, L.S. Vlieger, T.S.J. Coşkun, T.J. Vonk, S. van de Peppel, M.R. van Campenhout, I. Elfilali en P.J.H.D. Verkoelen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja voorzitter, het is overduidelijk een heel zwaarbeladen debat geweest en het moet mij toch van het hart dat ik constateer dat het proces wel degelijk heel erg van belang is voor iedereen in deze raad. Dat vind ik toch bijzonder, aangezien door de PvdA is verweten dat D66 alleen maar op het proces zit en niet op de medemenselijkheid. Nou, ik zal u vertellen, wij vinden het proces belangrijk, juist omdat we ook onze medemenselijkheid willen laten zien. Voor ons was vandaag niet het moment om inhoudelijk het debat te voeren over de LVV. Ik ben blij met de beantwoording van de wethouder. Ik gun de wethouder ook enige mate van vrijheid in zijn handelen en dat hij niet bij elk gesprek dat hij voert in Den Haag of met de ngo's of waar dan ook in deze stad ons daar per brief over hoeft te informeren. De wethouder kiest daar zelf zijn timing voor uit en ik heb er alle vertrouwen in dat hij met de hoogstnodige zorgvuldigheid verdergaat met dit proces.

De VOORZITTER. Dank u wel. Mevrouw Vogelaar wil hier nog op reageren?

Mevrouw VOGELAAR (pvda). Ik wil kort reageren op de woorden aan het adres van de PvdA. Het verschil dat wij daarin denk ik hebben met D66 is dat wij als medemenselijkheid zien dat wij mensen ook na 31 december a.s. nog bed, bad, brood en begeleiding in deze stad willen geven.

De VOORZITTER. Ik kijk even rond of er nog andere leden zijn. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja voorzitter, het gaat ook niet om het proces, het gaat natuurlijk ook niet om postpakketjes zoals de wethouder terecht zegt. Het gaat om mensen. Wij hebben geconstateerd dat per 1 november a.s. de criteria voor LVV niet meer gelden, maar dat die bedden beschikbaar blijven. We gaan daar in de commissie bij de begrotingsbehandeling volgende week woensdag verder over spreken. Ik hoop wel dat de wethouder dan aangeeft hoe hij dat dan gaat financieren, de nieuwe bed-bad-broodregeling in Rotterdam, zoals die ook in dertig andere steden is gedaan. Het gaat niet alleen over die tien mensen, het gaat niet over die twaalf mensen, maar ik heb uit de woorden van de wethouder begrepen dat er een nieuwe bed-bad-broodregeling komt, die heet niet LVV. Ik zou graag willen weten hoe we dat dan in het kader van de begrotingsbehandeling aanstaande woensdag gaan bespreken. Of hij daarover nadere informatie kan geven, anders is hij weer te laat met informatie.

De VOORZITTER. Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLI EGER (gl). Voorzitter, de raad is niet geïnformeerd over de keuzes en afwegingen rondom 1 november. Er is afbouwgeld beschikbaar voor 2025. Daarmee worden keuzes gemaakt. De wethouder kiest ervoor om dit op een manier in te zetten zonder in overleg te treden met de raad of de maatschappelijke organisaties hoe dat in te zetten. Daarmee is nu de keuze gemaakt om per 1 november te stoppen en dat creëert een probleem per 1 november a.s. De wethouder heeft ons in een procedurele houdgreep gehouden door zo lang niet te komen met de collegebrief die ook nog eens onvolledig is. We hadden al maanden geleden, toen het kabinet de mogelijkheid hiervan aankondigde, een brief kunnen krijgen met deze conclusies. De keuzes over de financiën die worden gemaakt zonder overleg, hebben grote gevolgen. Er worden keuzes gemaakt die mensenlevens kosten, die gewoon, volgens de brief die voorligt, tot 31 december a.s. hulp hadden moeten krijgen. Het feit dat deze cruciale en onomkeerbare stappen worden genomen en bovenal zonder het informeren van de raad en maatschappelijke organisaties, vindt GroenLinks uitermate kwalijk en afkeurenswaardig. Deze onzekerheid is zeker voor de ongedocumenteerde mensen in deze stad een grote, grote zaak.

De VOORZITTER. Dank u wel. Ik kijk even rond. Geen andere leden die nog het woord willen voeren? Ik kijk even naar de wethouder of hij nog behoefte voelt om te reageren. De wethouder.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Jazeker heb ik de behoefte om te reageren voorzitter. Op alles eigenlijk, maar ik maak daar een keuze in, omdat het uiteindelijk ook aan de raad is wat ze willen. De vraag van de ChristenUnie wat wij gaan doen voor verschillende doelgroepen, ik heb gezegd dat wij een overzicht hebben van de doelgroep die nu in de LVV zit. Voor de meest kwetsbaren gaan we maatwerk leveren en dat is wat ik ook heb geprobeerd uit te leggen, dat wij er alles aan zullen doen, dat staat ook in de brief, om mensen niet in benarde situaties terecht te laten komen zoals overlijden op straat. Daar gaan wij als Rotterdam alles aan doen om dat te voorkomen. En dat vraagt maatwerk, want de een heeft iets anders nodig dan de ander. Hoe dat vorm gaat krijgen, daarover zijn we op dit moment de gesprekken aan het voeren. En als u zegt, heb ik dat voor woensdag klaar? Dat denk ik niet, omdat die gesprekken nu lopen en het is kort dag. Wat ik ga proberen op de toezegging die ik heb gedaan voorzitter, is om u een brief te sturen, uiterlijk op dinsdag, dat we dat wel kunnen betrekken bij de bespreking in de commissie. Maar op uw vraag mijnheer Coşkun, via u voorzitter, is het antwoord dat er op dit moment geen acties in gang worden gezet voor het realiseren van welke opvangvoorziening dan ook voor ongedocumenteerden. Wat we wel zeggen is dat we ons voor de doelgroep waar we zicht op hebben, maximaal gaan inzetten om te voorkomen dat die op straat terecht komen en komen te overlijden vanwege de kwetsbare situatie waarin ze zitten. Zo heb ik hem gezegd en zo blijf ik hem ook herhalen.

De VOORZITTER. Er is een vraag van de heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja voorzitter, dus als ik het goed begrijp, iemand meldt zich op 1 november a.s. bij Centraal Onthaal. Die zou normaal naar de LVV-voorziening worden verwezen als hij aan die drie criteria voldoet. Dat kan dan niet meer, dus die blijft dan op straat staan. En u heeft nog geen oplossing voor die mensen. Het college niet, want het zou bij wethouder Buijt van Zorg moeten zitten.

De VOORZITTER. De wethouder.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Nou, als het gaat om ongedocumenteerden, die horen zich te melden bij DTenV hè, dus op het moment dat zij hier onrechtmatig om welke reden dan ook aanwezig zijn, dan is DTenV de organisatie waar ze zich moeten melden voor ondersteuning en begeleiding. En dat is een rijkstaak. Dat is niet een taak van de gemeente.

De VOORZITTER. De wethouder vervolgt zijn betoog.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Nou ja, ik zit dan alleen nog met de motie voorzitter om geen onomkeerbare stappen te zetten in de afbouw van de LVV-voorziening totdat de raad en betrokken organisaties volledig zijn geïnformeerd. Die ga ik ontraden omdat ik die discretionaire ruimte... die ik ook aan de andere kant nodig heb om het proces zorgvuldig in te richten en ook af te bouwen in dit geval. Dus deze ga ik ontraden. Ik heb niet het idee dat ik onomkeerbare stappen aan het zetten ben, omdat we weten dat die gewoon op 1 januari 2025 sluit. En dat is denk ik op abstractieniveau waar u als raad het gesprek over zou kunnen voeren, maar tegelijkertijd is dat een coalitieafspraken, dus ik zie geen andere argumenten om hem eventueel te omarmen, dus ontraden.

De VOORZITTER. Helder. Mevrouw Vogelaar nog tot slot.

Mevrouw VOGELAAR (pvda). Dank u wel voorzitter. Volgens mij hebben we hier juist het punt te pakken, want het college heeft het besloten, maar de raad nog niet. En vandaar dus ook de motie om geen onomkeerbare stappen te zetten, omdat er nog geen raadsbesluit ligt om te stoppen met opvang en begeleiding van ongedocumenteerde mensen.

De VOORZITTER. Helder. Ik weet niet of er nog behoefte is om daarop te reageren?

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Nou ja, dat heb ik ook in de eerste termijn gezegd voorzitter. Waar ik uitvoering aan geef, is een coalitieafspraken. En een coalitieafspraken is dat als de financiering ophoudt, dat dan ook de LVV stopt. En daar wordt nu uitvoering aan gegeven voorzitter.

De VOORZITTER. Ik constateer dat er twee moties liggen, waarvan één een motie van afkeuring en het is gebruikelijk om over een motie van afkeuring ook onmiddellijk te stemmen. Ik stel voor om ook de tweede motie meteen hierbij in stemming te brengen. Dan hebben we gewoon het hele debat in één keer meegenomen. Ik zie bevestigende knikjes. Ik zit ook even te kijken of iedereen aanwezig is ten behoeve van de stemming. Moet ik heel even schorsen om te zorgen dat iedereen in de zaal is? Ik hoop dat dat snel kan. Ja, dank u. Dan schors ik even.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER. Oké, ik stel voor dat wij overgaan tot stemming.

Motie 1, 'Motie van afkeuring'. De motie is met 26 stemmen tegen en 19 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 2, 'Geen onomkeerbare stappen bed, bad, brood en begeleiding'. De motie is met 26 stemmen tegen en 19 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

De VOORZITTER. Hiermee sluit ik ook het onderdeel. Dit is het einde van het debat en ik sluit de beraadslaging.

6.2   *Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Park OverdeSchie*

De VOORZITTER. Dan gaan we nu meteen ook over, zoals ook voorgesteld door mevrouw Verkoelen en anderen, heb ik ook begrepen, naar 6.2, het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Park OverdeSchie. Ik nodig de heer Siekman van de wijkraad Overschie uit om in te spreken. U kunt spreken van de kathedraal en u krijgt hiervoor vijf minuten de tijd. Ik vraag ook even om stilte, want de heer Siekman heeft echt lang gewacht hier, en ik vind het ook van veel respect getuigen als wij de heer Siekman goed aanhoren wat hij te benoemen heeft. Mijnheer Siekman, u heeft het woord.

De heer SIEKMAN (lid wijkraad Overschie). Ik heb zelfs het woord. Hij brandt al hè, ja, heel goed. Dank u wel voorzitter. Welkom in Rotterdam, dit zal vertrouwd aanvoelen denk ik. Maar een heel ander onderwerp dan het behoorlijk zware onderwerp dat u net heeft behandeld. En toch is het nog steeds een heel belangrijk onderwerp dat bij ons in de wijk speelt, in Overschie. Geachte raadsleden, mijn naam is Roelant Siekman en ik ben hier namens de Wijkraad Overschie. Sommigen hebben mij misschien al bij de commissie BWB over dit onderwerp gehoord, maar waarom sta ik hier nu dan weer? Omdat er weer publieke voorzieningen dreigen te verdwijnen uit Overschie. Voorgoed. Omdat hierdoor een einde zou komen aan generaties lang verenigingsleven, aan de sociale cohesie die dat met zich meebrengt, en aan de laagdrempelige manier voor jeugd om te beginnen met sporten en voor ouderen om te blijven sporten. Het zijn voorzieningen tegen obesitas, tegen eenzaamheid. Ik sta hier omdat er tot nu toe nog geen betere plek in Overschie is gevonden voor tennis dan de huidige. Het tennispark is particulier eigendom. De eigenaar kan er dus mee doen wat hij wil. Uiteraard wel binnen

de bestemming, tenzij de bestemming wordt gewijzigd. En dat is nu precies wat hier speelt en waar u met elkaar invloed op heeft. Natuurlijk begrijpen wij dat er woningen nodig zijn. We zijn dan ook blij met de toekomstige ontwikkeling van Starrenburg-Kouwenhoek, 500 meter bij het tennispark vandaan. Tegelijkertijd zijn voorzieningen, zoals tennis, van essentieel belang voor het leefplezier in onze wijk. Als u desalniettemin besluit dat de bestemming gewijzigd moet worden om op het tennispark woningbouw mogelijk te maken, dan is er één heel belangrijk ding dat ik u nog wil meegeven: zorg er dan voor dat er in Overschie een alternatieve locatie komt om tennis te behouden voor Overschie. De eerdere oproep hiervoor vanuit de gemeenteraad is te gemakkelijk terzijde geschoven door het Sportbedrijf Rotterdam en is in onze ogen niet serieus genoeg opgepakt vanuit de gemeente. Daarom sta ik hier nu weer. Beste gemeenteraadsleden, zorg voor een alternatieve locatie voor het sportpark, of wijzig de bestemming niet. Dank u wel.

De VOORZITTER. Hartelijk dank mijnheer Siekman voor uw heldere betoog en ook voor uw geduld deze ochtend. Dan zijn er verschillende leden die hebben aangegeven hierover het woord te willen voeren en dan geef ik eerst het woord aan de heer Verhoef van Leefbaar Rotterdam.

De heer VERHOEF (lr). Dank u wel voorzitter. Voorzitter, vandaag behandelen we definitief het besluit om het tennispark in Overschie om te vormen tot woningen. Zoals ik in mijn bijdrage tijdens de commissievergadering al aangaf, heeft dit dossier veel stof doen opwaaien onder veel bewoners van Overschie. De mensen die wij spraken maken zich zorgen dat hun wijk enkel een woonplek zal worden en niet meer dan dat. In het coalitieakkoord staat heel duidelijk: sportverenigingen zijn van belang. Naast een fijne plek om te sporten vormen zij een ontmoetingsplek en het sociale cement van onze wijken. Deze visie onderschrijven we volledig en daarom begrijpen wij ook de zorgen van de bewoners van Overschie. Het moet mij ook nog van het hart dat de weegschaal tegenwoordig wel heel snel omslaat naar bouwen en dat leefbaarheid en voorzieningen, waaronder sport en recreatie, steeds vaker het onderspit delven. Wonen is meer dan een dak boven je hoofd en Leefbaar Rotterdam vindt dat die balans serieuzer moet worden beoordeeld en beter in de gaten moet worden gehouden. Voorzitter, om die reden wil Leefbaar Rotterdam oproepen tot het snel realiseren van compensatie en nieuwe sportvoorzieningen in Overschie. Daarom dien ik de motie 'Starrenburg op 1' in. Hiermee willen we de ontwikkeling van sportmogelijkheden op de Starrenburg-Kouwenhoek versnellen, zodat de bewoners van deze prachtige wijk zo snel mogelijk weer kunnen sporten.

De VOORZITTER. Ik zie dat de heer Van Dommelen hierop wil reageren.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Dank u wel voorzitter. Het is meer een puntje van orde. Het gaat hier over een bestemmingsplan en het gaat hier ook heel duidelijk over sport. Ik begrijp dat wethouder Achbar best wel een stevige ochtend heeft gehad, maar is het niet verstandig dat hij bij dit debat is?

De VOORZITTER. Hij komt er zo aan. Hij maakt dit goed mee, en anders wordt hij goed geïnformeerd over wat hier speelt, maar hij zal zo terugkomen, dus dank. U heeft het woord.

De heer VERHOEF (lr). Ja, dank u wel. De motie wordt trouwens ook ondersteund door D66. Voorzitter, het proces dat ons tot dit punt heeft gebracht heeft ook de nodige vraagtekens opgeroepen. Veel bewoners van Overschie, net als velen in deze raad, houden een bittere nasmaak over aan hoe dit verlopen is. Ik zal niet in detail treden, want daarvoor is de commissie het juiste platform, maar wat Leefbaar Rotterdam betreft lossen we dit nu voorgoed op. Daarom dienen wij de motie 'Nooit meer TOS chaos' in. In deze motie roepen wij het college op om sportvoorzieningen voortaan vooraf te compenseren in plaats van achteraf. Zoals ik al in de commissie zei, de leefbaarheid van een wijk valt of staat met het voorzieningenniveau. Als we hier geen zorg voor dragen, zullen onze wijken hun warme sociale karakter verliezen en zal het maar een saaie boel worden. Tot zover voorzitter, dank u wel.

De VOORZITTER. De heer Verhoef heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Starrenburg op 1

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 oktober 2024 ter bespreking van 6.2 Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Park OverdeSchie;

geconstateerd dat:

- bij goedkeuring van het bestemmingsplan de sportfunctie definitief verdwijnt van deze locatie in Overschie;
- de bewoners van Overschie hebben aangegeven behoefte te hebben aan sportvoorzieningen in de wijk;
- een nieuwe sportvoorziening nog niet duidelijk en concreet is voor de bewoners;
- deze Rotterdamse wijk de komende jaren verder zal groeien in aantal woningen en Rotterdammers;

overwegende dat:

- de bewoners van Overschie duidelijkheid verdienen over toekomstige sportvoorzieningen;
- het onwenselijk is dat bewoners lange tijd zonder voldoende sportvoorzieningen komen te zitten;
- een zorgvuldige balans tussen sportvoorzieningen en woningbouw noodzakelijk is om de leefbaarheid te waarborgen;

verzoekt het college:

- bij de realisatie van Starrenburg-Kouwenhoek in de planning voorrang te geven aan de bouw van het beoogde sportprogramma en dit niet af te laten hangen van de overige ontwikkelingen aldaar;
- dit als eis vast te leggen in het gebiedsambitiedocument Starrenburg-Kouwenhoek;
- in Q1 van 2025 terug te rapporteren aan de raad over de ontwikkelingen op Starrenburg-Kouwenhoek;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M. Verhoef, M. Crielaard en T. de Haan

Motie 2. Nooit meer TOS chaos!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 oktober 2024 ter bespreking van 6.2 Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Park OverdeSchie;

geconstateerd dat:

- bij goedkeuring van het bestemmingsplan de sportfunctie permanent verdwijnt van deze locatie in Overschie;
- de bewoners van Overschie hebben aangegeven behoefte te hebben aan sportfaciliteiten in de wijk;
- er wel andere sportvoorzieningen in de planning van de gemeente voor deze wijk staan;
- deze ontwikkelingen niet synchroon lopen met de ontwikkeling op het voormalige tennispark;
- hierdoor Overschie, in ieder geval voor enkele jaren, over minder sportvoorzieningen zal beschikken;
- Overschie de komende jaren een groeiende wijk is door de vele woningbouwprojecten;

overwegende dat:

- een goede balans tussen sport-, spel- en/of recreatievoorzieningen en woningbouw de leefbaarheid van een wijk ten goede komt;
- situaties zoals deze, waarbij een tekort aan sport, spel en/of recreatie ontstaat, onwenselijk zijn voor de inwoners van Rotterdam en in de toekomst vermeden dienen te worden;

verzoekt het college:

- bij toekomstige "project ambitiedocumenten light" waarbij sprake is van een functiewisseling van sport, spel en/of recreatie naar een andere functie of bestemming deze altijd actief aan te bieden aan de raad om deze zodanig beter in positie te brengen om bij te kunnen sturen;
- dit principe in te bedden in het besluitvormingsmodel ruimtelijke ontwikkelingen Rotterdam;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M. Verhoef en M. Crielaard

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja voorzitter, ik hoor eigenlijk van Leefbaar Rotterdam, van: nou ja, gedane zaken nemen geen keer, dus gaan we kennelijk hier voorstemmen. Heb ik dat goed begrepen? Want eigenlijk heeft het college gezegd: voor die sportcompensatie hebben we geen geld en geen ruimte. We willen er wel over meedenken, maar we hebben geen geld. Dus hoe weegt u dat dan?

De VOORZITTER. De heer Verhoef.

De heer VERHOEF (lr). Er is een onderzoek geweest naar compensatie specifiek voor tennis. Daar is uitgekomen dat er wel een locatie was maar er eigenlijk geen geld voor was. Zo meteen zullen collega's van de VVD daar nog een andere motie voor indienen die wij ook ondersteunen om toch nog eens goed te kijken naar middelen en een locatie om dat nog eens goed te bekijken. Wij hebben de motie ingediend 'Starrenburg op 1', om te zorgen dat we sportvoorzieningen die daar al gepland zijn naar voren trekken, om zo snel mogelijk weer een sportvoorziening in Overschie te hebben. En inderdaad, gedane zaken nemen geen keer, zegt u. We hebben afspraken gemaakt in het coalitieakkoord en dit is een plan dat door de vorige coalitie is ingezet, en dat is het.

De VOORZITTER. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja voorzitter, hier wil ik toch ernstig bezwaar tegen maken, want dat is helemaal niet het geval. Wij zijn nu in deze raad aan zet en voor het eerst erover aan het spreken om een besluit daarover te nemen. Dat heeft niets met een vorige raad en een vorig college te maken. En als tweede, zegt u: er zijn coalitieafspraken, maar er zijn ook coalitieafspraken over sport. Er zijn ook coalitieafspraken over het op een goede manier meenemen van geluiden uit de wijk, meenemen van de wijkraad, meenemen van belanghebbenden en omwonenden. En al deze zaken worden in mijn ogen, de ogen van GroenLinks, met voeten getreden. Wijkraad en bewoners in Overschie worden gewoon geschoffeerd. Hoe ziet u dat?

De VOORZITTER. De heer Verhoef.

De heer VERHOEF (lr). Ik ben het niet met u eens dat het nog geen ingezet plan was. Er is met de vorige wethouder afgesproken, wethouder Kurvers, dat er een haalbaarheidsonderzoek zou worden gedaan om woningbouw daar te laten plaatsvinden. En als dat haalbaarheidsonderzoek positief zou zijn, dan zou de gemeente de woningbouwplannen ondersteunen en dat is precies wat er gebeurd is. Er is een haalbaarheidsonderzoek geweest. Dat is positief geweest en de gemeente heeft toegezegd aan de ondernemer en aan de ontwikkelaar om die ontwikkeling te ondersteunen.

De VOORZITTER. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja voorzitter, maar daar hebben wij het hier in deze raad niet over gehad. Kijk, een college, een wethouder voert uit. Die gaat kijken: oké, kan ik hier nog wat doen, kan ik daar nog wat doen? Maar er was geen raadsbesluit genomen van: oké, wij willen deze kant op. Dat moment ligt nu voor. En mijn punt is dat ik had verwacht van een nieuw aangetreden college op een onderwerp waarop vanuit de wijk met grote bombarie in de krant is gezegd: jongens, wij zien hier allerlei dingetjes gebeuren, maar wij zijn het er nog niet mee eens, dat een nieuwe wethouder dan had gezegd: oké, ik heb dit onderwerp op mijn dossier. Even alle partijen aan tafel. Hoe gaan we dit voltrekken? En het verbaast mij ten eerste dat Leefbaar Rotterdam dit nu goedpraat.

De VOORZITTER. De heer Verhoef.

De heer VERHOEF (lr). Ja, wat u mij nu probeert te vragen moet u volgens mij de wethouder vragen, waarom ze dat niet zo heeft gedaan zoals u zegt. Wij zijn geconfronteerd met een plan dat is ingezet in de vorige periode en dat honoreren wij.

De VOORZITTER. Ik zag de heer Van der Velden ook.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ja, ik heb natuurlijk geluisterd naar het betoog van Leefbaar Rotterdam en mijn conclusie is, ook aan uw stem en alles te horen, dat het

Leefbaar Rotterdam heel zwaar op de maag ligt, dat de sport daar moet verdwijnen, terwijl wel Leefbaar Rotterdam in het coalitieakkoord zegt: sport is belangrijk. Mijn vraag is eigenlijk heel simpel, waarom stemt u niet gewoon tegen?

De VOORZITTER. Nogmaals, geen opmerkingen vanaf de tribune. Het debat moet hier gewoon goed kunnen plaatsvinden. De heer Verhoef.

De heer VERHOEF (lr). Ja, precies om de reden die ik net geduid heb. Dit is een plan dat is ingezet door het vorige college en in ons coalitieakkoord staat dat wij die plannen honoreren.

De VOORZITTER. Ik zag eerst de heer Van Dommelen en dan de heer Engberts.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Dank u wel voorzitter. Er wordt hier een beetje een sfeer gecreëerd of een idee gecreëerd dat wij kunnen stemmen voor een tennispark. Dat is niet zo. We hebben hier een bestemmingsplan op een terrein dat van een particulier is en de tennisbaan daar is gesloten en die roest op dit moment weg. Ook wij vinden dat er sportvoorzieningen moeten komen in Overschie, maar het bestemmingsplan gaat niet over de keuze voor een tennisbaan. Laten we dat ook niet verwarren. Als je tegen een bestemmingsplan stemt, dan stem je niet voor een tennisbaan. Wat je wel doet, je stemt tegen meer dan duizend mensen die hebben aangegeven geïnteresseerd zijn in een woning in Overschie. Daar stem je dan tegen.

De VOORZITTER. Ik heb begrepen dat de heer Segers-Hoogendoorn wil reageren op deze interruptie, dus ik geef hem even voorrang.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja voorzitter, want dit is echt een gelegenheidsargument dat toch eigenlijk tamelijk lachwekkend is. Want dit is nu precies wat wij hier doen als raad. Wij stemmen voor of tegen bestemmingsplannen. En als de bestemming van een stuk grond in onze stad wijzigt, dan gaat daar dus ook iets anders komen. Dus mijnheer Van Dommelen, u moet de mensen geen rad voor ogen draaien zoals u iemand anders verwijt. Hier ligt wel degelijk het besluit voor, als wij vandaag voor dat bestemmingsplan stemmen, dan gaat die buitensportvoorziening daar sowieso verdwijnen en dan komen er huizen voor terug. Dat is de kwestie die hier voorligt, en dan moet u geen rad voor ogen draaien.

De VOORZITTER. De heer Van Dommelen, u mag hierop reageren.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, ik ga niet dezelfde woorden gebruiken. Ik wil ook niet een debat zoals vanochtend. Ik probeer het echt even op de inhoud te gooien. Als wij tegen het bestemmingsplan stemmen, dan wordt er niet gebouwd, komen er ook geen tennisbanen. Dan komt er niets. Dan ligt het braak, zoals het nu braak ligt. Dan is het gewoon de komende jaren een terrein met wegroestende tennisbanen en meer dan duizend mensen die geïnteresseerd zijn in een woning daar worden in de kou gezet. Want er is niet zomaar een ander plot daar om te bouwen. Dus bedenk wel goed waar je tegen stemt als je tegen dit bestemmingsplan stemt.

De VOORZITTER. De laatste keer de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja voorzitter, wederom een verkeerde voorstelling van zaken wat de heer Van Dommelen hier zegt. Want waarom staat dat tennispark te verroesten, zoals hij zegt? Omdat het een particulier eigendom is, de particuliere eigenaar deze grond nu wil verkopen voor woningbouw en er een buitensportvoorziening verdwijnt die al heel lang niet wordt onderhouden omdat de particuliere eigenaar wil verkopen ten bate van woningbouw. Dat is wat hier gebeurt. Er zijn al genoeg mensen geweest die hebben gezegd: wij kunnen hier iets realiseren. Dat is volgens mij precies wat we willen, in ieder geval mijn partij wil dat. Dat mensen zelf opstaan en zeggen: wij willen deze buitensportvoorziening niet verliezen, wij hebben een plan, dus als wij, als gemeente stevig zijn en als wij gaan voor die buitensportvoorzieningen, die u ook in uw coalitieakkoord heeft staan, dan stem je dus tegen dit bestemmingsplan. Dan staan er mensen op uit de wijk die daar weer een bloeiende buitensportfaciliteit van maken en dat is precies wat we zouden moeten willen.

De VOORZITTER. De heer Van Dommelen. En nog een keer, de reactie via de voorzitter. Ik vind het echt wel zo netjes om elkaar niet rechtstreeks aan te spreken maar via de voorzitter, want dat is hoe wij het debat hier voeren. De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, dank u wel voorzitter. Er wordt hier een beeld geschetst alsof mensen die graag willen tennissen kunnen beschikken over een terrein van een particulier. Zo werkt het niet in Nederland. Die particulier bepaalt wat hij er wel of niet op doet. Als wij tegen het bestemmingsplan stemmen, ja, dan kunnen er geen woningen worden gebouwd. Dat lijkt mij evident. Maar dat wil helemaal niet zeggen dat er dan tennisbanen weer dusdanig worden opgeknapt dat je daar kunt tennissen. Dat is een idee-fixe dat hier gecreëerd wordt dat gewoon helemaal niet conform de werkelijkheid is, en daarom zeg ik nog een keer: laten we kijken waar die sportvoorzieningen kunnen komen, want dat er om sportvoorzieningen wordt gevraagd, daar ben ik het volledig mee eens. Maar laten we kijken waar het wel kan komen, en ondertussen ook zorgen dat er mensen kunnen wonen. Dank u wel.

De VOORZITTER. De heer Segers-Hoogendoorn, ik had al gezegd de laatste keer, maar echt dan heel kort, want ik wil echt naar de heer Engberts toe. Heel, heel kort.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja voorzitter, dank. Dank voor uw coulance. Wij maken het mogelijk doordat wij een bestemmingsplan aannemen als wij dat vandaag doen. Dat is wat we hier doen. Dus dat moet de heer Van Dommelen dan ook durven zeggen. Dat is wat wij dan mogelijk maken, en dan verdwijnt er een buitensportfaciliteit, nogmaals. Dat is tegen uw coalitieakkoord.

De VOORZITTER. De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). De laatste keer voorzitter, want volgens mij vallen we nu echt in herhaling. Volgens mij heb ik ook gezegd dat als wij dit bestemmingsplan afkeuren, er inderdaad niet gebouwd kan worden. Maar dat wil niet zeggen dat er dan getennist gaat worden. Dat kan ik blijven herhalen. Ik heb het al een aantal keren herhaald. Dus nogmaals, laten we kijken naar waar er wel getennist kan worden, in plaats van dat we vasthouden aan deze plek waar ook gewoon 48 gezinnen kunnen gaan wonen.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja, dank u wel voorzitter. Ik wilde eigenlijk nog reageren op de heer Verhoef, maar mijnheer Van Dommelen heeft nu ook weer zoveel gezegd, dat ik er ook niet omheen kan dat hij het ongeloofelijk klein maakt en vervolgens zegt: laten we dan ook nog eens even gaan kijken naar waar het wel kan. We hebben er drie keer in de commissie over gesproken. Het was volstrekt duidelijk dat het heel zwaar ligt. En dan valt Leefbaar Rotterdam mij ook ongeloofelijk tegen, dat je het hierbij laat. Dat je niet met een stevigere motie komt, dat je niet zegt: we vinden dit plan niet goed genoeg. Dit plan moet anders. We vinden dat we met de wijkraad nog meer hadden moeten participeren. We vinden dat we met de mensen uit Overschie meer hadden moeten praten, zodat we samen een beter plan hadden kunnen maken. En we maken het voorwaardelijk dat hier ook iets wordt opgelost. Het valt me eigenlijk gewoon tegen om je dan te verschuilen, een beetje verstoppertje te spelen achter een vorig college. Dat kan niet, we nemen nu een besluit. En dat besluit kan beter.

De VOORZITTER. De heer Verhoef, wilt u erop reageren?

De heer VERHOEF (lr). Op 4 februari 2021 is deze raad geïnformeerd door wethouder Kurvers en wethouder De Langen van het CDA dat deze plannen er waren, dat op het terrein van tennispark OverdeSchie woningbouw zou komen. Waar was u toen? U zat toen in het college, mevrouw Kockelkoren zat in het college. Mijnheer Segers-Hoogendoorn zat in het college. Waar was de ophef toen dan?

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja, had ik maar in het college gezeten. Dat zat ik toch echt niet hoor. Ik zat gewoon hier op deze plek. En we werden geïnformeerd, en nu is het moment dat we besluiten gaan

nemen. We hebben er drie commissies lang over gesproken. Mijnheer Verhoef, geen verstoppertje spelen achter een vorige periode. U bent nu verantwoordelijk.

De VOORZITTER. De heer Verhoef, wilt u erop reageren?

De heer VERHOEF (lr). Ja, het zou heel makkelijk zijn als elk college weer alle besluiten van het vorige college terug zou draaien. Het zou wel heel erg simpel worden.

De VOORZITTER. De heer Engberts nog tot slot en dan ga ik naar mevrouw Kockelkoren.

De heer ENGBERTS (pvda). Dat is nu precies het punt voorzitter, er is geen besluit genomen de vorige periode. We doen dat nu en u bent verantwoordelijk, via de voorzitter. Excuus.

De VOORZITTER. Ja, mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja voorzitter, het gaat er ook om dat nu voorligt wat deze wethouder beter had kunnen doen. Dit college had kunnen zeggen: jongens, allemaal weer eens aan tafel. Het is niet goed gelopen tot nu toe, want er is heel veel ophef uit de wijk geweest, en ik neem dat de vorige wethouder ook kwalijk. Maar het heeft niet bij ons op het bordje gelegen. Als het wel bij ons op het bordje had gelegen, had ik dat toen tegen wethouder Kurvers gezegd. Nu kunnen we het tegen wethouder Zeegers zeggen. Dus ik vind dit een proces dat gewoon buitengewoon slecht is gelopen en het valt mij ontzettend tegen dat Leefbaar Rotterdam daar niet steviger op ingaat. Want deze mensen die hier op de publieke tribune zitten, de mensen in de wijkraad, die worden gewoon geschoffeerd en dat had anders kunnen lopen. En als je had gezegd: oké, we leggen alle plannen op tafel en we werken drie scenario's uit, en je was dan misschien uitgekomen op alleen woningen, dan had je hier nu een ander gesprek gevoerd. Maar dat gesprek is niet gevoerd, er is alleen met de ontwikkelaar gesproken en alle andere belanghebbenden zijn buiten beeld gebleven en dat vind ik kwalijk.

De VOORZITTER. De heer Verhoef. Nee, nee, nee, geen reacties.

De heer VERHOEF (lr). Ja, geschoffeerd vind ik een groot woord en ik denk niet dat er sprake van is. Ik heb niet voor niets de motie 'Starrenburg op 1' ingediend. Daarin doen we precies wat de wijkraad vraagt. De wijkraad heeft gezegd: houd ons tennispark open. Als dat niet mogelijk is, zorg voor compensatie elders in de wijk. Dat is precies wat we hiermee doen. En dat dat niet morgen af is, u weet zelf als geen ander hoe de planningen lopen met ontwikkelingen. Dus dit is precies wat we doen.

De VOORZITTER. Dank u. Dan geef ik het woord aan mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja voorzitter, ik heb al veel gezegd. Het moge duidelijk zijn dat ik de gang van zaken buitengewoon onverkwikkelijk vind gelopen. Ik had het goed gevonden als meer scenario's op tafel hadden gelegen, waarbij ook naar combinaties van wonen met sport gekeken was: hoe kun je hier met sport verdergaan? De heer Van Dommelen zegt: dat is niet de keuze die voorligt. Ik vind dat onzin, er zijn in de afgelopen paar jaar ook initiatiefnemers geweest die hebben gezegd: wij willen hier wel nog sport ontwikkelen, of wij willen hier combinaties van ontwikkeling mogelijk maken. Als je nu het bestemmingsplan vaststelt, dan wordt daarvoor de deur definitief dichtgegooid. Wij vinden dat geheel verkeerd en ook een verkeerd signaal naar bewoners. Als je mensen daadwerkelijk serieus neemt in deze stad dan moet je dat ook in daden omzetten en ik vind dat we dat hier onvoldoende doen. Ik zal voor alle moties stemmen die nog sport behouden, die zaken nog enigszins vergelijken voor bewoners en voor de wijkraad. Maar zoals het er nu voorligt vind ik dit gewoon een slecht plan op dit moment, doorontwikkeld en zonde.

De VOORZITTER. Dank u wel. Dan kijk ik naar de heer Vonk.

De heer VONK (cu). Ja, dank u wel voorzitter. Gaan we vandaag maatschappelijke grond in Overschie opgeven voor 48 woningen in het middensegment en het dure segment? Dat is eigenlijk de vraag die hier vandaag voorligt. Ik denk dat het standpunt van de ChristenUnie wel helder is. Ik heb hier vanochtend achter de kathedraal gestaan om een initiatiefvoorstel in te dienen, 'Meer dan steen en hout', en daar gepleit voor meer ruimte in de stad voor kerken en ook maatschappelijke voorzieningen. En dat tennispark was ook zo'n maatschappelijke voorziening, waar veel mensen niet alleen ontspanning

vonden, maar ook ontmoeting en sociale contacten. En het is ook niet voor niets dat de voorzitter van de wijkraad de moeite neemt om nogmaals in te komen spreken en dat er ook meerdere mensen op de publieke tribune zitten. Dit is een heel belangrijke functie voor Overschie. En in Overschie is de ruimte voor maatschappelijke voorzieningen de afgelopen jaren kleiner geworden, zo is onze inschatting. Maar, en dat is dan gelijk mijn eerste vraag aan de wethouder, misschien heeft zij daar een andere inschatting bij, dus misschien kan zij daar een reactie op geven. En kijk, wij gaan niet over de precieze invulling van de maatschappelijke functie. Daar heeft ook de heer Van Dommelen wel gelijk in. Maar wel over de ruimtelijke inrichting van onze stad. En eens vonden we het nuttig en nodig om deze grond een maatschappelijke bestemming te geven. En aan dat cruciale punt gaat dit bestemmingsplan wel voorbij. Zonder enige compensatie wordt hier een cadeau gegeven aan een ontwikkelaar, omdat we de woningen zo hard nodig hebben. Maar ik zeg: we hebben onze maatschappelijke voorzieningen ook heel hard nodig. En is het geen tennis, dan wel een andere vorm van ontspanning of inspanning, als we elkaar maar kunnen ontmoeten. En de wethouder beroept zich dan wel voortdurend op: we moeten een betrouwbare overheid zijn in de richting van de eigenaar en de ontwikkelaar, maar hoe betrouwbaar is de overheid richting de bewoners van Overschie? Voorzitter, het eerste plan dat op tafel heeft gelegen ging uit van een kleiner tennispark en gedeeltelijke bebouwing, is ons verteld. Maar bewoners, wijkraad en gemeenteraad zijn nooit gevraagd voordat verdergaande afspraken werden gemaakt. Telkens zijn we voor voldongen feiten gesteld. Zo'n gedeeltelijke transformatie klinkt ons heel goed in de oren en van de wethouder wil ik dan ook weten waarom deze route nooit serieus is afgelopen en door Stadsontwikkeling terzijde is geschoven. Waarom moet toch al die grond geofferd worden op het altaar van de woningbouw? Zo bouwen we toch geen stad met elkaar? Daarom dienen wij een motie in, 'Game, set en terug naar de tekentafel' en vragen we om samen met wijkraad, eigenaar en bewoners de opties te verkennen voor relevant maatschappelijk gebruik van deze kostbare grond.

De VOORZITTER. De heer Van Wifferen. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) O, ik heb een verkeerd bordje gelezen, excuus. Zo makkelijk gaat het hier. De heer De Haan wil hier graag op reageren.

De heer DE HAAN (d66). Ja, dank u wel. Een snelle switch, dank voorzitter. En richting de heer Vonk, een mooie titel in het tennisjargon, maar ik vraag me ook wel deels af, om in het jargon te blijven, of de umpire niet al besloten heeft tot het beëindigen van de wedstrijd. En maken we ons als raad dan ook niet een soort linesman die nog de laatste bal moet bekijken terwijl een deel van de spelers het gravel al heeft verlaten. Ik vraag me af, om in tennistermen te blijven, of de aangevraagde challenge die hij voorstelt, niet de meest effectieve is op dit moment voor sport in Overschie, juist ook omdat daar elders ook vol wordt ingezet op bijvoorbeeld de Starrenburg, maar er ook nog, en dat is ook in de commissie toegezegd, wordt gekeken naar een andere invulling naast de voetbalvelden. Zoals ook onder andere de motie van Leefbaar Rotterdam... Ik vraag me af op dit moment of dat de meest effectieve is, aan u.

De VOORZITTER. De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Ja voorzitter, of het nu het meest effectieve is, is belangrijk. Want u verwijst inderdaad naar dingen die misschien nog gaan komen. Starrenburg en misschien nog andere plannen. Maar dat is in de toekomst. We hebben het over nu. Daarom vroeg ik ook aan de wethouder: klopt het inderdaad dat de maatschappelijke voorzieningen de afgelopen tijd in Overschie zijn afgenomen? Ik denk dat het echt nu tijd is om te zorgen dat we laten zien dat we maatschappelijke voorzieningen moeten behouden, dat we niet met een plaatje voor de toekomst de mensen met een kluitje in het riet moeten gaan sturen, maar dat we echt nu actie moeten ondernemen. De wedstrijd is nog niet gelopen en daarom is dit wat mij betreft een passende motie.

De VOORZITTER. De heer Vonk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Game, set en terug naar de tekentafel

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 17 oktober 2024 ter bespreking van Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Park OverdeSchie;

constaterende dat:

- de gemeenteraad gaat over de ruimtelijke ordening in de stad, maar in deze situatie vooral voor voldongen feiten geplaatst is;
- in Overschie de ruimte voor maatschappelijke voorzieningen afgelopen jaren door allerlei omstandigheden is afgenomen;
- het voorliggende bestemmingsplan maatschappelijke grond compleet bestemt voor woningbouw zonder enige vorm van financiële of ruimtelijke compensatie;
- eerder een optie op tafel heeft gelegen om een deel van het Tennispark OverdeSchie te bebouwen en een kleiner sportpark intact te houden, maar de gemeenteraad toentertijd geen kennis had van deze optie;

overwegende dat:

- bewoners, wijkraad en gemeenteraad voortdurend voor voldongen feiten gesteld zijn in de planvorming, ondanks kritische signalen op verschillende momenten;
- er een brede behoefte is aan maatschappelijke grond voor de realisatie van maatschappelijke voorzieningen;
- er geen fundamenteel gesprek gevoerd is wat ruimtelijk en maatschappelijk een goede invulling van deze grond is ten bate van de wijk;
- je met woningen alleen geen stad bouwt;

verzoekt het college:

- terug te gaan naar de tekentafel en samen met wijkraad, eigenaar en bewoners de optie te verkennen voor relevant maatschappelijk gebruik, zoals een sportpark in combinatie met beperkte woningbouw;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk, P.J.H.D. Verkoelen en T.S.J. Coşkun

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Wil de heer De Haan erop reageren?

De heer DE HAAN (d66). Ja, dank u wel voorzitter. Ik snap uw pleidooi mijnheer Vonk. Ik heb wel in de commissie gehoord dat het zeker geen vaag plan is rondom Starrenburg, maar dat er echt vol op wordt ingezet en zeker ook met een plus op de sport daarin. Daarmee zit ik ook wel met een beetje een dilemma, omdat het ook soms woekeren is met de middelen die wij in de stad hebben, ook om bepaalde ontwikkelingen te faciliteren. Dan kunnen we ervoor kiezen om terug te gaan naar de tekentafel, te zeggen: we gaan alle aandacht hierop richten. Dan zou ik, als ik de keus misschien heb, in dit geval meer energie inzetten op de ontwikkelingen rondom Starrenburg, omdat ik daar een veel grotere kans voorzie dan op deze plek met een baan waar helaas...

De VOORZITTER. Mag ik u vragen iets meer in de microfoon te spreken? Anders horen de mensen boven het denk ik niet. Kunt u de laatste zin herhalen? U zou meer inzetten op ...

De heer DE HAAN (d66). Mijn pleidooi is dat misschien inzet op Starrenburg op dat moment effectiever is ook in de keuze voor het uitwerken van sport in Overschie dan nu de inzet te plegen op de plek waar ook al een ketting om het hek hangt.

De VOORZITTER. Helder. De heer Coşkun wil ook nog reageren. O, de eerste termijn. Oké, nee, dan heb ik nog een andere volgorde. Dan ga ik die eerst nog even aanhouden zoals ik die heb doorgekregen. Op dat rijtje was de heer Van Dommelen de eerstvolgende.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, dank u wel voorzitter. Ik gun de heer Coşkun natuurlijk het woord, maar dat komt dan zo nog wel. Daar luisteren we dan zo meteen nog wel even naar. Wat we hier eigenlijk bespreken is iets wat we de komende tijd en ook de afgelopen tijd heel vaak hebben gehad, de ruimteconcurrentie in deze stad. En die wordt steeds ingewikkelder. Wat dat betreft kan ik iedereen hier in de zaal aanraden om de zeer lezenswaardige column van mevrouw Verkoelen en van mij over de Derde Maasvlakte te lezen, want dat zou wel eens een oplossing kunnen zijn voor heel veel ruimteproblemen. Maar nu even terug naar Overschie. Dit is wat dat betreft en volgens mij zijn we het

daar allemaal wel over eens, geen fijne situatie, want we willen sportfaciliteiten in Overschie. En ik denk dat ik voor iedereen spreek als ik zeg: dat willen we allemaal. En dan is vervolgens de vraag: hoe krijgen we dat realistisch voor elkaar? En dan kom ik terug op wat ik net zei. Wij bepalen niet of een eigenaar tennisbanen openhoudt of niet openhoudt. Wat wij wel kunnen bepalen is dat er voorzieningen in de wijk komen. En daarom zeggen wij: ga door met dit project, met deze 48 woningen, waar ontzettend veel behoefte aan is. En de wethouder, via de voorzitter, weet dat wij vinden dat er nog veel gebouwd moet worden, dat er nog veel meer tempo in mag komen. Deze 48 woningen zijn belangrijk. Maar tegelijkertijd willen we voor Overschie dat er voldoende sportfaciliteiten zijn. En we hebben het daar in de commissie over gehad en we hebben nu een motie opgesteld, die overigens mede wordt ondertekend door D66, Leefbaar Rotterdam en DENK, waarin wij de wethouder opnieuw oproepen om te kijken naar fatsoenlijke sportvoorzieningen, en als het kan tennisbanen voor Overschie. We hebben een aantal mogelijkheden aangedragen waarnaar gekeken kan worden. Het sluit ook aan op de moties van Leefbaar Rotterdam. En als ik nu goed geluisterd heb naar de voorzitter van de wijkraad net, die ook best wel een realistisch verhaal hield. Het liefst die tennisbanen daar, dat snap ik, maar als het niet haalbaar is, laten we dan ergens anders binnen Overschie voor passende voorzieningen zorgen. Vandaar deze motie die de wethouder oproept om nog eens serieus te kijken, goed te kijken naar passende voorzieningen voor Overschie op het gebied van sport en met name tennis en uiteraard ook daar een financiële oplossing voor te vinden. Tot zover, dank u wel.

De VOORZITTER. De heer Van Dommelen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. Overschie open

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 oktober 2024, voor de bespreking van bestemmingsplan Park OverdeSchie;

constaterende dat:

- met het voorliggende bestemmingsplan "Tennispark OverdeSchie" 48 woningen worden gerealiseerd, maar dat hierbij ook een sportvoorziening uit Overschie verdwijnt;
- er vanuit de wijkraad in het 'ongevraagd advies' zorgen zijn geuit met betrekking tot het voorzieningenniveau in Overschie;
- een eerdere verkenning naar een alternatieve locatie voor een tennisvereniging in Overschie (23bb007290) niet succesvol is gebleken;
- het college op 8 februari 2022 het 'Ruimtelijk Raamwerk Starrenburg-Kouwenhoek' heeft vastgesteld (22bb000880);
- het doel van de ontwikkeling Starrenburg-Kouwenhoek is om het voorzieningenniveau in Overschie te versterken;
- de gemeente bezig is met de ontwikkeling van Park 16Hoven;

overwegende dat:

- het toevoegen van woningen in tijden van schaarste broodnodig is;
- het van belang is dat Overschie beschikt over voldoende (sport)voorzieningen;
- in het coalitieakkoord staat opgenomen dat het college inzet op het behoud van sportverenigingen;
- de nieuwe plannen Starrenburg-Kouwenhoek een impuls moeten geven aan het voorzieningenniveau in Overschie;

verzoekt het college om:

- opnieuw te verkennen welke mogelijkheden er zijn om een beperkt aantal tennisbanen in Overschie in te passen;
- hierbij de ontwikkelingen Starrenburg-Kouwenhoek en Park 16Hoven mee te nemen;
- de ontwikkelaar van de Overschiese tennisvelden te vragen financieel bij te dragen aan de ontwikkeling van nieuwe tennisbanen;
- hierover eind Q2 2025 terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.J. van Dommelen, T. de Haan, M. Verhoef en R.N. Dahoe

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Mijnheer Coşkun, er zijn nog andere leden eerst die eerder waren, dus ik ga u vanzelf het woord geven. Ja, ik snap dat u heel ongeduldig bent maar er waren toch mensen die net wat eerder waren, zoals mevrouw Verkoelen. Die wilde ook al het woord voeren en die geef ik nu het woord. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50+). Dank u wel voorzitter. Voorzitter, we hebben over een lange periode als stad grote blunders op onze naam staan. Blunders die de inwoners miljoenen euro's hebben gekost. Het Schiekadeblok, de 'blunderput', de Hoekse Lijn en recent Feyenoord City 2.0. Allemaal zepers. Maar voorzitter, ook bij kleinere zaken gaan we nogal eens de mist in. Onroerend-goedjongens hebben zich een ongeluk gelachen toen de Witte de Withstraat moest worden opgeknapt. En misschien herinnert u zich de Waterfront-affaire nog. En zo voorzitter is ook de tennisbaan van Overschie, de Parel aan de Schie, zo'n dubieuze onroerendgoedtransactie geworden. Ex-Leefbaar-raadslid Dries Mosch, en nu snappen we het allemaal wat beter, en ex-nestor van deze gemeenteraad, openbaarde als gebiedscommissielid deze precaire onroerendgoedtransactie, en toen was het hommeles. Zelfs de vorige burgemeester hing Dries bij justitie in de strop. Maar Dries zou Dries niet zijn en ging in de tegenaanval en onderzocht wat er gaande was. Voorzitter, wat is er hier gebeurd? De grond van het tennispark is tussentijds doorverkocht, waardoor de grondwaarde is gestegen en eigenaren uit aktes zijn verdwenen. En allemaal met als doel om Overschie haar recreatiemogelijkheden af te nemen en inwoners hun recht van participatie te ontnemen. Een regelrechte sterfhuisconstructie dus. En het gevolg is voorzitter dat de beste vrienden van onze bouwethouder, de projectontwikkelaars, weer naar hartenwens veel te dure woontorens mogen gaan bouwen. Voorzitter, onacceptabel. En wij hebben als raad nu op dit moment de dure plicht om dit bestemmingsplan naar de prullenbak te verwijzen en opnieuw te beginnen. En dan niet eerst met de vastgoedcowboys om tafel, maar wel samen met de inwoners van Overschie, want de inwoners van Overschie verdienen hun sport en recreatie. En ten slotte voorzitter, zou het de wethouder ook sieren als er opdracht gegeven werd om een evaluatie of een onderzoek te doen naar de gang van zaken rond dit project, de Parel aan de Schie, ter lering en vermaak van ons als huidige raad, maar ook omdat Dries Mosch, oud-Leefbaar-raadslid, oud-nestor en gerespecteerd wijkraadslid dat verdient. Tot zover.

De VOORZITTER. Nee, ik wil u toch echt voor de laatste keer verzoeken, dat moet ik echt doen, om geen uitingen te geven aan uw emoties. Iedereen moet hier gewoon echt het debat in vrijheid kunnen voeren en dan moeten we dat op deze manier organiseren. De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, uiteraard mevrouw Verkoelen. Ik ben verbaasd dat u wegloopt. Natuurlijk heb ik een vraag aan u. Ik heb eigenlijk een heel simpele vraag. Wat zegt u tegen die 48 gezinnen die een woning zoeken en die mogelijk in Overschie kunnen gaan wonen?

De VOORZITTER. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50+). Nou, daar zeg ik hetzelfde tegen als wat ik heel vaak al tegen u zeg. Laten we eens heel dringend heel snel sociale woningbouw gaan bouwen voor al die mensen. Dat mag, maar waarom moet dat nu per se op dat ene puntje in Overschie waar we nog een klein stukje recreatie en sport hebben? Nergens voor nodig mijnheer Van Dommelen.

De VOORZITTER. De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, dank u wel voorzitter. 50.000 woningen willen we gaan bouwen in de stad. En we hebben al veel bestemmingsplannen hier besproken en u hebt er ook al heel veel afgewezen. Maar als u blijft afwijzen dan bouwen we helemaal niets hè. Dat is dan ook geen sociale woningbouw, ook geen middenbouw. Dat doen we dan niet. Als alles wordt afgewezen bouwen we niets.

Mevrouw VERKOELEN (50+). Ik kan u een oplossing geven. Ik heb het ook al in de provincie gezegd. Laten we 1% aan de rand van de stad, de straatjes erbij, de 3 hectare rond de stad. We hebben zat, zat plek, maar we moeten het wel willen mijnheer Van Dommelen. En dat willen we niet, nee, we willen gewoon op die plekken zitten waar u het graag heeft. Want dat zijn interessante plekken. En dan bouwt u, want dat is mijn grootste punt, u doet nu net alsof u zo graag wilt bouwen, maar het vervelende is dat

u ook nog veel te duur wilt bouwen in mijn ogen. Want als we dan eindelijk gaan bouwen, komen daar nog niet eens de sociale woningbouw en de middenhuur en -koopmensen in, maar de duurdere woningen. Want het is allemaal veel te duur. Maar ik ben het helemaal met u eens. We moeten keihard bouwen, bouwen, bouwen, maar niet op dit soort plekken.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja voorzitter, ik hoor mevrouw Verkoelen vragen om een onderzoek omdat de gang van zaken niet zuiver is geweest daar. Ze refereert ook aan een voormalig wijkraadslid dat daar ook een stuk over heeft geschreven in Dagblad010. Ik weet eigenlijk niet beter dan dat dat toen ook is uitgezocht vanuit de burgemeester en de staf. Maar als dat niet zo is, wil ik daar toch wel graag... want het blijft anders misschien hangen hier in deze zaal. Voor je het weet worden er allerlei kwalificaties aan personen en aan ontwikkelaars en aan eigenaren gegeven. Ik denk dat het goed is dat we wel hier ook even een antwoord krijgen op de vraag of dit toen voldoende is onderzocht en of het toen ook is afgehandeld.

De VOORZITTER. Het is een vraag via mevrouw Verkoelen aan mij, begrijp ik, of aan de wethouder, oké. Ik zie aan de wethouder dat zij daar een antwoord op heeft.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). En voorzitter, ik wil er ook wel graag op antwoorden, want dat was ook de reden waarom ik als laatste eindigde. Ik zou het dus ook echt op prijs stellen om precies exact dezelfde reden als de PvdA aangeeft, het blijft nu zo boven die markt hangen. Geef die opdracht wethouder, om een evaluatie of een onderzoek te doen naar de gang van zaken rond dit project De Parel aan de Schie. En wij leren daarvan als raadsleden hoe we het in ieder geval niet moeten doen met projectontwikkelaars, maar het doet ook goed aan de heer Mosch, die inderdaad met grote regelmaat hierover her en der artikeltjes verspreidt.

De VOORZITTER. Helder, en de heer Engberts mag nog een vraag stellen.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja, ik was nog niet toe aan het vragen om een onderzoek. Mijn vraag is eigenlijk eerst nog even naar een goede reactie vanuit het college op de verwijten die gemaakt worden in dit dossier.

De VOORZITTER. Dat gaat zo meteen in de termijn van de wethouder vast gebeuren. De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Dank u wel voorzitter. Ja mevrouw Verkoelen, was het maar waar dat een straatje erbij de oplossing was. Het is afgelopen week volgens mij uitgerekend, ook voor Rotterdam becijferd. Dat kwam uit op 75 woningen erbij. Een straatje erbij. Dat is wat mij betreft echt een gemiste kans als we daarop zouden inzetten, op die manier de stad zouden uitbreiden. Volgens mij moeten we juist inbreiden en dat sluit aan bij het pleidooi van de heer Van Dommelen. Daarbij zijn ook geen makkelijke locaties meer. Daar hebben we het alleen maar echt behoorlijk te puzzelen en daarmee hebben we soms ook moeilijke keuzes te maken. Een straatje erbij, te makkelijk mevrouw Verkoelen. Misschien voor de Vinx-wijken, maar niet hier.

De VOORZITTER. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Nou voorzitter, dan heeft D66 mij helaas niet goed gevolgd in de Provincie, want daar heb ik juist gezegd: laten we van een straatje erbij, een wijkje erbij maken. Meer dan in ieder geval die 75 woningen, meer dan die 1,5 hectare, maak er 3 hectare van. En dat alles bij elkaar levert wel degelijk tienduizenden woningen op. Maar ja, je moet wel het lef hebben om dat met elkaar te durven. Normaal gesproken zou ik het ook helemaal niet wenselijk achten, maar gezien de vraag die de heer Van Dommelen ook keer op keer neerlegt. We hebben grote woningnood, laten we onorthodoxe oplossingen bedenken en laten we eens een tijdje dat doen. We hebben het ooit gehad met de Vinx-locaties, ik heb het ooit al eens eerder gezegd, de premie A, B en C. Ouderen onder ons weten het allemaal nog heel goed. Onorthodoxe oplossingen, dat gaat ons helpen naar de toekomst.

De VOORZITTER. Dank u wel mevrouw Verkoelen. Dan geef ik nu het woord aan de heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Dank u wel voorzitter. Na een lange periode die zich uitstrekt over zeker twee termijnen van deze gemeenteraad ligt daar eindelijk het plan voor een nieuwe beoogde bestemming voor tennispark Overschie, bestemmingsplan OverdeSchie geheten, een plan voor 48 nieuwe woningen, woningen waar ook behoefte aan is, gelet ook op het aantal inschrijvingen op het project, dat is fors. En dat begrijp ik ook wel, gelet op niet alleen stedelijke maar ook dorpse, het dorp dat Overschie is, uitdagingen aan de zijde van het woningaanbod. We hebben het er bijna wekelijks over in de commissie Bouwen, Wonen en Buitenruimte. En tegelijkertijd geeft het ook een wat onbestemd gevoel. Het tennispark zelf is inmiddels gesloten. De spreekwoordelijke ketting hangt om het hek en dat is natuurlijk ook verdrietig, zeker ook met een vereniging die daar, over pak hem beet drie jaar het honderdjarig bestaan dacht te vieren. Maar ook een vereniging die tennist op een terrein en op grond die niet in handen is van de gemeente. En ja natuurlijk, als gemeente bepalen we voor een belangrijk deel wat de ruimtelijke kaders zijn wat een bestemmingsplan toestaat. Maar tegelijkertijd, en dat is misschien waar het hier ook wel wat wringt en wat aan de oppervlakte komt, heb je het ook te doen met iemands bezit. En ik kan niet iemand dwingen A te doen wanneer hij zelf B wenst te volgen, want rond deze plek vrees ik dan dat scenario C in beeld komt, niets. En in dat geval zet ik liever in op nogmaals met TCO te kijken wat de mogelijkheden zouden zijn binnen het dorp. Dat is ook al uitgebreid in de commissie aan bod gekomen en toegezegd vanuit de wethouder Sport in de commissie. Een zoektocht die nog niet geheel naar bevrediging was afgerond. En ik zet in op de ontwikkeling van de Starrenburg, waarbij beide wethouders hebben aangegeven voor de plus te gaan, ook op sport. Is het daarmee naar ieders tevredenheid in het hier-en-nu? Nee, ik vrees van niet, maar het alternatief vind ik eerlijk gezegd bepaald niet aantrekkelijk, een gesloten, langzaam braak vallend terrein aan de rand van Overschie. Dan kies ik toch onder de streep voor deze ontwikkeling, wat mij betreft een waardevolle toevoeging aan woningen in Overschie en uiteindelijk toch ook op termijn meer sport in Overschie. Dank u wel.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Ik zie dat de heer Segers-Hoogendoorn hier nog een vraag over heeft.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja voorzitter, want ik denk, via u, want daar let ik nu heel goed op, dat ik via u spreek, dat de heer De Haan toch onze rol een beetje onderschat, want scenario C zegt u, volgens mij is het scenario waarmee je stuurt als gemeente op wat je waar wilt hebben het bestemmingsplan. Daarom vind ik het ook zo'n slecht plan dat nu voorligt. En scenario B, dat je misschien niet zou willen, maak je nu mogelijk. Dus ik snap niet wat u eigenlijk bedoelt met C, want als je de bestemming gewoon niet gaat wijzigen en je maakt deze particuliere eigenaar van de grond gewoon duidelijk dat je als gemeente dit niet wenst, dan zal die particuliere eigenaar toch op een gegeven moment iets moeten. Want dan ligt namelijk het probleem bij die particuliere eigenaar die een stuk grond heeft waar hij totaal geen exploitatie op draait. Dus bent u het niet met mij eens dat wij nu faciliteren dat het een andere bestemming wordt en daarmee dus eigenlijk dat scenario uitsluiten?

De VOORZITTER. De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Dat zou kunnen, we kunnen allemaal niet in de toekomst kijken, dat ben ik met u eens. Maar ik acht zeker ook gelet op het geduld dat er tot op heden is betracht, dat het scenario dat er niets gebeurt en dat er voorlopig een ketting om het terrein blijft hangen, behoorlijk reëel.

De VOORZITTER. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja voorzitter, dat is mijns inziens, en ik ben benieuwd hoe de heer De Haan daarover denkt, doordat wij zelf als gemeente niet duidelijk zijn. Want als wij gewoon duidelijk zouden zijn en zouden zeggen: luister eens even hier, dit is een groeiende wijk. Wonen is meer dan een dak boven je hoofd, die voorzieningen zijn belangrijk, daar moeten wij dus voor staan, die moeten we verdedigen, daar moeten we voor staan, dan hebben wij dus gewoon de invloed om te zeggen: hier gaat niets veranderen aan de bestemming, particuliere eigenaar. U heeft het probleem. Doordat wij volgens mij daar niet duidelijk over zijn en zo'n plan boven de markt hebben laten hangen, denkt inderdaad deze particuliere eigenaar: luister eens even hier, ik ga voor het meeste geld. En je kunt het hem eigenlijk niet eens kwalijk nemen, want hij maakt er een goede zakcent mee. Dus wij sturen zelf niet met dat instrument. Dat bent u toch met mij eens?

De VOORZITTER. De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Wellicht, en tegelijkertijd sturen we ook met een instrument elders in het dorp, door bijvoorbeeld te kijken naar de Starrenburg en daar een plus op te leggen en ook nu nog een opdracht mee te geven: kijk nog eens naar die andere velden nabij het voetbalveld.

De VOORZITTER. Dan zijn er geen andere vragen en dan is het nu echt de beurt aan de heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja voorzitter, ik had gewoon naar het lijstje gekeken bij de laatste stand van zaken dat bij de raadsstukken zit, en dat eindigde bij de heer Van Dommelen, dus ik dacht: daarna ben ik aan de beurt, maar dat is niet zo. Ik ga hier ook staan omdat ik de mensen uit Overschie ook een beetje in de ogen wil kijken. Ik zal het kort houden voorzitter. En ik dacht, ik zag de heer Verhoef van Leefbaar Rotterdam aarzelen en ook de heer De Haan van D66 zag ik aarzelen, en zelfs de VVD werd er ongelukkig van. Maar voorzitter, VVD en D66 kiezen dan toch wat van hen verwacht kan worden, het zijn toch een beetje marktfundamentalistische partijen. Want voorzitter, en de heer Segers-Hoogendoorn heeft dat gezegd en anderen ook, van wie is de stad? Van wie is Overschie? Wie maakt daar de dienst uit? Dat is niet van de projectontwikkelaars en het zou mij tegenvallen als juist een partij als Leefbaar Rotterdam toch voor die projectontwikkelaars kiest. Dat kun je de mensen in de stad en in Overschie niet aandoen. Het is onze stad, het is ons Overschie, daar horen voorzieningen bij. En dat iemand denkt te kunnen speculeren door een stukje grond te kopen en dan denkt: daar kan ik later mooi woningen op zetten, dat zouden we niet moeten willen voorzitter.

De VOORZITTER. Ik zie dat de heer Van Dommelen hier een vraag over heeft.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Dank u wel voorzitter. Ja, er wordt hier geframed dat wij altijd alleen maar voor de ontwikkelaars kiezen. Overigens zijn ontwikkelaars ook gewoon mensen die hun rol spelen in het hele verhaal, want u weet net zo goed als ik: zonder ontwikkelaars wordt er ook niet gebouwd. Maar wij kiezen, en dat hebben we net denk ik duidelijk gezegd, voor realiteit. We kiezen ook voor sport. Dat hebben we ook nadrukkelijk gezegd. En we kiezen voor bewoners, mensen die daar willen wonen. En daar kiezen we voor. En dat u het anders framet vind ik jammer, maar het zou u sieren als u gewoon recht doet aan hetgeen ik heb ingebracht.

De VOORZITTER. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja, u stelt, en dat zegt de wethouder ook altijd tegen mij, wij bouwen niet. Ik denk: waarom ben je dan wethouder Bouwen? Lees nu eens goed vandaag wat er in de Volkskrant staat over Wenen. Lees nu eens goed het voorstel van de ChristenUnie over wat er nodig is in de stad. Wij zijn het hoogste orgaan met 45 en wij bepalen wat er met de grond gebeurt. En niet de projectontwikkelaars. Daarom hebben wij als SP ook van harte de motie van de ChristenUnie mee ingediend. Dat is een motie van de ChristenUnie samen met de SP, om te zorgen: ga nog eens overleggen met de bewoners in Overschie, ga overleggen met de wijkraad, ga kijken wat daar nodig is, laat de wijk echt aan zet en zet dat niet in handen van de projectontwikkelaars. Dat is het standpunt van de SP.

De VOORZITTER. En dan tot slot, wat ik nu heb kunnen inventariseren, de heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja, dank u wel voorzitter.

De VOORZITTER. O, excuus, ik zie dat de heer Segers-Hoogendoorn ook nog wil. Maar dan gaan we eerst naar de heer Engberts en daarna naar de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer ENGBERTS (pvda). Oké, ik snap het. Ja, dank u wel voorzitter. We hebben drie keer in de commissie hierover gesproken. We hebben nu ook weer een inspreker van de wijkraad. Voor ons is dat natuurlijk ook wel een teken dat er wel wat aan de hand is. Want het is natuurlijk ook geen enorm project waar we het over hebben. En toch is dit de vierde keer dat we er uitgebreid bij stilstaan en ook niet in een tweeminutendebatje maar in een regulier debat. Er is iets aan de hand volgens ons. Ik ben het daarin ook eens met mevrouw Kockelkoren van GroenLinks hier naast mij, dat de manier waarop de wijkraad betrokken is geweest en mee heeft kunnen praten, niet fraai is. Dat had veel beter gekund. In die zin valt mij ook op dat de VVD en D66 de rol van de gemeente inderdaad veel te klein maken en de rol van de gemeenteraad ook veel te klein maken. We hebben daar veel meer sturingskracht, wat

overigens niet wil zeggen dat wij vinden dat daar niet gebouwd zou mogen worden. We vinden het prima om de huizen toe te voegen, maar we missen dus wel die participatie en we missen heel erg ook betere afspraken over voorzieningen in Overschie. Ik heb even de Wijkvisie 2023-2026 er nog een keer op nageslagen en in opgave 3 staat heel duidelijk die grote roep om meer voorzieningen en daar staat ook sport natuurlijk bij. Maar als dan Leefbaar Rotterdam en de VVD eigenlijk alleen maar komen met het naar voren halen van wat we al van plan waren en nog eens een keertje rondkijken, kijken, niet kopen. Ik vind dat we er wel voor moeten zorgen dat we meer realiseren en daar veel dwingender in zouden moeten zijn en ik hoop dat met name Leefbaar Rotterdam en de VVD er een nog iets stevigere motie van kunnen maken.

De VOORZITTER. Dan geef ik wellicht nu echt tot slot het woord aan de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja voorzitter, dank. Wat het CDA betreft ligt hier gewoon simpelweg een slecht plan voor. Als we goedkeuring geven aan de wijziging van dit bestemmingsplan, dan faciliteren wij niets minder dan speculatie ten koste van voorzieningen in een wijk. Dat is wat we doen. En ik vind het dan ook laf van een aantal partijen, ik zeg toch maar dat woord, ik heb even over dat woord nagedacht, maar uiteindelijk vind ik het toch laf om te verwijzen naar een vorig college dat een haalbaarheidsstudie deed. Slechts een haalbaarheidsstudie. De wijk staat hier terecht op, en als de wijk opstaat, moet je luisteren. En wat ons betreft moet je dan heel goed luisteren, zeker als het gaat over voorzieningen, want we weten dat onze ruimte schaars is in deze stad.

De VOORZITTER. De heer Verhoef.

De heer VERHOEF (lr). Voorzitter, mijnheer Segers-Hoogendoorn zegt: slechts een haalbaarheidsonderzoek. Ik refereerde net al aan een brief van nota bene zijn eigen wethouder ook en van wethouder Kurvers dat in februari 2021 deze raad al werd geïnformeerd over de plannen en dat die plannen zouden gaan plaatsvinden. Dus waar was de verontwaardiging toen?

De VOORZITTER. De heer Segers.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Wij hebben iedere keer gewezen op de voorzieningen die onder druk komen te staan in specifiek deze wijk, die zo hard groeit en waar we zien dat we op heel veel plekken onder de norm zakken van wat we als voorzieningen nodig hebben. Dus wij zijn hier altijd tegen opgestaan. En voorzitter, als de wijk opstaat moet je luisteren, zei ik al. Geef de wijk dan ook, geef de mensen die hebben gezegd: wij hebben een alternatief plan, geef hun de sleutel voor hun eigen leefbare wijk, want wonen is meer dan een dak boven je hoofd. En daarom voorzitter, geheel tegen mijn nieuwe regel in, die ik van de griffier geleerd heb, om pas in de tweede termijn met een motie te komen, ga ik nu toch in de eerste termijn met een motie komen, omdat ik eigenlijk wel weet dat dit debat in de plooi ligt. Ik kom met een motie 'Zonder alternatief geen nieuwbouw', waarbij we simpelweg zeggen dat de wijziging van het bestemmingsplan niet kan plaatsvinden zonder dat er een alternatieve locatie kan worden gevonden voor precies dezelfde vierkante meters buitensport in Overschie. Dat zal niet gevonden worden en daarom zullen wij vandaag tegen dit bestemmingsplan stemmen en we zullen voor iedere motie stemmen die, ook al is het een klein beetje een schaamlap, enigszins in de goede richting gaat. Maar we zijn gewoon tegen dit plan. Dank.

De VOORZITTER. De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Dank u wel voorzitter. Ja, ik heb nog één vraag aan de heer Segers, want u zegt: ik luister heel goed naar de wijkraad. Maar u hebt net de voorzitter van de wijkraad hier horen spreken en hebt u met mij de voorzitter van de wijkraad horen zeggen: als het dan toch bestemd wordt voor woningbouw, zorg dan dat er alternatieve locaties komen om tennis te houden in Overschie? Hebt u dat gehoord?

De VOORZITTER. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja voorzitter, ik zei: je moet luisteren naar de wijk, niet de wijkraad, maar prima dat u dat zo zegt. Maar ik zie dat gewoon als een hartenkreet mijnheer Van Dommelen. Want ook de voorzitter van de wijkraad weet dat dit debat in de plooi ligt. Ook de voorzitter van de wijkraad weet dat de coalitie deze deal gewoon al heeft gemaakt. En deze man is

slim, dus die denkt: ik ga nog redden wat er te redden valt. Dat is precies wat ik net zeg wat wij gaan doen met de moties die, ook al zijn het schaamlappen, enigszins in de goede richting gaan. Dat is wat ik de voorzitter van de wijkraad heb horen zeggen.

De VOORZITTER. De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, dank u wel voorzitter. U interpreteert van alles, maar volgens mij heeft hij gewoon gezegd: als het toch gebeurt, zorg dan voor een alternatieve locatie. En dat is precies waar wij om vragen in onze motie, dus ik begrijp gewoon niet waar u nu allemaal tegen fulmineert en waar u allemaal op tegen bent. Maar dat is precies wat de voorzitter van de wijkraad gevraagd heeft.

De VOORZITTER. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja voorzitter, ik constateer sowieso dat de heer Van Dommelen niet naar mijn bijdrage heeft geluisterd wat op zich best jammer is, want ik heb schaarse minuten in deze raad, dus ik zou gewoon goed luisteren als ik iets zeg. Ik heb duidelijk gezegd, en ik ga over mijn eigen woorden, luister naar de wijk. De wijk had een alternatief plan. Voorzieningen staan in deze wijk onder druk. Deze wijk groeit. Er gaat hier een buitensportfaciliteit weg, we faciliteren hiermee particuliere speculatie. Dat doen we door dit bestemmingsplan voor te leggen en dadelijk aan te nemen. Dat is het verhaal en zo ligt het debat in de plooi.

De VOORZITTER. De heer Segers-Hoogendoorn heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5. Zonder alternatief geen nieuwbouw

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 oktober 2024, ter bespreking van 'Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Park OverdeSchie';

constaterende dat:

- het college voorstelt om het bestemmingsplan Park OverdeSchie te wijzigen van 'Sport' naar 'Wonen';
- het inwoneraantal van Overschie in de afgelopen 11 jaar met 24% toegenomen is;
- er behalve voetbal geen andere buitensport beoefend kan worden in Overschie;
- in het coalitieakkoord 'Eén Stad' wordt ingezet op behoud van sportvoorzieningen;

overwegende dat:

- er in de snelgroeiende wijk Overschie ook behoefte is aan andere buitensport dan alleen voetbal;
- wonen meer is dan alleen een dak boven het hoofd;
- het van cruciaal belang is dat het voorzieningenniveau in de wijk op peil is om de sociale cohesie te behouden;

verzoekt het college:

- alleen over te gaan tot wijziging van het bestemmingsplan mits er een alternatieve locatie gevonden kan worden voor buitensport in Overschie;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn en P.J.H.D. Verkoelen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dank u wel. Ik begreep dat de heer Engberts nog wil reageren op de heer Van Dommelen.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb nog eventjes goed gekeken naar het dictum van de motie van de VVD en ik hoor de heer Van Dommelen zeggen: wij luisteren naar de wijkraad. De wijkraad zegt: zorg ervoor. Het dictum van uw eigen motie is: doe nog eens een verkenning. U licht hem ook toe met: we gaan er nog eens naar kijken. Waarom staat er dan niet gewoon een harde opdracht aan het college in de motie?

De VOORZITTER. De heer Van Dommelen? Geen? Oké. Hij reageert hier verder niet op. De heer Kind.

De heer KIND (volt). Ja, dank u wel voorzitter. Dit debat voeren we dus al een hele tijd. Met behoorlijk wat ongemak doen wij er ook aan mee. Het grote probleem dat hier voorligt gaat inderdaad over: wanneer geven we een ondernemer die onderneemt op een sportbestemming een opt-out? Wanneer is er een alternatief om iets anders met die grond te gaan doen dan te ondernemen op het gebied van sport? En als we kijken naar al ons sportbeleid bij de gemeente, we hebben bijvoorbeeld Rotterdam Sportsupport, we hebben allerlei subsidies, we hebben allerlei samenwerkingsverbanden om na te denken hoe je een sportbestemming op een andere manier kan vormgeven als het even niet zo goed loopt. En dat zien we ook. We zien tennisparken die gaan werken met bolderfaciliteiten, met padelbanen, we nodigen misschien mensen uit met een crossfit. Er zijn zoveel manieren om een sportterrein exploitabel te maken en houden. En wat we hiermee doen is het signaal afgeven, niet alleen aan de ondernemer zelf, maar ook aan andere particulieren en ook de bewoners: joh, weet je wat je kan doen? Je kan gewoon een sportbestemming kopen. Dat doe je, prima. Dan laat je het een paar jaar versloffen en vervolgens verkoop je het aan een projectontwikkelaar, want de gemeente helpt je daar niet alleen maar bij, de gemeente zorgt er ook nog eens voor dat er ergens achteraf in de wijk nog hier en daar wat gecompenseerd wordt. En dat is het grote ongemak waarmee we hier zitten. Wij denken dat als we juist heel duidelijk zijn over sportbestemmingen als we daarvoor kiezen, dat op dat moment wij het ondernemerschap daadwerkelijk aanspreken en we al die sportfaciliteiten voor de buurt behouden. Daarom zullen wij tegen de wijziging van dit bestemmingsplan stemmen.

De VOORZITTER. Dank u wel. Ik zie dat de heer Van der Velden ook nog wil reageren.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Nou, niet reageren, mijn bijdrage als het kan voorzitter.

De VOORZITTER. Oké, excuus.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Oké, dank u wel. Voorzitter, de Partij voor de Dieren vindt het herbestemmen van sport naar wonen een slecht idee, wat op dit moment voorligt. We raken gewoon een heel mooie locatie kwijt die een mooie sportvoorziening kan zijn. En bovendien eentje die goed wordt gebruikt door de mensen van Overschie. En wat krijgen we ervoor terug? Slechte ruimtelijke ordening, want uitdijend stedelijk gebied dat de weidsheid en ruimtelijke kwaliteit van de Schie-oever aantast. En daarnaast een woonprogramma dat voor de gemiddelde Rotterdammer niet eens te betalen is, en dus een wijk, in dit geval Oud Overschie, waar je kennelijk wel massaal mag en kunt wonen, maar je mag en kunt er niet sporten. Voorzitter, politiek is keuzes maken. En te doen voorkomen alsof je voor sport in Overschie bent en tegelijkertijd voor dit bestemmingsplan stemt, dat is vandaag, dat zien we hier, troef. Kijk ook maar naar de motie, het is slap, het is niet hard, het gaat uit van een verkenning en niet van: wij willen het, dus een opdracht aan de wethouder. Dus dat is slap, al die moties die hier worden ingediend om naar de bewoners maar de schijn te doen opwekken dat jullie opkomen voor de sport en de bewoners in Overschie. Het is allemaal slappe hap, want het zijn alleen maar onderzoekjes, verkenningen. Daarom zullen wij als Partij voor de Dieren met volle overtuiging tegen dit plan stemmen.

De VOORZITTER. Dank u wel. Ik kijk nog even rond of er nog meer sprekers zijn. Nee. Ik heb begrepen van de wethouder dat zij ook direct kan antwoorden, dus ik geef het woord aan de wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Het is een bewogen onderwerp, altijd al geweest, het tennispark OverdeSchie en de woningbouwplannen aldaar. Dus ik herken ook alle bijdragen en ook de gevoelens die in Overschie hierover leven, dat dat echt een heel lastig project is geweest, ook in de gemeenschap aldaar. Tegelijkertijd heb ik toch als wethouder maar ook als college gemeend wel verder te gaan met deze plannen, en wel omdat er ook ongelooflijk veel woonbehoefte is. Voor dit project zijn al 1300 mensen die zich hebben aangemeld. 1300 mensen. Dus het voorziet wel degelijk in een behoefte. En om even terug te grijpen naar het verleden, in 2017, 2018, dat is ook een vraag geweest van de ChristenUnie, is er een onderzoek gedaan, een haalbaarheidsstudie van: wat kun je eigenlijk met dit terrein? Want we hebben ook gehoord van de inspreker bij de commissie die jarenlang lid is geweest van de tennisclub dat de levensvatbaarheid van die club gewoon echt steeds meer achteruitging. Jaar na jaar na jaar. Het was geen levensvatbare tennisclub meer, hoe gezellig het

daar ook was, het hield geen stand meer. In die periode is er dus ook gekeken: hoe kun je het op een andere manier inrichten, de helft tennisclub, de andere helft woningbouw. Daar is dus een haalbaarheidsonderzoek naar geweest, eerst naar verschillende varianten, maar uiteindelijk ook naar volledige bebouwing aldaar. En dat haalbaarheidsonderzoek heb ik u doen toekomen in de beginmaanden van mijn wethouderschap, dus dat moet ergens in 2022 geweest zijn. Toen hebben we hier ook het debat over gevoerd in uw raad. Toen heb ik ook aangegeven dat wij ons houden aan de afspraken die wij hebben gemaakt met partijen in de stad. Of dat nu corporaties zijn, ontwikkelaars of andere partijen, wij houden ons eraan als bestuurders, als college, en met deze partij hebben we afgesproken dat als die haalbaarheidsstudie positief uitvalt voor woningbouw op deze plek, dat we het als college dan ook verder zouden brengen. Dus dat is ook wat het college heeft gedaan. Dat neemt niet weg dat we gaandeweg, en dat is ook wat we met deze raad, met u ook verder vormgeven. Dat we tegenwoordig veel meer die participatie aan de voorkant aan het doen zijn en veel meer eerst met ambitiedocumenten werken, dat we die transitie echt wel hebben ingezet, alleen was dit er nog eentje van hoe we het vroeger deden. En dan hecht ik toch waarde aan gewoon afspraak is afspraak. Dat is één. Het tweede, het is ook een mooi plan. Dat heb ik ook in de commissie gezegd. Dus op beide fronten was er ook geen reden om dit hele plan weer even opnieuw op de helling te zetten. Dat even als inleidende beschieting. De heer Vonk, u vraagt of er meerdere varianten zijn onderzocht. Daar heb ik net antwoord op gegeven. Dat is zo geweest in 2017, 2018. En toen is er ook gezegd: het is niet haalbaar om verschillende redenen. Enerzijds, tennis, half sport, half woningbouw, qua milieutechnische redenen zou dat niet goed uitpakken. Er waren dus milieutechnische overwegingen om dat niet te doen. Een ander element was ook stedenbouwkundig, dat het te veel een kleine enclave zou zijn. En ook financieel zou dat ook een veel lastiger businesscase worden. Dus dat waren drie overwegingen om niet op die voet verder te gaan, maar volledige woningbouw daar te realiseren. Dus dat is het antwoord op uw vraag. U vraagt ook over maatschappelijke voorzieningen. Ik denk dat mijn collega-wethouder Achbar daar antwoord op gaat geven, dus die sla ik even over. Dan moet ik ook even beginnen met wat moties, realiseer ik me. Of laat ik eerst even de moties van Leefbaar Rotterdam doen. U zegt ook van: op zich, afspraak is afspraak, maar toch wel heel erg zonde dat die sport daar moet wijken. U maakt zich daar natuurlijk altijd enorm hard voor en u zegt dan ook: ga dan in ieder geval bij Starrenburg direct aan de slag met de sportvoorzieningen als je daarmee aan de slag gaat. Nou, dat doen wij graag, wel denk ik dat u dan bedoelt ontwikkelingen in Centrum Overschie, want Oost-Sidelinge, waar we natuurlijk heel snel mee willen beginnen, is officieel ook onderdeel van Starrenburg-Kouwenhoek, dus als u bedoelt die ontwikkeling in Centrum Overschie, dan te beginnen met sport, zodat er dus ook snel weer andere voorzieningen zijn. Daar kunnen wij goed mee aan de slag en daarmee is dat oordeel raad. Verder zegt u in motie 2, ook bij toekomstige projecten ambitiedocumenten light, waarin dat dus over die sportfunctiewisseling aan de orde zou zijn, om dat dan ook aan u voor te leggen zodat u daar ook een uitspraak over kan doen als dat weer aan de orde is en dat ook in ons besluitvormingsmodel te kunnen verankeren. Nou, dat zullen we zeker kunnen doen, dus dat is ook iets waar ik goed mee uit de voeten kan, oordeel raad. Dan de ChristenUnie en de SP, u heeft duidelijk gemaakt: wij willen eigenlijk dat dit plan helemaal opnieuw gaat worden. Ik stel toch voor om met dit bestemmingsplan verder te gaan, dus deze motie ontraad ik. Dan nog even een motie van de Rotterdamse VVD en anderen, D66, Leefbaar Rotterdam en DENK. U geeft ook een pleidooi: die sportvoorzieningen vinden we allemaal ontzettend belangrijk. Jammer dat het hier niet kan, maar kan het niet ergens anders? Kijk daar toch nog eens goed naar. O, die had u misschien moeten doen, bedenk ik me nu. Ik zit zo vol verve. Nou, laat ik dan zeggen: u zou waarschijnlijk zeggen: omarmen, dan doe ik dat ook, bij dezen. Ja, we moeten nog even zoeken hoe we die doen. Dan is er nog een aantal vragen. Mevrouw Verkoelen, u doet een pleidooi, die 3 hectare, kan het niet op andere plekken? Nou, dat zal echt te weinig zijn. Wij hebben ook een 3 hectare plek overigens, de Krimslot in Hoek van Holland, maar daar gaan we ook niet die hele woningbouwopgave mee dichtlopen, dus we hebben echt alles nodig en ook plekken in verstedelijkt gebied. Verder heeft u het ook gehad over de manier waarop dit proces is verlopen. Velen van u, de heer Engberts vroeg daar natuurlijk naar. Dat heeft niet de schoonheidsprijs verdiend. Ja, wat kan ik daar over zeggen? Ik denk dat we nu veel eerder met de wijken in gesprek gaan en veel opener met ambitiedocumenten werken. Er is destijds wel een onderzoek gedaan, maar dat was natuurlijk niet een onderzoek naar de projectontwikkelaar, dat was een ander onderzoek, naar het lekken van een wijkraadslid. Dat was destijds het onderzoek dat gedaan is. Een onderzoek naar de projectontwikkelaar is bij ons niet bekend. Daar heb ik geen weet van. Ik denk ook niet dat het nodig is. Ik heb ook geen signalen dat daar überhaupt iets verkeerd is gedaan. Maar goed, als u daar vragen heeft over hoe dat nu is gelopen en wat daar een tijdlijn van is, dan kan ik dat natuurlijk wel aan u doen toekomen. Want we leven hier in een transparante samenleving. Daar kunnen wij best het stappenplan uw kant op doen komen. Bij ons bestaat er geen aanleiding om te

veronderstellen dat daar iets mis is gegaan. Vandaar ook geen onderzoek. Daar zou ook echt een aanleiding voor moeten zijn. U heeft volgens mij daar ook een motie over ingediend. Dat is deze. Ik zie even uw motie niet nu hier liggen. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Dat had u ook niet?

De VOORZITTER. Volgens mij is er geen motie op dit punt ingediend.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Oké, dan is het bij dezen een toezegging, dan kom ik uw kant op met een tijdlijn, maar we hebben geen aanwijzingen dat er echt iets verkeerd is gedaan, want anders hadden we er natuurlijk anders in gezeten, want we kijken wel degelijk wie onze partners zijn. Dan heb ik nog de motie van CDA Rotterdam, 'Zonder alternatief geen nieuwbouw'. U geeft ook aan eerst die sportvoorzieningen regelen, dan pas nieuwbouwplannen maken. U zult begrijpen dat ik toch met dit plan... dat leg ik u voor, en daar is deze motie strijdig mee dus deze ontraad ik. Dat was het.

De VOORZITTER. Dank u wel wethouder Zeegers. Ik heb één toezegging genoteerd. Dat is dat er een tijdlijn komt over het project. Dat doen we zo snel mogelijk denk ik.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ja, ik denk, laat dat binnen een maand zijn. En het gaat in ieder geval over wie wat wanneer heeft gekocht en verkocht. Want het zit volgens mij echt op die transactie. Dat check ik even bij u, dus dat moeten we binnen een maand wel kunnen doen. Ik denk veel eerder, maar laat ik voor de zekerheid even dat zeggen.

De VOORZITTER. Dank ook voor de verduidelijking van wat mogelijk is. Ik kijk nog even naar wethouder Achbar. Hij had ook nog een aantal vragen. Er is al wat gras voor de voeten weggemaaid, maar er zijn nog een paar vragen.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja, dat is die mooie samenwerking binnen het college, voorzitter, dus alleen maar goed. Daarmee is één vraag blijven liggen van de ChristenUnie. Welke investeringen worden nu gedaan in Overschie ten aanzien van sport of andere maatschappelijke voorzieningen? Ik kan u zeggen dat Overschie echt wel de aandacht krijgt die het lange tijd niet heeft gehad. Dat heb ik ook in de commissie gezegd, ook de keuzes die daarin worden gemaakt. Denk bijvoorbeeld aan een upgrade van sportcomplex Taludhoeve, waarin echt wordt gekozen voor het aanleggen van een kunstgrasveld, maar ook een upgrade van het clubgebouw. Maar ook als het gaat om de wielerveden Ahoy aan de Landscheiding en BikePark Rotterdam aan de Overschie Kleiweg. En ik kan u ook melden, en dat is ook een aantal weken geleden waar ook de wijkraadsvoorzitter bij was, is er een andere maatschappelijke locatie geopend, de jongerenhub. Dus het is niet zo dat er niets gebeurt. Misschien moeten we daar juist iets meer aandacht aan besteden, maar dat is even als antwoord op uw vraag als het gaat om welke maatschappelijke voorzieningen er nu bij zijn gekomen, of wat gebeurt er nu precies. Ook in de commissie heb ik gezegd dat we een keuze hebben gemaakt, die ook wel een grote financiële impact heeft in de vorm van renovatie Starrenburg-Kouwenhoek. We hebben gezegd: nee, we gaan gewoon ook volwaardige complexen realiseren, ook juist om Overschie een goede impuls te geven in voorzieningen die daarbij nodig zijn.

De VOORZITTER. Hartelijk dank wethouder Achbar. Ik kijk nog even of er behoefte is aan een tweede termijn vanuit de raad en ik zeg zonder aanzien des persoons, let op uw spreektijd. Voor sommige leden. Geen behoefte aan een tweede termijn? Van niemand meer? Ah, de heer Kind.

De heer KIND (volt). Ik wil nog één vraag stellen aan de wethouder. Als nu in de toekomst ook maar in de verste verte er een plan op tafel komt, van: hier is ofwel een sportschool of een andere sportvoorziening en we willen graag dat hier de bestemming gaat wijzigen naar wonen, zouden wij dan proactief daarover geïnformeerd kunnen worden? (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Dat is de motie. Is dat de motie? Dan ga ik daar dadelijk denk ik wel even voor stemmen.

De VOORZITTER. Kijk, zo makkelijk kan het debat gaan. Dat zeg ik ook even naar aanleiding van vanochtend. Zijn er nog andere leden die nog het woord willen voeren? Dat is niet het geval. Dan sluit ik hierbij punt 6.2 en het debat. De stemmingen zijn vanavond tijdens het stemvenster. Ik kijk heel even of er behoefte is bij de leden aan een korte thee- en koffiepauze. Er wordt wat geknikt. Dan stel ik voor dat wij om 15.55 uur ons hier weer melden in deze zaal.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER. Geachte leden, mag ik u verzoeken weer te gaan zitten?

6.1 Verkeerscirculatieplan en P+R-strategie

De VOORZITTER. Aan de orde is het debat over het verkeerscirculatieplan en P+R-strategie. Er hebben zich een aantal sprekers gemeld. Ik geef als eerste het woord aan de heer De Waard van Leefbaar Rotterdam.

De heer DE WAARD (lr). Dank u wel voorzitter. Ik weet niet hoe u zich deze dag heeft voorgesteld, maar ik had hem me iets anders voorgesteld. En dat heb ik ook in mijn spreektekst verwerkt. Want mijn spreektekst begon met: wat fijn dat ik als eerste spreker ben bij uw eerste reguliere debat in deze raadzaal. Wat fijn voor u en wat fijn voor mij. Maar goed, dat slaan we maar even over. Rotterdam is best wel een drukke stad. Ook een heel mooie stad, maar vooral een stad met enorm veel verkeersbewegingen. Veel mensen komen naar Rotterdam of bewegen zich in Rotterdam met de auto. Het is dan natuurlijk fijn dat wanneer je met de auto komt, je op een vloeiende manier door de stad kan bewegen en het verkeerscirculatieplan richt zich daar ook op. Vloeiend en bovendien veilig door de stad. En zo kent u Leefbaar Rotterdam natuurlijk. Veiligheid, ook in het verkeer, hebben wij hoog in het vaandel staan. En bij het verkeerscirculatieplan gaat er gebruikgemaakt worden van de hoofdaders in de stad en de woonwijken worden autoluw gemaakt. Dat klinkt natuurlijk hartstikke prima. Want wie wil zich nu niet snel, vloeiend en veilig door de stad bewegen? Want ook wij snappen dat de ruimte in een stad schaars is. Deze ruimte moeten we nu, maar ook in de toekomst, veel slimmer gaan benutten. Wat Leefbaar Rotterdam betreft jagen we dus niet de auto de stad uit, maar maken we juist slimmer gebruik van de aanwezige ruimte. Rotterdammers hebben een auto en deze Rotterdammers houden ook deze auto. Daar moet gewoon ruimte voor zijn. Dat hierbij meer gebruikgemaakt gaat worden van de hoofdwegen en dat woonwijken waar onze opa's en oma's een wandeling kunnen maken zonder dat ze van hun sokken worden gereden en waar onze kinderen buiten kunnen spelen zonder dat ze platgereden worden, dat klinkt Leefbaar Rotterdam als muziek in de oren. Zo hoort het namelijk, gewoon veilig in je eigen wijk. En voorzitter, u vraagt zich vast af: wanneer komen nu de kritische noten? Hier zijn ze. Want het klinkt goed: doorstroming, vloeiend, hoofdaders. Maar deze hebben we nu ook al, en iedere keer als ik weer vanuit het mooie Hoek van Holland, waar ik u hopelijk snel ook hoop te verwelkomen, naar de Coolsingel rijd, sta ik niet alleen op de A20 vast, maar ook op deze hoofdaders. Wanneer we deze hoofdaders nog meer gaan benutten, leidt dit dan niet tot nog meer drukte? Kan de wethouder hier misschien op reflecteren? Ikzelf heb ook al een prachtige reflectie hierop gegeven en dat heb ik geformuleerd in een motie: 'Laat de hoofdaders niet dichtslibben'. Dus bij dezen mijn eerste motie, inclusief reflectie. En voorzitter, ik zie ook dat ik een interruptie heb.

De VOORZITTER. Ah wat goed, ja, excuus, ik zat te veel op de motie te letten, maar nu let ik helemaal op de heer Van der Velden en hij heeft het woord.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, nu we toch aan het reflecteren zijn, wilde ik ook een reflectie meegeven aan de heer De Waard als hij uit Hoek van Holland naar Rotterdam komt. We hebben nu juist daar die prachtige metrolijn liggen, dus misschien is het een tip om die eens een keertje te nemen.

De VOORZITTER. Nou, de gratis tip van de heer Van der Velden, mijnheer De Waard.

De heer DE WAARD (lr). Bedankt voor deze inzichtvolle reflectie van de Partij voor de Dieren. Maar als wij als gemeenteraad nu wat beter gaan vergaderen, of juist wat effectiever gaan vergaderen, dan zijn wij ook op tijd klaar zodat ik ook nog de metro kan halen naar Hoek van Holland. Daarnaast vind ik het openbaar vervoer niet altijd even veilig. Laatst was er ook nog een schietpartij in de metro. Ja, dat wil ik ook liever langs me heen laten gaan, en daarnaast wordt het openbaar vervoer binnenkort ook een stukje duurder. Dus ja, dan houd ik nog heel graag mijn auto even aan, die overigens heel zuinig rijdt. Dank u wel. Ik ga verder. Want een ander puntje waar wij wat van vinden, is het puntje verkeersfilters. Dit was ook een heel prachtig discussiepuntje in de commissie. En wat wel duidelijk was, is dat niemand echt weet wat verkeersfilters nu eigenlijk zijn. Het is namelijk een flexibel begrip dat in iedere situatie anders toegepast kan worden. Deze verkeersfilters zijn ook nodig om de doorstroming soepel te laten verlopen. Wat ons betreft helemaal prima, lekker snel naar je bestemming. Maar wat ons

betreft hoeft de stad zeker niet volgestort te worden met betonblokken om de doorstroming vervolgens dan ook te bevorderen. Nee, geen betonblokken, geen gezicht. Daarom hebben wij nog een prachtige oplossing voor de wethouder in de vorm van een motie met de titel 'Niet aan het doel voorbijrijden', waarin fysieke verkeersfilters als laatste oplossing kunnen worden beschouwd en waarbij rekening wordt gehouden met de toegankelijkheid voor hulpdiensten, maatschappelijke diensten en ook nog eens bestemmingsverkeer, medeondertekend door DENK, GroenLinks, SP en raadslid Verkoelen. Ik ga hem u aangeven. Wat een multitasking, dank u wel. Dan ga ik vervolgens even verder over de P+R-strategie voorzitter. Want dit zag er eigenlijk wel prima uit, maar er kunnen nog best wat slagen gemaakt worden in het kader van verkeersveiligheid. En dat zeg ik helemaal verkeerd. Ik lees het helemaal verkeerd voor, want ik bedoel veiligheidsbeleving. Dank u wel. Daarom heb ik dus ook de motie die oproept om de veiligheidsbeleving op te nemen in het uitgangspunt bij P+R-terreinen, die ik dan ook mede indien namens DENK, Forum voor Democratie en PvdA. Tot zover voorzitter, dank u wel.

De VOORZITTER. De heer De Waard heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Laat de hoofdadars niet dichtslippen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 oktober 2024 ter bespreking van het Verkeerscirculatieplan en de P+R-strategie;

constaterende dat:

- het verkeerscirculatieplan voorschrijft dat (sluip)verkeer uit de wijken richting de hoofdadars moet worden geleid;

overwegende dat:

- dit in het kader van leefbaarheid in de wijken wenselijk is;
- hoofdadars zoals de Aelbrechtskade, Westzeedijk, Gordelweg en Rochussenstraat al straten met een enorme verkeersdruk zijn en door toedoen van het verkeerscirculatieplan waarschijnlijk drukker zullen worden;
- deze straten tevens enorm kwetsbaar zijn als het aankomt op effecten van werkzaamheden elders binnen, of buiten Rotterdam;

verzoekt het college:

- bij de invoering van maatregelen die effecten hebben op de hoofdadars, in de uitvoeringsplannen omtrent deze, te komen met nadrukkelijke plannen die doorstroming op de hoofdadars bevorderen;
- hierover de raad te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard

Motie 2. Niet aan het doel voorbijrijden

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 oktober 2024 ter bespreking van het Verkeerscirculatieplan en de P+R-strategie;

constaterende dat:

- het verkeerscirculatieplan de toepassing van een verkeersfilter voorschrijft ten behoeve van de veiligheid en aantrekkelijkheid, bereikbaarheid en doorstroming en het ruimte maken voor bouwen en groen in de stad;

overwegende dat:

- hoe een verkeersfilter eruitziet in het verkeerscirculatieplan niet concreet gedefinieerd wordt;
- een middel het doel moet dienen, en hier niet aan voorbij moet schieten;
- bij gebruik van fysieke verkeersfilters er tal van voorbeelden, denk aan bestemmingsverkeer, WMO-vervoer en hulpdiensten, te verzinnen zijn waarbij men om moet rijden om de uiteindelijke bestemming te bereiken;

- er in gemeenten als Dordrecht, maar ook bij onze Vlaamse zuiderburen gebruik gemaakt wordt van verkeersfilters middels slimme cameratechnologie, waarbij bestemmingsverkeer en hulpdiensten gemakkelijk uitgezonderd kunnen worden;

verzoekt het college:

- bij de toepassing van verkeersfilters het plaatsen van fysieke filters als laatste mogelijkheid te beschouwen;
- bij de toepassing van verkeersfilters rekening te houden met de toegankelijkheid voor hulpdiensten, maatschappelijke diensten zoals Trevvel en bestemmingsverkeer;
- in de uitvoeringsplannen de overwegingen voor de keuze van het type verkeersfilter nadrukkelijk te onderbouwen;
- de raad hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard, E. Rehim Zadeh, P.J.H.D. Verkoelen, M.H. Biljoen en T.S.J. Coşkun

Motie 3. Geen aantrekkelijkheid zonder veiligheid

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 oktober 2024 ter bespreking van het Verkeerscirculatieplan en de P+R-strategie;

constaterende dat:

- met de P+R-strategie wordt ingezet op het aantrekkelijker maken van de P+R-voorzieningen in en rond de stad, zodat bezoekers en Rotterdammers meer gebruik gaan maken van P+R-locaties in combinatie met openbaar vervoer;

overwegende dat:

- P+R-voorzieningen momenteel niet altijd een hoge veiligheidsbeleving kennen, (in avonduren) niet uitnodigend zijn en niet zelden doelwit zijn van auto-inbraken;
- veiligheid en comfort op deze locaties cruciaal zijn om meer mensen aan te moedigen gebruik te maken van deze faciliteiten;
- deze veiligheidsbeleving al snel verbeterd kan worden door bijvoorbeeld betere verlichting, een schone omgeving, camera's en aantrekkelijke wachtruimtes;

verzoekt het college:

- de terechtte zorgen over de veiligheidsbeleving op P+R-terreinen op te nemen in het uitgangspunt P+R-voorzieningen aantrekkelijker te maken;
- de gekozen werkwijze aan de raad terug te koppelen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard, E. Rehim Zadeh, A.R. Oostdijk en D.P.A. Tak

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dan geef ik het woord aan de heer Biljoen van de fractie van GroenLinks. U heeft het woord.

De heer BILJOEN (gl). Dank voorzitter. Eén stad, die eindigt niet bij de Schie. Daar hoort ook Rotterdam-West bij. Eén stad eindigt niet in Rotterdam-Noord. Daar horen ook Overschie, Hillegersberg en Schiebroek bij. Eén stad eindigt niet bij de Rotte. Daar horen ook Alexander, Ommoord en Nesseland bij. En één stad voorzitter eindigt al helemaal niet bij de Nieuwe Maas, want voorzitter, waar is Rotterdam-Zuid gebleven in het hele verhaal? Een belangrijk deel van Rotterdam dat net zoveel inwoners heeft als de gemeente Eindhoven, is vergeten in het VCP, het verkeerscirculatieplan. En dat snap ik niet, want het college heeft 861 dagen gehad om het verkeerscirculatieplan aan de raad te presenteren. U weet dat we allemaal moeten werken aan de opgave om het vertrouwen van Rotterdammers te herstellen. En eerlijk gezegd helpt dit dan niet, want verkeersstromen stoppen niet bij een brug of bij een tunnel, en als het vastloopt op de noordoever,

loopt het ook vast op de zuidoever. Als het vastloopt op de Beukelsdijk of de Vierambachtsstraat, dan merk je dat ook in Spangen of Bospolder-Tussendijken. En hoe het er nu naar uitziet, is het concept-VCP simpelweg gemaakt om het verkeer rondom het stadhuis te verbeteren en daar kan GroenLinks zich niet in vinden.

De VOORZITTER. Ik zie dat de heer Becker hierop wil reageren.

De heer BECKER (vvd). Dank u wel voorzitter. We hebben het hier in de commissie ook al over gehad. Het verkeerscirculatieplan richt zich primair op het centrum en de oude stadswijken daaromheen, daar waar de verkeersdrukke het hoogst is. Dat is ook logisch hè, het centrum is het drukste, en die oude stadswijken daaromheen zijn ook wat krappier. Wijken wat meer aan de buitenkant van de stad zijn vaak over het algemeen wat meer ingericht op autoverkeer. Dus het is heel goed dat het college zich primair richt op de plekken die het meest vragen om een verkeerscirculatieplan. En een verkeerscirculatieplan is natuurlijk niet een doel op zich, want u heeft ook in de commissie vragen gesteld over: waarom niet op Zuid een verkeerscirculatieplan? De wethouder heeft ons vorige week een brief gestuurd met wat er allemaal op Zuid gebeurt om die verkeerscirculatie te verbeteren. Dat heet niet letterlijk een verkeerscirculatieplan, maar in de praktijk zijn het wel allemaal maatregelen, onderzoeken en dingen die gedaan worden om die verkeerscirculatie ook op Zuid en in die gehele stad aan te pakken. Dus het beeld dat u nu schetst dat het alleen maar gaat om de vierkante kilometer om het stadhuis en de rest van de stad wordt vergeten, is een onjuist beeld.

De VOORZITTER. De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl). Ja, dank voorzitter. Nou, in het coalitieakkoord lezen we dat het college een verkeerscirculatieplan gaat maken om de doorstroming in de hele stad te bevorderen. De hele stad is niet de kleine wijken rondom het stadhuis, vandaar. Voorzitter, ik ga verder. Wij staan dan ook op de motie die Volt zo meteen zal indienen om een VCP te maken voor heel Rotterdam, voor alle Rotterdammers. Maar voorzitter, binnen het huidige concept, waar ook heel goede punten in staan, en dat wil ik toch wel even benoemen, willen we een aantal punten onder de aandacht brengen. We hebben in de commissie gesproken over de doorstroming rondom de G.J. de Jonghweg, oftewel bij Little C. Het is niet duidelijk wat er daar nu gaat gebeuren, want de drukte, met name in de spits, zorgt voor onveilige situaties voor fietsers en voetgangers. We zien dan ook graag dat daar ook maatregelen worden genomen en ik vraag dan ook aan de wethouder wat daar nu de plannen zijn. Dan de Karel Doormanstraat. Met veel verbazing hebben wij gelezen dat het college tweerichtingsverkeer op deze straat wil gaan invoeren. Voorzitter, ik zie de wethouder regelmatig op de fiets, en ongetwijfeld heeft hij daar ook wel eens gereden of gewandeld op het Binnenwegplein richting de Oude Binnenweg. En dan vraag ik me echt oprecht af: waarom zouden we daar extra autoverkeer willen toevoegen? Het winkelend publiek wil daar gewoon rustig kunnen flaneren en ondernemers zien daar gewoon liever meer vergroening en niet extra autoverkeer. En omdat dit zwaar onwenselijk is, dienen wij de motie 'Eenrichtingsverkeer – not going back' in, samen met PvdA, Volt, 50PLUS en Partij voor de Dieren, om dit bizarre idee te schrappen uit het definitieve VCP en niet terug te gaan naar de jaren zeventig.

De VOORZITTER. Ik zie dat de heer Becker daar eerst nog op wil reageren.

De heer BECKER (vvd). Dank u wel voorzitter. Ja, een vraag, volgens mij heeft het ook te maken met een knip of afsluiting die daar komt bij de Aert van Nesstraat. Als je daar eenrichtingsverkeer zou hebben, dan staan mensen daar straks allemaal stil. Dus volgens mij heeft het wel degelijk een reden dat daar tweerichtingsverkeer is voorzien. Maar misschien heb ik het verkeerd hoor, misschien dat het goed is als de wethouder daar ook even op reageert.

De VOORZITTER. Volgens mij was dit ook meer een vraag aan de wethouder, maar als de heer Biljoen daar al een antwoord op heeft, dan is dat mogelijk.

De heer BILJOEN (gl). Ja, ik moest even opzoeken om welke straat het ging. De Mauritsstraat, daar kunnen auto's op dit moment ook uit rijden. Het is niet noodzakelijk dat auto's op dit moment op de Karel Doormanstraat, op dat stukje nu gaan rijden, zeg ik via de voorzitter richting de VVD. Dan voorzitter, ons geliefde openbaar vervoer. In het concept zien we dat er op bepaalde wegen ruimte ontstaat en deze ruimte kunnen we goed benutten voor nieuw te realiseren busbanen. We denken dan bijvoorbeeld aan de Rochussenstraat richting de Westblaak, voor de goed bezette bus 32. Of de

Stadhoudersweg richting de Van Aerssenlaan voor bus 33 en bus 40. Zo kunnen we samen waarborgen dat de bus ook toekomstvast wordt. En daarom dienen we samen met Volt, PvdA, 50PLUS en Partij voor de Dieren de motie 'Ruim baan voor de bus' in, om in overleg met de MRDH en de RET te onderzoeken waar dit mogelijk is. Tot zover mijn eerste termijn.

De VOORZITTER. De heer Biljoen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 4. Eenrichtingsverkeer – not going back

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 17 oktober 2024 ter bespreking van agendapunt 6.1 Verkeerscirculatieplan en P+R-strategie;

constaterende dat:

- het coalitieakkoord 'Eén Stad' stelt dat onder andere het centrum zo veel mogelijk autoluwer wordt gemaakt;
- in het verkeerscirculatieplan (VCP) het éénrichtingsverkeer in de Karel Doormanstraat tussen de Crispijnstraat en het Schouwburgplein wordt opgeheven;

overwegende dat:

- de Karel Doormanstraat ook nu al een drukke straat is waar winkelend publiek (onder andere bij het Binnenwegplein) het autoverkeer kruist;
- het opheffen van éénrichtingsverkeer de Karel Doormanstraat niet autoluwer, maar juist drukker maakt;
- het daarmee een stap terug is in het autoluwer maken van de binnenstad, zoals afgesproken in het coalitieakkoord;
- deze maatregel niet nodig is voor de bereikbaarheid van de parkeergarages Lijnbaan en Schouwburgplein;¹

verzoekt het college:

- het opheffen van éénrichtingsverkeer in de Karel Doormanstraat te schrappen uit het definitieve VCP;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.H. Biljoen, I. Elfilali, D.P.A. Tak, P.J.H.D. Verkoelen, R.T.J. van der Velden en M.R. van Campenhout

¹ Tussen die parkeergarage en de Blaak is er al sprake van tweerichtingsverkeer; de parkeergarages Schouwburgplein 1 en 2 zijn onderling verbonden en zijn bereikbaar via de Weenatunnel

Motie 5. Ruim baan voor de bus

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 17 oktober 2024 ter bespreking van agendapunt 6.1 Verkeerscirculatieplan en P+R-strategie;

constaterende dat:

- doel van het verkeerscirculatieplan is om de doorstroming in de hele stad te bevorderen, ook voor het openbaar vervoer;
- er door het verkeerscirculatieplan op een aantal wegen ruimte ontstaat doordat er of een rijstrook verdwijnt of minder personenauto's zullen rijden;

overwegende dat:

- de bus een belangrijk onderdeel is van het Rotterdamse openbaarvervoernetwerk;
- het benutten van bestaande ruimte voor de bus een efficiënte manier is om de doorstroming en bereikbaarheid te verbeteren;
- er bijvoorbeeld op de Bentincklaan (bus 33), de Stadhoudersweg richting Van Aerssenlaan (bussen 33 en 40) en de Westblaak en Rochussenstraat (bus 32) kansen liggen voor het realiseren van busbanen;
- tegelijkertijd vrijgekomen ruimte ook kansen kan bieden voor het realiseren van groen in de buitenruimte;

verzoekt het college:

- in overleg met de MRDH en de RET te onderzoeken op welke plekken er bij de implementatie van het VCP (en andere ingrepen aan wegen) ruimte vrijkomt voor nieuw te realiseren busbanen;
- bij potentiële locaties de voor- en nadelen van een keuze voor een busbaan ten opzichte van het realiseren van groen te inventariseren;
- de raad uiterlijk voor de start van de uitvoering van het VCP hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.H. Biljoen, I. Elfilali, D.P.A. Tak, P.J.H.D. Verkoelen, R.T.J. van der Velden en M.R. van Campenhout

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dan geef ik nu het woord aan de heer Tak van de PvdA.

De heer TAK (pvda). Dank u wel voorzitter. Al vanaf het moment in 2018 dat ik gekozen werd als gemeenteraadslid stond verkeersveiligheid bij mij bovenaan op de agenda. En met mevrouw Van Wifferen ben ik daar ook in de vorige periode vaak nauw in opgetrokken. Nota bene in 2022 heb ik met mevrouw Vogelaar nog campagne gevoerd voor verkeersveiligheid bij ons in Rotterdam-West. En we zijn dus als PvdA Rotterdam ook ergens best wel blij dat het verkeerscirculatieplan er nu eindelijk is gekomen en dat op veel plekken in onze stad de verkeersveiligheid echt een stap vooruit gaat maken. We zijn ook blij met de brief van de wethouder, die hij naar aanleiding van de behandeling in de commissie heeft gestuurd. We hadden namelijk best wel wat vragen over het tijdspad voor Rotterdam-Zuid en we waren eigenlijk best wel verheugd om te zien dat er gewoon een concrete tijdslijn kon worden gedeeld met de gemeenteraad. Dat neemt niet weg dat de brief wel heel duidelijk laat zien waar de prioriteiten liggen voor dit college. En die prioriteiten liggen niet in Rotterdam-Zuid. Daarom steunen wij vandaag ook een motie van Volt om ervoor te zorgen dat er ook voor Zuid een integraal verkeerscirculatieplan komt. Want nota bene in de brief van de wethouder staat dat bijvoorbeeld voor een verkeerscirculatieplan in Charlois voorlopig geen ambtelijke capaciteit beschikbaar is.

De VOORZITTER. Ik zie dat er een interruptie is van mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66). Ja voorzitter, als Volt met zo'n plan komt, dan snap ik dat. Ze zijn nieuw in de raad, ze weten, ze hebben wat dat betreft ook nog niet de kans gehad om het zelf te doen.

Mevrouw ELFILALI (volt). Een punt van orde voorzitter. Ik ga het niet eens afluisteren, maar ik vind het een heel raar betoog, van: iemand is nieuw in de raad, die weet niet hoe het werkt. Ja, sorry hoor.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66). Nee, dat was niet mijn bedoeling.

De VOORZITTER. Moment. Ik weet helemaal hoe het voelt om nieuw te zijn in deze raad, dus u hoeft mij er niet van te overtuigen. Maar laten we gewoon het debat op de inhoud voeren en als er een vraag is aan mevrouw Elfilali, dan kan het ook naar aanleiding van het punt dat ze zelf eventueel inbrengt.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66). Voorzitter, ik wil graag het beeld herstellen dat ontstaat want het was echt niet de bedoeling. Ik bedoelde juist dat Volt alle recht van spreken heeft omdat ze nog niet eerder zelf in een coalitie hebben gezeten waar ze het zelf ook hadden kunnen veranderen. Dus het was niet van: een nieuweling die niets weet, maar frisse energie met nieuwe ideeën, ik begrijp dat. Dus ik zou het niet in mijn hoofd halen om mijn geliefde collega's van Volt te willen diskwalificeren, integendeel. Maar wat ik wel wil zeggen, een verkeerscirculatieplan blijkt ook in de praktijk een lange aanloop nodig te hebben en vaak heel moeilijk te zijn. Want zoals u waarschijnlijk wel weet, u zat ook in de vorige periode in de raad, stond toen ook in het coalitieakkoord een verkeerscirculatieplan. En ja, wij zaten daar ook in, en het is heel vervelend, maar dat is er nooit gekomen omdat het toch heel ingewikkeld is om zoiets voor elkaar te krijgen. En dat wij dus nu beginnen met dit verkeerscirculatieplan vind ik echt fantastisch, maar mijnheer Tak, laten we wel wezen, u weet ook uit eigen ervaring dat het lastig is om dat sowieso voor elkaar te krijgen en als het dan wel lukt voor een deel is het natuurlijk makkelijk om te zeggen: doe dat dan voor alles. Maar een verkeerscirculatieplan

heeft veel voeten in de aarde en wat dat betreft denk ik: een heel goede ambitie, maar laten we ook een beetje realistisch zijn.

De VOORZITTER. De heer Tak.

De heer TAK (pvda). Ja, dank u voorzitter. Mijn fractie is realistisch en mijn fractie geeft aan dat Zuid prioriteit moet hebben. Dat is de voorkeur van de PvdA en die geven wij hier dan ook vandaag aan deze gemeenteraad mee en daarom dienen wij inderdaad samen met Volt en GroenLinks die motie in. En misschien even voor de goede orde, we waren alle drie bezig met een motie en die hebben we samengevoegd tot één motie, dus vandaar dat ik hem introduceer.

De VOORZITTER. Ik zie dat de heer Becker ook nog een vraag heeft.

De heer BECKER (vvd). Ja, dank u wel voorzitter. Een vraag aan de heer Tak. U zegt: Zuid moet prioriteit hebben. U zegt ook eerder: er is ambtelijke capaciteit voor VCP Centrum en stadswijken daaromheen, niet voor Charlois. Kijk, het is ook keuzes maken hè, want heeft dan een gebied in de stad dat wat minder druk is de prioriteit, of heeft het centrum de prioriteit, waar het het drukst is, waar de meeste verkeersdeelnemers zijn, waar ook verkeersveiligheid een issue is? Uiteraard ook in die andere stadswijken, maar zoals ik net al zei: de wethouder heeft vorige week nog een brief gestuurd over alles wat er op Zuid gebeurt. Dat heeft misschien niet het kopje VCP, maar dat zijn wel allemaal verkeersmaatregelen. Kunt u daarop reflecteren? Dank u wel.

De VOORZITTER. De heer Tak.

De heer TAK (pvda). Ja, sorry voorzitter, ik begrijp even niet precies wat de vraag is.

De VOORZITTER. Een korte verduidelijking.

De heer BECKER (vvd). De vraag is: als u kunt kiezen, kiest u dan voor het centrum of kiest u voor een VCP op Zuid? Want ik hoor nu de heer Tak zeggen: Zuid heeft onze prioriteit. Terwijl er door de wethouder is aangegeven dat er heel veel op Zuid gebeurt, terwijl we juist eigenlijk de focus nu eerst hebben op het centrum, daar waar de meeste verkeersdeelnemers zijn.

De VOORZITTER. De heer Tak.

De heer TAK (pvda). Ja, kijk voorzitter, het is eigenlijk heel simpel. De wethouder heeft namelijk nota bene zelf in het verkeerscirculatieplan de drie lagen geschetst waarover getoetst wordt of er ingrepen nodig zijn. Nota bene mijn fractie heeft technisch uitgevraagd: kunt u ook een kaartje delen waar eigenlijk diezelfde drie lagen getoond worden voor Rotterdam-Zuid? Toen kregen we wederom hetzelfde kaartje als ook in de stukken te zien was. Het punt is, als je namelijk andere studies erop naslaat, dat ook verkeersveiligheid op de Zuidoever een probleem is. De begrenzing van dit VCP houdt geen stand als je kijkt naar de drie lagen waar dit college aan getoetst heeft. Dat is de reden dat mijn fractie zegt: ook hier trekt Zuid aan het kortste eind. Als het gaat om investeringen in deze stad zien we dat het meeste geld hier op de Coolingsingel terechtkomt, maar ook op Zuid trekken mensen aan het kortste eind. En ook bij het VCP zien we eigenlijk weer hetzelfde gebeuren mijnheer Becker.

De VOORZITTER. Ik geef even de heer Becker eerst het woord mevrouw Van Wifferen, want dit gaat nog over het punt dat hij heeft ingebracht.

De heer BECKER (vvd). Het beeld dat er niet wordt geïnvesteerd in Zuid vind ik toch wel een heel krom beeld. Er wordt enorm geïnvesteerd in grote projecten zoals de Roseknoop, met het Nationaal Programma Rotterdam-Zuid worden er echt gigantische bedragen gestopt in Zuid. De Pleinweg is aangepakt, er wordt enorm geïnvesteerd in het Hart van Zuid, alles rondom Zuidplein. Dus het beeld dat hier wordt geschetst dat Zuid niet wordt bediend, dat er niet wordt geïnvesteerd is echt onjuist.

De VOORZITTER. Ik hoor hier verder geen vraag meer in, het is denk ik meer een toelichting van de heer Becker ook op zijn statement. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66). Ja voorzitter, het is een soort frame dat wordt neergezet, van: dit

college investeert niet in Zuid, maar toen wij op een gegeven moment met het Toekomstvast Tramnet extra openbaar vervoer, sneller openbaar vervoer op Zuid gingen neerzetten, juist een beetje ten koste van de andere kant, toen was de wereld ook te klein voor de PvdA, dus wat dat betreft is het ook niet snel goed.

De VOORZITTER. De heer Tak.

De heer TAK (pvda). Ja, dank voorzitter. Nou, waarvan akte. Ik vervolg mijn pleidooi. De PvdA heeft in ieder geval wel aandacht voor Zuid, dat kan maar duidelijk zijn. Wij hebben namelijk ook zelf een aantal moties. Een gaat overigens over Rotterdam-Noord. Het college zegt namelijk: we zien hier eigenlijk wel degelijk plek om inderdaad de verkeersfilters te implementeren. We wachten tot de nieuwe A16 open is. En eigenlijk is er geen concreet tijdpad geboden wanneer die maatregelen dan wel ingaan, dus wij zouden graag een concreet tijdpad willen zien en wij zouden graag ook zien dat dit college in deze collegeperiode de knoop daarop doorhakt, dus daarvoor hebben wij een motie. En een tweede, je zou het bijna vergeten, gaat over de P+R-strategie, die behandelen we vandaag ook. De PvdA, samen met GroenLinks, zou ook graag zien dat we gaan experimenteren om te kijken of mensen juist hun auto niet in de P+R's willen laten staan, zodat we meer ruimte in de stad overhouden voor additioneel groen en minder voor de auto.

De VOORZITTER. De heer Tak heeft de volgende moties ingediend.

Motie 6. Uit het oog, uit het (stads)hart

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 oktober 2024 ter bespreking van het 'Verkeerscirculatieplan en P+R-strategie';

constaterende dat:

- het college een verkeerscirculatieplan maakt voor het centrum en de wijken eromheen;
- dit plan nodig is om de drukke stad ook in de toekomst veilig, bereikbaar en aantrekkelijk te houden;
- in de P+R-strategie maatregelen staan die ervoor zorgen dat P+R een grotere rol inneemt bij de stedelijke opgaven van minder hinder, bereikbaarheid en verkeersveiligheid van de (binnen)stad;

overwegende dat:

- niet alleen de auto's van bezoekers, maar ook de auto's van bewoners veel ruimte innemen;
- auto's gemiddeld zo'n 95% van de tijd stilstaan op parkeerplaatsen;
- minder op straat geparkeerde auto's een grote bijdrage kan leveren aan de doelen uit zowel het verkeerscirculatieplan als de P+R-strategie;

verzoekt het college:

- een plan te maken hoe we de parkeergarages (inclusief de P+R-garages) kunnen gebruiken ten gunste van de bewoners van Rotterdam;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.P.A. Tak en M.H. Biljoen

Motie 7. Geef de bewoners van Noord duidelijkheid

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 oktober 2024 ter bespreking van het 'Verkeerscirculatieplan en P+R-strategie';

constaterende dat:

- het college het effect van de opening van de A16 Rotterdam wil afwachten voordat het een aantal maatregelen neemt in Rotterdam-Noord, omdat zij verwachten dat de A16 Rotterdam mogelijk een positief effect zal hebben op het verkeer op de Gordelweg en de andere wegen in en rond het gebied Noord;
- de A16 Rotterdam naar verwachting eind 2025 opengaat voor verkeer;

overwegende dat:

- de bewoners en wijkrazen in Noord staan te springen om verkeersmaatregelen en behoefte hebben aan duidelijkheid;
- we niet hoeven te wachten tot er langdurige onderzoeken zijn gedaan om Rotterdam-Noord verkeersveiliger te maken;

verzoekt het college:

- de wijkrazen vanaf het begin te betrekken bij het proces van meten en de besluiten over de te nemen maatregelen;
- deze collegeperiode nog een besluit te nemen over de te nemen maatregelen in Rotterdam-Noord;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.P.A. Tak, M.H. Biljoen, T.S.J. Coşkun en I. Elfilali

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Zijn er nog anderen die hierop willen reageren? Dat is niet het geval. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66). Voorzitter, D66 is ontzettend trots op de plannen die voorliggen, want dit gaat nogal wat betekenen. Het gaat betekenen dat in een paar wijken van Rotterdam, grote wijken, de fietser en de voetganger echt voorrang krijgen en dat de automobilist een blokje om moet. En de auto kan er nog steeds komen, het duurt alleen even net iets langer. En deze beleving, die we dus gaan doen in verschillende wijken in Rotterdam, kan een mooi voorbeeld zijn voor de rest van Rotterdam, omdat we nu in de praktijk in deze toch voormalige autostad gaan uitvinden wat het betekent als de auto eventjes niet op de eerste plaats komt. En de verhalen over Rotterdam-Zuid, dat we daar te weinig aandacht voor hebben, snap ik wel. Want ook die ambitie, dat we uiteindelijk ook in Rotterdam-Zuid veel meer de fietser en de voetganger voorop moeten zetten, deel ik met u. Maar aan de andere kant is het ook wel een soort frame om de geweldige prestaties die we nu hier hebben, de stappen die we nu gaan zetten, om die klein te maken, om niet te zien hoe bijzonder het is dat we dit in Rotterdam voor elkaar gaan krijgen. Maar wat dat betreft, bij mij overheerst wel het enthousiasme, omdat ik zie dat in grote delen van deze raad ze deze plannen niet alleen heel mooi vinden, maar ook eigenlijk nog veel en veel verder willen gaan. Dat kun je als een aanval zien, maar ook als een enorm optimistisch toekomstscenario. En daar ben ik ontzettend blij mee. De keuzes die wij hebben gemaakt om juist voor die drukke stadswijken te gaan, dat gaat erom omdat daar het effect heel erg zichtbaar zal zijn. Dit zal echt invoelbaar zijn, als we dit op meerdere plekken ook in Rotterdam gaan doen, wat gaat dit dan betekenen, en wat gaat dit een ruimte geven voor de voetganger en de fietser. Maar ook wellicht voor meer groen en duurzaamheid. Dan Noord. De PvdA begon hier net al over en daar zijn de maatregelen wat op de langere termijn. D66 begrijpt het wel dat als je nu de verkeersfilters zou instellen, dat de Gordelweg bijvoorbeeld, die staat al helemaal vast, dat dat nog veel erger zou worden en dat dat wellicht niet ten goede zou komen aan de doorstroming en ook niet aan de luchtkwaliteit. Maar wat wij wel graag willen is dat als de A16 klaar is, en dat is al snel, dat we dan even het verkeer laten inregelen, dus even kijken hoe dat dan gaat met het autoverkeer, en dan vervolgens wel gaan kijken of die filters dan wel kunnen werken en of we die alsnog kunnen instellen en daar heb ik ook een motie voor. Ik wil er graag mee afsluiten dat D66 niet kan wachten tot deze plannen zijn uitgevoerd, omdat we dan echt kunnen zien hoe een stad is, hoe Rotterdam kan zijn als de fietser first wordt gezet.

De VOORZITTER. Mevrouw Van Wifferen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 8. Onverstoord door Noord

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 oktober 2024, ter bespreking van agendapunt 6.1 Verkeerscirculatieplan en P+R-strategie;

constaterende dat:

- het verkeerscirculatieplan in Noord vier mogelijke verkeersfilters (Zaagmolenbrug, Noorderbrug, Bergweg, Bergselaan) voorstelt die onder voorwaarden geplaatst zouden kunnen worden in de toekomst;
- het verkeerscirculatieplan stelt dat het verstandig is de keuze over deze vier verkeersfilters te nemen na de opening van de A16 Rotterdam;

overwegende dat:

- het verkeerscirculatieplan de verkeersveiligheid dient te vergroten, met name voor fietsers en voetgangers;
- verkeersfilters een effectief middel zijn om de veiligheid van fietsers en voetgangers te waarborgen;
- er in Noord, in verhouding tot andere wijken, weinig verkeersfilters zijn ingepland;
- de verkeersfilters in Noord mogelijk een goede bijdrage kunnen leveren aan de verkeersveiligheid als de opening van de A16 voltooid is;
- de opening van de A16 naar verwachting eind 2025 gaat zijn;

verzoekt het college:

- na de opening van de A16 een onderzoek te starten naar de mogelijkheid voor het plaatsen van de vier verkeersfilters in Noord;
- indien dit onderzoek uitwijst dat dit wenselijk is, de vier verkeersfilters in Noord te plaatsen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. van Wifferen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dan geef ik nu het woord aan de heer Vonk.

De heer VONK (cu). Dank u wel voorzitter. Ja, ik sluit mij graag aan bij de vele positieve woorden die ook al door diverse raadsleden zijn gesproken over het feit dat er een verkeerscirculatieplan ligt en dat er ook heel veel goede dingen in staan. We zijn daar ook als ChristenUnie positief over. En dus wil ik het nog maar even met u hebben over autorijden. Autorijden zonder zorgen. Kunnen Rotterdammers het zich nog voorstellen? Dat je als medewerker van de thuiszorg niet klem staat in het verkeer en je zorgen maakt of je wel op tijd bij de volgende bewoner bent om de noodzakelijke zorg te geven. Of dat je je onderweg al zorgen maakt waar je je auto kwijt moet raken. Dat bewoners zich zorgen maken over de nieuwbouw in hun buurt. Hoe zit het dan met het parkeren? En komen we 's ochtends nog wel de wijk uit? In een groeiende stad die verder verdicht, kan autogebruik gewoonweg niet autonoom meegroeien. Als elke duizend nieuwe bewoners net zoveel auto's meenemen als de bestaande bewoners, dan kunnen we uitrekenen wanneer het vastloopt. Zeker wanneer meer mensen om te werken, te winkelen en te recreëren ook met de auto naar de stad blijven komen. Verkeerscirculatie verzacht misschien de pijn en verbetert de doorstroming, maar het blijft rondpompen van meer auto's. En daar is zeker winst te behalen, maar het verkeersinfarct wordt er niet minder om. Het vraagt uiteindelijk om minder auto's in de stad en meer inzet op parkeren aan de rand, in combinatie met versterking van het OV in de stad. Zo kan diegene die de auto werkelijk nodig heeft soepel door de stad bewegen. En dat maakt Rotterdam veel aantrekkelijker. Voorzitter, we dienen twee moties in. Autorijden zonder zorgen is gebaat bij minder auto's in de stad, zodat Rotterdammers die nog altijd van hun auto afhankelijk zijn deze zonder zorgen kunnen gebruiken. Daarom willen we dat raadsbesluiten met directe impact op het autogebruik in Rotterdam getoetst dienen te worden op hun bijdrage aan een duurzamer, veiliger, gezonder en autovriendelijker Rotterdam. De tweede motie die ik daarbij gelijk ga indienen, gaat over een initiatief van de wijkraad Blijdorp-Bergpolder-Liskwartier. De parkeerdruk is daar zo hoog dat diverse bewoners hebben aangegeven dat ze het niet erg zouden vinden om hun auto buiten de wijk te parkeren. Deze motie vraagt om een pilot met een parkeerhub om dit uit te testen. Uiteraard zien wij uit naar een positieve reactie van het college. Dank u wel.

De VOORZITTER. De heer Vonk heeft de volgende moties ingediend.

Motie 9. Auto om de hoek, ruimte op de stoep

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 17 oktober 2024 ter bespreking van het Verkeerscirculatieplan en de P+R-strategie;

constaterende dat:

- op straat geparkeerde auto's in veel woonwijken het straatbeeld domineren;
- in sommige parkeerzones de parkeerdruk ondanks betaald parkeren nog altijd zeer hoog is;
- bewoners die een parkeervergunning hebben voor betreffende parkeerzones hun auto bij wijze van uitzondering ook in naastgelegen zones mogen parkeren om de kans op een parkeerplek te vergroten;
- de raad heeft aangegeven te hechten aan gebruiksvriendelijkheid voor Rotterdammers die van hun auto afhankelijk zijn, zoals onder meer blijkt uit de moties 'Parkeren in Rust' en 'Op een groene golf de stad uit';
- vanuit de wijkraad Blijdorp-Bergpolder-Liskwartier de behoefte is ontstaan om te onderzoeken of het mogelijk is om in de buurt van de parkeerzones met de hoogste druk een parkeerhub te realiseren waar bewoners die dat willen hun auto eenvoudig kunnen parkeren – in plaats van eindeloos rondjes te rijden in hun wijk – waarmee de autodruk in de wijk omlaag gebracht wordt;

overwegende dat:

- in een parkeerzone met hoge parkeerdruk de kans klein is dat je je auto voor je eigen huis kunt parkeren;
- de afstand tussen auto en voordeur in een dergelijke parkeerzone aanzienlijk kan zijn, zeker als blijkt dat er geen parkeerplek beschikbaar is en je in een naastgelegen zone moet parkeren;
- het voor sommige bewoners geen probleem zou zijn als ze hun auto op enige afstand – wellicht tegen een lager tarief – buiten de wijk kunnen parkeren;
- voor anderen voor wie de afstand wel problematisch is, ontstaat via zo'n parkeerhub ruimte om de eigen auto voor de deur te houden;

verzoekt het college:

- in samenwerking met de wijkraad Blijdorp-Bergpolder-Liskwartier in 2025 een parkeerpilot te starten waarbij een kleinschalig experiment gedaan wordt met een parkeerhub;
- hierover begin 2026 te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk

Motie 10. Autorijden zonder zorgen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 17 oktober 2024 ter bespreking van het Verkeerscirculatieplan en de P+R-strategie;

constaterende dat:

- de raad regelmatig maar gefragmenteerd besluiten neemt die impact hebben op het autogebruik in Rotterdam;
- het de raad ontbreekt aan duidelijke ijkpunten, waaraan zulke impact op autogebruik in Rotterdam getoetst kan worden;
- de raad tegelijkertijd heeft aangegeven te hechten aan een duurzamere stad en bijpassend autogebruik, zoals onder meer blijkt uit de moties 'Vrij lopen en fietsen, zonder auto's op je hiel' en 'Openbaar Vervoer veilig en betrouwbaar';
- de raad heeft aangegeven te hechten aan veiligheid voor, en de gezondheid van alle gebruikers van de openbare ruimte, zoals onder meer blijkt uit de Rotterdamse verkeersasopgave, de motie 'Veilige Straten';
- de raad bovendien heeft aangegeven te hechten aan gebruiksvriendelijkheid voor Rotterdammers die van hun auto afhankelijk zijn, zoals onder meer blijkt uit de moties 'Parkeren in Rust' en 'Op een groene golf de stad uit';

overwegende dat:

- alle Rotterdammers gebaat zijn bij minder auto's in de stad, maar veel Rotterdammers nog altijd van hun auto afhankelijk zijn;

- deze Rotterdammers gediend zijn met afgewogen en samenhangende besluitvorming ten aanzien van het autogebruik in Rotterdam;
- gebrek aan duidelijke ijkpunten de kaderstellende en controlerende taak van de gemeenteraad belemmert rond besluitvorming met impact op autogebruik in Rotterdam;
- Rotterdam geen behoefte heeft aan het zoveelste visiedocument of actieplan;
- de raad met een raadsuitspraak kan voorzien in enkele duidelijke ijkpunten, die als toetssteen kunnen dienen voor besluiten met impact op het autogebruik in Rotterdam;

spreekt uit dat:

- de stad gebaat is bij minder auto's in de stad, zodat Rotterdammers die nog altijd van hun auto afhankelijk zijn deze zonder zorgen kunnen gebruiken;
- raadsbesluiten met directe impact op het autogebruik in Rotterdam getoetst dienen te worden op hun bijdrage aan een duurzamer, veiliger, gezonder en autovriendelijker Rotterdam;

verzoekt het college:

- in raadsvoorstellen met directe impact op het autogebruik in Rotterdam helderheid te verschaffen ten aanzien van hun bijdrage aan een duurzamer, veiliger, gezonder en autovriendelijker Rotterdam;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. U wilt spreken? Oké, ik zat even te zoeken of u hierop wilde reageren, maar dan voegen wij u toe aan de lijst. Dan ga ik nu naar mevrouw Rehim Zadeh.

Mevrouw REHIM ZADEH (denk). Voorzitter, dank u wel. Ik blijf even staan vandaag. Er worden ingrijpende maatregelen getroffen om de veiligheid en de bereikbaarheid van onze stad te verbeteren. Want een goede verkeerscirculatie, daar heeft uiteindelijk ook de automobilist profijt van. Maar alleen als we dat ook goed doen. En dat vraagt, zoals mijn collega's eerder aangaven, natuurlijk om een goede doorstroming op die aders. En voorzitter, daar zat onze voornaamste zorg. Hoe zorg je ervoor dat die doorstroming niet gaat verstoppert en daarvoor moet je het ook hebben van praktische oplossingen. We tekenen daarom ook mee vandaag op een paar moties van Leefbaar Rotterdam en VVD. Voorzitter, we hebben een stevig debat gehad in de commissie over deze aanpak, en in het coalitieakkoord spraken we af dat we ons gaan richten op het centrum en de oude stadswijken. Maar ook in de rest van de stad zien we verkeersproblematiek en ook op Zuid. We zien op Rotterdam-Zuid ontzettend veel mobiliteitsontwikkelingen en dat is ook gebleken uit de brief van onze wethouder, de wethouder, niet onze wethouder. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ik ga even door. Zeven opgaves, diverse studies die de verkeersproblematiek planmatig zouden moeten aanpakken. En hoewel we oog hebben voor die gerichte aanpak, verliezen we hiermee misschien het overzicht op het totaalplaatje. We zijn daarom ook benieuwd of en wanneer wij terugkoppeling zouden kunnen krijgen van de resultaten van de studies die nu lopen. Zodra die ook enigszins vorm hebben gekregen, geeft dat misschien ook de mogelijkheid om de samenhang en het effect van de verkeerscirculatie op Zuid scherper in beeld te krijgen, zodat we ook op basis van kennis en op basis van expertise besluiten nemen. Voorzitter, dan over het P+R-plan. Helaas is er weinig aandacht naar gegaan. Maar wij zijn in ieder geval ontzettend trots om te zien dat ook naar aanleiding van onze moties je nu real time het aantal parkeerplaatsen kan raadplegen op het internet. Dat geeft zekerheid voor de automobilist. Weten dat je je auto kwijt kan op de P+R-locatie. En voorzitter, de P+R gaat een ontzettend belangrijke rol spelen in ons mobiliteitsbeleid en we zijn blij met de extra capaciteit en de aanpak, maar we zijn wel kritisch op de uitvoering. We blijven het daarom ook graag nauw volgen en het liefst periodiek. Daarom heb ik hier een motie 'P&R van de toekomst', zodat we de ontwikkelingen inderdaad periodiek met elkaar kunnen gaan evalueren. En voorzitter, ik heb het ook al aangegeven in de commissie, maar mijn fractie voelt ietwat ongemak rondom het voornemen om voor de P+R-voorzieningen met een doelgroepsysteem de maximale gratis parkeertijd in te perken. Dat er op sommige P+R-locaties 48 uur of 72 geparkeerd kan worden, biedt ook tijd voor mensen om een weekendje weg te gaan of een korte reis te maken, zonder dat die parkeerplaatsen extreem langdurig geblokkeerd worden. Dat heeft ook een positieve impact op onze lokale economie. Het stimuleren van overnachtingen in hotels, restaurant, andere

toeristische activiteiten in Rotterdam die je soms gewoon niet in 24 uur kan voltooien. We vragen de wethouder middels de motie 'P&R: ook voor de lokale economie' om in het onderzoek naar de maximale gratis parkeerduur de economische meerwaarde voor de stad mee te nemen in zijn overweging. Dank u wel.

De VOORZITTER. Mevrouw Rehim Zadeh heeft de volgende moties ingediend.

Motie 11. P&R van de toekomst

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 oktober 2024 ter bespreking van 6.1 'Verkeerscirculatieplan en P+R-strategie';

constaterende dat:

- de P+R-locaties in Rotterdam bijdragen aan de vermindering van verkeersdruk in de stad en de bevordering van duurzaam vervoer;
- de effectiviteit en het gebruik van P+R-locaties door de jaren heen kunnen veranderen door stedelijke groei, technologische ontwikkelingen, en veranderende mobiliteitsbehoeften;

overwegende dat:

- het belangrijk is om de P+R-strategie continu te monitoren en aan te passen aan nieuwe omstandigheden en behoeften;
- het raadzaam is dat de gemeenteraad periodiek geïnformeerd blijft over de stand van zaken en de effectiviteit van de P+R-locaties;

verzoekt het college:

- de gemeenteraad jaarlijks een update te geven over de P+R-strategie, inclusief nieuwe ontwikkelingen, gebruikscijfers, en eventuele aanpassingen of uitbreidingen van de locatie;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. E. Rehim Zadeh en S.J.C. Becker

Motie 12. P&R: Ook voor de lokale economie

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 oktober 2024 ter bespreking van 6.1 'Verkeerscirculatieplan en P+R-strategie';

constaterende dat:

- de P+R-strategie onderdeel is van een bredere strategie voor het verbeteren van bereikbaarheid en het aantrekken van toeristen zonder de druk op binnenstedelijk verkeer te verhogen;
- er op sommige P+R-locaties langdurig geparkeerd kan worden, wat voldoende tijd biedt voor mensen die bijvoorbeeld een weekend weg zijn of een korte reis maken, zonder de parkeerplaatsen langdurig te blokkeren;

overwegende dat:

- een maximum van 48 of 72 uur voldoende tijd biedt voor mensen die bijvoorbeeld een weekend weg zijn of een korte reis maken;
- dit een positieve impact heeft op de lokale economie, bijvoorbeeld door het stimuleren van overnachtingen in hotels, restaurants en andere toeristische activiteiten;

verzoekt het college:

- binnen het onderzoek naar de maximumparkeertijd van 48 uur of 72 uur voor P+R-locaties niet alleen rekening te houden met wat wenselijk en uitvoerbaar is, maar ook aandacht te hebben voor:
  - de specifieke parkeerbehoeften van bezoekers;
  - het gebruik per verschillende locatie;
  - de economische meerwaarde voor de stad;
- hierbij te kijken naar vergelijkbare maatregelen in andere steden en de effecten daarvan;

en gaat over tot de orde van de dag."

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dan vraag ik mevrouw Verkoelen of zij het woord wil voeren. Mevrouw Verkoelen. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Zenuwachtig? Mevrouw Verkoelen die zenuwachtig wordt, dat is een noviteit.

Mevrouw VERKOELEN (50+). Ik heb mijn leeftijd mee voorzitter. Voorzitter, bereikbaarheid is essentieel voor de leefbaarheid. Te voet, met de fiets, brommer, auto, bus, tram of metro. Het is van belang dat alle vervoersmodaliteiten vloeiend en veilig met elkaar verbonden zijn. Zeker voor ouderen is dit cruciaal. Zonder goede toegang tot mobiliteit raken ouderen geïsoleerd, komen ouderen achter de geraniums te zitten. Voorzitter, daarom is een verkeerscirculatieplan, een VCP, zo belangrijk. Het zou een plan moeten zijn dat de hele stad en al haar inwoners ten goede komt. Maar voorzitter, tot onze grote verbazing gaat dit VCP vooral over de auto, met een focus op hoe we de auto anders door de stad kunnen laten bewegen, door eenrichtingsverkeer, door vernauwingen of filters, door langzamer te gaan rijden. Maar voorzitter, wordt de stad daarmee minder druk qua auto's? Nee, natuurlijk niet. Sterker nog, ik vrees dat dit beleid juist zal leiden tot meer files en opstoppingen. Voorzitter, daarnaast is dit plan ook geografisch onvolledig. Anderen zeiden het ook al. Het concentreert zich slechts op het noordelijke deel van Rotterdam, terwijl Rotterdam-Zuid volledig wordt genegeerd. Hierdoor blijft Rotterdam-Zuid tot ten minste 2030 een plek waar auto's ongestoord kunnen blijven scheuren en crossen. DENK is er natuurlijk blij mee, maar het is wel een gemiste kans. Voorzitter, en wat te denken van de zogenaamde P+R-strategie. Dit zal zeker onze verkeersproblemen niet gaan oplossen. Vooral niet voor de ouderen. Want wat gebeurt er als zij hun auto parkeren op zo'n P+R-locatie? Onze senioren worden achtergelaten in niemandsland, zonder dat er een tram of metro in de buurt is om hun reis voort te zetten. Want dames en heren, weet u het nog, in het Plan Toekomstvast Tramnet zijn deze namelijk allemaal al wegbezuinigd. Dus voorzitter, het lijkt erop dat dit college de auto uit de stad wil weren, zonder eerst een goed alternatief te bieden, zonder een fijnmazig en goed aansluitend openbaar vervoersnetwerk. Deelfietsen en deelscooters, ja, dat zijn natuurlijk geen opties voor ons ouderen. En de bussen zonder busbanen zijn ook volledig onbetrouwbaar. Ik zie ze al door die slangen straks gaan. Voorzitter, als we willen dat iedereen in de stad zich gemakkelijk kan verplaatsen, moeten we juist investeren in openbaar vervoer. Tot slot voorzitter, dit is slechts een eerste versie van het VCP en complimenten aan de wethouder die dat in de commissie meer dan duidelijk heeft uitgelegd. Er is al door velen op gewezen dat inwoners zelf het beste weten wat er in hun straat, in hun buurt of wijk nodig is. Het college heeft tot heden die input van die wijkraden nog niet meegenomen in het plan. De wethouder gaf dat aan. Mijn fractie hoopt dat in de volgende versie van het VCP, in het voorjaar, de bewoners van Rotterdam wel gehoord zullen worden. Want voorzitter, het schrappen van wegen kan een nobel streven lijken, maar een stad zonder beweging is een dode stad. En dat voorzitter, is natuurlijk geen goed visitekaartje voor dit college. Tot zover.

De VOORZITTER. Dank u wel mevrouw Verkoelen. Dan ga ik nu door naar mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja, dank voorzitter. Allereerst, Volt steunt de doelen van dit verkeerscirculatieplan, een verkeersveilige, bereikbare stad met meer groen en woningbouw. Daar houden we bij Volt van. Maar helaas leunt dit voorstel uiteindelijk op het verplaatsen van auto's in plaats van dat je daadwerkelijk minder auto's gaat krijgen in de stad. Dit VCP werkt ook wat ons betreft niet aan de stad van de toekomst waar de auto niet centraal staat en het is ook heel jammer dat toch wel een deel van deze gemeenteraad daar niet aan wil, en dat merken we ook bijvoorbeeld bij het wegstemmen van moties van Volt maar ook van GroenLinks, ChristenUnie en Partij voor de Dieren, om in Rotterdam één jaarlijkse autovrije zondag in te voeren. Terwijl in heel Europa er meerdere steden zijn die een wekelijks autovrij weekend hebben, waar hele wijken gewoon autovrij zijn. Dus je merkt dat deze gemeenteraad toch heel erg van die auto blijft houden. En wij zijn niet tegen autorijden, maar als je echt gaat kijken naar de toekomst, dan wil je minder auto's in de stad en een beter OV-netwerk. Wat we tijdens de commissie ook al gezegd hebben...

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali, ik zie dat de heer De Waard hier graag op wil reageren.

De heer DE WAARD (lr). Dank u wel voorzitter. Ik heb het verhaal van Volt een beetje aangehoord voorzitter, en dan concludeer ik eigenlijk dat Volt er echt helemaal van uitgaat dat er over een paar jaar praktisch geen auto meer gaat rijden in Rotterdam. Ik ben even heel benieuwd hoe Volt daarbij komt.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Nou ja, daar wil ik heel graag antwoord op geven. Kijk, onze visie voor de stad Rotterdam is dat je een schone stad hebt. Dat betekent minder autoverkeer en schonere OV en betere OV-netwerken. Dus ja, ik denk dat wij gewoon een heel ander wereldbeeld en ook stadsbeeld hebben dan Leefbaar Rotterdam.

De VOORZITTER. De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr). Dank u wel voorzitter. Dan ben ik toch benieuwd wat Volt dan gaat zeggen tegen alle mensen die wel een auto hebben en die ook wel die auto willen houden. Of mensen die te bang zijn om met het OV te reizen omdat ze juist angst hebben voor de veiligheid in het OV.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Nou voorzitter, ten eerste zou ik ze willen zeggen dat je dan moet zorgen dat het OV inderdaad veiliger wordt, want dat is hartstikke belangrijk. Tegelijkertijd zie je ook nu dat niet iedereen in de stad een auto wil hebben. Er zijn ook heel veel mensen, en dat zie je ook bij nieuwe bouwprojecten, dat er meer met deelauto's wordt gewerkt. En nogmaals, Volt is niet tegen het hebben van een auto of tegen autorijden. Maar wat wij wel willen is inderdaad een stad met minder autoverkeer en ik constateer dat dit verkeerscirculatieplan niet werkt aan minder auto's, maar puur aan het verplaatsen van het autoverkeer in de stad.

De VOORZITTER. De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr). Dan concludeer ik dus ook voorzitter, dat wij niet hetzelfde verkeerscirculatieplan hebben gelezen, want het verkeerscirculatieplan heeft ook zeker niet als doel om minder auto's in de stad te hebben. Het heeft juist als doel om veiliger en vloeiender door de stad te bewegen met hetzelfde aantal auto's. En dat zal nu zo zijn, dat zal in de toekomst zo zijn. En om dan nu te concluderen: hé, dit is mijn beeld van Rotterdam, de stemmer heeft toch echt wel anders gekozen als ik nu even naar deze verhouding kijk in de raad. Dank u wel.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Maar voorzitter, dan vraag ik me echt af welk verkeerscirculatieplan de heer De Waard gelezen heeft, want ik wijs maar even op de brief van de wethouder. Daar staat letterlijk in dat er een verplaatsing plaatsvindt van het verkeer. Met andere woorden, het aantal auto's blijft hetzelfde, alleen verplaats je ze naar een andere plek. En dat is iets waar wij vanuit Volt eigenlijk anders naar kijken.

De VOORZITTER. De heer De Waard, zullen we hem afronden?

De heer DE WAARD (lr). Afsluitend voorzitter, eigenlijk zijn we het dan hartstikke met elkaar eens, want dat noem je namelijk autoluw, en niet minder auto's. Dank u wel.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Nou voorzitter, we zijn het niet met elkaar eens, want Volt zit echt anders in de race. Hoe wij naar de toekomst van deze stad kijken is echt heel anders dan Leefbaar Rotterdam. Wij zetten in op die stad van de toekomst met veel groen, met veel beter OV en schonere auto's. Maar goed, dat gezegd hebbende vervolg ik mijn betoog. Wat ik ook al tijdens de commissie zei en wat al een paar keer is aangekondigd ook door andere collega's van PvdA, GroenLinks en mevrouw Verkoelen, is dat wij het onbegrijpelijk vinden dat in dit VCP niet ook Zuid wordt meegenomen. En de wethoudersbrief die we hebben gekregen heeft ons eigenlijk niet overtuigd, sterker nog, daar zie je dat er dus sprake is van een ontzettend gefragmenteerde aanpak. Daarom dienen wij inderdaad samen

met GroenLinks, PvdA, SP en mevrouw Verkoelen een motie in waarin we zeggen: 'ga voor VCP twee, en neem heel de stad mee'. Dus doe het gewoon in één keer goed en werk ook een plan uit waarin je Zuid direct meeneemt. Vervolgens nog een ander punt dat wij ook belangrijk vinden. Wij hebben eerder vanuit onze fractie een motie ingediend om bij bouwprojecten die in de stad zijn, borden te plaatsen met een QR-code, waardoor je als bewoner kan zien wat er gebeurt op die plek, maar ook dat je kan zien: hoe kan ik participeren in het project? Wij vinden het belangrijk dat Rotterdammers op de hoogte zijn van wat er gebeurt in de stad. En als je dan kijkt naar de communicatie rondom dit VCP, dan vinden we het belangrijk dat dat goed gebeurt, maar dat dat ook digitaal kan. Daarom dien ik ook samen met mijn collega-raadslid Kind een motie in waarin wij willen dat er via MijnRotterdam proactief wordt gecommuniceerd aan de Rotterdammer wat er gebeurt in de stad op het terrein van verkeerscirculatie. Dank voorzitter.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali heeft de volgende moties ingediend.

Motie 13. VCP twee, neem heel de stad mee!

"De gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 oktober 2024 ter bespreking van het agendapunt 6.1 'Verkeerscirculatieplan en P+R-strategie';

constaterende dat:

- het huidige concept-VCP dat voorligt slechts van toepassing is op het centrum en omliggende wijken;
- verkeersproblematiek en verkeersonveiligheid zich ook voordoet in de andere stadsdelen, zoals Rotterdam-Zuid en Delfshaven;
- er reeds mobiliteitsstudies en plannen ter verbetering van de verkeersveiligheid lopen op Zuid, maar deze versnipperd en zonder overkoepelende samenhang worden aangepakt, waardoor een integrale benadering ontbreekt;

overwegende dat:

- het verbeteren van de verkeersveiligheid een hoofddoel van het VCP is, en deze niet effectief gerealiseerd kan worden als er enkel maatregelen worden getroffen in het centrum en omliggende wijken;
- bewoners uit de wijken die nu niet onder de plannen vallen, zoals oud-Charlois en Delfshaven-Schiemond, vragen om een bredere scope van het VCP;
- om te komen tot een duurzaam en effectief verkeersveiligheidsbeleid, het VCP alle delen van de stad, op een gelijkwaardige manier moet omvatten;

verzoekt het college:

- in navolging van het VCP-centrum een VCP 2.0 uit te werken dat heel Rotterdam omvat, met specifieke aandacht voor Rotterdam-Zuid en Delfshaven;
- hierin een duidelijke tijdlijn en gefaseerde uitvoering op te nemen, met een overzicht van de benodigde middelen zodat er ook over de huidige collegeperiode heen kan worden gekeken, en dit plan uiterlijk eind 2025 met de raad te delen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali, M.H. Biljoen, D.P.A. Tak, T.S.J. Coşkun en P.J.H.D. Verkoelen

Motie 14. Proactief communiceren over mobiliteit en verkeerscirculatie via MijnRotterdam en Rotterdam Wijknieuws

"De gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 oktober 2024 ter bespreking van het agendapunt 'Verkeerscirculatieplan';

constaterende dat:

- de thema's mobiliteit en verkeerscirculatie kansen bieden, maar ook gepaard kunnen gaan met ervaren hinder door bewoners;
- zorgvuldige communicatie rondom deze thema's wenselijk is;

overwegende dat:

- er op dit moment richting bewoners vooral per brief wordt gecommuniceerd over o.a. de doelstelling, duur en aard van werkzaamheden en omleidingen;
- over bepaalde projecten die betrekking hebben op de thema's mobiliteit en verkeerscirculatie wordt gecommuniceerd via Rotterdam Wijknieuws;
- over geen enkel project dat betrekking heeft op de thema's mobiliteit en verkeerscirculatie wordt gecommuniceerd via het onlineplatform MijnRotterdam;
- het college hierdoor kansen laat liggen om via meerdere en eigentijdse kanalen proactief te communiceren richting bewoners;

verzoekt het college:

- over projecten die betrekking hebben op de thema's mobiliteit en verkeerscirculatie in Rotterdamse wijken ook zoveel mogelijk proactief te communiceren via Rotterdam Wijknieuws en MijnRotterdam;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali en T. Kind

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dank u wel mevrouw Elfilali. Er zijn geen reacties op. Dan geef ik de heer Oostdijk het woord.

De heer OOSTDIJK (fvd). Dank u wel voorzitter. Met de toenemende drukte op die P+R-locaties in Rotterdam is het van belang dat deze plekken veilig en aantrekkelijk blijven voor gebruikers. Vooral sociale veiligheid en de aanpak van overlastgevende personen verdienen extra aandacht. In de P+R-strategie wordt al aandacht besteed aan het verbeteren van de veiligheid met nadruk op vrouwelijke forenzen. Echter, om overlast voor iedereen te voorkomen stellen wij voor om aanvullende maatregelen te nemen die zowel de verkeersveiligheid als de sociale veiligheid verbeteren. De overlast, zowel verwacht als huidig, kan grofweg in drie categorieën worden ingedeeld. Ten eerste wordt er overlast ervaren door groepen en individuen, vooral 's avonds en in het weekend. Daarnaast is er sprake van onvoldoende toezicht, wat leidt tot incidenten zoals vandalisme en intimidatie. Tot slot draagt slechte of onvoldoende verlichting bij aan een gevoel van onveiligheid. Voorzitter, daarom verzoeken wij de wethouder om maatregelen te nemen en doen wij enkele voorstellen. Met betrekking tot meer toezicht, verhoog de aanwezigheid van beveiligers en politie met speciale aandacht voor de avonden en de weekenden. Daarnaast uitbreiding van het cameratoezicht. Plaats meer camera's en koppel deze aan een meldingssysteem voor snelle interventies. We hebben de motie van Leefbaar Rotterdam ondertekend mede om deze reden. Hierbij wil ik wel graag opmerken dat we er waarde aan hechten dat de wettelijke bewaartermijn van deze gegevens geëerbiedigd wordt. En als laatste 'preventieprogramma's'. Start een programma in samenwerking met de politie en buurtorganisaties om overlast bij de bron aan te pakken. Dit stelt hen in staat om potentiële overlast of verdachte activiteiten in een vroeg stadium te signaleren en bij de politie te melden. Met deze maatregelen zorgen we voor meer veiligheid en gebruiksgemak op de P+R-locaties. Zoals bekend hoeven auto's van FVD Rotterdam niet per se de stad uit, maar als iemand toch wordt verleid om gebruik te maken van een P+R-locatie, dan zullen de voorgestelde maatregelen bijdragen aan dat doel om het aantal autobewegingen naar de binnenstad te verminderen. We verzoeken de wethouder daarom ook deze voorstellen mee te nemen in de verdere uitvoering van de P+R-strategie en de geplande uitbreidingen. We horen hierop graag een toezegging van de wethouder. Dank u wel.

De VOORZITTER. En u bedankt mijnheer Oostdijk. En dan geef ik tot slot het woord aan de heer Becker van de VVD.

De heer BECKER (vvd). Dank u wel voorzitter. Rotterdam is een stad die drukker wordt. Er wonen meer mensen, we zien ook meer bezoekers, dus ook veel meer verkeersdeelnemers. En voor ons als liberale partij is het van belang dat iedereen zich op de manier door de stad kan verplaatsen zoals hij of zij kiest. En we zijn ook blij dat we zien dat dit college echt een focus heeft op het verkeersveiliger maken van de stad en ervoor te zorgen dat al die verkeersdeelnemers op een goede manier een plek hebben in de stad. Het verkeerscirculatieplan staat niet op zich, we hebben ook de 30-kilometer-aanpak waar

we het onlangs over gehad hebben. Die hebben met elkaar te maken. En ook de P+R-aanpak. Er wordt op allerlei manieren zo gezorgd dat de stad verkeersveiliger wordt, dat je ook je auto op een goede manier kwijt kan, en dat je als je met je auto door de stad beweegt dat op een goede manier gebeurt. En dat is ook wat wij van belang vinden, dat die auto's op die hoofdwegen doorrijden. Zodat ze snel de stad in zijn maar ook weer snel de stad uit. Daarom hebben we een tweetal moties die ook gesteund worden door DENK. Allereerst de aftelstoplichten. We zien ze hier en daar al in de stad, bij fietsersstoplichten en ook bij een aantal autostoplichten. Daar is heel goed zichtbaar hoelang het duurt voordat het weer groen is. Het zorgt ervoor dat men geduldig is, niet zomaar door rood fietst of rijdt, maar ook dat men op het moment dat het groen is ook meteen wegrijdt en dat er meer auto's met één stoplicht mee kunnen, dus dat die doorstroming verbetert. Dus de motie roept op om dat zoveel mogelijk toe te passen. De tweede motie is 'Groene golf', daar waar mogelijk zouden wij graag zien dat als men zich op de hoofdwegen netjes aan de snelheid houdt, dat is daar vaak 50 km/u, dat je dan een paar keer achter elkaar een groen stoplicht hebt waardoor je als automobilist gewoon goed kan doorrijden. Dat zorgt ervoor dat men zich beter aan de snelheid houdt, want te snel rijden wordt niet beloond, dan heb je gewoon een rood stoplicht. En dat ook die doorstroming daar bevordert wordt. Dan nog kort over P+R. Ik kan me eigenlijk volledig aansluiten bij mevrouw Rehim Zadeh. We zullen ook de motie die DENK erover indient medeondertekenen. En daar vinden we het ook belangrijk dat we ook kijken, want er wordt nu gesproken over het verkorten van de tijden dat men op P+R-locaties kan parkeren, maar laat nu ook die oma die een nachtje blijft slapen bij haar kleinkinderen om op te passen, of het stelletje dat een dagje Rotterdam bezoekt en die wat langer dan 24 uur in de stad verblijven, geef die nu ook een mogelijkheid om op die P+R's te parkeren. Dus probeer dat ook te beperken, het terugbrengen van die tijden voor zover mogelijk, want we zien ook wel dat die P+R's behoorlijk druk zijn. Verder is het allemaal gezegd en we hebben het in de commissie uitvoerig besproken, dus dank u.

De VOORZITTER. Ik zie dat de heer Biljoen er nog graag op wil reageren.

De heer BILJOEN (gl). Ja, dank voorzitter. Ik heb een aantal vragen aan de VVD. Allereerst over uw motie, ik heb hem nog niet gelezen hoor, maar u geeft dus aan dat u wilt dat de auto's snel erin en snel eruit gaan. Betekent het dat u de prioriteit die we nu geven aan fietsers, dat zij bijvoorbeeld niet lang staan te wachten tijdens de regen, dat die omlaaggaat, zodat de auto daarvoor de voorkeur krijgt? Dat is één. Het tweede, ik wilde het eigenlijk ook aan mevrouw Rehim Zadeh vragen, maar nu u toch begint over de P+R, want u heeft het er dus over dat u de tijden van de P+R wilt verlengen, betekent dat dat wij dit dan moeten betalen? Want we hebben onlangs bijvoorbeeld de parkeergaragetarieven in het centrum verhoogd omdat er een gat in de begroting dreigde te komen. Dus daar wil ik ook via u voorzitter nog wat duidelijkheid over hebben.

De VOORZITTER. De heer Becker.

De heer BECKER (vvd). Allereerst het punt van de doorstroming hè. Wij vinden het van belang, het grijpt allemaal in elkaar, dus als het op die hoofdwegen niet doorrijdt, dan zie je ook vaak dat het op die toegangswegen tot de hoofdwegen ook vastloopt. U noemde het zelf net een net dat in elkaar grijpt. Daarom is de doorstroming zo van belang. Uiteraard is het ook van belang dat fietsers kunnen doorfietsen, maar het niet kunnen doorrijden voor autoverkeer op die hoofdwegen heeft gewoon best wel veel impact op het totale verkeer in de stad, ook op de uitstoot, niet geheel onbelangrijk. Op het moment dat de stad volstaat met ronkende auto's is dat ook niet bevorderlijk voor de luchtkwaliteit. Dus daarom is het dat wij zeggen: zorg nu op verschillende manieren, met aftelstoplichten, met groene golven dat het daar op die hoofdwegen doorstroomt, daar waar die woonwijken middels 30 km/u en middels het verkeerscirculatieplan en allerlei maatregelen autoluwer worden. Zorg dan dat het op die hoofdwegen doorrijdt. Het tweede punt dat u noemde waren de tijden bij de P+R. In de P+R-strategie staat een zin die zegt, er zijn nu P+R's waar 72 uur geparkeerd kan worden. Bij de doelgroep P+R, ik moet het goed zeggen, wordt dat teruggebracht, wordt gekeken hoe dat teruggebracht wordt. Wij zeggen niet: breid die tijd uit, maar breng het alleen terug daar waar echt noodzakelijk. Ik kan me voorstellen, sommige P+R's zijn heel druk, dat je het daar terugbrengt voor zover nodig, maar als het niet nodig is, doe het dan niet, want je zorgt hier ook voor dat mensen die een dagje komen logeren, op een P+R gaan parkeren en niet in een woonwijk, dus houd dat ook gewoon voor bezoekers van de stad aantrekkelijk. En dat is ook wat de motie van DENK beoogt die wij steunen.

De VOORZITTER. De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl). Ja voorzitter, dan ten slotte, want ik hoor de heer Becker dus aangeven dat hij graag zou willen dat de auto's kunnen doorrijden. Bent u het dan niet met ons eens dat we er gewoon voor moeten zorgen dat we minder auto's in de stad krijgen?

De VOORZITTER. De heer Becker.

De heer BECKER (vvd). Als liberaal vind ik dat iedereen moet kiezen hoe die zich in de stad verplaatst, maar wij doen er samen met het college van alles aan om het aantrekkelijker te maken om niet met de auto de stad in te gaan middels die P+R's, middels ook het autoluwer maken van wijken, het verkeerscirculatieplan. Dus ik ben niet tegen autoverkeer, ik ben er wel voor dat dat op een goede manier wordt geleid door de stad en ook dat mensen verleid worden om openbaar vervoer, de metro te nemen en op een P+R te parkeren. Dus dat.

De VOORZITTER. Ik zie dat mevrouw Van Wifferen ook nog een vraag heeft aan de heer Becker.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66). Voorzitter, ja, ik had een vraag aan de VVD. Is het ook zo met die groene golf dat je eigenlijk alleen door kan rijden als je je aan de maximumsnelheid houdt? Dus dat er een neveneffect is dat het verkeer langzamer gaat rijden?

De VOORZITTER. De heer Becker.

De heer BECKER (vvd). Ja, dank u voorzitter. Volgens mij heb ik dat net ook genoemd. Op het moment dat men zich aan de maximumsnelheid houdt, dan wordt dat ook beloond, want dan heb je een aantal keer achter elkaar groen licht en dan kun je gewoon fijn doorrijden. Op het moment dat je te snel rijdt, dan heb je een rood stoplicht en daarmee wordt dus ook bevorderd dat men zich gewoon netjes aan de maximumsnelheid houdt. Dat is een bijkomend voordeel en dat zorgt voor goede doorstroming.

De VOORZITTER. De heer Becker heeft de volgende moties ingediend.

Motie 15. 1,2,3 aftelstoplichten

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 17 oktober 2024, ter bespreking van agendapunt 6.1 Verkeerscirculatieplan en P+R-strategie;

constaterende dat:

- het verkeerscirculatieplan (VCP) een oplossing moet bieden voor het groeiende aantal verkeersbewegingen in Rotterdam;
- met het verkeerscirculatieplan de doorstroming in de stad verbeterd moet worden;
- met het verkeerscirculatieplan de verkeersveiligheid in de stad verbeterd moet worden;

overwegende dat:

- aftelstoplichten de doorstroming in het verkeer kunnen verbeteren;
- door aftelstoplichten meer automobilisten door een groen licht kunnen gaan;
- aftelstoplichten door fietsers als positief worden ervaren;

verzoekt het college om:

- bij het vervangen, nieuw neerzetten of verplaatsen van stoplichten waar mogelijk gebruik te maken van aftelstoplichten om de doorstroming in de stad te waarborgen;
- de ervaringen en het rijgedrag van weggebruikers te monitoren bij aftelstoplichten;
- de resultaten te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S.J.C. Becker en E. Rehim Zadeh

Motie 16. Groene Golf

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 17 oktober 2024, ter bespreking van agendapunt 6.1 Verkeerscirculatieplan en P+R-strategie;

constaterende dat:

- het verkeerscirculatieplan (VCP) een oplossing moet bieden voor het groeiende aantal verkeersbewegingen in Rotterdam;
- met het verkeerscirculatieplan de doorstroming in de stad verbeterd moet worden;
- de groene golf in het verkeer, waarbij automobilisten, wanneer zij zich houden aan de maximumsnelheid, een golf aan groene stoplichten krijgen en soepel door kunnen rijden;

overwegende dat:

- de groene golf voor betere veiligheid zorgt in het verkeer;
- door de groene golf verkeersdeelnemers zich eerder aan de voorgehouden maximumsnelheid houden;
- de groene golf de kans op ongevallen in het verkeer verkleint;
- de groene golf de CO₂-uitstoot in de stad vermindert;
- de groene golf de doorstroming in en uit de stad verbetert;

verzoekt het college om:

- op hoofdaders zoveel mogelijk gebruik te maken van groene golven om de doorstroming en de verkeersveiligheid te stimuleren;
- toekomstige en reeds bestaande groene golven helder aan de weggebruiker te communiceren;
- hierover aan de raad te rapporteren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g S.J.C. Becker en E. Rehim Zadeh

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Mijnheer Segers-Hoogendoorn, ik wil u er wel op wijzen dat u nog een heel korte spreektijd heeft. U heeft het woord.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja voorzitter, ik ben gewend daarmee om te gaan en dat is ook de reden waarom ik me niet van tevoren meld als spreker. Ik kijk altijd even tot het eind. Maar korthedshalve zal ik mij beperken tot het indienen van een motie, want ons is opgevallen in het verkeerscirculatieplan dat er eigenlijk geen expliciete aandacht is in ieder geval voor een toegankelijke stad voor mensen die bijvoorbeeld een fysieke beperking hebben. Daarom dienen wij een motie in om daar meer rekening mee te houden en alleen al aan de mede-indieners kunt u zien dat het CDA en heel verbindende partij is. Dank u wel.

De VOORZITTER. De heer Segers-Hoogendoorn heeft de volgende motie ingediend.

Motie 17. Een toegankelijk Rotterdam voor iedereen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 oktober 2024, ter bespreking van het 'Verkeerscirculatieplan en P+R-strategie';

constaterende dat:

- het verkeerscirculatieplan als doel heeft om de stad ook in de toekomst veilig, bereikbaar en aantrekkelijk te houden;
- het verkeerscirculatieplan ertoe gaat leiden dat wegen anders ingericht gaan worden;
- Rotterdam op 9 oktober jl. de Rick Brink Aanmoedigingsprijs heeft gekregen dankzij de goede inzet van de gemeente voor een toegankelijke stad, maar dat de gemeente tegelijkertijd wel wordt aangemoedigd om een extra stap te zetten op het gebied van toegankelijkheid;

overwegende dat:

- de gemeente verantwoordelijk is voor het creëren van een veilige en inclusieve stad;
- er nog veel te winnen is in het toegankelijker maken van de stad;

- er in het verkeerscirculatieplan niks vermeld staat over de toegankelijkheid voor mensen met een fysieke beperking;

verzoekt het college:

- bij de uitvoering van het verkeerscirculatieplan aandacht te besteden aan de toegankelijkheid voor mensen met een fysieke beperking bij de weginrichting;
- gedurende de uitvoering van het verkeerscirculatieplan de raad jaarlijks hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn, M.H. Biljoen, A.R. Oostdijk en D.P.A. Tak

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Ik kijk even naar de wethouder. O, de heer Van der Velden, excuus. De heer Van der Velden, u heeft het woord.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, dank u voorzitter. De Partij voor de Dieren komt nog met twee ideeën om het verkeerscirculatieplan te verbeteren. Daarvoor heb ik twee moties. De eerste motie gaat over eigenlijk de kruising vanaf het Haagseveer tot de Goudsesingel. Dat heet de Meent en die zouden wij heel graag autovrij willen zien. Dat biedt eigenlijk alleen maar voordelen. Het wordt veiliger voor de voetgangers, voor de fietsers, het is beter voor de luchtkwaliteit, je hebt minder herrie, de bewoners vinden het fijner, de ondernemers vinden het ook fijner, want die krijgen veel meer de ruimte. Het wijst ook uit dat mensen die zonder auto komen meer besteden in de stad. Dus het is eigenlijk alleen maar een win-winsituatie, om maar eens een cliché te gebruiken. Het wordt veel fijner winkelen daar en vertoeven, dus vandaar, een motie om vanaf het Haagseveer tot de Goudsesingel, de Meent autovrij te maken. Het tweede is vanwege de verkeersveiligheid. We hebben daar al eerder schriftelijke vragen over gesteld. Voetgangers hebben de behoefte om de Coolsingel over te steken naar een grote winkelketen, u weet wel wat ik bedoel, aan de Koopgoot, laat ik het maar gewoon noemen. C&A zat er vroeger, ik kom nooit bij C&A, misschien zitten ze er nog maar dat weet ik niet. Maar in ieder geval, een winkel. Wij zouden heel graag daar het bewuste zebepad weer terugbrengen zodat kinderen, vaders en moeders, daar heel veilig kunnen oversteken.

De VOORZITTER. Hier wil de heer Oostdijk heel graag op reageren denk ik.

De heer OOSTDIJK (fvd). Ja, dank u wel voorzitter. Hoorde ik de heer Van der Velden nu zeggen dat mensen die zonder auto de stad ingaan meer besteden?

De VOORZITTER. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, dat klopt, ik heb die onderzoeken ook liggen, dus die kunt u rustig van mij inzien, maar dat klopt inderdaad. Voetgangers en fietsers besteden meer bij de detailhandel dan iemand die met zijn auto komt.

De VOORZITTER. De heer Oostdijk.

De heer OOSTDIJK (fvd). Ik ben heel benieuwd naar dat onderzoek, want ik heb precies het tegenovergestelde onderzoek liggen, dus dan gaan we die onderzoeken uitwisselen, goed?

De VOORZITTER. Ik zie een overleg aankomen waarin twee onderzoeken naast elkaar worden gelegd.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ik vind het prima, o sorry voorzitter, ik wacht even, ik vind het prima en ik denk dat het ook een heel goede tip is voor automobilisten, want je bespaart ook enorm op de parkeerkosten. Dus ik zou elke automobilist willen aanrijden of aanraden: kom eens lekker met de fiets.

De VOORZITTER. De heer Oostdijk.

De heer OOSTDIJK (fvd). Dan ben ik toch echt benieuwd of u de fiets gaat gebruiken om mij aan te rijden met de auto, maar dat even terzijde. Maar als nu vier personen de stad ingaan met de auto. Dan hebben ze één keer de parkeerkosten en als je met het OV moet, wil ik toch maar eens kijken waar die weegschaal gaat omslaan.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, slimmer is het al om met z'n vieren allemaal op een fiets te gaan zitten, dus met vier fietsen bespaar je wederom die parkeerkosten. Of ga gewoon lekker wandelen, dan kun je een beetje om je heen kijken. De stad is zo mooi aan het worden, dus in plaats van aanrijden zou ik lekker gaan wandelen.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden heeft de volgende moties ingediend.

Motie 18. Terugkeer zebrapad Koopgoot

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 oktober 2024, ter bespreking van het Rotterdamse conceptverkeerscirculatieplan;

constaterende dat:

- bij herinrichting van de Coolsingel het zebrapad is vervallen dat ter hoogte van de Koopgoot was aangebracht, waar een grote kledingzaak is gevestigd;

overwegende dat:

- voetgangers de behoefte hebben hier de Coolsingel over te steken, ook zonder zebrapad;
- dit tot gevaarlijke situaties leidt;

verzoekt het college:

- het bewuste zebrapad weer terug te brengen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden

Motie 19. Iedereen blij, Meent autovrij

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 oktober 2024, ter bespreking van het Rotterdamse conceptverkeerscirculatieplan;

constaterende dat:

- het college in het conceptverkeerscirculatieplan heeft opgetekend dat er op de Meent veel ongelukken plaatsvinden;
- er uit de gesprekken met wijkraden en organisaties naar voren is gekomen dat er voor de Meent opgaven liggen, voor wat verkeerscirculatie betreft;

overwegende dat:

- de verkeersfilter in de nachtelijke uren op de Meent niet afdoende is om voor fietsers en voetgangers te allen tijde een veilige straat te garanderen;
- de binnenstad snakt naar meer autovrije plekken, zeker waar grote groepen mensen samenkomen;

verzoekt het college:

- de Meent autovrij te maken op het gedeelte tussen de kruising met Haagseveer en Goudsesingel;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Ik kijk nog even rond of er nog meer sprekers zijn. Nee, dat is niet het geval. Dan vraag ik nu aan de wethouder of hij in staat is om direct te antwoorden. Dat is hij, dat is fijn. Dan geef ik hem het woord.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Beste raad, u heeft mij wel in spanning laten zitten, want ik wilde eigenlijk vanochtend mijn betoog beginnen dat ik me zo vereerd voelde dat ik het eerste debat ging doen met onze nieuwe burgemeester. Nou, dat is me dan toch mooi door de neus geboord. Maar goed, daar moet ik dan maar mee zien te leven. Dank overigens voor een heel fijne en stevige bespreking in de commissie, maar volgens mij heb ik van u gehoord dat u eigenlijk allemaal hartstikke blij bent met het feit dat we stappen maken met het VCP, dat u ook aangeeft: het kan eigenlijk niet goed genoeg, en die ambitie snap ik. Ik heb natuurlijk ook te maken met afspraken die ik heb gemaakt in het coalitieakkoord, die u ook samen heeft bevestigd, en ik heb u ook aangegeven dat we niet al te veel moeten somberen. Dat gevoel, dat beeld dat Zuid tekort wordt gedaan, heb ik hopelijk in mijn brief ook aangegeven, dat dat echt niet is zoals de vlag erbij hangt. En we moeten ons ook realiseren dat het VCP niet voor alle verkeersproblemen in onze stad het ultieme middel is. Ook in mijn brief geef ik aan dat van de zeven gebieden op Zuid er feitelijk maar twee in aanmerking komen voor een echt VCP zoals dat nu voorligt. Want een VCP is eigenlijk heel goed als instrument als het gaat om een combinatie van oude stadswijken met oude stadsstraatjes met een aantal hoofdaders. En dan wil je eigenlijk het verkeer letterlijk laten circuleren op een goede manier. En Zuid is gewoonweg op een andere manier gebouwd, van origine al. Overigens zien we dat op heel veel punten hè, dat Zuid echt anders is dan de binnenstad. We zien bijvoorbeeld ook al dat daar al veel meer 30km-zones zijn dan in het stadscentrum. Dus Zuid vergelijken met Noord en dan ook precies hetzelfde wensen voor Zuid, ik kan me heel goed voorstellen dat u dat wenst, maar dat is eigenlijk niet de oplossing waarnaar u op zoek bent, en dat heb ik mijn brief die ik u heb gestuurd ook eigenlijk uitgelegd, dat er heel veel andere maatregelen, die eigenlijk ook het verkeer en de veiligheid willen beïnvloeden, in Zuid zeker worden onderzocht en verder worden gebracht. Dus somber niet, zou ik zeggen, maar misschien is dat mijn optimistische inborst van mijn achtergrond. U zit hier al lang, dus ik ga er in staccato door, omdat ik ook echt terugkijk op een heel goede commissiebehandeling, dus als ik wat korte bochtjes neem, dan is dat mijn verkeerscirculatieachtige manier van debatteren vandaag. Ik ga letterlijk op de hoofdroutes zitten en de bijroutes laat ik aan mij voorbijgaan. De reflectie van Leefbaar Rotterdam op het verplaatsen van verkeer naar de hoofdaders, of dat niet leidt tot verregaande opstoppingen. Goed, ik kan de vraag natuurlijk heel goed begrijpen. De grap is dat we dat nu juist in de vervolgfase ook gaan uitzoeken. Klopt het nu wat we hebben bedacht dat die hoofdaders ook echt in die hoofdaderfunctie kunnen blijven voorzien? En dat we ook in het plan juist maatregelen nemen om die hoofdaders te versimpelen in die zin dat je daar ook kunt doorrijden. Ik haal er gewoon even een tweetal uit. Bijvoorbeeld bij de Lage Erfbrug, zorg ervoor dat er minder afslaand verkeer is, waardoor het doorstromende verkeer door kan. Daarmee ga je bij de Rochussenstraat en de Aelbrechtskade juist zorgen dat je daar met een beetje vlotte vaart doorheen kan. Datzelfde is ter hoogte van het Eendrachtsplein richting Westblaak. Ook daar nu heel veel kruisende bewegingen. Juist als je die kruisende bewegingen eruit haalt, zoals we dat in het verkeerscirculatieplan aangeven, zorg je ervoor dat je wat makkelijker vanuit West richting Centrum kan bewegen en van Centrum weer terug naar West. Dus wat u vraagt, ook in uw motie, is precies wat we willen doen. Dan weet u al een beetje wat ik ga doen met uw motie, maar dat zal ik bij de appreciatie van de moties nogmaals met u delen. Toen kwam GroenLinks met het optimistische verhaal dat ik 861 dagen...

De VOORZITTER. Mag ik u kort even onderbreken, want de heer De Waard wil graag een vraag stellen.

De heer DE WAARD (lr). Dank u wel voorzitter, want de wethouder zegt dat ik natuurlijk al een beetje kan raden wat hij gaat doen. Ik schat in dat u hem eigenlijk met heel veel enthousiasme gaat omarmen en dit inderdaad als een aanmoediging ziet om die verkeersaders, die hoofdaders inderdaad gewoon lekker volgens een goed plan door te laten stromen.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Ik zal kijken of ik op uw lijn terechtkom, of ik op uw hoofdader terechtkom, laat ik het zo zeggen. Het optimistische verhaal van GroenLinks, 861 dagen op uw handen gezeten. Het is u niet gelukt om tot een plan te komen. Nou, het is nog veel erger. Het heeft als ik een beetje goed tel, 1460 dagen geduurd, want eigenlijk zijn we met het VCP-binnenstad al

sinds 2020 bezig, dus al vanaf het vorige college. En wat de grap is van al die verkeersingrepen die we doen, is dat het natuurlijk altijd stap voor stap gedaan wordt. Ik bouw voort op wat mijn voorganger deed. Die bouwt weer voort op wat zijn voorganger deed. Zo zijn in die periode de verkeersexperimenten, waar we nu ook de vruchten van plukken om allerlei ingrepen te doen. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Nou, u mag het gewoon op de livestream terugzien. We hebben toen ook al een paar keer verkeersremmende maatregelen genomen, zoals 30 km/u, overigens niet zoveel als we er in deze periode doen. Maar we moeten ook daar niet somberen, en u moet ook de complexiteit van VCP's niet onderschatten. Want u wilt ook dat ik dat in samenwerking doe met de wijkraden, met bewoners, en dat vraagt gewoon gruwelijk veel tijd. En dat moet u niet onderschatten. Dus als u dan tegen mij roept... maar even tegen u allen die zeggen: doet u Zuid er ook maar even bij wethouder, naar een integraal VCP, waar ik van vind dat het dus niet de oplossing is voor het probleem dat u schetst, maar ten tweede, ik heb daar echt niet de mensen en de middelen voor om dat even op het eind van deze periode, dus binnen pak hem beet twee jaar er ook nog even in te fietsen. Bij mobiliteit hebben we het echt heel erg druk. We hebben de verkeersasopgave, we hebben 30+, we hebben P+R, we hebben VCP-Noord, met een relatief overzichtelijke afdeling. Dus ik kan ook niet alles. En als ik dan kijk wat we ook op Zuid doen, daar doen we al best wel veel. Dus dat aan GroenLinks. Dan: 'wat heeft de wethouder met de situatie rond Little C, bent u er ook wel eens geweest?' Ik fiets er dagelijks langs, kan ik u zeggen. Bedankt voor de vraag, want dat geeft mij de mogelijkheid om aan te geven dat niet alle maatregelen die wij doen per definitie aan het VCP gehangen moeten worden. Bijvoorbeeld bij de G.J. de Jonghweg, zijn wij in overleg met bewoners daar tot een kleine aanpassing gekomen die we ook binnenkort gaan uitrollen, zodat het sluipverkeer daar in ieder geval een stuk minder gaat worden in onze ogen. Dat hebben we gewoon samen met bewoners gedaan. Die maatregel wordt dus buiten het VCP sowieso al genomen en in combinatie, daar ga ik u binnenkort over informeren, gaan we ook iets doen met de hoogtemeldingen bij de Maastunnel, maar dat moet ik nog even ook met mijn collega-wethouders in het college bespreken. Maar er komt binnenkort wat nieuws over naar buiten, kan ik u aangeven. Dus in die zin dank voor uw vraag omdat het me de mogelijkheid geeft om daar dit antwoord op te geven. Dus niet alle maatregelen die we doen passen binnen het VCP en we doen nog veel meer dan dit. We pakken ook allerlei verkeersonveilige situaties aan op basis van ons collegetarget. Dan kan ik verder naar 'waarom extra autoverkeer toevoegen op de Karel Doormanstraat'. Om de omliggende straten bereikbaar te houden, dat is eigenlijk het simpele antwoord. DENK, 'terugkoppeling geven over de lopende studies op Zuid'. Dat doe ik met alle liefde en plezier, want ik denk dat u daar allemaal behoefte aan heeft. Dat kan ik per Q4 2025 doen, omdat we voor gebieden 1, 2, 3 en 5 nog wachten op de uitkomsten van de studies die wij doen. En zoals ik al aangaf, dat zijn echt projecten waar veel tijd in zit en veel capaciteit in zit, dus dat kan ik niet eerder opleveren, maar ik ben best bereid om dat aan u terug te koppelen. 50PLUS, optimistisch, als ik mevrouw Verkoelen ken, geeft aan: het is alleen voor de auto. Dat is natuurlijk niet zo. De auto is natuurlijk het meest opvallende onderdeel van het VCP, omdat we daar echt wel stevige maatregelen op nemen binnen dit VCP. De automobilist gaat het natuurlijk echt wel merken. Kan overal komen, maar niet meer op de manier zoals je dat normaal, nu doet. Dus je moet weer eventjes heroriënteren hoe je door de stad beweegt. Maar doordat we de auto uit die kleine stadsstraten halen, krijgt de voetganger en het OV en de fietser juist meer ruimte. Maar dan moet je de auto wel op een andere manier door de stad heen geleiden, dus ook daar vind ik het te kort door de bocht om te zeggen: het is een auto-VCP. Juist door deze maatregelen krijgen andere modaliteiten de ruimte in de stad. De Meent autovrij. Dat kan eigenlijk niet helemaal vanwege het feit dat het ook een hulpdienstenstraat is. Er wordt veel gebruik van gemaakt door hulpdiensten. En we hebben sowieso ook bevoorrading nodig, dus ik zie het als een vraag, maar dat is eigenlijk ook mijn appreciatie van uw motie. En een zebrapad voor de Zara, om verschillende redenen moeten we dat niet doen. A, omdat ik het experiment dat we daar hebben gedaan permanent ga maken, namelijk dat dat oversteken aldaar niet meer kan. Want u bedoelt de oude C&A, en het is een ander merk dat daar nu op de hoek zit. En het heeft ook een negatief effect op de auto's. Als ik daar een extra zebrapad maak, gaan de auto's eigenlijk stapelen en op andere zebrapaden vaststaan. Dus het verstoort daarmee ook weer het oversteken op andere zebrapaden. We hebben namelijk al uitgevogeld of dat een goed idee was, maar het is dus geen goed idee. Wat we wel moeten doen is dus ervoor zorgen dat mensen die oversteek niet meer maken, want het is daarnaast ook een heel gevaarlijk punt. Daar komen namelijk de trambanen die richting Erasmusbrug gaan of richting het Weena, het Hofplein. Dus dat is best een druk punt en we willen juist dat verkeer een beetje ontvlechten. Dat waren volgens mij de vragen.

De VOORZITTER. Ik zie dat de heer Van der Velden nog een vraag heeft.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, een verduidelijkende vraag. Om even terug te komen op de Meent. Wij doen het verzoek vanaf het Haagseveer tot aan de Goudsesingel. Volgens mij worden die winkels, u noemt bevoorrading als iets waardoor het niet zou kunnen, maar de bevoorrading vindt naar mijn idee, volgens mij aan de achterkant van de winkels plaats en niet aan de voorkant, niet op de Meent zelf.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Dat zal ook liggen aan wat voor vracht het is. En daarnaast is het ook de combinatie dus met hulpdiensten waarom we het niet helemaal autoluw willen maken. Ik snap dat u meer wilt, maar ik ga u niet meer bieden.

De VOORZITTER. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Ja, uiteraard, ik werd direct aangesproken door de wethouder met betrekking tot natuurlijk de auto. Ik ben het met u eens, natuurlijk, auto weg betekent meer lopen en fietsen, maar mijn betoog ging toch grotendeels over het openbaar vervoer en die reflectie hoor ik u niet zeggen. We zijn heel erg aan het bezuinigen geweest op het hele tramnetwerk, ik wilde al... naar aanleiding van het gesprek van onze voorzitter toen ze binnenkwam over tram 7, toen dacht ik: nou, laten we er cultureel erfgoed van maken. Dan hebben we hem in ieder geval behouden. Want ik zit daar wel erg mee. Kunt u aangeven hoe u omgaat met het openbaar vervoer? Want dat staat niet in dit VCP. En dan heb ik het nog over tram, metro ligt vast, maar de bus gaat dadelijk in dat drama van die auto's ook zitten. Hoe gaan we dat oplossen?

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Ook daar weer is het niet alleen maar het VCP hè. We hebben het PTT, we hebben 30 km/u we hebben P+R. En dat moet er natuurlijk ook voor zorgen dat we uiteindelijk de afspraken die we met de RET hebben, om bijvoorbeeld versnelling te krijgen in de dienstverlening, zodat je sneller van A naar B gaat, ook gerealiseerd kunnen worden. Dus het VCP geeft geen richting aan het OV, maar maakt het voor het OV natuurlijk wel makkelijker om door de stad heen te bewegen. Dat is wat het antwoord is. Goed, dan kan ik naar de moties.

De VOORZITTER. De wethouder vervolgt zijn betoog, ja.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). 'Laat de hoofdadere niet dichtslibben'. Helaas mijnheer De Waard, ik vind het echt een overbodige motie. En waar ik overbodige moties krijg, ik heb u al aangegeven, mijn afdeling Mobiliteit is een relatief kleine afdeling. Hoe meer ik bij hen neerleg om uit te zoeken wat we al doen, dan vraag ik feitelijk gewoon mijn ambtenaren om een korte conclusie naar u toe te sturen van de maatregelen die wij in het VCP hebben beschreven. Ik zou u toch in overweging willen geven om deze motie terug te trekken, want u zadelt feitelijk de organisatie op met iets wat we al doen, maar het is aan u. Maar ik vind u een bijzonder verstandig man, had ik dat al gezegd?

De VOORZITTER. Het charmeoffensief is ingezet, maar de heer De Waard gaat er toch op reageren.

De heer DE WAARD (lr). Dank u wel voorzitter, en inderdaad, deze charme heb ik ook gezien, dus vandaar nog even dit betoog. Nee, mijn motie is natuurlijk niet niks, het gaat wel over die hoofdadere. En die zorgen zijn er ook daadwerkelijk. En ik wil ook deze maatregelen in de volgende fase zien van het verkeerscirculatieplan. Dat staat er momenteel nog niet nadrukkelijk in, dus mijn motie borgt dit. Dus deze charme in combinatie met het heel sterke verhaal denk ik toch dat u een bepaalde emotie daarbij voelt en toch misschien deze motie wel omarmt. Dank u wel voorzitter.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Mijn appreciatie blijft hetzelfde. En mijn appreciatie voor u ook overigens. Motie 2, 'Niet aan het doel voorbijrijden'. En misschien heeft dit charmeoffensief over en weer geholpen, want die kan ik omarmen. En vanwege de tijd, bij omarmen houd ik het kort want dat scheelt u allemaal luistertijd. 'Geen aantrekkelijkheid zonder veiligheid', ook die kan ik omarmen. Dan heb ik 'Eenrichtingsverkeer – not going back'. Dat gaat over eenrichtingsverkeer op de Karel Doormanstraat, een motie van GroenLinks. Dat heb ik eigenlijk in mijn

beantwoording net al tegen u aangehouden hè, daarmee wordt een aantal straten gewoon onbereikbaar, omdat we een heel belangrijke ingreep doen op die Aert van Nesstraat, namelijk dat heel onoverzichtelijke zebrapad dat de Lijnbaan met elkaar verbindt, daar willen we eigenlijk gewoon geen auto's meer. En om de auto's dan in de omliggende straten kwijt te kunnen, moet je eigenlijk via de Karel Doormanstraat wel in tweerichtingsverkeer. Anders ga je echt de stad op slot zetten. Dus die moet ik ontraden omdat die er uiteindelijk echt voor zorgt dat de stad in het centrum onbereikbaar wordt. 'Ruim baan voor de bus'. Ik heb gezegd dat ik het kort houd als ik hem kan omarmen. Die kan ik omarmen met de notie in algemene zin dat het niet ten koste moet gaan, maar dat geldt voor de bus, maar ook andersom, van andere verkeersdeelnemers. Dus met die noot kan ik hem omarmen. De PvdA, 'Uit het oog, uit het (stads)hart'. Parkeergarages inclusief de P+R. Daar hebben we al eens een keer mee geëxperimenteerd. Dat is een motie, ik meen uit 2019, 'Oost, west, thuis best'. En dat bleek niet zo'n heel groot succes te zijn. Dus op basis van eerdere ervaringen wil ik die eigenlijk ontraden, omdat ik eigenlijk de uitkomst al weet. 'Geef de bewoners van Noord duidelijkheid', een motie van de PvdA. Die gaat mij echt te snel, en eigenlijk had ik mevrouw Van Wifferen op deze plek moeten hebben, want mevrouw Van Wifferen gaf het juiste antwoord op uw motie. Namelijk: we moeten echt eerst even A13/A16 afwachten. We kunnen niet eerder besluiten om die maatregelen op Noord te doen, omdat we eigenlijk alles nodig hebben om nu het verkeer nog af te handelen. En we moeten kijken hoe het verkeer zich zet als A13/A16 wordt opgeleverd, dus in deze vorm moet ik hem ontraden. Maar misschien kunt u nog lief naar mevrouw Van Wifferen kijken, want die heeft wel een beetje een vergelijkbare, maar beter uitvoerbare motie voor mij. Dan heeft u toch iets vandaag. Maar het is een verbindende tip van mijn kant. Motie 'Uit het oog, uit het (stads)hart'. Die had ik toch net al? (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ik val in herhaling. Die heb ik al gehad. Heb ik er dan eentje overgeslagen van u, nee toch? Ik doe het goed. 'Onverstoord door Noord'. Dat is de motie van D66 en die kan ik omarmen, omdat die in het juiste tempo zit waarop je de juiste besluiten kan nemen, dus dank, die kan ik omarmen. ChristenUnie, de motie 'Auto om de hoek, ruimte op de stoep'. Even kijken, dat is eigenlijk vergelijkbaar met het antwoord dat ik ook bij de PvdA al had aangegeven. We hebben eigenlijk al geprobeerd om zittende bewoners een mogelijkheid te geven om elders, dus niet aan hun straat maar elders te parkeren. Dat bleek geen daverend succes, dus om die reden, en daar zit dan ook nog een schaarstekant aan. Dus waar vind ik de ruimte om zo'n hub te realiseren? Dat wordt ook knap lastig. Maar op basis van eerdere ervaringen zie ik de kans op succes als marginaal. En dan moet ik weer kijken waar ik mijn geld op inzet, dan niet hierop.

De VOORZITTER. De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Dank voor deze appreciatie op zich, want u geeft uw eigen mening. Maar goed, wij maken hier het besluit, dus ik zou de raadsleden nog wel mee willen geven dat het natuurlijk iets is dat wij niet hebben verzonnen maar echt vanuit de wijkraad zelf komt. En iedereen die dat een warm hart toedraagt zou ik toch nog even extra laten nadenken over hoe ze deze motie zullen gaan behandelen. Dank u wel.

De VOORZITTER. Dank u wel. De wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Dank u wel mevrouw de voorzitter. De motie 'Autorijden zonder zorgen', ook van de ChristenUnie. Die is voor mij echt onuitvoerbaar. In de manier waarop die nu wordt aangegeven, wordt dat een hels karwei voor een, heb ik al eerder gezegd, relatief kleine afdeling. Ik heb ze liever echt in de uitvoering zitten op dit moment en wat minder op ingewikkelde rapportages waarvan ik me afvraag of ik het voor elkaar krijg. Dus op basis van uitvoerbaarheid wil ik hem sowieso al afwijzen. En ik geef u wel mee dat we natuurlijk bij het definitieve verkeerscirculatieplan wel komen met de effecten van het totaalpakket aan maatregelen, dus van het VCP in maart. Dus in die zin wordt u een beetje voorzien, maar niet helemaal zoals u het wenst. Nogmaals, ik probeer een verbindende toon aan te slaan. 'P+R van de toekomst', die kan ik omarmen. Ik had al gezegd, als ik het omarm ga ik er niet al te lang bij stilstaan. 'P+R: ook voor de lokale economie'. Ja, u krijgt een beetje hetzelfde antwoord als ik aan de heer De Waard heb aangegeven. Het is een overbodige motie, want het is precies wat we gaan doen de komende tijd en daarom moet ik deze ontraden. Maar ik vind het wel natuurlijk een goede motie. Hij roept op tot iets wat ik al van plan ben.

De VOORZITTER. Mevrouw Rehim Zadeh.

Mevrouw REHIM ZADEH (denk). Ja voorzitter, dan zal ik ook mijn charmeoffensief in de strijd gooien. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Nee, grapje. Ja, ik hoor u, alleen als ik het plan erbij haal voorzitter, wordt er één zin aan de aanpak gewijd en dat is: Op P+R-voorzieningen met doelgroepsysteem verlagen we de maximale tijd dat gratis geparkeerd kan worden in combinatie met OV-gebruik. Ik lees eigenlijk nergens iets terug over het feit dat er een onderzoek loopt of welke voorwaarden u meeneemt in dat onderzoek, van: welke maken we wel 48 uur, of houden we wel 72 uur? Dus ik snap in die zin niet helemaal hoe de motie overbodig is, aangezien ik ook vraag om oog te hebben voor dat economische, die lokale economie, omdat mensen hier willen overnachten, omdat het gewoon goed is voor onze stad. Dus ik zie eigenlijk niet hoe die overbodig is voorzitter.

De VOORZITTER. De wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Omdat ik naar aanleiding van uw motie kan zeggen dat we dat dus al van plan waren. We kunnen natuurlijk niet alles in documenten... Ik kan twee dingen doen voor u. Ik kan alle informatie die ik heb naar u toesturen, dat noem ik 'kill them by information'. Dus we maken natuurlijk ook keuzes in wat echt relevant is voor een beleidsstuk om voor u iets verder te brengen. Dit zat eigenlijk al bij ons, sommige dingen doe je gewoon een beetje op de achtergrond. We hebben een ideeëricting aangegeven, maar we moeten dat nog verder onderzoeken en in die afweging van dat onderzoek nemen we dit soort vraagstukken die u meegeeft. Maar ik zou zeggen, ik laat het aan uw raad. Ik geef u het advies: het is overbodig. Als uw raad mij nog een extra duwtje in de rug wil geven, dan vind ik dat prima.

De VOORZITTER. Ik zie heel veel verbindingen die hier gelegd worden inderdaad. Mevrouw Rehim Zadeh.

Mevrouw REHIM ZADEH (denk). Ja voorzitter, 'sometimes I want to be killed by information'. Ik geloof de wethouder op zijn woord en ik kan me voorstellen dat u dat ook heeft meegenomen in uw overwegingen, maar ik vind het toch belangrijk om het benoemd te hebben, ook omdat de titel van de alinea is: 'Verlagen maximale gratis parkeerduur'. Dat geeft toch wel iets van een richting, maar ik neem uw appreciatie van harte aan en we gaan het zien.

De VOORZITTER. Heel mooi.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Dank u voorzitter. Ik ga met enige spanning in mijn hart volgen wat de raad gaat besluiten. Dan de motie van Volt. 'VCP twee, neem heel de stad mee!' Daar heb ik het al uitgebreid over gehad in mijn introductie. Ik snap wat u bedoelt, ik denk dat we hetzelfde willen, alleen het instrumentarium is per wijk en deelgebied echt anders. En u zegt: het is gefragmenteerd op Zuid. Dat gaf u ook in uw betoog aan. Ja, dat klopt, omdat het op Zuid dus ook gefragmenteerd kan. Dat is gewoon een andere stedelijke opbouw die we op Zuid hebben. Als het zou moeten, hadden we ook in onze planstudie al lang en breed bedacht dat je dat aan elkaar moet koppelen. Maar dat is eigenlijk dus op Zuid niet nodig. Het zijn eigenlijk opzichzelfstaande gebiedjes. Van de zeven zijn er twee die een vergelijkbare VCP-aanpak hebben. En voor de andere wijken heb je echt ander instrumentarium nodig dan een VCP en die zijn wel redelijk los van elkaar te bezien.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali wil hier nog graag op reageren.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja voorzitter, want de wethouder zei eerder ook dat we vragen om een soort uniforme aanpak overal. Dat vraag ik niet. Ik heb er begrip voor dat je moet inzoomen en dat je moet kijken wat passend is op welke plek. Maar dan nog vinden we het belangrijk dat er toch een soort overkoepelende visie is en dat je dus daarom gewoon toch wel een VCP ook hebt voor Zuid en dat meeneemt in de plannen die er al zijn en vandaar dus ook onze motie. Dus ik ben eigenlijk niet per se overtuigd door de argumenten van de wethouder.

De VOORZITTER. De wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Dank u wel mevrouw de voorzitter. Dan moet ik vaststellen dat 'we agree to disagree' op dit punt. Ik heb het gevoel dat we aan hetzelfde werken, maar dat beeld deelt u niet met mij. Goed, misschien komen we ooit nader tot elkaar. Ik kan niet in alles verbindend zijn, zeg ik dan altijd maar. Het is het toverwoord vandaag. Ja, ik heb iets van de

burgemeester uit haar speech geleerd, verbinden, dus ik denk: dat wordt een nieuwe raad. Volt. 'Proactief communiceren', die kan ik omarmen. Dank. VVD, '1, 2, 3, aftelstoplichten' kan ik omarmen. 'Groene golf' kan ik omarmen. En Rotterdam voor mindervaliden is overbodig. U weet inmiddels wat ik van overbodige moties vind. Ik vind het allemaal hartstikke goed dat u ondersteunt wat ik wil, maar nogmaals, dit doen we al. Sterker nog, in de Rotterdamse Stijl die we onlangs hebben vastgesteld is dit ook een onderdeel. En de minister van ... dat is niet een echte minister, maar hij is onlangs overleden, ik ben even zijn naam kwijt, heeft ons zelfs een prijs gegeven dat wij dat zo goed doen, of in ieder geval erkenning. Ik weet niet of we een prijs hebben gekregen of een erkenning, maar we doen het in ieder geval al heel erg goed in de stad en het is dus onderdeel van de Rotterdamse Stijl.

De VOORZITTER. De heer Segers-Hoogendoorn, heel kort.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja, het is Rick Brink, en hij is inderdaad onlangs overleden. En u noemt het niet in het verkeerscirculatieplan, dus ik had gehoopt dat u zou zeggen: deze motie is nu een steun in mijn rug, het had er inderdaad in moeten staan. Een goede motie, die omarm ik.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Mag ik mevrouw de voorzitter, ja? Ja, maar ik wil zuiver oplossen in het VCP waar een VCP voor is. En wat u wenst, is eigenlijk een beleidsstuk dat de Rotterdamse Stijl is. En dan houden we het ook een beetje overzichtelijk waar we wat regelen. Daar ben ik van, een beetje orde, netheid, een beetje volgbaar. Ik heb eigenlijk al de moties van de Partij voor de Dieren geapprecieerd, maar dat doe ik nog even snel, zonder dat ik daarmee het goede werk van u wil afdoen hoor. 'Terugkeer zebrapad Koopgoot', heb ik al aangegeven, dat hebben we al onderzocht. Sterker nog, we willen die overgang helemaal niet, dus we gaan dat ook afsluiten. Naar aanleiding van een experiment dat mijn voorganger al heeft gedaan, dat gaan wij permanent maken. Overigens semipermanent, dus bij marathons et cetera kan het er weer uit. En 'Iedereen blij, de Meent autovrij' heb ik u ook al aangegeven, die wil ik ontraden. Mevrouw de voorzitter, ik ben er.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Dan kijk ik rond of er nog behoefte is aan een tweede termijn bij leden. Ik zie de heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ik heb toch nog een vraag aan de wethouder. In 2020 was er een motie van de Partij voor de Dieren aangenomen in deze gemeenteraad om de Meent autovrij te maken op de marktdagen, dus op dinsdag en zaterdag. Die is toen aangenomen en ik wil eigenlijk even vragen hoe het daarmee staat.

De VOORZITTER. Ik ga eerst nog inventariseren of er andere vragen zijn van andere leden. De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl). Ja voorzitter, ik ga het heel even snel doen. Dank ook aan de wethouder over Little C en de update en ik hoor het graag wanneer daar meer informatie over is. Wat betreft de complexiteit, dat snap ik. Ik snap ook dat het veel tijd kost. Maar we hebben wijkraden. Wijkraden weten heel goed wat er speelt in hun wijk. Die kunnen het team Mobiliteit ook helpen. Ze hebben ook heel goede adviezen ingediend, dus laat hen ook helpen om dat VCP 2.0 gewoon wat sneller te realiseren. Dan voorzitter, over de Karel Doormanstraat, over de Aert van Nes-knip. De mensen die nu op dit moment vanaf de Aert van Nesstraat en al die straten daaromheen met de auto weggaan, die rijden nu ook niet over de Karel Doormanstraat. Die moeten nu ook via de Mauritsstraat rijden, dus er verandert in principe niets aan de situatie. Dat, en ten slotte toch nog even over wat de Partij voor de Dieren zei, over 'Iedereen blij, de Meent autovrij'. Ik hoor u dus eigenlijk zeggen dat u daar liever ook geen auto's wil hebben. En als de Partij voor de Dieren die motie ombuigt met bestemmingsverkeer, kijkt u er dan anders naar? Want bestemmingsverkeer kan laden en lossen zijn, en ook hulpdiensten, en daarmee weren we wel het autoverkeer.

De VOORZITTER. Anderen nog die het woord willen voeren? Ik kijk even naar de wethouder of hij gelijk kan antwoorden. Hij gaat het proberen. Dan geef ik hem het woord.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Dan begin ik eventjes met het antwoord op de heer Biljoen om de wijkraden mee te laten helpen. Dat is ook wel een simpele voorstelling van zaken met betrekking tot het komen tot een VCP, want wij praten niet alleen maar met wijkraden, wij doen dat ook met de hulpdiensten, wij doen dat ook met de RET, want dat zijn allemaal gebruikers van

diezelfde wegen. Die moeten we dus ook allemaal meekrijgen op dit soort onderwerpen, en dan noem ik alleen maar de hoofdrolspelers. Even los van het feit dat we met het VCP-Noord ook allerlei sessies hebben waarbij we open uitnodigingen hebben gegeven aan bewoners in onze stad. We hebben enquêtes verstuurd. Dus alleen de wijkraden horen is niet voldoende en ik ga u ook uitleggen waarom. Wij hebben een aantal gevallen waarin de wijkraad optie A voorstelt, maar uit enquêtes maar ook in de bezoeken die we aan de maquettes hebben gehad, bewoners uit diezelfde wijk optie B als voorkeur hebben. Dat is ook niet zo vreemd. De wijkraad spreekt niet met iedereen, wel met heel veel mensen, maar er zijn ook wel weer andere gedachten over. En bij die VCP proberen we dat allemaal bij elkaar te leggen. Zo ingewikkeld is die puzzel dus. Dus dat is echt een versimpeling van zaken. Dan kan ik dus ook u niet beloven dat ik dan in een heel afzienbare tijd ineens tot een ander VCP kan komen ook op Zuid. Ik moet even het antwoord schuldig blijven over de stand van zaken met betrekking tot de motie, maar ik zal het via de reguliere weg even laten weten, want als u daar in de afgelopen tijd geen update over heeft gehad, dan trek ik mij dat aan en dan ga ik u een update sturen.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvvd). Ja, dank u. Nee, ik heb het gevonden. Ik moest zelf ook even zoeken, maar ik ga daarmee verder aan de slag, dus dan laten we het nu heel even rusten.

De VOORZITTER. Helder. Dan was er volgens mij nog één vraag.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Ik moet heel even wachten tot het antwoord binnenkomt.

De VOORZITTER. Dat lijkt me ook. Ik vind het al heel knap dat u zo gedetailleerd alle wegen nu al uit uw hoofd weet.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Het doorgaand verkeer wordt al gestremd door het definitief maken van het filter aldaar, is het korte antwoord op de vraag van de heer Biljoen naar aanleiding van bestemmingsverkeer. Ja?

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Dan heb ik één toezegging genoteerd. Dat is de toezegging van de wethouder om de raad een terugkoppeling te geven over de lopende studies naar de verkeersstromen op Zuid en ik begreep dat hij probeert dat in Q4 van 2025 te doen. Dan hebben we daar ook nog een tijdstip bij genoemd. De heer Biljoen heeft nog één vraag?

De heer BILJOEN (gl). Ja, een onbeantwoorde vraag. Het ging over de motie van de Partij voor de Dieren over de Meent autovrij met bestemmingsverkeer.

De VOORZITTER. Daar heeft hij net op geantwoord. Ja, dat was net het laatste antwoord dat gegeven is. Heel kort, heel kort.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Ja, dus het doorgaand verkeer wordt al gestremd met het verkeersfilter en daarmee is het feitelijk al teruggedrongen tot bestemmingsverkeer. Dat is het complete antwoord.

De VOORZITTER. Oké, dan zijn we nu aan het einde gekomen van dit debat en dan sluit ik dit punt en dan dank ik ook de wethouder hartelijk voor zijn beantwoording. Dan komen we bij agendapunt 6.3, Socialreturnbeleid. Er is gevraagd of dat een tweeminutendebat kan worden. Dat behandelen we na 7.6, dus dan komt het daarna aan de orde, waarschijnlijk vanavond.

6.4 Duurzaam Doorbouwen en het voorstel tot vaststelling van de nieuwe Vuistregels voor het Bouwen

De VOORZITTER. Dan hebben we nog 6.4 en mijn ambitie is om dat ook af te ronden voor de dinerpauze, dus ik vraag mevrouw Kockelkoren, samen met mevrouw Morkoç heb ik begrepen. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) O, de wethouder is er nog niet. Die gaan we oproepen. Ja, daar is de wethouder weer. Dan vraag ik mevrouw Kockelkoren en mevrouw Morkoç gezamenlijk ook hier het woord te voeren als eerst.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja, dank u wel voorzitter. Wij hebben voorliggen het Plan van Aanpak Duurzaam Doorbouwen en de nieuwe Vuistregels voor het Bouwen. Voorzitter, wij zijn op zich blij met het Plan van Aanpak Duurzaam Doorbouwen. Daar focus ik me nu eventjes op, omdat het nodig is om daar vaart achter te zetten, dat het nodig is dat de partijen in de stad die hier bouwen daar kennis over en aandacht voor hebben. Wel zien wij een ontzettende urgentie. De gebouwde omgeving is verantwoordelijk voor 38% van de CO₂-uitstoot, de Nederlandse bouwsector dreigt in 2027 zijn budget van 1,5 °C te overstijgen, dus er is echt alles nodig. Wij voelen dat de wethouder die urgentie ook voelt, maar we vinden wel dat er nog een aantal zaken aangescherpt kunnen worden. We zijn blij dat de wethouder heeft gezegd: oké, we zetten nu de eerste stap en met de voortgangsrapportage gaan we ook die knoppen aandraaien. Dus oké, daar zitten we op hetzelfde spoor, steun daarvoor. Maar wij willen dus graag nog een stapje verder en hebben daarvoor een aantal opbouwende moties. De eerste is 'Toepassen principes voor verminderen materiaalgebruik', om nog steviger te sturen op behoud, hergebruik van materialen om dichterbij de Paris Proof-maatstaf te komen die we nodig hebben. De andere is 'Open huis voor scouten van herbruikbare materialen', en dat gaat erom dat je zorgt dat partijen die materialen willen hergebruiken dat ook op zo'n vlot mogelijke manier kunnen doen door open huis te houden in gebouwen die op de sloophominatie staan. Dat was even mijn tekst.

De VOORZITTER. Mevrouw Kockelkoren heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Toepassen principes voor verminderen materiaalgebruik

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 17 oktober 2024 ter bespreking van agendapunt 6.4 Duurzaam Doorbouwen en het voorstel tot vaststelling van de nieuwe Vuistregels voor het Bouwen;

constaterende dat:

- de gebouwde omgeving verantwoordelijk is voor 38% van de CO₂-uitstoot;
- de Nederlandse bouwsector in 2027 zijn budget voor 1,5 °C overstijgt;
- op een andere manier ontwerpen en bouwen noodzakelijk is om aan de vraag naar woningen en bedrijfsruimten te kunnen voldoen én de CO₂-uitstoot te beperken door toe te werken naar Paris Proof-bouwen;

overwegende dat:

- voor Paris Proof (embodied carbon) bouwen een strategie nodig is om het materiaalverbruik, de CO₂-uitstoot en milieu-impact te verminderen;
- het Plan van Aanpak daar een goede aanzet toe geeft door samen te werken, openheid en kennis te delen maar dat dit niet direct leidt tot verminderen materiaalgebruik;
- werken met wat er is, in plaats van nieuwe materialen te gebruiken de snelste manier is om materiaalgebruik te verminderen;
- door het rijksvastgoedbedrijf vijf principes voor materiaalstromen zijn opgesteld om te sturen op het verminderen van materiaalgebruik: 1. behoud, 2. hergebruik, 3. hergebruik elders, 4. biobased, 5. recycelen;

verzoekt het college:

- steviger te sturen op het verminderen van materiaalgebruik en CO₂-reductie door de vijf materiaalprincipes op te nemen in het plan van aanpak;
- bouwers en ontwikkelaars te vragen inzichtelijk te maken met welk principe gewerkt wordt en waarom en over de ingezette materiaalstromen in procenten in de 1^e Voortgangsrapportage een terugkoppeling aan de raad te geven;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, M.Y. Morkoç, R.T.J. van der Velden, G.J. Engberts en T.J. Vonk

Motie 2. Open huis voor scouten herbruikbare materialen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 17 oktober 2024 ter bespreking van agendapunt 6.4 Duurzaam Doorbouwen en het voorstel tot vaststelling van de nieuwe Vuistregels voor het Bouwen;

constaterende dat:

- gebouwen die gesloopt worden veel waardevolle onderdelen en materialen bevatten;
- het Plan van Aanpak Duurzaam Doorbouwen als doel heeft om materiaalgebruik in nieuwbouw en renovatie zo veel mogelijk te beperken;

overwegende dat:

- bij sloop nu nog veel materiaal verloren gaat of niet hoogwaardig wordt hergebruikt, omdat de sloop niet bekend is en daarmee mogelijk beschikbare materialen niet in beeld zijn voor hergebruik;
- door panden die gesloopt gaan worden in beeld te brengen via een openbare publicatie, bouwers in de gelegenheid worden gesteld vroegtijdig in het pand herbruikbare onderdelen en materialen te scouten;
- het matchen van aanbod aan de vraag kan helpen om de keten te sluiten en zo zowel de impact van de sloop van bestaande gebouwen als die van nieuwbouw en renovatie beperken;

verzoekt het college:

- bij het afgeven van een sloopmelding dit voornemen openbaar kenbaar te maken;
- een pilot te starten waarbij in geval van sloop een open dag georganiseerd wordt om materialen en gebouwonderdelen te scouten voor hoogwaardig hergebruik;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, M.Y. Morkoç, R.T.J. van der Velden, T.J. Vonk, G.J. Engberts en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Dan geef ik het woord aan mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Dank voorzitter. Ik dien ook graag even vanuit mijn rol als woordvoerder Klimaat twee moties in op dit onderwerp. Wij vonden het erg mooi om te lezen dat de wethouder naar de Parijse Klimaatacademie gekeken heeft, l'Académie du Climat, en daaruit inspiratie heeft gehaald voor de Duurzaam Doorbouw-aanpak. Wij hebben daar ook naar gekeken en we zijn ontzettend enthousiast. In Parijs is de Klimaatacademie een plek voor kennisuitwisseling, workshops en evenementen over de grote klimaatopgave. Naast de gebouwde omgeving, waar het hier dus over gaat, wordt ook betrokken duurzame productie, natuur, industrie, arbeidstransitie, mobiliteit en afvalproductie. Wij vragen het college om van de Rotterdamse Klimaatacademie ook een echte Klimaatacademie te maken, waar voor marktpartijen, corporaties, belangengroepen, Rotterdammers jong en oud, ruimte is om samen te werken aan een oplossing. De ruimte is er al, wij vragen om de scope te verbreden. Naast het mooie Parijs hebben we ook gekeken naar O20 en daar bleek dat er een toolkit is voor ambtenaren over duurzaam en circulair bouwen. Hier staan handige bronnen in en handvaten die alle ambtenaren kunnen raadplegen. We hoeven het wiel niet opnieuw uit te vinden. Veel informatie is er al. Wij willen vooral doorgaan op actie. Dank u wel.

De VOORZITTER. Mevrouw Morkoç heeft de volgende moties ingediend.

Motie 3. Gereedschap voor duurzaam bouwen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 17 oktober 2024 ter bespreking van agendapunt 6.4 Duurzaam Doorbouwen en het voorstel tot vaststelling van de nieuwe Vuistregels voor het Bouwen;

constaterende dat:

- Duurzaam Doorbouwen als doel heeft om nieuwbouw en renovatie in Rotterdam te verduurzamen, onder andere door bij het beoordelen van plannen duurzaamheid nadrukkelijker mee te wegen;
- voor het beoordelen van plannen op duurzaamheid specifieke kennis nodig is;

overwegende dat:

- de gemeente Rotterdam momenteel geen uitgebreide gereedschapskist (toolkit) heeft met kennis die ambtenaren kunnen raadplegen;

- andere gemeenten, zoals Amsterdam¹, die wel hebben en daar al hun voordeel mee doen;
- Rotterdam het wiel niet per se opnieuw hoeft uit te vinden;

verzoekt het college:

- een gereedschapskist te ontwikkelen voor ambtenaren over duurzaam en circulair bouwen op basis van bronnen die landelijk en bij andere gemeenten beschikbaar zijn;
- die waar nodig aan te vullen aan de hand van de Rotterdamse situatie;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, A. Kockelkoren, R.T.J. van der Velden, T. Kind, T.S.J. Coşkun en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

¹ <https://openresearch.amsterdam/nl/page/63802/circulaire-gereedschapskist>

Motie 4. L'Académie du Climat à Rotterdam (Rotterdamse Klimaatacademie)

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 17 oktober 2024 ter bespreking van agendapunt 6.4 Duurzaam Doorbouwen en het voorstel tot vaststelling van de nieuwe Vuistregels voor het Bouwen;

constaterende dat:

- een onderdeel van de aanpak Duurzaam Doorbouwen is om een Klimaatacademie Rotterdam te openen om kennis te delen en samen te werken aan de verduurzaming van de gebouwde omgeving;
- de Rotterdamse versie gebaseerd is op de Franse L'Académie du Climat, een centrum voor klimaat in de brede zin opgericht en gesubsidieerd door de gemeente Parijs;
- L'Académie du Climat op diverse manieren aandacht vraagt voor het klimaat en ook succesvol jongeren betreft in hun onderwijsprogramma;

overwegende dat:

- de Franse L'Académie du Climat in Parijs een plek is waar constant een programma is over het klimaat, met onder andere kennisuitwisseling met rondetafelgesprekken, workshops, debatten, onderwijs en evenementen;
- L'Académie du Climat voor iedereen gratis toegankelijk is; van marktpartijen, corporaties, belangengroepen tot inwoners van jong tot oud;
- Rotterdam haar Klimaatacademie vooral wil inzetten voor het verduurzamen van de gebouwde omgeving, maar het een geweldige plek kan zijn om aandacht te vragen voor en kennis te delen over onze grote klimaatopgave;

verzoekt het college:

- in te zetten op het vergroten van de scope van de Rotterdamse Klimaatacademie, vergelijkbaar met de L'Académie du Climat van Parijs; naast de gebouwde omgeving ook het betrekken van het klimaatprobleem in de breedte en de vele oplossingen zoals duurzame productie, natuur en biodiversiteit, industrie en arbeidstransitie, mobiliteit en afvalproductie;
- bij het vormgeven van deze academie Rotterdammers en belangenverenigingen voor het klimaat te betrekken;
- de raad te informeren over de voortgang van de Rotterdamse Klimaatacademie in het tweede kwartaal van 2025;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, A. Kockelkoren, R.T.J. van der Velden, S. Reitema en T. Kind

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dan geef ik het woord aan de heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Dank u voorzitter. Onze stad staat op een kruispunt. De klimaatramp zit ons op de hielen en hoe lang nog voordat deze stad handelt? We kunnen niet langer wachten. Rotterdam BIJ1 is duidelijk. De klimaatcrisis laat zich niet bezweren door halve maatregelen,

loze woorden of vage beloftes. Het is tijd voor radicale actie en die tijd is nu. We staan hier als BIJ1 Rotterdam om op te komen voor een Rotterdam dat in 2030 klimaatneutraal moet zijn. Niet als optie, maar als harde noodzaak. Een doel waarvan we weten dat we dat niet gaan halen als we op deze manier doorgaan. Als we nu niet stevig inzetten op grootschalige hernieuwbare energie zoals zonne-energie zullen de gevolgen hiervan rampzalig zijn, zowel voor de natuur, dier als mens. En dan vooral de kwetsbaren onder ons, zoals mensen met lage inkomens die nu al vechten tegen energiearmoede, kunnen zich niet veroorloven door hiervan de dupe te worden door ons uitstel. Rotterdam BIJ1 wil niet alleen duurzaam bouwen voor de toekomst, maar er staat nog heel wat te verduurzamen. Het is onacceptabel dat zoveel bestaande woningcomplexen nog afhankelijk zijn van vervuilende, dure energiebronnen, terwijl de technologie en de middelen beschikbaar zijn zoals bijvoorbeeld zonne-energie, zonnepanelen op daken te leggen van woningcomplexen die zelfs dan deels hun energie kunnen laten opwekken. Minder afhankelijk van fossiele brandstoffen, minder afhankelijk van hoge rekeningen. Het is meer dan alleen duurzaamheid. Het gaat over betaalbare energie voor bewoners van deze stad en het gaat om het verlagen van die energiekosten en het bestrijden van de energiearmoede. Wij van BIJ1 eisen meer en dienen daarom deze motie in om te starten met een pilotproject om bestaande woningbouwcomplexen te verduurzamen door middel van zonnepanelen. Dit project moet geen eindstation zijn, maar moet slechts het begin zijn van een breed inzetbaar stadsprogramma. Als de resultaten positief zijn, zullen we dat op een schaalbare manier kunnen implementeren door de hele stad. Zonnepanelen plaatsen, is een eenvoudige maar een essentiële stap die we kunnen nemen om de CO₂-uitstoot te verminderen en de bewoners van deze stad te helpen. Onze motie is een startpunt. Laten we dit pilotproject starten met de toekomst in handen te nemen voor iedereen in deze stad. Wij willen dat bewoners meer zeggenschap krijgen over hun leefomgeving. Het is namelijk niet genoeg om duurzaamheidsmaatregelen van bovenaf op te leggen, maar bewoners moeten actief betrokken worden bij het vinden van duurzame oplossingen. Het is cruciaal dat corporaties en de gemeente nauw samenwerken met de bewoners om samen te bouwen aan een duurzame stad. Zeggenschap, participatie en rechtvaardigheid moeten de kern vormen van deze energietransitie. Het is tijd dat we gaan zorgen voor echte resultaten, meetbare prestaties en concrete voorbeelden van verduurzaming binnen de woningbouw. Met de motie van Rotterdam BIJ1 is er een concreet voorstel om de stad iets rechtvaardiger en duurzamer te maken en BIJ1 waakt ervoor dat duurzaamheid geen eliteproject is maar het recht is van iedereen. Sociale rechtvaardigheid, waar Rotterdam BIJ1 voor staat. Dit betekent dat de energietransitie toegankelijk moet zijn voor iedereen. We dienen daarom de motie in 'Start pilot voor grootschalige verduurzaming van woningcomplexen door middel van zonnepanelen'. Hij wordt nog voorbereid, dus hij wordt later ingediend. Dan hebben we nog een paar vragen aan de wethouder. In hoeverre garandeert het college dat de duurzame transitie in de woningbouw geen negatieve effecten gaat hebben op de bewoners van sociale huurwoningen? En hoe voorkomen we gentrificatie? Hoe zorgen we ervoor dat de voordelen van duurzame innovaties terechtkomen bij de meest kwetsbare groepen in onze stad en niet alleen bij de hogere inkomens? Hoe worden bewoners in vooral kwetsbare wijken betrokken bij de besluitvorming rondom duurzame bouwprojecten? En wat is hun zeggenschap in het proces? En tot slot, worden duurzaamheidsdoelen gekoppeld aan de verplichting om voldoende sociale huurwoningen te behouden of te bouwen? Tot zover.

De VOORZITTER. Hartelijk dank mijnheer Van Campenhout. Wij zien uw motie tegemoet. Dan geef ik nu het woord aan de heer Verhoef. Hij stond, maar u wilde niet? Oké, pas. Dan kijk ik even rond of er nog andere leden zijn die hier het woord willen voeren. De heer Van der Velden zie ik.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Wij zijn blij met de herziene Vuistregels voor het Bouwen. Een lokale overheid die slechts verwijst naar de wet, in dit geval het Bouwbesluit, en verder met de handen over elkaar gaat zitten, daar is de Partij voor de Dieren niet van. Wij willen een actieve regisserende overheid. En daarom zijn we blij met de vuistregels die voorschrijven hoe er duurzaam en natuurinclusief wordt gebouwd in de stad. De gebouwde omgeving is namelijk cruciaal voor de energietransitie alsook voor het oplossen van de biodiversiteitscrisis. Alhoewel ze geen verplichting inhouden, is het onze vurige wens dat de Vuistregels worden meegenomen in tenders waar bouwers zich op inschrijven en die meewegen in de beoordeling. Wij zijn blij dat de mate van toepassing van de Vuistregels kenbaar wordt gemaakt in het zogenaamde Ambitiedocument, een eerste stap in het besluitvormingsmodel voor Ruimtelijke Ontwikkelingen in Rotterdam. Het Ambitiedocument is een afspraak tussen het college en de gemeenteraad. Maar vers twee is dat bouwers zich ook daadwerkelijk aan deze afspraak gaan houden. En daarom is het belangrijk de duurzame en natuurinclusieve ambitie juridisch te gaan borgen. Wij komen daarom met een motie om

dit voor elkaar te krijgen en wij danken de medeondertekenaars GroenLinks en de PvdA. De motie verzoekt het college te verkennen hoe toepassing van de Vuistregels voor het Bouwen in het Ambitiedocument juridisch kan worden geborgd in anterieure overeenkomsten met de ontwikkelaars.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5. Laat duurzame ambitie er niet vanaf vallen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 oktober 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de update Vuistregels voor het Bouwen;

constaterende dat:

- het college voorstelt toepassing van de Vuistregels voor het Bouwen onderdeel te maken van het zogenoemde 'Ambitiedocument', als stap in het besluitvormingsmodel voor de Ruimtelijke Ontwikkelingen van Rotterdam;

overwegende dat:

- het Ambitiedocument nog slechts in de verkenningsfase zit, er nog gewichtige processtappen volgen (e.g. Masterplan, Stedenbouwkundig Plan, Nota van Uitgangspunten, et cetera) en dat er doorlopend door zowel ontwikkelaar als gemeente nieuwe financiële strategische posities worden ingenomen die ambities kunnen bijstellen;
- privaatrechtelijke borging van duurzaam en natuurinclusief bouwen in de anterieure overeenkomst met ontwikkelaars belangrijk is om ambities te zekeren, zodat de wens van de gemeenteraad gestand wordt gedaan;

verzoekt het college:

- te verkennen hoe toepassing van de Vuistregels voor het Bouwen in het Ambitiedocument juridisch kan worden geborgd in anterieure overeenkomsten met ontwikkelaars;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, A. Kockelkoren en G.J. Engberts

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Zijn er nog andere leden die graag het woord willen voeren? De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Dank u wel voorzitter. Wij hebben als Rotterdam stevige ambities rondom bouwen, maar ook in het willen dat het bouwen zo duurzaam als mogelijk plaatsvindt. Dat is waarom de doelstelling van Paris Proof-bouwen voor ons als een paal boven water staat. Dat betekent dat we in alles wat we doen proberen dit zo duurzaam mogelijk te doen en dat we creatief zijn. Want we kunnen niet blijven doen wat we altijd al deden en dan verwachten dat het opeens sneller zal gaan. Daarom dienen we ook een motie in om een pilot uit te voeren waarmee we bouwers er echt baat bij laten hebben dat ze Paris Proof gaan bouwen en daarmee CO₂-emissies in de vorm van carbon credits besparen. En in de bebouwde omgeving zijn er nog veel meer kansen waar we willen dat er meer gebeurt. Verenigingen van Eigenaren bijvoorbeeld, die zijn voor de verduurzaming van Rotterdam ook echt essentieel, maar doen op dit moment te weinig. Er zijn daarvoor al veel redenen en de wethouder doet op dat vlak al het nodige, maar daarom vragen we ook aan de wethouder welk probleem zij als grootste ervaart bij die VvE's. Er is nog veel te bereiken. We moeten haast maken, maar als Rotterdam zijn we met projecten, denk aan SAWA, op de goede weg, maar die weg moeten we echt ook met volle snelheid in gaan lopen. Dank u wel.

De VOORZITTER. De heer De Haan heeft de volgende motie ingediend.

Motie 6. Geef mij de credits

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 oktober 2024, ter bespreking van agendapunt 6.4: Duurzaam Doorbouwen en het voorstel tot vaststelling van de nieuwe Vuistregels voor het Bouwen;

constaterende dat:

- er in Rotterdam nog veel gebouwd wordt door bouwbedrijven op een niet-duurzame wijze en zij daar geen hinder van ondervinden;
- er bouwbedrijven zijn die zeer duurzaam bouwen, maar daar tot op heden geen financieel baat bij hebben;
- gebouwen die met weinig CO₂-uitstoot worden gebouwd, niet worden beloond en daarmee ook niet worden aangemoedigd;

overwegende dat:

- de doelen van Paris Proof-bouwen alleen gehaald kunnen worden als we zo snel als mogelijk duurzaam gaan bouwen;
- een manier om goed gedrag te stimuleren is goed gedrag te belonen;
- er al diverse methoden zijn om goed gedrag te stimuleren gericht op de hoeveelheid uitstoot van CO₂;

verzoekt het college:

- een pilot te starten waarbij ontwikkelaars worden beloond die minder carbon credits gebruiken dan nodig;
- de resultaten hiervan terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. de Haan

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. De heer Van Dommelen wenst ook het woord.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, dank u wel voorzitter. Ook wij zijn blij met wat er voorligt. Wij hebben best wel veel partijen gesproken die zich bezighouden met het ontwikkelen van projecten in deze stad en volgens mij gebeurt er best wel veel. Wat ik ook terug hoor van veel ontwikkelaars is dat er heel veel contact is tussen gemeente en ontwikkelaars over de wijze waarop we duurzaam moeten bouwen. Ik kreeg zelfs complimenten te horen over de ambtelijke staf hier in de stad en de kennis die er aanwezig is op het vlak van duurzaam bouwen, dus dat zijn allemaal mooie verhalen. Onlangs is het project SAWA opgeleverd, of het wordt opgeleverd, het zit in ieder geval in de laatste fase. En dat is een mooi voorbeeld van een heel duurzaam gebouw dat in deze stad wordt opgeleverd. Haalt dat project op dit moment Paris Proof, alle regels? Dat is de vraag. Als er één project is in de stad dat daar tegenaan zit, dan is het wel SAWA, maar ik heb ook begrepen hoe ongelooflijk ingewikkeld het is en waar je allemaal tegen aanloopt om het duurzaam bouwen voor elkaar te krijgen. Als voorbeeld werd genoemd het materiaal, dat gewoon nog onvoldoende beschikbaar is. Het voorbeeld werd genoemd van bouwers die dit soort gebouwen kunnen maken. Dus de boodschap was helder. Als we duurzaam willen bouwen, dan moeten we met elkaar door blijven bouwen en moeten we met elkaar blijven experimenteren over hoe we op de beste manier duurzaam kunnen bouwen. De boodschap was helder, we zullen met elkaar een oplossing moeten vinden. Brussel legt de regels op, laten we ons daaraan houden, laten we er geen kop op zetten. Laten we zorgen dat we met elkaar tot de beste oplossingen komen. Dat heeft tijd nodig, dus wat mij betreft prima regels. Ik heb geen motie, maar de enige oproep die ik wil blijven doen aan de wethouder: zorg dat we het duurzaam bouwen kunnen blijven combineren met het doorbouwen, want die combinatie van twee, doorbouwen en duurzaam bouwen is extreem belangrijk. Dank u wel.

De VOORZITTER. Dank mijnheer Van Dommelen. Dan kijk ik nog even rond. Zijn er geen andere sprekers meer? Dan kijk ik naar de wethouder of zij in staat is om te antwoorden. Ik moet opmerken dat wij de moties van de heer Van Campenhout nog niet hebben ontvangen, dus daar kan nog geen appreciatie op komen. Dat is wel een beetje ingewikkeld. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.)

Dan kijken we als ze nog komen, dan proberen we dat op een later moment te doen. Dank u wel. De heer Dahoe wil toch nog het woord. In de rebound.

De heer DAHOE (denk). Ja voorzitter, ik wil toch nog even het woord, maar ik zal het heel kort houden. Ik stel één vraag aan de wethouder, hoe de wethouder gaat zorgen dat de voordelen van de verduurzaming ook voor alle lagen van de bevolking ten goede komen. Dank u wel voorzitter.

De VOORZITTER. Die gaat de wethouder vast nog meenemen. Dan geef ik nu het woord aan de wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Dit is in ieder geval voor mijn portefeuille een onderwerp en een document waar ik eigenlijk stiekem heel erg trots op ben. Ik vind het mooi omdat het zowel klimaat als bouwen en wonen met elkaar verbindt in één document, en dat we dat hebben kunnen doen samen met de corporaties, de ontwikkelaars, beleggers. We zijn samen een traject ingegaan van die verduurzaming van de bouw in Rotterdam en ik ben ook met dat plan bezig landelijk met andere steden, om eigenlijk in heel Nederland zo'n soort aanpak neer te zetten om die verduurzaming in de bouw, en mevrouw Kockelkoren en mevrouw Morkoç zeiden het al, verantwoordelijk voor een heel groot deel van onze CO₂-uitstoot, voor elkaar te krijgen. Ik merk ook enorm veel energie bij de markt, bij corporaties om daaraan mee te werken, maar ook wat de heer Van Dommelen zegt, wel met de gedachte dat het ook niet altijd even eenvoudig is. Dus we moeten elkaar ook wel een beetje de ruimte geven om daarin te experimenteren en te leren met elkaar, dus dat is in ieder geval denk ik een aanpak waar we allemaal goed mee uit de voeten kunnen. Ik zal de moties een voor een langsgaan. Van GroenLinks 'Toepassen principes voor het verminderen van materiaalgebruik' en daarmee steviger te sturen op dat verminderen van dat materiaalgebruik en ook inzichtelijk te maken hoe dat gaat en in de eerste voortgangsrapportage daar terugkoppeling van te geven. Nou, dat ga ik doen, dat was ik ook van plan, dus wat mij betreft is deze motie overbodig. Wij doen dit al binnen het plan van aanpak en ik heb toegezegd ook een voortgangsrapportage te doen toekomen. Dus het is uitvoerbaar, maar ik was het ook al van plan. Dan de motie 'Stimuleer Duurzaam Doorbouwen in tenders'. Daar vraagt u bij selectie van corporaties en/of marktpartijen om duurzaamheid voor 30% mee te wegen in het eindoordeel.

De VOORZITTER. Excuus, mevrouw Kockelkoren heeft nog een vraag.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Nee voorzitter, als het kan even buiten de tijd, want ik heb die motie niet ingediend.

De VOORZITTER. Ah, oké.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Excuus, excuus. Ik zit met te veel papieren.

De VOORZITTER. De administratie wordt even bijgewerkt, maar ik denk dat het een motie is van mevrouw... (Er wordt buiten de microfoon gesproken.)

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Nee, ik denk dat het een fout van mij is. Het zijn zoveel goede ideeën die binnen zijn gekomen dat ik even mijn administratie wat beter moet bijhouden. 'Open huis voor het scouten herbruikbare materialen'. Die heb ik dan wel.

De VOORZITTER. We gaan even meekijken bij welk nummer we zitten. Nummer 2 is dit.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ja, die is oordeel raad. Die kan ik zeker doen, dus dat is oordeel raad. Dan hebben we nu motie 3, 'Gereedschap voor duurzaam bouwen'. Een gereedschapskist te ontwikkelen voor ambtenaren, zodat zij duurzaam en circulair bouwen op basis van bronnen die beschikbaar zijn goed toegankelijk te maken. Nou, dat is iets waar we zeker mee aan de slag willen, dus dat is oordeel raad wat mij betreft, goed uitvoerbaar. En dan 'L'Académie du Climat à Rotterdam'. Dat klinkt natuurlijk zo geweldig. Wij zijn bezig met die Klimaatacademie en wij willen daar ook een boost aan geven en die brede opzet is goed inpasbaar in de manier waarop we het willen doen, dus dat is ook oordeel raad. Dan moet ik even kijken, de motie van de Partij voor de Dieren, GroenLinks en PvdA, 'Laat duurzame ambitie er niet vanaf vallen', en dan een verkenning te starten over hoe die vuistregels in het ambtiedocument ook juridisch kunnen worden geborgd in anterieure

overeenkomsten met ontwikkelaars. Nou, ik kan het zeker verkennen, dus dat is oordeel raad. En dan als laatste de motie van D66 'Geef mij de credits', om die carbon credits te gebruiken, hoe je dat kan stimuleren, om daar eens een pilot mee te starten. Dat is een heel bijzonder innovatieve manier, dus dat kunnen we zeker oppakken, dus ook dat is oordeel raad. En misschien dat de motie van BIJ1 nog komt of dat ik die op een later moment moet appreciëren.

De VOORZITTER. Mijnheer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Dank u voorzitter, als we deze later kunnen appreciëren graag, en anders wil ik een schorsing aanvragen van vijf minuten, maar dat lijkt mij niet handig gezien de agenda.

De VOORZITTER. We proberen dit debat even voort te zetten, want er moet ook nog een appreciatie komen op motie 1, want ik dacht dat er wat onduidelijkheid over was of dit een motie van mevrouw Kockelkoren was. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) O, die is ontraden. Helder, dat was mij even onduidelijk. Nee, dat is dan goed. Dank wethouder en dan kijk ik rond of er nog behoefte is aan een tweede termijn vanuit de zijde van de raad. En de wethouder heeft nog een paar vragen die ze moet beantwoorden, ziet ze nu. Dus u heeft nog even de tijd, maar probeer het wel binnen dit debat te doen. Dat lijkt me wel heel fijn. De wethouder vervolgt haar betoog en daarna kijk ik nog of er behoefte is aan een tweede termijn vanuit de raad.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ja, even kijken. Met name BIJ1 heeft de vraag gesteld hoe we garanderen dat verduurzaming geen negatieve effecten heeft op sociale woningen. Nou, in principe zou verduurzaming natuurlijk ook moeten leiden tot lagere energielasten. Dat doen we vaak. Of het nu met zonnepanelen is, isolatie, we hebben natuurlijk ook een programma om die EFG-labels af te schaffen. Dat zou eigenlijk allemaal moeten leiden tot lagere energielasten, dus een voordeel voor de huurders van die woningen, dus geen negatieve effecten. En ik zie ook de gentrification niet direct optreden in dit verband. En ook wij als college, maar ik als persoon ook, vinden het heel erg belangrijk dat juist die energietransitie, verduurzaming, juist op een rechtvaardige manier gaat, dat iedereen daarvan kan profiteren en instappen. Daarom zien we ook dat we heel veel programma's ook juist in die wijken neerzetten waar ook meer sprake is van een sociaal lastige situatie en achterstanden. Dus u vraagt ook hoe we verduurzaming koppelen aan het behoud van sociaal. In het Duurzaam Doorbouw-akkoord richten we ons niet specifiek op sectoren, maar we hebben wel gezegd dat we die verduurzamingsslag in het sociale segment ook echt op gang willen houden. Daarom hebben we met corporaties ook daar afspraken over gemaakt. Dus wat ons betreft doen we dat voor elke bouwactiviteit, maar zeker ook met de corporaties. Dan de vragen van D66. Welke problemen zijn het grootst bij de VvE's? Het is met name bij VvE's, dat zijn natuurlijk soms kleine VvE's of in heel grote appartementencomplexen meerdere VvE's, en als die allemaal die besluitvorming rond moeten krijgen rond bijvoorbeeld zonnepanelen op het dak, duurt dat ontzettend lang en je ziet ook dat niet iedere VvE een even levendig en actief bestuur heeft, dus dan wordt het al helemaal lastig om het voor elkaar te krijgen. Met name dus die besluitvormingsprocessen zijn ingewikkeld en ook niet iedere VvE heeft een grote reserve, dus dan moet je elke keer weer met de pet rond, dus dat zijn grote problemen die daar spelen. Dan de vraag van DENK hoe we zorgen dat de voordelen van verduurzaming voor alle delen van de samenleving ten goede komen. Daar heb ik denk ik al het een en ander over gezegd in de beantwoording van de vragen van BIJ1. We hebben die subsidies voor energiearmoede. We trekken ook heel nauw samen op met collega-wethouder Mohamed-Hoesein, om echt die doelgroep ook goed te bereiken. We doen het ook met corporaties, dat die woningen echt die duurzame slag maken en dat daar ook vaart in komt en blijft. En we hebben onlangs overigens ook de subsidie uitgebreid naar grondgebonden woningen en een hogere WOZ-waarde tot ongeveer € 430.000,00, zodat ook voor die mensen onze subsidies en leningen beschikbaar zijn.

De VOORZITTER. Dank u wel. Dan heb ik hier inmiddels de motie van de fractie van BIJ1 en anderen. De heer Van Campenhout heeft de volgende motie ingediend.

Motie 7. Start pilot voor grootschalige verduurzaming van woningcomplexen d.m.v. zonnepanelen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 17 oktober 2024 ter bespreking van het agendapunt 6.4 'Duurzaam Doorbouwen en het voorstel tot vaststelling van de nieuwe Vuistregels voor het Bouwen';

constaterende dat:

- in verschillende wijken van Rotterdam bewonersinitiatieven zijn ontstaan om hun woonomgeving te verduurzamen, waarbij duurzame energie, zoals zonne-energie, een van de meest haalbare en impactvolle maatregelen is;
- Rotterdam veel grote woningcomplexen kent die geschikt zijn voor verduurzaming door middel van zonnepanelen;
- bewoners, wijkraden en woningcorporaties in verschillende delen van de stad al plannen hebben opgesteld voor de verduurzaming van woningcomplexen, maar dat deze projecten vaak vastlopen door een gebrek aan financiering of ondersteuning;

overwegende dat:

- de gemeente Rotterdam zich heeft gecommitteerd aan het Klimaatakkoord en de doelstellingen voor energietransitie, met als doel om in 2050 volledig CO₂-neutraal te zijn;
- het verduurzamen van bestaande woningcomplexen, met name door het installeren van zonnepanelen, een significante bijdrage levert aan het behalen van deze doelstellingen;
- het plaatsen van zonnepanelen op grote woningcomplexen de elektriciteitsvoorziening van gemeenschappelijke ruimtes, zoals liften en verlichting, kan verduurzamen, wat leidt tot lagere energiekosten en een verlaging van de CO₂-uitstoot;
- bewonersparticipatie in duurzame projecten de sociale cohesie in wijken versterkt en kan leiden tot meer draagvlak voor verdere duurzaamheidsinitiatieven;
- financiële ondersteuning en gemeentelijke samenwerking essentieel zijn om dergelijke verduurzamingsprojecten haalbaar te maken en versneld uit te voeren;
- een pilotproject een praktische manier is om de haalbaarheid, impact en uitvoerbaarheid van dergelijke verduurzamingsinitiatieven te testen en te verfijnen;

verzoekt het college om:

- een pilotproject te starten voor de verduurzaming van een aantal hiervoor te selecteren woningcomplexen in Rotterdam door middel van zonnepanelen, in samenwerking met wijkraden, woningcorporaties en bewonersinitiatieven in deze pilot samen met relevante partijen te onderzoeken welke subsidiemogelijkheden en andere financiële oplossingen beschikbaar zijn om de installatie van zonnepanelen te realiseren;
- over de voortgang van deze pilot aan de gemeenteraad te rapporteren voor eind Q2 van 2025;
- afhankelijk van de voortgangsrapportage deze pilot te benutten als voorbeeldproject, en een stadsbrede aanpak te ontwikkelen om vergelijkbare verduurzamingsprojecten in andere woningcomplexen te realiseren;
- de gemeentelijke ondersteuning voor deze pilot te prioriteren binnen de duurzaamheidsdoelstellingen van Rotterdam;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.R. van Campenhout, R.T.J. van der Velden, R.G.C. Segers-Hoogendoorn en T.S.J. Coşkun

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dan zal ik zorgen dat de motie ook gelijk even meteen naar u toekomt. Dan kan de wethouder daar ook meteen op reageren. De wethouder

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ja, dit is een motie die ook vraagt om een pilotproject voor de verduurzaming van woningcomplexen in Rotterdam door zonnepanelen en dat we daar ook in samenwerken met de wijkraden, corporaties en bewonersinitiatieven. Nou, dat lijkt me echt helemaal in lijn met wat we ook beogen te doen, dus daar ga ik graag mee aan de slag. Oordeel raad.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Dan kijk ik nog even of er behoefte is aan een tweede termijn van de kant van de raad. Nee, dat is niet het geval. Dan sluit ik hiermee dit debat en de stemmingen zullen vanavond plaatsvinden tijdens het stemvenster.

7. TWEE MINUTENDEBATTEN

De VOORZITTER. Dan stel ik voor dat we ook nog een aanvang nemen met de tweeminutendebatten voordat we de dinerpauze ingaan. Ik zie dat de heer Van Schaik een vraag heeft.

De heer VAN SCHAIK (Iv). Ja voorzitter, ik geniet van uw eerste optreden hier in de raad, alleen ik begrijp mijn collega-raadsleden niet dat we door kunnen gaan met vergaderen, dat continu iedereen weg is, waardoor we bij elk agendapunt een oponthoud hebben. Ik vind dat een beetje raar en ik wil gewoon vragen: jongens, zorg gewoon dat je in de zaal bent zodat we door kunnen gaan.

De VOORZITTER. In dit geval... Hij is er, als geroepen. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Maar het is een goede oproep om te zorgen dat we allemaal wel alert zijn op waar we zitten in de agenda en dat we ook een efficiënte behandeling kunnen hebben.

7.1 Rotterdamse aanpak netcongestie

De VOORZITTER. Dan zijn we bij punt 7.1 aangekomen, het tweeminutendebat Rotterdamse aanpak netcongestie. Dan wil ik als eerste het woord geven aan de heer Bonte.

De heer BONTE (Iv). Dank voorzitter. Ja, de verduurzaming in de haven hapert en daarmee staat het verdienmodel van de Rotterdamse haven op het spel. Het college luidt terecht de noodklok, dat hebben we deze week kunnen lezen in het AD. Leefbaar Rotterdam ziet het verduurzamen van de haven en industrie als een groeistrategie. Maar die netcongestie in de Rotterdamse haven leidt tot vertraging, niet alleen in het halen van de CO₂-doelstellingen, maar belangrijker, tot vertraging of zelfs het stoppen van de noodzakelijke investeringen in duurzaamheid. Die zijn belangrijk voor het veiligstellen van de werkgelegenheid voor de Rotterdammers. Voorzitter, de Rotterdamse aanpak netcongestie bevat een goed actieprogramma, gebiedsgericht, decentraal, door lokale opwek en afname van elektriciteit, door het ontwikkelen van energiehubs waar bedrijven onderling hun elektriciteitsgebruik afstemmen en de opslag in batterijen en conversie naar waterstof. Maar wij zijn als gemeente afhankelijk van het rijk en de netbeheerders voor de uitbreiding van de netcapaciteit. Voorzitter, invoering van een noodwet steunen wij van harte. Er zijn nu onorthodoxe maatregelen nodig. Die netcongestie diende zich vorig jaar al aan. En wat is er gebeurd? Het is te weinig en te laat. Begin nu met het bouwen en kabels trekken, wacht niet. Groene projecten moeten prioriteit krijgen. Wij moeten ons niet laten gijzelen door stikstofregels. Voorzitter, een voorbeeld. Deze week de aankondiging van een nieuwe fabriek in de Botlek voor biobrandstoffen. Rotterdam kan hierdoor uitgroeien tot het knooppunt van duurzame vliegtuigbrandstoffen, maar dan moet er wel op korte termijn een bouwvergunning komen en de netcongestie worden opgelost. Dus nood breekt wetten. Prioriteit voor groene projecten in Rotterdam, aan de slag.

De VOORZITTER. Hartelijk dank heer Bonte. Dan geef ik het woord aan mevrouw Reitema. Die is er niet. Dan ga ik door met mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd). Dank u wel voorzitter. Eerder dit jaar riepen we de crisis uit in Rotterdam. Het gebrek aan ruimte op het elektriciteitsnet is inmiddels zo problematisch dat onorthodoxe maatregelen nodig zijn. Vorige week en eigenlijk ook wederom deze week luidden de bedrijven in de Rotterdamse haven nogmaals de noodklok. We willen wel verduurzamen maar we kunnen het niet, iets wat wij als VVD in Rotterdam eigenlijk ook al jaren zeggen. Dus we steunen dan ook de oproep zoals mijn voorganger ook al zei, tot een noodwet. En we zijn ook blij dat er vanuit het rijk flinke investeringen worden gedaan en zijn toegezegd in ons elektriciteitsnet en we kunnen niet vaak genoeg benadrukken hoe belangrijk het is om ook onze Rotterdamse haven daarin mee te nemen. Maar ook onze kleinere ondernemers staan voor een grote opgave. En ik heb eerder dit jaar ook een oproep gedaan aan die ondernemers om vooral mij uit te nodigen om te laten zien waar zij tegen aanlopen en hoe we dat kunnen oplossen. Daar kwam één heel concreet punt uit, minder regels. Dan worden we natuurlijk ook altijd blij als we daarbij kunnen helpen als Rotterdamse VVD, maar er zijn meer partijen in deze raad. We willen wel, zeiden de ondernemers, en we hebben zelfs de middelen, want we hebben bedrijveninvesteringszones, maar we mogen deze nu niet inzetten om te verduurzamen. En dat zouden wij als VVD ook graag willen veranderen, want als er iets onze bedrijventerreinen toekomstbestendig kan maken, dan is het wel de verduurzaming van deze terreinen. Dus daarom dienen we vandaag met verschillende partijen een motie in die vraagt deze oproep ook landelijk duidelijk te maken vanuit Rotterdam, aangezien de Kamer ook binnenkort dit zal bespreken, de BIZ-wetgeving kort gezegd, in zijn eigen commissies en in zijn Tweede Kamer. Het

wordt dan uiteraard niet verplicht om te investeren in verduurzaming, maar we maken het wel een stuk makkelijker. Dat je niet naast je VVE en naast je BIZ nog een derde entiteit hoeft op te richten om dan vervolgens te kunnen investeren in het verduurzamen van je bedrijventerrein. Dus het wordt makkelijker, minder papierwerk voor de ondernemer en dan kunnen zij vooral doen waar zij goed in zijn, ondernemen.

De VOORZITTER. Mevrouw Abrahamse, u bent al door uw spreektijd heen en er is ook nog een vraag van mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Ja voorzitter, een verhelderende vraag aan de VVD, aan mevrouw Abrahamse, want zij en ook eerder Leefbaar Rotterdam hebben gepleit voor onorthodoxe of onconventionele maatregelen. We hebben dat ook gelezen in het nieuws van de wethouder, en ik ben even benieuwd wat voor onorthodoxe maatregelen u dan bedoelt. Want het is niet iets wat nodig zou hoeven zijn, want wij zeggen dit al. Al jaren pleiten wij voor verduurzaming en nu komen we op het punt dat het urgent wordt en nu zeggen jullie: we hebben onorthodoxe maatregelen nodig, zonder concreet te maken wat dat dan is. Wat willen we gaan doen? Wat vinden jullie dan onconventioneel of onorthodox? Wanneer gaan we af van de fossiele industrie? Hoe vult u dat in?

De VOORZITTER. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd). Ja, wat we inderdaad vaak van GroenLinks horen is: we moeten bedrijven zus en zo gaan dwingen en dat zijn onze onorthodoxe maatregelen. Wat we als VVD zeggen is: we zien dat heel veel bedrijven in deze haven willen investeren. Ze hebben het geld klaarstaan, maar vervolgens willen we bijvoorbeeld netcongestie oplossen, moeten we een nieuw verdeelstation in de Simonshaven bouwen, en dan mag je twee jaar wachten tot zo'n vergunningsproces is verlopen. Daar moet je kijken: er is een crisis, we hebben een noodwet nodig die dat gaat versnellen, die die stappen sneller maakt. Dat vinden wij onorthodoxe maatregelen.

De VOORZITTER. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Dank u wel voorzitter. Dus de VVD vindt een vergunningsproces versnellen onorthodox, begriep ik dat goed?

De VOORZITTER. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd). Nou, volgens onze huidige wet mag dat nu niet, dus je hebt zo'n noodwet nodig om dat te realiseren, ja. Dus dat vind ik onorthodox.

De VOORZITTER. U rondt af?

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd). Ja, ik stond op het punt om een motie in te dienen. De handtekeningen staan er nog niet allemaal goed onder, maar verder is hij compleet.

De VOORZITTER. Mevrouw Abrahamse heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. De BIZ wil wel, maar mag niet vergroenen

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 17 oktober 2024, ter bespreking van 7.1: Aanpak netcongestie;

constaterende dat:

- de Wet op de bedrijveninvesteringszones nu zo is ingericht dat een BIZ kan investeren in de openbare ruimte en online met als doel het verbeteren van de leefbaarheid, veiligheid, ruimtelijke kwaliteit of economische ontwikkeling van de BIZ;
- de mogelijkheid tot het verduurzamen van de BIZ in deze wet dus ontbreekt;
- netcongestie voor een noodzaak van het creëren van energiehubs zorgt, wat niet alleen gezamenlijke investeringen in de openbare ruimte van de BIZ vraagt maar ook in en op de gebouwen, iets wat onder de huidige BIZ-wetgeving niet mogelijk is;

overwegende dat:

- dit ertoe leidt dat een BIZ, wanneer het wil investeren in verduurzaming, hiervoor een nieuwe entiteit moet oprichten, hetgeen extra regeldruk en papierwerk met zich meebrengt;
- ondernemers moeten kunnen ondernemen in plaats van bezig zijn met extra bureaucratie;
- Rotterdam de landelijke norm van -55% CO₂-reductie in 2030 wil halen en het verduurzamen van bedrijventerreinen hieraan kan bijdragen;
- bedrijven hieraan bij willen dragen, maar via de BIZ nu niet kunnen;
- een BIZ die mogelijkheid tot verduurzaming zou moeten hebben, waarbij dit geen verplichting is maar een keuze;
- er binnenkort in de Tweede Kamer over de BIZ-wet gesproken wordt;
- dit de mogelijkheid voor Rotterdam biedt om dit punt over te brengen aan Den Haag;

verzoekt het college om:

- een lobby bij de Tweede Kamer te starten om de Wet op de bedrijveninvesteringszones zo aan te passen dat hij ook ingezet kan worden ten behoeve van verduurzaming van bedrijventerreinen;
- hierover te rapporteren aan de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.S. Abrahamse, T.J. Vonk, I. van Wifferen, S.M. Bonte en M.Y. Morkoç

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dan kijk ik naar mevrouw Rehim Zadeh.

Mevrouw REHIM ZADEH (denk). Ja voorzitter, het meeste is al gezegd over dit onderwerp. Ik heb een korte vraag aan wethouder Simons. Ik heb gelezen online dat er binnen het Havenbedrijf Rotterdam een taskforce is opgezet die zich samen met bedrijven in de haven richt op de aanpak van de netcongestie. Ik vraag me af of de gemeente hier een rol in speelt, en zo ja welke rol speelt de gemeente hierin? En zijn er ook concrete resultaten geboekt die ook te delen zijn met de gemeenteraad? Voor nu is dat het voorzitter.

De VOORZITTER. Dank. Zijn er nog andere leden die het woord willen voeren hier? Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Dank voorzitter. GroenLinks heeft in de commissie ook gepleit voor noodwetgeving en de wethouder heeft GroenLinks daarop toegezegd zich daarvoor in te zetten. Dat vinden wij goed om te horen, want het is een gigantisch probleem. De Rotterdamse klimaatambities, die we al dreigen niet te halen, worden nu ook hiermee geconfronteerd en daarvoor zijn we al twintig jaar gewaarschuwd. De transities die noodzakelijk zijn voor een duurzame, innovatieve stad en haven lopen gevaar en daarmee ook onze klimaatverantwoordelijkheden, nationaal en internationaal. Naast ons pleidooi daarvoor hebben wij één motie. De oplossing gaan we vinden door iedereen, ook alle bedrijven, aan te jagen om maatregelen te nemen tegen netcongestie of om netcongestie te verhelpen, ook wanneer bedrijven niet vanuit zichzelf interesse tonen. Wij vragen de wethouder om extra in te zetten om deze bedrijven te motiveren. Dank u wel.

De VOORZITTER. Mevrouw Morkoç heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Inzet bedrijven hard nodig bij netcongestie

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 17 oktober ter bespreking van agendapunt 7.1 Rotterdamse aanpak netcongestie;

constaterende dat:

- netcongestie vergaande gevolgen heeft voor de klimaataanpak en alle maatregelen om netcongestie te verlichten keihard nodig zijn;
- sinds vorig jaar in verschillende delen van Rotterdam sprake is van netcongestie en het niet uitgesloten is dat congestie ook in de rest van Rotterdam gaat spelen;

overwegende dat:

- netcongestie lokaal verlicht kan worden door een energy hub te realiseren waarbij opwek, opslag, conversie nu en verbruik van energie lokaal kan worden afgestemd;
- door de nieuwe energiewet het mogelijk wordt om aan 'cable pooling' te doen, waarbij het elektriciteitsnet efficiënter wordt gebruikt doordat netaansluitingen worden gedeeld;
- groepscontracten het mogelijk maken dat bedrijven samenwerken om het lokale elektriciteitsnet beter te benutten door een lokale balans te vinden in het gebruik van de verschillende bedrijven;
- zowel energy hubs als cable pooling en groepscontracten nodig zijn om lokaal ruimte te realiseren op het elektriciteitsnet en netcongestie te verlichten;
- de gemeente vooralsnog alleen ondersteunt bij het realiseren van energy hubs wanneer bedrijven uit zichzelf interesse tonen;
- bedrijven nog onvoldoende gebruik maken van deze lokale mogelijkheden en de gemeente een aanjagende rol kan spelen bij het realiseren van deze mogelijkheden;

verzoekt het college:

- bedrijven(terreinen) te motiveren om maatregelen te nemen tegen netcongestie, zoals het realiseren van een energy hub, cable pooling of groepscontracten aan te gaan;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, S. Reitema, T. Kind en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dan had mevrouw Van Wifferen ook nog aangegeven dat ze wilde spreken. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66). Voorzitter, netcongestie is inderdaad een heel urgent probleem en we hebben deze als raad niet voor niets uitgeroepen als crisis. We zien ook dat de wethouders handelen om deze crisis aan te pakken, maar zolang het rijk dit probleem niet met dezelfde snelheid gaat behandelen als andere crises, dan blijven we nog tot 2030 in deze problemen zitten. D66 wil dan ook dat we hard blijven doorlobbyen richting het rijk om de Rotterdamse zaak daar blijvend aan de kaak te stellen en we willen daarom van de wethouders weten of zij het gevoel hebben dat we echt worden gehoord in Den Haag en dat de urgentie daar ook op deze manier net zo wordt gevoeld. Tot zover.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. De heer Oostdijk.

De heer OOSTDIJK (fvd). Ja, dank u wel voorzitter. De realiteit is dat de congestieproblematiek in de toekomst zal toenemen als gevolg van de energietransitie en de verstedelijking. Vandaag wil ik iets zeggen over de gevolgen van de energietransitie en de uitdagingen rondom netcongestie. Vanuit ons perspectief wil ik benadrukken dat de energietransitie ons niet vooruithelpt, maar juist tegenwerkt. Rotterdam streeft ernaar een aantrekkelijk vestigingsklimaat te bieden voor bedrijven en ondernemers. We willen een stad zijn waar bedrijven zich graag vestigen, uitbreiden en succesvol zijn. Maar hoe kunnen we die economische ambities waarmaken als we niet kunnen voorzien in een stabiel elektriciteitsnetwerk? Door de enorme druk op het elektriciteitsnet veroorzaakt door de versnelde elektrificatie en klimaatambities kunnen we nieuwe en bestaande bedrijven geen garantie geven op de energie die ze nodig hebben. Een stabiel elektriciteitsnet is de levensader van een concurrerende economie. Kunnen we die niet bieden, dan blijven bedrijven weg en ondermijnen we onze eigen economische groei en ons vestigingsklimaat. In plaats van blindelings door te gaan met de transitie die onze infrastructuur overbelast, moeten we terug naar de basis en dat is investeren in een robuust en betrouwbaar energiesysteem dat bedrijven de stabiliteit biedt die ze verdienen. Voorzitter, we hebben alleen maar een verzoek aan de wethouder. Kunnen we de toezegging krijgen dat de bedrijven en ondernemers op korte termijn zich geen zorgen meer hoeven te maken over een stabiele netcapaciteit, zodat ze zich kunnen richten op waar ze goed in zijn, het ondernemen? Dank u wel.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Ik kijk nog even rond, andere leden, niet? Dan vraag ik de heer Simons of hij als eerste wil antwoorden.

De heer SIMONS (lr) (wethouder). Ja, dank u voorzitter. Even een paar algemene dingen. Gisteravond hebben degenen die Nieuwsuur hebben gekeken onze bedrijven kunnen zien en de noodkreten die worden geuit. Het heeft ook te maken met bijvoorbeeld strategische onafhankelijkheid die we nastreven in Europa. Daar heb je wel bedrijven voor nodig. Gisteren was Lyondell, die zit hier geloof ik al vijftig jaar, maakt allerlei producten waar onze stoelen van zijn gemaakt, waar onze matrassen van zijn gemaakt, en die zegt: in 2028 gaan we onderhoud plegen. We willen van het gas af en daar moeten we nu dit jaar een besluit over nemen. Als we geen duidelijkheid hebben voor 2028, dan kan ook een van de opties zijn dat we gewoon ergens anders de investeringen gaan doen. Dat is aan de hand, daar is de noodklok door Deltalinqs, door het Havenbedrijf, door individuele bedrijven geluid. Worden we gehoord in Den Haag? Nou, as we speak is er een commissiebehandeling in de Tweede Kamer over de groene groei. Groene groei kunnen we hier realiseren in de Rotterdamse haven. Worden we gehoord, gezien, worden er echte maatregelen genomen? Tot op nu is het antwoord nee. Er werd net nog vrij optimistisch gezegd, we zijn twee jaar bezig met een transformatiehuisje. Gisteren hebben we kunnen horen van TenneT dat een vergunningenproces voor grote projecten zes tot acht jaar duurt. Dus als het gaat over noodmaatregelen of crisismaatregelen of hoe we ze ook noemen, dan hebben we het over het versnellen van dat proces. Een ander groot probleem is de stikstofuitstoot. De Rotterdamse haven stoot eigenlijk relatief heel weinig stikstof uit, maar voor elke spade die in de grond gaat moet er een vergunning aangevraagd worden. En als er geen stikstofruimte al aanwezig is, kan het op het ogenblik niet doorgaan. In Hoek van Holland is vorige week nog het bestemmingsplan voor een mooi woonwijkje, waar we jaren mee bezig zijn geweest, vernietigd door de Raad van State. Dus groene groei, een mooie titel, maar ze moeten wel aan de bak in Den Haag, want anders komt er niets van terecht en dan zullen we een groot deel van onze industrie kwijtraken. Ik ga nu naar de vragen en de moties. Ik pak eerst de motie er even bij van de VVD, van mevrouw Abrahamse. In Schiebroek is er volgens mij al een mooi industrierreinje dat al jaren geleden heeft besloten om te verduurzamen. Daar hebben ze de handen ineengeslagen en dat is echt een mooi voorbeeld. Als je nog eens een keer een leuk werkbezoek wilt, ga daarnaartoe. Velen van jullie zijn er misschien ook al geweest. Waar deze motie om vraagt, bij het volgende commissiedebat in de Tweede Kamer hier gewoon aandacht voor te vragen, dat er een mogelijkheid komt om als ze dat zelf willen die BIZ ook te gebruiken om te verduurzamen. Die is er nu niet, dus ik kan de motie omarmen. Dan hebben we ook nog de motie van GroenLinks, PvdA, Volt en ChristenUnie. U vraagt bedrijven(terreinen) te motiveren om maatregelen te nemen tegen netcongestie zoals het realiseren van energy hubs, cable pooling, groepscontracten, enzovoort. Nou, deze motie kan ik ook gewoon omarmen. Het lijkt me goed om gewoon met de mensen die we beschikbaar hebben en de momenten dat we daar zijn, daar aandacht voor te vragen. Mevrouw Rehim Zadeh heeft nog een vraag over de taskforce. Die is er, maar die is primair voor de bedrijven. Wij zijn wel aangesloten, ambtelijk, dus er wordt van alles uitgewisseld, maar het is allemaal bedrijfsgevoelige informatie, dus dat wordt niet gepubliceerd. Zodra er uitkomsten zijn die ook echt relevant zijn, doorbraken, dan zal ik u die melden zodra ik die met u mag delen. Volgens mij waren dat alle vragen en de moties voorzitter.

De VOORZITTER. Dank u. Ik kijk nog even naar wethouder Zeegers of er nog vragen aan haar adres waren. Nee? Ik kijk even of alles ook naar wens is beantwoord. Dat is het geval. Dan sluit ik dit agendapunt. De stemmingen op deze moties zullen vanavond meelopen in het stemvenster. Mevrouw Abrahamse, nog net in de hamerslag.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd). Volgens mij kan het ook met de hamerslag, maar ik heb even een extra indiener, dus ik wil hem even opnieuw aangeven.

De VOORZITTER. Mevrouw Abrahamse heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. De BIZ wil wel, maar mag niet vergroenen

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 17 oktober 2024, ter bespreking van 7.1: Aanpak netcongestie;

constaterende dat:

- de Wet op de bedrijveninvesteringszones nu zo is ingericht dat een BIZ kan investeren in de openbare ruimte en online met als doel het verbeteren van de leefbaarheid, veiligheid, ruimtelijke kwaliteit of economische ontwikkeling van de BIZ;
- de mogelijkheid tot het verduurzamen van de BIZ in deze wet dus ontbreekt;

- netcongestie voor een noodzaak van het creëren van energiehubs zorgt, wat niet alleen gezamenlijke investeringen in de openbare ruimte van de BIZ vraagt maar ook in en op de gebouwen, iets wat onder de huidige BIZ-wetgeving niet mogelijk is;

overwegende dat:

- dit ertoe leidt dat een BIZ, wanneer het wil investeren in verduurzaming, hiervoor een nieuwe entiteit moet oprichten, hetgeen extra regeldruk en papierwerk met zich meebrengt;
- ondernemers moeten kunnen ondernemen in plaats van bezig zijn met extra bureaucratie;
- Rotterdam de landelijke norm van -55% CO₂-reductie in 2030 wil halen en het verduurzamen van bedrijventerreinen hieraan kan bijdragen;
- bedrijven hieraan bij willen dragen, maar via de BIZ nu niet kunnen;
- een BIZ die mogelijkheid tot verduurzaming zou moeten hebben, waarbij dit geen verplichting is maar een keuze;
- er binnenkort in de Tweede Kamer over de BIZ-wet gesproken wordt;
- dit de mogelijkheid voor Rotterdam biedt om dit punt over te brengen aan Den Haag;

verzoekt het college om:

- een lobby bij de Tweede Kamer te starten om de Wet op de bedrijveninvesteringszones zo aan te passen dat hij ook ingezet kan worden ten behoeve van verduurzaming van bedrijventerreinen;
- hierover te rapporteren aan de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.S. Abrahamse, T.J. Vonk, I. van Wifferen, S.M. Bonte, M.Y. Morkoç en E. Rehim Zadeh

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

7.2 Eindrapportage Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

De VOORZITTER. Dan gaan we meteen door met agendapunt 7.2, eindrapportage Nationaal Programma Onderwijs, en ik probeer de wethouder snel hier te krijgen.

De wethouder is binnen, dus dan gaan we meteen aanvangen met het tweeminutendebat op 7.2, eindrapportage Nationaal Programma Onderwijs. Dan is mevrouw Reitema er wederom niet, of wel. O ja, mevrouw Reitema. Oké, ik had haar niet gezien. Ik vraag mevrouw Reitema of zij het woord wil voeren.

Mevrouw REITEMA (pvda). Dank voorzitter. Ik begrijp dat ik net ook het woord kreeg en er niet was, maar daar hadden we geen bijdrage op. Ja, over het NPO. De PvdA vindt het uiteraard goed dat er extra aandacht besteed is aan het onderwijs. We hebben een uitvoerig commissiedebat gehad. Daar zijn veel punten aangehaald, daar hebben we ook wel doorgevraagd op een aantal punten en ik wil eigenlijk op één punt nogmaals doorvragen vandaag. Want het lerarentekort blijft natuurlijk ook een fundamenteel probleem en we zien dus dat er kunstvakdocenten zijn die voor de klas staan en ook kunnen doorstromen naar de pabo. Dat vinden wij toch wel een mooie weg waarop wij zouden kunnen inzetten. Dus wij willen de wethouder toch wel vragen of het mogelijk zou zijn om deze route nog een keer bij relevante partijen onder de aandacht te brengen en om hier een toezegging op te doen. We hadden eigenlijk twee moties op het oog voor vandaag, maar bij nader inzien ga ik die vandaag toch niet indienen, maar deze toezegging wil ik wel graag hebben van de wethouder. Dank.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Ik had nu de heer Soytekin ook op mijn lijstje staan, maar die is niet aanwezig hier. Ah, mevrouw Vlieger wil ook het woord. Ik kijk zo even langs wie er nog het woord wil voeren, maar mevrouw Vlieger in ieder geval. Dan geef ik haar het woord.

Mevrouw VLIENER (gl). Voorzitter, na de verschrikkelijke coronaperiode kreeg men de NPO-middelen om de ontstane problemen op te lossen en deze middelen stoppen aan het einde van het schooljaar. Tegelijkertijd is de problematiek nog niet volledig weg en zijn de achterstanden en tekorten nog niet ingehaald. Scholen laten ons weten te vrezen door het verlies in middelen in de knel te komen in de ondersteuning van de kinderen. Daarom hebben we een motie die vraagt aan het college om vinger aan de pols te houden bij de scholen over waar ze tegenaan gaan lopen door het wegvallen van de NPO-middelen en mee te werken in het vinden van oplossingen, mochten deze zich voordoen.

De VOORZITTER. Mevrouw Vlieger heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Monitoren gevolgen wegvallen NPO-middelen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 17 oktober 2024 ter bespreking van agendapunt 7.2 Eindrapportage Nationaal Programma Onderwijs (NPO);

constaterende dat:

- de NPO-middelen na het schooljaar 2024-2025 aflopen;
- het lerarentekort een onverminderd groot probleem vormt voor het Rotterdamse onderwijs;

overwegende dat:

- scholen door het wegvallen van de NPO-middelen en het aanhoudende lerarentekort minder ondersteuning en les kunnen bieden dan ze zouden willen;
- scholen hierdoor vrezen in de knel te komen qua capaciteit en begeleiding waardoor kinderen uiteindelijk de dupe worden;
- het onduidelijk is of de leerachterstanden zijn weggewerkt;
- de NPO-middelen mede bedoeld waren om de personeelsdruk als gevolg van sociaal-emotionele problemen bij kinderen/jongeren door de coronapandemie op te vangen;
- veel kinderen/jongeren helaas nog kampen met sociaal-emotionele problemen, mede als gevolg van de coronapandemie, waardoor de personeelsdruk onverminderd hoog blijft;

verzoekt het college:

- een vinger aan de pols te houden bij de scholen over waar zij tegen aanlopen door het wegvallen van de NPO-middelen en mee te werken aan het vinden van oplossing;
- deze knelpunten en oplossingen te rapporteren bij de eerstvolgende monitor NROB;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.S. Vlieger en S. Reitema

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dan kijk ik even rond of er nog andere leden zijn. Mevrouw Nunnely, u heeft het woord.

Mevrouw NUNNELY (d66). Dank u wel voorzitter. De NPO-gelden stoppen 2024 en we verwachten in 2025 een eindrapportage. Het is goed om te horen dat veel van de activiteiten zijn opgenomen in het Nieuw Rotterdams Onderwijsbeleid. D66 Rotterdam is daar dan ook ontzettend blij mee. Daarnaast zijn we heel erg blij met schoolontbijten die doorgaan, zeventien scholen, 4500 monden die een ontbijt hebben gekregen. Een goed begin. We hebben wel de vraag of we dit nog op kunnen blijven schalen. Daarnaast is het natuurlijk wel van belang om ook te kijken naar de arbeidsmarkt binnen het onderwijs. Het lerarentekort hebben we vandaag niet opgelost, morgen niet, overmorgen ook niet en volgend jaar ook niet. En toch wil ik de wethouder ook vragen om vooral te kijken naar de zijinstromers, hoe we dat proces nog verder kunnen versterken, maar vooral ook versterken op basis van de professionals die in andere sectoren ook er eigenlijk niet doorheen komen, of die tegen het glazen of betonnen plafond aanlopen om eigenlijk de bevoegdheden te behalen tot docent of leerkracht. Daarnaast tot slot, de vele regels en procedures, dat we kunnen kijken hoe we dat ook kunnen verminderen in het Nieuw Rotterdams Onderwijsbeleid. Dank u wel.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Ik kijk even rond of er nog andere leden zijn. Ik zie geen andere leden. Ik vraag de wethouder of het hem lukt om meteen te antwoorden. Ik zal de motie meteen even uw kant op doen komen. Ja, dat is het geval. Dan geef ik de heer Kasmi het woord. O, de heer Soytekin stond op de lijst om nog het woord te voeren, maar hij zegt nee, dus dan mag u toch meteen het woord voeren mijnheer Kasmi.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Dank u voorzitter en ook een hele goede avond aan alle raadsleden. Eén motie op mijn terrein, die komt nog naar me toe, dus daar wacht ik even op. Maar ik

had ook een vraag van mevrouw Reitema van de fractie van de PvdA over de inzet van kunstvakdocenten en of we de zijinstroomroute verder onder de aandacht kunnen brengen bij de verschillende partners. Die toezegging kan ik u wel doen. Misschien ten overvloede, maar wel goed om te weten is dat we natuurlijk ook op allerlei manieren die zijinstroomtrajecten onder de aandacht brengen, ook bij deze kunstvakdocenten, maar het kan geen kwaad om daar nog eens op die manier de aandacht op te vestigen, ook bij de kunstvakdocenten, dus dat is de toezegging die ik u kan doen. Daar zie ik geen probleem in. Dan ga ik door met mevrouw Nunnely. Ook u had een vraag over de zijinstroom, en dan met name ten aanzien van als waar dat hiccups op zijn of drempels, om die weg te nemen. Ook daar wil ik in die zin bevestigend op antwoorden dat ik daar verder naar wil kijken. Weet sowieso dat we die zijinstroom van tijd tot tijd evalueren en kijken waar we dat beter kunnen doen. We hebben nu al een aantal van die zijinstroomavonden gehad en elke keer kijken we ook als gemeente naar die zijinstroomavonden en proberen we daar waar verbeteringen door te brengen zijn, om die ook door te brengen. Dus dat doen we gewoon, maar ook hier wil ik extra aandacht op vestigen, dus wat dat betreft kan ik daar ook bevestigend op antwoorden. Dan voorzitter, wacht ik nog steeds op de motie. De bodes doen heel erg hun best om er heel snel mee te komen. Dank u wel. Dan is de motie van mevrouw Vlieger. Ik lees even alleen het dictum op: een vinger aan de pols te houden bij de scholen over waar ze tegen aanlopen door het wegvallen van de NPO-middelen en mee te werken aan het vinden van oplossingen en deze knelpunten en oplossingen te rapporteren bij de eerstvolgende monitor NROB. Ja, deze is eigenlijk overbodig, moet ik zeggen voorzitter, omdat dit precies is wat we natuurlijk hebben gedaan. De NPO-middelen zijn de afgelopen jaren beschikbaar gesteld aan schoolbesturen hier in Rotterdam. Die NPO-middelen waren altijd tijdelijk van aard. Waar ik voor heb gelobbyd is om die tijdelijke NPO-middelen te gebruiken en uit te smeren over een langere periode. Dat was omdat we zagen dat eigenlijk de schoolbesturen de middelen die toegekend waren vanuit het rijk in zo'n korte periode niet weg konden zetten, dus met goede afspraken hebben we ervoor gezorgd dat dat nog eens met twee jaar zou kunnen worden verlengd. En daar hebben we allerlei interventies vanuit gepleegd, onder andere de schoolzorgteams zijn daar een voorbeeld van, wat heel goed is gevallen. En we hebben natuurlijk met elkaar ook geëvalueerd van: de NPO-middelen vallen weg. Wat kunnen we daarvan dan overnemen aan interventies, dus daarmee hebben we eigenlijk al gedaan wat u vraagt. En hoe kunnen we dat in ons eigen gemeentelijk beleid en daarmee ook in de begroting vastklikken om door te gaan met een aantal interventies. Nou, dat hebben we gedaan, dat staat inmiddels in het nieuwe NROB zoals u weet, dus eigenlijk doen we alles wat u vraagt en is deze daarmee overbodig voorzitter. Dat is in ieder geval mijn advies op de motie.

De VOORZITTER. Mevrouw Vlieger heeft er nog een vraag over.

Mevrouw VLI EGER (gl). Ja, kort, het gaat natuurlijk vooral over de toekomst, niet wat we hebben gedaan maar wat we blijven doen. Dit is een signaal dat wij vanuit de scholen ontvangen. Daarom vinden wij het belangrijk dat we daar dan gehoor aan geven en dat we juist voor de toekomst ook in de gaten blijven houden waar zij tegen aanlopen.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Ja, wat ik al zeg, dat doen we eigenlijk constant. Die gesprekken heb ik in de sectorkamers en het is onderdeel van het beleid, het is staand beleid. Dus het is niet zo dat we dat uit het oog verliezen. Dat gesprek heb ik constant met de schoolbesturen. Daar waar het nodig is om bij te sturen doen we dat. En tegelijkertijd moet ik ook in alle eerlijkheid melden: die NPO-middelen waren altijd tijdelijke middelen natuurlijk. Dat weet u, u bent goed op de hoogte. Dat ging om ontzettend veel geld. Wij zullen nooit in staat zijn om vanuit de gemeentelijke begroting dat allemaal te kunnen opvangen. Maar nogmaals, de succesvolle dingen waarvan we echt hebben gezien: die werken, die hebben we doorgezet en dat blijven we ook gewoon de komende tijd doen. Dat blijven we monitoren, dus vandaar staand beleid in die zin. Echt een overbodige motie, maar uw wens snap ik en ik hoop dat ik u daar geruststel door te zeggen: dat doen we, dat is gewoon staand beleid. Dank u wel voorzitter.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Dan constateer ik een toezegging van de wethouder dat de zijinstroomtrajecten nader onder de aandacht worden gebracht bij de kunstvakdocenten en datzelfde geldt voor de mogelijkheden om belemmeringen voor de zijinstroom weg te nemen. Dan kijk ik nog rond of er nog behoefte is aan een reactie op de wethouder. Dat is niet het geval. Dan sluit ik 7.2,

eindrapportage Nationaal Programma Onderwijs en dan loopt de motie vanavond mee in het stemvenster.

7.3 Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Tweebosbuurt-Oost

De VOORZITTER. Ik stel voor om door te gaan met 7.3 en daarna te schorsen voor de dinerpauze. Ik zie allemaal mensen die daar heel enthousiast over worden, dus dan gaan we snel door met 7.3. De wethouder is er al, dus we kunnen meteen van start. Dan vraag ik de heer Vonk om als hij wenst te spreken.

De heer VONK (cu). Ja, dank u wel voorzitter, en met het diner in het vizier en met mijn beperkte spreektijd zal ik het ook zeer kort houden. Maar met mijn pijn in ons hart voorzitter, kijken wij naar die vlakke van de Tweebosbuurt. Meer dan zeshonderd woningen zijn nu al jaren onttrokken aan de stad en zicht op nieuwbouw van veel minder woningen is er voorlopig niet vanwege een blijvend verschil van inzicht over wat nu precies het beste is voor het gebied. De mensen zijn bijna allemaal weg en nu staan de hoge bomen aan de Hilledijk ook nog op het spel. Ondanks duidelijke aanwijzingen van de Raad van State ligt er nu toch weer een bestemmingsplan dat de oude weg bewandelt. En wij denken dat de tijd gekomen is voor snelheid. Binnen het vigerende bestemmingsplan kan morgen gebouwd worden. Laat het beste niet de vijand zijn van het goede. En dan een motie. Met de motie die we willen indienen, 'Laat de populieren ruisen zolang het kan', willen wij duidelijkheid dat de prachtige populieren in afwachting van procedures bij de Raad van State in elk geval blijven staan en niet al sneuvelen bij voorbereidende werkzaamheden. Dank u wel.

De VOORZITTER. De heer Vonk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Laat de populieren ruisen zolang het kan

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 17 oktober 2024 ter bespreking van Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Tweebosbuurt-Oost;

constaterende dat:

- het bestemmingsplan Tweebosbuurt-Oost mede gebaseerd is op de aangevochten Parapluherziening Cultuurhistorie Afrikaanderwijk;
- Bewonersvereniging Buurtgroep Tweebos beroep bij de Raad van State heeft ingesteld tegen de Parapluherziening Cultuurhistorie Afrikaanderwijk;
- de cultuurhistorische waarde van de Hilledijk en de grote populieren op deze dijk mede aanleiding zijn voor dit beroep;
- gemeente Rotterdam nog steeds geen verweer heeft ingediend tegen het door hen ingestelde beroep uit januari 2024;

overwegende dat:

- een door de gemeenteraad goedgekeurd bestemmingsplan soms als legitimatie gebruikt wordt om voorbereidende werkzaamheden te kunnen aanvangen in afwachting van een onherroepelijk bestemmingsplan;
- het kappen van de hoge populieren aan de Hilledijk dermate ingrijpend is, dat dit alleen dan en pas dan kan worden uitgevoerd wanneer er sprake is van een onherroepelijk bestemmingsplan;

verzoekt het college:

- geen onomkeerbare stappen te zetten – zoals het kappen van de populieren aan de Hilledijk – zolang de Raad van State nog geen uitspraak gedaan heeft over de Parapluherziening Cultuurhistorie Afrikaanderwijk en mogelijk nog volgende procedures, zoals over het bestemmingsplan Tweebosbuurt-Oost;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk, A. Kockelkoren, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, G.J. Engberts, P.J.H.D. Verkoelen, R.T.J. van der Velden en T.S.J. Coşkun

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Dan staat de heer Dahoe op mijn lijst.

De heer DAHOE (denk). Ja, dank u wel voorzitter. De herontwikkeling van de Tweebosbuurt is een complex en emotioneel beladen dossier. We begrijpen dat de wijk drastisch verandert door de keuzes die zijn gemaakt. Wat wij wel belangrijk vinden is dat met de bewoners die er nu nog zitten wel goed wordt omgegaan. Wij hebben een artikel gezien en wij zijn van mening dat er geen onteigeningsprocedure moet worden geforceerd in een rechtszaal en daarvoor hebben we een motie. We willen graag dat met hen in gesprek gegaan blijft worden voor een oplossing die recht doet aan hun welzijn. We noemen de motie 'Oost-West, Tweebos Best'. Dat was het. Dank.

De VOORZITTER. De heer Dahoe heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Oost-West, Tweebos Best

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 oktober 2024, ter bespreking van agendapunt "7.3 Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Tweebosbuurt-Oost";

constaterende dat:

- enkele overgebleven bewoners van de Tweebosbuurt zich zorgen maken over een mogelijke onteigeningsprocedure en het verlies van hun woonplek in de wijk;
- er op dit moment geen rechtvaardige en adequate oplossing is voor deze bewoners, waardoor de onzekerheid aanhoudt;
- bewoners zich zorgen maken over het verlies van hun plek in de wijk, huisvesting elders niet zo makkelijk is en verhuizing kosten met zich meebrengt;

overwegende dat:

- het belangrijk is om verdringing te voorkomen en de resterende bewoners perspectief te bieden op een oplossing die bijdraagt aan hun welzijn en geluk;
- een open en blijvend gesprek tussen de gemeente en de bewoners essentieel is voor het vinden van een oplossing die recht doet aan hun situatie;
- het essentieel is om gezien de wooncrisis snel door te kunnen bouwen;
- onteigeningsprocedures zoveel mogelijk vermeden moeten worden, om verdere stress, onzekerheid en kosten te voorkomen;

verzoekt het college:

- zich maximaal in te spannen om voor de overgebleven bewoners een onteigeningsprocedure te voorkomen;
- met hen in gesprek te blijven voor een oplossing die recht doet aan hun welzijn;
- hierover de status uiterlijk voor het einde van Q1 2025 te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.N. Dahoe

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Zijn er nog andere leden die het woord wensen te voeren? De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Dank u wel voorzitter. Tweebos is nooit gemakkelijk, en dat is denk ik de repeterende waarheid waar we ook als raad keer op keer op worden gewezen en toch moeten we ook door. We zitten nu in de laatste fase van het dossier van het bestemmingsplan en ik denk dat het belangrijk is om door te pakken, om er ook een goede ruimtelijke omgeving van te maken. Hoezeer ik ook begrip heb voor het sentiment en voor de strijd van een deel van de bewoners en de betrokkenen, herken ik tegelijkertijd ook het signaal van de wijkraad dat wordt afgegeven en het ook fijn is dat zij op dit ruimtelijke dossier ook deze input hebben gegeven. Als D66 zie ik hoe in dit bestemmingsplan de motie, onze motie 'Bekijk de Hilledijk in de Afrikaanderwijk' een plek kan krijgen en hoe we ook rekenschap geven aan die cultuurhistorische waarde van het gebied, de dijk specifiek. En tegelijkertijd ook de wethouder in het debat heeft aangegeven, toegezegd hoe volgens mij ook niet zomaar de bijl in

de bomen zal gaan. Maar wat misschien wat minder aan bod is gekomen tijdens de bespreking van het bestemmingsplan onder andere in de subcommissie Bestemmingsplannen, is het belang van een bestemmingsplan voor het verkeer, voor de ontsluiting van de wijk. Dat is een element waar ook de wijkraad op wijst, maar het is misschien ook goed om hier nog eens op te wijzen. Allereerst vinden parkeren en de parkeerplaatsen plaats onder het maaiveld, ook prettig voor het aanzicht. Maar belangrijk is ook dat in het bestemmingsplan de ontsluiting van dit nieuwe deel van de wijk simpelweg beter loopt voor de bewoners, voor al het verkeer, en ja, dat het uit mijn mond moet komen, ook voor de auto. Wat dat betreft zijn we bij D66 niet zo dogmatisch en is dit een element dat voor ons ook van belang is om dit bestemmingsplan in zijn gehele omvang te beoordelen en waar wij dan ook positief naar kijken. Dank u wel.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50+). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, Tweebos, het werd al gezegd, daar kunnen we het niet over hebben of het doet pijn. Het doet erge pijn en het blijft ook altijd pijn doen. Daar zijn de rechten van de mens zo dermate met voeten getreden dat we nu met zijn allen daar nog steeds littekens van over hebben gehouden. En ja, dan doet het mij extra pijn om te zien dat we het gewoon met elkaar maar niet willen leren. Dat nu de Hilledijk met hoge bomen bij de Raad van State liggen. Dan denk ik: kunnen we nu al die jaren niet even wachten tot de uitslag bekend is, om daarna pas tot besluitvorming over te gaan. Ik vind het echt, ik snap het ook niet, dat wij niet willen leren in deze raad van onze fouten die we maken. Ik zal er dus ook vanuit mijn fractie tegen gaan stemmen en ik steun met grote steun natuurlijk de motie die door de ChristenUnie hierover ingediend is. Wachten, niets doen, en laten we die bomen in hemelsnaam behouden, want het kleine stukje cultuurhistorie dat we nog hebben, dat gaan we toch niet overboord zetten?

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Anderen nog het woord? De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ja, de Partij voor de Dieren is altijd tegen de sloop van de Tweebosbuurt geweest, ook altijd een heel beladen onderwerp in de raad geweest en eigenlijk nog steeds. Wij zullen ook volledig de motie over de bomen steunen. Wat dat betreft sluit ik me aan bij de woorden van mevrouw Verkoelen. Het is heel erg jammer dat we het op deze manier weer doen. Vandaag doen we eigenlijk de planologische verankering. Dat is eigenlijk de verankering van de sloop van deze wijk en u zult begrijpen dat wij daarom daar nooit voor kunnen zijn, dus wij zullen ook hier tegen stemmen.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja voorzitter, de SP heeft altijd de bewoners gesteund in hun strijd voor het behoud van de Tweebosbuurt. Helaas is dat mislukt, maar het zou mooi zijn dat naast de foto's, we straks kunnen zeggen: gelukkig hebben we de bomen nog, want het zou wel dodelijk zijn als die ook nog zouden moeten verdwijnen voor dit heilloze plan.

De VOORZITTER. Dan kijk ik rond en vraag ik de wethouder of zij er meteen op kan reageren. Wethouder Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. En inderdaad, de Tweebosbuurt is het laatste staartje van bestemmingsplannen en zo die we daarover hebben gehad. Het is altijd een beladen onderwerp geweest en dat realiseer ik me ook terdege. Ik heb ook gesproken met de bewoners, ook over hun zorgen over die bomen, over dat zij niet voor dit plan zijn. Ook over cultuurhistorie. Ik heb daar wel wat in kunnen behouden, maar we hebben ook gezien dat de kwaliteit van dit plan wel leidt tot kwalitatief betere woningen, grotere plattegronden, ook een betere afwikkeling van het verkeer en ook een mooiere buitenruimte. Een betere aansluiting op Parkstad, dus dat het voor het gebied echt veel kwaliteit zou toevoegen, heeft ons overtuigd dat we toch met dit plan dan zo verder moeten. Maar we realiseren ons ook dat het voor de bewoners wel een heel moeilijke situatie is geweest of nog steeds is. Die bomen, helaas, zullen inderdaad gekapt moeten worden. Er komen er wel heel veel meer terug. We gaan ook nog een extra parkje daar realiseren maar dat moeten we doen om dat maaiveld omhoog te krijgen. Dus we gaan het herinrichten met groen, maar ik realiseer me terdege: die bomen die er nu staan zijn heel groot en dat wat er terugkomt heeft nog even tijd nodig om zo groot te worden. Om maar even met de motie van de ChristenUnie te beginnen, wat u

aangeeft mijnheer Vonk, we hebben inmiddels een kapvergunning voor deze bomen, maar ik heb ook toegezegd in de commissie dat we die pas gaan inzetten op het moment dat het echt nodig is, dus deze motie is wat dat betreft overbodig, dus die ontraad ik dus ook om die reden. Omdat we die kapvergunning al hebben en die bomen laten staan tot het moment dat we echt aan de slag moeten in dit gebied met de woningbouw.

De VOORZITTER. Ik zie dat mevrouw Verkoelen hier een vraag over heeft.

Mevrouw VERKOELEN (50+). Ja, heel kort. Nodig, bedoelt de wethouder dan toch hopelijk wel, tot de uitslag van de Raad van State? Want als we gaan kappen en we krijgen gelijk bij de Raad van State, dan kunnen we ze niet meer terugzetten.

De VOORZITTER. Mevrouw Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ja, nou, op het moment dat wij gaan bouwen, fysiek aan de slag gaan in dat gebied, dan gaan we die bomen kappen. Over het algemeen gaan wij niet aan de slag met een bestemmingsplan dat niet onherroepelijk is, maar ik moet een kleine slag om de arm houden hoe dat hier precies zit, maar over het algemeen doen we dat natuurlijk niet. Omdat inderdaad, op het moment dat het geen onherroepelijk bestemmingsplan is, dan kun je niet meer terug. En normaal gesproken doen we dat anders omdat je wel de grond wilt verzwaren, dus ik houd even een slag om de arm of dat hier ook aan de orde is, maar echt tot het laatste moment zullen we deze bomen daar laten staan. Dan de motie van DENK, 'Oost-West, Tweebos Best', ons maximaal in te spannen voor dat kleine groepje bewoners wat er nog staat. Zoals u ook in de krant heeft kunnen lezen zijn we echt veel in gesprek met de bewoners om hen te bewegen de woningen te verlaten. Wij willen dat ook het liefst in der minne doen. Je wilt niet tot het uiterste moeten gaan, dus deze motie kan ik goed uitvoeren. Dat komt ook overeen met hoe we daarnaar kijken. We zullen ons uiterste best doen om het op die manier te kunnen oplossen, dus dat is oordeel raad.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Zijn er nog mensen die hier nog op willen reageren? Dat is niet het geval. Dan sluit ik punt 7.3, het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Tweebosbuurt-Oost en de stemmingen zijn vanavond in het stemvenster. En dan schors ik ook nu de vergadering voor een dinerpauze en dat doen we tot 19.45 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 17 oktober 2024

Notulen van de raadsvergadering van 17 oktober 2024 (avondzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 16.

Voorzitter: mevrouw drs. C.J. Schouten

Voor de presentielijst van deze vergadering wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering.

Namens het college zijn tegenwoordig: de heer F. Achbar, de heer R. Buijt, de heer S. Kasmi, de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer, de heer T.B. Versnel en mevrouw C.M. Zeegers

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

Heropening

De VOORZITTER. Goedenavond. Ik hoop dat u allemaal een goede dinerpauze hebt gehad.

7.4 Jaarverslag 2023 van de Ombudsman Rotterdam-Rijnmond

De VOORZITTER. Aan de orde is punt 7.4, jaarverslag 2023 van de Ombudsman Rotterdam-Rijnmond en ik heb begrepen dat de heer Tak van de PvdA in ieder geval het woord wil voeren. Ik geef hem het woord.

De heer TAK (pvda). Ja voorzitter, even van de orde. Ik had misschien wethouder Struijvenberg hier ook verwacht of heb ik dat verkeerd begrepen? Ik vind het niet erg hoor om het met deze wethouders te doen, maar begrijp ik het misschien goed dat de heer Buijt nu voor de heer Struijvenberg dekt?

De VOORZITTER. Daar mag de heer Buijt zelf op antwoorden.

De heer BUIJT (lr) (wethouder). Ik zie wel zijn naambordje hier ook staan, maar even een mededeling van mijn zijde. De heer Struijvenberg moest door onverwachte omstandigheden weg. De moties, voor zover ze bij hem bekend waren, waren niet op zijn portefeuille maar op die van de heer Achbar en van mij, dus dat is eigenlijk de reden dat ik hoop dat collega Achbar zo snel mogelijk aansluit. En anders ga ik improviseren mijnheer Tak, dan gaan we het zien.

De VOORZITTER. Nou, daar is wethouder Achbar ook al, dus volgens mij kunnen we ook direct van start. Dan geef ik het woord aan de heer Tak.

De heer TAK (pvda). Dank u wel voorzitter en dank inderdaad even voor deze korte toelichting. Voorzitter, wij leven in een wereld waarin jij moet bewijzen waar je recht op hebt en dat is de wereld op zijn kop. Inwoners worden continu van het kastje naar de muur gestuurd. De ombudsman strijdt terecht tegen de lokettenjungle in Rotterdam, zoals ook aangegeven in dit jaarverslag, dat we nu bespreken. Rotterdammers moeten zich namelijk door een bureaucratische molen heen worstelen om gewoon te krijgen waar ze recht op hebben. En voorzitter, gelukkig laten onze zuiderburen in Gent zien hoe het ook anders kan. Want daar ontvangen inwoners automatisch korting op onderwijs en kinderopvang als ze in de bijstand zitten. Daar zijn er gratis huisvuilniszakken voor inwoners met een minimuminkomen, zonder dat ze dit zelf hoeven aan te vragen. En de uitpas voor kortingen voor kunst en cultuur is zo voor iedereen in de stad beschikbaar zonder aanvraag. De gemeente Rotterdam kan beschikken over informatie waarmee wij proactief regelingen kunnen toekennen. Het bespaart onze inwoners niet alleen kopzorgen, het zorgt er ook voor dat niet alleen maar de goed geïnformeerde inwoners gebruikmaken van de regelingen van onze stad. En het zorgt ook nog eens keer dat we fors

kunnen besparen op de uitvoeringskosten. Wij willen graag dat Rotterdam gaat experimenteren met de Gentse aanpak en daarvoor hebben wij een motie. En voorzitter, wij hebben vooraf contact gezocht met de wethouder, en dat was inderdaad in dit geval wethouder Struijvenberg en mevrouw Mohamed-Hoesein, en mij was aangeraden om deze motie alleen toe te spitsen op de armoederegelingen, want dan zou de wethouder hem eventueel kunnen omarmen. Maar we hebben hem juist breder gemaakt en u zult de motie zo zien, omdat het ons namelijk gaat om de samenwerking. Het valt ons dan dus op dat de wethouders dus heel erg kijken naar hun eigen postzegel en het dus niet helemaal lukt om die verbinding te maken. Want raadsleden worden eigenlijk net zoals de inwoners in onze stad van het kastje naar de muur gewezen. En om te voorkomen dat onze inwoners vermorzeld worden door de gemeentelijke papierwinkel willen we experimenteren met het proactief toekennen zoals ze ook in Gent doen. Dank u wel.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Even een technische opmerking. Want u ziet dat de tijd niet op twee minuten staat, maar op de reguliere spreektijd. Wij doen ons best om het op twee minuten te krijgen en dat is even een technisch defect, maar ik probeer daarbinnen de tijd goed te bewaken. De heer Tak heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Toekennen zonder gedoe!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 oktober 2024, ter bespreking van '7.4 Jaarverslag 2023 van de Ombudsman Rotterdam-Rotterdam';

constaterende dat:

- in het jaarverslag van de Ombudsman Rotterdam-Rijnmond aandacht wordt gevraagd voor de lokettenjungle: een te ingewikkeld systeem van loketten, instanties en bureaucratische processen¹;
- het college aangeeft armoederegelingen te willen vereenvoudigen²;

overwegende dat:

- het wantrouwen en de lokettenjungle de toegang tot hulp blijven belemmeren en fundamentele veranderingen nodig zijn;
- de complexiteit mede veroorzaakt wordt door de hoeveelheid aan regelingen en de verschillende definities van bijvoorbeeld "inkomen";
- effectieve ondersteuning kan vragen om de menselijke maat in de vorm van een "loods" die de Rotterdammer aan de hand meeneemt bij het doorlopen van de loketten;
- loketten veel uitvoeringskosten met zich meedragen;
- door mensen automatisch toe te kennen waar ze recht op hebben veel uitvoeringskosten worden bespaard;
- door mensen automatisch toe te kennen waar ze recht op hebben dat voor rust en uitkomst kan zorgen;

verzoekt het college:

- te experimenteren met het 'geen loket systeem'; waarbij mensen toegekend krijgen waar ze recht op hebben zonder dit zelf te moeten aanvragen, te beginnen met armoederegelingen en dit vervolgens uit te breiden naar de bredere gemeentelijke dienstverlening;
- te onderzoeken of, tot die tijd, de menselijke loods kan bijdragen aan het vergroten van het vertrouwen in de gemeente en zo aan een effectiever aanvragen van regelingen waar men recht op heeft;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.P.A. Tak, S. Reitema en M.H. Biljoen

¹ Jaarverslag 2023 – De vrijblijvendheid voorbij – Ombudsman Rotterdam-Rijnmond ORR

² Proactieve dienstverlening uitbouwen in Stad Gent | VNG

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dan geef ik nu het woord aan de heer Soytekin. Die stond op mijn lijstje.

De heer SOYTEKIN (denk). Dan maak ik daar graag gebruik van voorzitter, al heb ik niet heel veel toe te voegen aan de commissievergadering, die overigens heel veel kanten opging, wat ook wel leuk en divers was, aan onderwerpen. Mijn dank ook aan de ombudsman en ook voor de brief van de wethouder die daarna volgde. Laat ik eigenlijk maar één vraag stellen en die moet dan wellicht wel doorgeleid worden naar wethouder Struijvenberg ben ik bang. Ik had vanochtend toevallig gebeld met 14010 en ik merkte op dat de zwoele stem van voormalig burgemeester Aboutaleb was verdwenen, maar dat er nog geen nieuwe in de plaats was gekomen, dus het is wellicht goed om dat heel snel op te pakken zodat de Rotterdammers ook nog beter kennis kunnen maken met de nieuwe burgemeester.

De VOORZITTER. Dank u wel mijnheer Soytekin. Ik zal het eens gaan overleggen met wethouder Struijvenberg geloof ik. Maar dank voor de attendering, dat lijkt me heel wijs. Ik kijk even rond of er nog andere leden het woord willen voeren. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ik steun natuurlijk het pleidooi van de heer Soytekin, dat op de eerste plaats, maar ook het pleidooi van de heer Tak over de Gentse aanpak. We zijn zeer benieuwd. De ombudsman, die overigens in Rotterdam uit twee vrouwen bestaat, en altijd de verwarring is, zijn het nu ombudsvrouwen of ombudsmensen of wat is het dan, die steunen wij van harte en wij willen dat die aanbevelingen ook zo snel mogelijk en zo goed mogelijk worden uitgevoerd. Maar we zijn zeer benieuwd naar de reactie over het pleidooi van de PvdA voor de Gentse aanpak, hoe het college daarnaar kijkt.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Ik zie dat inmiddels staatssecretaris Coenradie ook is binnengekomen, van harte welkom. Dat doen we niet met alle, maar bijzondere oud-raadsleden heten we wel van harte welkom. Fijn dat u er bent en ik hoop dat u nog heel veel leert hier van deze raad en van alles wordt overgebracht. Neem uw kans, zou ik bijna zeggen tegen de raad, om de boodschappen mee te geven. Hartelijk dank mijnheer Coşkun. Ik kijk even rond of er andere leden het woord willen voeren. De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl). Ja voorzitter, ik doe voor dit onderwerp even mijn ombudsbril op. Want voorzitter, hoe kun je in tijden van schaarste toch maximaal open, eerlijk, transparant en oplossingsgericht zijn? Voorzitter, het jaarverslag van de ombudsman was ontzettend duidelijk. Het is nu tijd dat wij ook open en eerlijke keuzes maken en dat ook aan de politiek laten en niet aan ambtenaren. Daarom dienen wij samen met de PvdA de motie 'Triage der schrijnendheid: wie krijgt wat?' in.

De VOORZITTER. Hartelijk dank, het is nog net geen roze bril, dus dat scheelt ook nog. De heer Biljoen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Triage der schrijnendheid: wie krijgt wat?

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 17 oktober ter bespreking van agendapunt 7.4 Jaarverslag 2023 van de Ombudsman Rotterdam-Rijnmond;

constaterende dat:

- in het jaarverslag 2023 van de Ombudsman Rotterdam-Rijnmond aandacht wordt gevraagd voor de triage der schrijnendheid en gemeenten worden opgeroepen om een afwegingskader hiervoor te ontwikkelen;

overwegende dat:

- door de triage van schrijnendheid ambtenaren en andere professionals dagelijks moeilijke keuzes moeten maken en moeten kiezen tussen 'gewoon' schrijnend en zeer schrijnend;
- door de onduidelijkheid over de verdeling van schaarse middelen ook Rotterdammers gefrustreerd raken, doordat de keuzes van verdeling vaak niet transparant en open zijn;
- het oneerlijk is om de ambtelijke organisatie met de triage der schrijnendheid te laten zitten en hen niet te ondersteunen met bijvoorbeeld richtlijnen of een afwegingskader;
- het een politieke afweging is hoe schaarse middelen verdeeld worden;

verzoekt het college:

- een afwegingskader te realiseren waarin de verdeling van schaarse middelen vastgesteld wordt en beschreven wordt hoe er met de triage der schrijnendheid omgegaan wordt;
- dit afwegingskader voor te leggen aan de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.H. Biljoen en D.P.A. Tak

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Zijn er nog andere leden die graag het woord willen voeren? De heer Roskam.

De heer ROSKAM (Ir). Dank voorzitter. Eigenlijk nog een vraag aan de indieners, dus de heer Tak en de heer Biljoen, want zoals de heer Tak in ieder geval weet vanuit de vorige periode, toen is deze discussie volgens mij ook al langsgesproken met wethouder Moti destijds, van: kan het niet vereenvoudigd worden? Dus als we gaan toekennen, dat we gaan kijken op welke regelingen iemand recht heeft, kunnen we ook niet gaan toekennen, want we zien de situatie van iemand: hé, u heeft wellicht ook recht op regeling A, B, C, D, terwijl u nu hier voor regeling E komt. Dus ik vroeg me eigenlijk af, want destijds is ook een afdoening voor zo'n motie gekomen, staat me nog bij. Dus ik vraag me eigenlijk af wat er in de tussentijd is veranderd ten opzichte van de afdoening die we destijds gekregen hadden?

De VOORZITTER. En even over de scherpste, deze vraag was aan de heer Tak gesteld? (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Oké. Dan geef ik nu het woord aan de heer Tak.

De heer TAK (pvda). Ja, dank u voorzitter. Goed, kijk, ik denk dat er heel veel is veranderd in de afgelopen paar jaar. Een van de dingen die de afgelopen paar jaar is veranderd is dat er veel meer aandacht is voor de menselijke maat. Een ander voorbeeld is denk ik dat we nu tegenwoordig, kijk naar de aanpak in Gent, juist meer en meer van dit soort voorbeelden zien in deze tijd, juist als reactie daarop. Ik zie alle aanleiding, ik zie vooral ook eigenlijk niet het probleem waarom je het niet zou doen. Even het voorbeeld van Gent. Vergeef me voorzitter, ik hoop dat ik er genoeg tijd voor heb want anders leg ik het nog gewoon even uit. Het idee is inderdaad dat je op basis van beschikbare informatie die de gemeente vaak gewoon al heeft van mensen, bijvoorbeeld inkomensgegevens, de regelingen toekent waar mensen recht op hebben. Ik ken u als iemand die een buitengewoon groot sociaal hart heeft, u zult het toch met mij eens dat het niet de informatiepositie van mensen moet zijn die bepaalt of ze wel of geen gebruik maken van een regeling, maar of ze ervoor in aanmerking komen, ja of nee. Dat zou de toetsing moeten zijn.

De VOORZITTER. Dan mag de heer Roskam beantwoorden. Er werd nog een directe vraag aan hem gesteld. Maar ik stel ook voor het debat niet helemaal over te gaan doen want dat heeft u hopelijk in de commissie ook al gedaan. De heer Roskam.

De heer ROSKAM (Ir). Goed, dank voorzitter. Nee, ik ken de regeling, maar daarom ook richting de heer Tak. Het staat me ook bij dat destijds gezegd werd: als iemand alles moet indienen om te kijken voor welke regelingen men mogelijk in aanmerking komt, dan moet er een heel boekwerk ingediend worden voor één regeling om te kijken of men ook voor de andere regelingen in aanmerking komt. Dat was destijds het verwijt. Maar ik ben blij dat de heer Tak dan eigenlijk uitspreekt dat hij meer vertrouwen heeft in de menselijke maat van de uitvoering in het college met Leefbaar Rotterdam dan het vorige. Dank u.

De VOORZITTER. Dan geef ik nog één keer het woord aan de heer Tak.

De heer TAK (pvda). Ja voorzitter, ik wilde eigenlijk het woord pakken voor iets heel technisch, want door deze interruptie groeit inmiddels de steun voor mijn motie, dus ik heb de handtekening van de heer Kind inmiddels verzameld, dus ik wil graag de motie nog een keer indienen. U kunt nog meedoen.

De VOORZITTER. De heer Tak heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Toekennen zonder gedoe!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 oktober 2024, ter bespreking van '7.4 Jaarverslag 2023 van de Ombudsman Rotterdam-Rotterdam';

constaterende dat:

- in het jaarverslag van de Ombudsman Rotterdam-Rijnmond aandacht wordt gevraagd voor de lokettenjungle: een te ingewikkeld systeem van loketten, instanties en bureaucratische processen¹;
- het college aangeeft armoederegelingen te willen vereenvoudigen²;

overwegende dat:

- het wantrouwen en de lokettenjungle de toegang tot hulp blijven belemmeren en fundamentele veranderingen nodig zijn;
- de complexiteit mede veroorzaakt wordt door de hoeveelheid aan regelingen en de verschillende definities van bijvoorbeeld "inkomen";
- effectieve ondersteuning kan vragen om de menselijke maat in de vorm van een "loods" die de Rotterdammer aan de hand meeneemt bij het doorlopen van de loketten;
- loketten veel uitvoeringskosten met zich meedragen;
- door mensen automatisch toe te kennen waar ze recht op hebben veel uitvoeringskosten worden bespaard;
- door mensen automatisch toe te kennen waar ze recht op hebben dat voor rust en uitkomst kan zorgen;

verzoekt het college:

- te experimenteren met het 'geen loket systeem'; waarbij mensen toegekend krijgen waar ze recht op hebben zonder dit zelf te moeten aanvragen, te beginnen met armoederegelingen en dit vervolgens uit te breiden naar de bredere gemeentelijke dienstverlening;
- te onderzoeken of, tot die tijd, de menselijke loods kan bijdragen aan het vergroten van het vertrouwen in de gemeente en zo aan een effectiever aanvragen van regelingen waar men recht op heeft;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.P.A. Tak, S. Reitema, M.H. Biljoen en T. Kind

¹ Jaarverslag 2023 – De vrijblijvendheid voorbij – Ombudsman Rotterdam-Rijnmond ORR

² Proactieve dienstverlening uitbouwen in Stad Gent | VNG

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Ik kijk nog even rond. Zijn er nog andere leden die het woord willen voeren? Dat is niet het geval. Dan wacht ik heel even op de laatste motie, maar die is alleen technisch aangepast. Dan vraag ik aan de wethouders en dan kijk ik heel even hoe de verdeling is. Dan ga ik eerst naar de eerste motie. Die is voor de heer Achbar heb ik begrepen.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja, dank voorzitter. Ik begrijp wel waarom de vergelijking wordt gemaakt met Gent. Ik ben er op werkbezoek geweest en ik heb dus ook wel de positieve dingen gezien als je het goed inregelt en het vergemakkelijkt voor de inwoners. En op basis van dat werkbezoek zijn wij natuurlijk niet stil gaan zitten en zijn we natuurlijk ook wel gaan nadenken hoe je zaken binnen onze eigen organisatie goed kunt inregelen. Dus ik kan u vertellen dat wij in Rotterdam al bezig zijn met het verkennen en inregelen van proactieve dienstverlening waarbij regelingen automatisch worden toegekend en wij leren zeker van Gent daarin. Het maakt dat deze motie wat ons betreft overbodig is. Wat ik wel wil benadrukken voorzitter, is dat het wettelijk bepaald is dat inwoners altijd wel eerst een aanvraag moeten doen alvorens we als gemeente automatisch regelingen kunnen verstrekken. Dat is gewoon bij ons in Nederland wel zo geregeld. Dus ik begrijp dat deze motie erg sympathiek overkomt, tegelijkertijd is hij overbodig. Wij zien dat dit echt wel een onderwerp is waar we de nodige aandacht voor moeten blijven houden, zodat we onze dienstverlening proactief inrichten dat het voor de inwoners vergemakkelijkt.

De VOORZITTER. De heer Tak heeft hier nog een vraag over.

De heer TAK (pvda). Ja voorzitter, kijk, zoals u allen weet is het heel gebruikelijk om een motie van tevoren naar een wethouder te sturen en te vragen: als ik een motie indien en hij is overbodig dan hoor ik dat graag vooraf. Ik heb die motie van tevoren opgestuurd en toen heeft niemand mij verteld dat die motie overbodig was. Dus ik vind het in die zin raar dat ik dat nu van u hoor. Ik heb nota bene direct contact gehad met uw collega Mohamed-Hoesein over deze motie. Die zei mij niet dat de motie overbodig is. Sterker nog, vanochtend was het nog zo dat als ik hem alleen zou toespitsen op armoederegelingen dat ze hem kon omarmen. Dat is iets anders dan overbodig. Dus ik wil hier even een punt van maken. Ik vind dit gewoon niet oké. Ik check deze motie bij de wethouder. Dat doe ik netjes. Ik ben hier ruim op tijd mee naar het college toe gekomen. Dan verwacht ik op zijn minst dat ik hier in het publieke debat dezelfde appreciatie krijg als die ik achter de schermen krijg, anders is het voor de mensen thuis ook niet te volgen.

De VOORZITTER. De heer Achbar.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja voorzitter, ik heb hem afgestemd met collega Mohamed-Hoesein en ik vertel u net waarom wij vinden dat hij overbodig is in dezen, dus ik geef u gewoon de toelichting zoals ik hem ook heb afgestemd.

De VOORZITTER. Dan ga ik over naar wethouder Buijt. Hij heeft het woord.

De heer BUIJT (lr) (wethouder). Ja, een vraagje vooraf. Ik hoop niet dat deze ook met een collega afgestemd is, want ik ken hem niet. 'Triage der schrijnendheid', we hebben volgens mij wel eens een competitie: wat zijn de mooiste motietitels? En dit is dan wel een titel die gepikt is van de ombudsman, maar het blijft wel een mooie term, triage der schrijnendheid. Het is natuurlijk bekend dat we te maken hebben met schaarse middelen en dit brengt dilemma's met zich mee, maar wij proberen dit wel toe te passen, dat als zaken echt vastlopen, wij dat bij PRIO onderbrengen, als casuïstiek echt vastloopt. En ik vraag u erop te vertrouwen dat daar echt de keuzes worden gemaakt dat wie er het meeste recht op heeft, daar ook het eerst voor in aanmerking komt. Als je echt gaat doen wat deze motie vraagt dan heb je echt wel een behoorlijke systeemverandering en dat gaat me in een tweeminutendebat met een motie echt iets te snel. Dan zou je echt dit een keertje in een apart debat met alle voors en tegens van tevoren kunnen doen, dus voor dit moment wil ik hem echt ontraden.

De VOORZITTER. De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl). Dank voorzitter. Ik verbaas me eigenlijk, via u voorzitter, dat wethouder Buijt deze beantwoording doet, want volgens mij is deze gericht aan wethouder Struijvenberg. Wethouder Struijvenberg is degene die gaat over dienstverlening, over alle ambtenaren. Het gaat niet alleen maar over de portefeuille van wethouder Buijt.

De VOORZITTER. Ik ga even een punt van orde maken. Ik kan zelf geen punt van orde maken geloof ik, maar de heer Buijt heeft net toegelicht dat hij hier ook wethouder Struijvenberg vervangt omdat die vanwege omstandigheden onverwachts weg moest. Dus hij spreekt hier, zoals alle collegeleden hier allemaal, met één mond namens het college.

De heer BILJOEN (gl). Excuus voorzitter, dat heb ik niet meegekregen. Dan ben ik niet meer verbaasd, dan ga ik nu verder op de inhoud. Want voorzitter, de triage der schrijnendheid gaat over het hele college. Het gaat over alle ambtenaren en met deze motie willen we ambtenaren ook beschermen. Het college heeft ook kennisgenomen van het rapport. Er zijn ambtenaren en professionals die buikpijn krijgen van de keuzes die ze moeten maken, keuzes die hier gemaakt moeten worden in de raad. Daarom deze motie.

De VOORZITTER. Wethouder Buijt.

De heer BUIJT (lr) (wethouder). Ik snap de zorgen van de heer Biljoen, maar dan nog blijft mijn antwoord overeind. Als je zo'n fundamentele wijziging wilt doorvoeren, ik denk dat wij op de meeste plaatsen, maar ik kan alleen voor mijn eigen portefeuille in dit geval spreken, die keuzes op een juiste manier maken. Als u zegt: dat ligt concernbreed en daar is hij voor bedoeld, dan blijf ik bij mijn mening dat ik een tweeminutendebat voor zo'n ingrijpende wijziging in de manier van werken dan ook niet de

passende plek vind. Dus dan zou ik echt zeggen: als u dat echt voorstelt moet dat volgens mij echt in een breder kader bediscussieerd worden met alle voors en tegens dan ook vooraf goed doorgerekend. Dus dat is mijn afdrank op de motie.

De VOORZITTER. Zijn er nog leden die naar aanleiding hiervan iets willen opmerken? Dat is niet het geval. Dan sluit ik hierbij punt 7.4, ik denk ook met grote dank aan de ombudsman, dat ik dat namens uw raad ook mag zeggen, schat ik zo in. De moties zullen vanavond betrokken worden bij de stemmingen tijdens het stemvenster.

7.5 Beleidskader Kinderopvang Plus en voorschoolse educatie

De VOORZITTER. Dan gaan we naar tweeminutendebat 7.5 en we gaan wethouder Kasmi ook zo snel mogelijk proberen hier te halen. 7.5, beleidskader Kinderopvang Plus en voorschoolse educatie. Wij wachten heel even op de wethouder. Wethouder Kasmi is in huis, dus wij kunnen meteen beginnen. Ik geef het woord aan mevrouw Vlieger van GroenLinks.

Mevrouw VliegEER (gl). Ik ga het proberen in een minuut te doen. Voorzitter, er waren te veel kinderen in de Kinderopvang Plus met een te grote zorgwaarte. Deze kinderen kwamen hier terecht omdat ze nergens anders terechtkonden en Kinderopvang Plus bood dan een redding. Ze konden wel op een wachtlijst voor jeugdhulp komen, maar die wachtlijsten zijn natuurlijk veel te lang. En dit voorzitter, is de aanleiding geweest voor het opstellen van het nieuwe beleidskader. Maar in dat nieuwe beleidskader is er voor deze kinderen geen plek. Hiermee is het probleem van onveiligheid op de groepen opgelost, maar voor de kinderen die in de cruciale jaren van hun vorming zitten is er geen directe oplossing. Ja, we hebben als gemeente mooie arrangementen die passen bij de hulpvragen. Maar als een kind van drie jaar een jaar lang moet wachten op goede hulp, veroorzaakt dit problemen die funest zijn voor de ontwikkeling in het verdere leven van dit kind. De kinderen waren de aanleiding voor dit kader, maar geraken tussen wal en schip. Dat mag niet, en wat GroenLinks betreft moeten we dat in ieder geval proberen te voorkomen. Daarom dien ik deze motie in, die het college oproept om een bijeenkomst te organiseren vanuit de afdelingen Zorg, Onderwijs en Welzijn met de relevante partijen zoals Kinderopvang Plus en jeugdhulp, om gezamenlijk te onderzoeken welke oplossingen er te bieden zijn voor kinderen met een te grote zorgwaarte voor Kinderopvang Plus en dus tussen wal en schip geraken. Hierbij zien wij graag dat er vooral gekeken wordt naar het verbeteren van het bestaande aanbod en de toegankelijkheid hiervan. Deze motie dienen wij samen met de PvdA in.

De VOORZITTER. Mevrouw Vlieger heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Geen kind tussen wal en schip

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 17 oktober 2024 ter bespreking van agendapunt 7.5 Beleidskader Kinderopvang Plus en voorschoolse educatie;

constaterende dat:

- in Rotterdam Kinderopvang Plus (KOplus) beschikbaar is voor kinderen met een hogere zorgvraag ten opzichte van kinderen in reguliere kinderopvang;
- in het najaar van 2018 de aanbieders van KOplus signalen afgaven over een toegenomen zorgwaarte;
- dit mede kwam doordat de kinderen met een te grote zorgwaarte (65%), bij gebrek aan een alternatief, toch naar de KOplus gingen om hier vervolgens langdurig te moeten wachten op observatie en/of behandeling in een ontwikkelcentrum of een locatie voor dagbehandeling;
- in het Beleidskader Kinderopvang Plus (0-4 jaar) de maatregel is opgenomen voor het opzetten van een integrale intakecommissie KOplus die strenger de toelating van kinderen gaat toetsen;

overwegende dat:

- KOplus een cruciale rol vervult in de ontwikkeling van kwetsbare kinderen en het daarom belangrijk is dat de opvang van goede kwaliteit is;
- alleen kinderen op KOplus zouden moeten worden geplaatst met een zorgvraag die passend is, zodat de kwaliteit van de opvang gewaarborgd blijft;

- het wel zeer onwenselijk is dat kinderen met een indicatie jeugdhulp (ontwikkelcentrum of dagbehandeling) die voorheen op de KOplus werden geplaatst, nu zonder hulp thuis zouden komen te zitten;
- er lange wachtlijsten voor desbetreffende jeugdhulp zijn, terwijl de kinderen die hier in aanmerking voor komen erg kwetsbaar zijn en goede, tijdige hulp verdienen;

verzoekt het college:

- een bijeenkomst te organiseren vanuit de afdelingen Zorg, Welzijn en Onderwijs met de relevante partijen zoals KOplus en jeugdhulp om gezamenlijk te onderzoeken welke oplossingen er te bieden zijn voor kinderen met een te zware zorgzwaarte voor KOplus en hierdoor tussen wal en schip geraken;
- hierin vooral te kijken naar het verbeteren van het bestaande aanbod;
- over de uitkomsten van dit gesprek te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.S. Vlieger en S. Reitema

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Mevrouw Reitema is niet in de zaal. O, daar achterin. O, hoeft niet. U stond op het lijstje. De heer Soytekin stond ook op mijn lijstje. Wenst u het woord? Ja, dan heeft u het woord.

De heer SOYTEKIN (denk). Dank voorzitter. Naar wat ik heb meegekregen was het een constructief en goed commissiedebat, want gevoerd door ons burgerraadslid, waarbij ik nog kan aanvullen dat het inderdaad van groot belang is dat we onze jongste kinderen, vooral die met extra zorgbehoeften, goed ondersteunen en tegelijkertijd ook kritisch moeten kijken naar die knelpunten, zoals bijvoorbeeld doorstroom en uitstroom van kinderen met een te hoge zorgzwaarte. Iets wat we dan willen meenemen is die onderlinge samenwerking tussen bijvoorbeeld scholen en Kinderopvang Plus, zodat kinderen ook sneller kunnen terugstromen naar regulier onderwijs indien dat van toepassing is. Daarom dien ik samen met mijn collega Nunnely van D66 daar een motie voor in, om het college daarbij te helpen.

De VOORZITTER. De heer Soytekin heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Verbetering van doorstroming naar regulier onderwijs en uitstroming in de jeugdhulp

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 oktober 2024, ter bespreking van 7.5 'Kinderopvang en voorschoolse educatie';

constaterende dat:

- kinderen met zorgbehoeften vaak onterecht vast komen te zitten in de jeugdhulp, waardoor zij niet tijdig terug kunnen stromen naar regulier onderwijs;
- de druk op docenten in het regulier onderwijs toeneemt doordat kinderen met specifieke behoeften langer in de jeugdhulp blijven en daardoor niet de juiste ondersteuning en begeleiding krijgen;
- het huidige beleidskader Kinderopvang Plus (KO+) onvoldoende bijdraagt aan een effectieve doorstroming naar regulier onderwijs, ondanks de intentie om deze kinderen beter te ondersteunen;
- een verbeterde samenwerking tussen Kinderopvang Plus, jeugdhulpverleners en scholen essentieel is voor het creëren van een duidelijk en transparant doorstroomproces voor kinderen;

overwegende dat:

- het noodzakelijk is dat kinderen zo snel mogelijk terugstromen naar regulier onderwijs, om hun ontwikkeling te bevorderen en om te voorkomen dat zij onnodig afhankelijk worden van jeugdhulp;
- een goede match tussen kinderen en het aanbod van Kinderopvang Plus moet bijdragen aan een reductie van de druk op reguliere scholen en leraren;
- heldere communicatie en samenwerking tussen betrokken partijen essentieel zijn om de zorg en ondersteuning te bieden die kinderen nodig hebben en om hen tijdig in te laten stromen in regulier onderwijs;

verzoekt het college om:

- een verbeterd doorstroom- en uitstroomprotocol voor kinderen in de jeugdhulp op te stellen, dat duidelijke richtlijnen biedt voor een snelle terugkeer naar regulier onderwijs;
- structurele overlegmomenten te organiseren tussen vertegenwoordigers van de Kinderopvang Plus, jeugdhulpverleners en scholen, om de samenwerking en communicatie te verbeteren en om knelpunten in de doorstroming te bespreken;
- specifieke training en ondersteuning voor pedagogisch medewerkers in de Kinderopvang Plus te waarborgen, zodat zij beter voorbereid zijn om de zorg behoeften van kinderen te signaleren en hen effectief te begeleiden naar regulier onderwijs;
- de mogelijkheden voor extra begeleiding en ondersteuning in de reguliere scholen te onderzoeken, zodat leraren en andere onderwijsprofessionals ontlast worden en kinderen de juiste ondersteuning krijgen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Soytekin en J.M. Nunnely

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dan vraag ik mevrouw Nunnely of zij het woord wil voeren.

Mevrouw NUNNELY (d66). Dank u wel voorzitter. D66 Rotterdam hecht belang aan de voorschoolse educatie en de kinderopvang in onze stad. Dit is niet alleen een investering in de toekomst van onze kinderen, maar ook in de ontwikkeling van onze samenleving. Voorschoolse educatie draagt bewezen bij aan een betere start op de basisschool en zorgt ervoor dat iedereen met verschillende achtergronden ook een eerlijke kans kan krijgen. We staan nu echter voor een uitdaging. Het college wil in 2027 meer peuters bereiken voor de voorschoolse educatie, maar we zien dat er onvoldoende middelen beschikbaar zijn voor een campagne om ouders te bereiken, terwijl we in de praktijk juist zien dat de kinderopvangen nu al moeite hebben om de doelgroep te bereiken, dus de vraag aan de wethouder is: hoe kijkt u daarnaar en wat gaan we daaraan doen? Daarnaast ziet D66 Rotterdam voorschoolse educatie voor elke Rotterdammer als een belangrijke stap in de ontwikkeling en er is plek nodig voor deze voorschoolse educatie, vooral als we vroeg beginnen met kinderen van 2 tot 3 jaar. Daarom vragen wij het college: kunnen wij ondanks minder middelen van het rijk ervoor zorgen dat het huidige aanbod van de voorschoolse educatie op de kinderdagverblijven in stand blijft? Maar het doorstromen naar regulier onderwijs en uitstromen is namelijk heel erg van belang. Daarom ondertekenen wij ook de motie met de collega's van DENK. Daarnaast willen wij toch ook de wethouder vragen om ernaar te kijken hoe we toch de culturele sensitiviteit ook in kunnen zetten bij het begeleiden van onze jonge Rotterdammers. Dank u wel.

De VOORZITTER. Hartelijk dank mevrouw Nunnely. Ik kijk rond of er nog andere leden het woord wensen te voeren. Mevrouw Van Groningen zie ik knikken. Dan heeft zij het woord.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd). Ja, dank u wel voorzitter en goed dat we hier vandaag nog even bij stilstaan. We hebben ruim voor de zomer hier met elkaar in de commissie over gesproken en we hebben toen ook aangegeven dat we het inderdaad belangrijk vinden dat we ook meer aandacht besteden aan voorschoolse educatie. Uiteraard moet dat ook in balans zijn met schoolgaande kinderen, dat zij daar ook goede kwaliteit van onderwijs genieten. We hebben toen ook stilgestaan bij het feit dat wij ons grote zorgen maken over het feit dat wij zien dat er veel personeelstekorten zijn, dat ouders lang moeten wachten voordat kinderen naar de kinderopvang gaan, terwijl je gewoon aan het werk moet en je wilt ook je kostbaarste bezit daar achterlaten. Wij hebben toen ook gezegd als Rotterdamse VVD dat we echt vinden dat die kinderopvang er moet zijn voor mensen die werken, en dat moet ons primaire uitgangspunt zijn. Het mag niet zo zijn als jij aan het werk gaat dat je geen plekje kunt hebben omdat dat wordt opgesoupeerd door iemand anders. Die zorgen blijven bij ons, dus ik wil nog één keer aan de wethouder vragen of hij daar alstublieft scherp op wil zijn, dat er ook echt voor die werkende doelgroep opvang blijft bestaan, want het zou natuurlijk erg vervelend zijn als je daardoor bijvoorbeeld niet naar je werk kunt of andere alternatieven moet zoeken. Maar nogmaals, we zijn verder blij met het beleidskader en hopen dat we hier snel mee doorpakken en er nog meer kinderen naar de opvang kunnen. Dank u wel.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Zijn er nog andere leden? Nee. Dan vraag ik de wethouder of hij meteen kan antwoorden. Lukt dat? Ja. Hij geeft aan dat dat kan. Dan geef ik het woord aan wethouder Kasmi.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Ja, via de voorzitter, ik zag ook collega Achbar opstaan, maar ik pak even mijn deel en dan geef ik hem over aan de collega, voorzitter. Ik had volgens mij een vraag van mevrouw Nunnely als ik goed heb geluisterd, of het huidige aanbod in stand kan blijven, ook bij vermindering van middelen vanuit het rijk. Op dit moment staat dat niet onder druk. Wij hebben gewoon voldoende middelen op onze eigen gemeentelijke begroting om het aanbod zoals we dat hebben gewoon te behouden zoals het nu is. U weet inmiddels ook nog dat we zelfs op Rotterdam-Zuid een plus gaan doen tot aan 130% van het inkomen, dus daar vindt zelfs een uitbreiding plaats. Maar dat staat voorlopig niet onder druk. Als het zo is op de lange termijn, als we nog minder middelen gaan krijgen, moeten we t.z.t. gaan kijken of we dat nog steeds kunnen bekostigen of niet. Maar in principe staat het nu niet onder druk, dus dat is wat ik daarover kan melden. Dan had de VVD een vraag over het toezien dat er in ieder geval voldoende opvang is voor de werkende ouders, de werkende groep zoals u zegt. Ook dat staat nu niet onder druk. We hebben een uitgebreid aanbod van VE en daar kan iedereen gebruik van maken inclusief werkende ouders. Ik heb nu geen signalen gehad dat dat op de een of andere manier onder druk komt te staan.

De VOORZITTER. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd). Dank u wel voorzitter. Mooi dat u dat aangeeft, daar ben ik in ieder geval blij om. Zou ik u mogen vragen of u dat alstublieft wel wilt blijven monitoren? Want dit evalueren we sowieso en het is denk ik ook goed dat we dit specifieke punt hier wel echt bij betrekken.

De VOORZITTER. Wethouder Kasmi.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Ja voorzitter, zoals u weet, inderdaad, u geeft het al aan, we evalueren van tijd tot tijd natuurlijk ons beleid. Mocht het nu zo zijn dat er verandering in komt op de een of andere manier dan laat ik dat bij de evaluatie uiteraard weten. U weet sowieso dat we als doelstelling hebben om het doelgroepbereik onder de peuters met name die dat nodig hebben ook te vergroten. Dat doen we natuurlijk met een reden, omdat de opgelopen achterstanden in heel jonge jaren ontzettend moeilijk zijn in te halen in een latere fase, dus alles wat we nu aan de voorkant investeren halen we er dubbel en dwars uit op latere leeftijd. Dus we proberen juist dat doelgroepbereik te verhogen zoals u weet. Voorzitter, volgens mij waren dit de vragen op mijn terrein. Mocht ik wat gemist hebben dan hoor ik het.

De VOORZITTER. U mag ook meteen de moties appreciëren die op uw terrein liggen.

De heer KASMI (d66) (wethouder). O, oké, natuurlijk, excuus voorzitter. Ik had een motie van DENK en D66, die vraagt om een verbeterde doorstroom en uitstroom, structurele overlegmomenten te organiseren tussen vertegenwoordigers, specifieke training en ondersteuning voor pedagogisch medewerkers in de Kinderopvang Plus te waarborgen. Ja, zoals ik hem nu zo een-twee-drie heel snel lees voorzitter, kan ik deze motie omarmen. Dank u wel voorzitter.

De VOORZITTER. Mevrouw Vlieger heeft nog een vraag.

Mevrouw VLIENER (gl). Ja, een verhelderende vraag. Klopt het dat deze motie specifiek gericht is op Kinderopvang Plus? Als dat zo is zou mijn vraag zijn, we hadden gisteren een werkbezoek waarin werd aangegeven dat ze al heel veel overleg met elkaar hebben over deze doorstroom, dus ik probeer dat even te duiden.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Ja, eigenlijk zou u die vraag beter kunnen stellen aan de indiener, maar zoals ik hem nu in ieder geval lees, gaat die inderdaad om de Kinderopvang Plus, die wordt zowel in dictum 2 als dictum 3 in ieder geval genoemd. Zo is het hoe ik hem heb geïnterpreteerd in ieder geval.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. De heer Coşkun heeft kennelijk ook nog een vraag.

De heer COŞKUN (sp). Ja, als ik de motie lees, dan denk ik: waarom kan doorstroom niet naar speciaal onderwijs? Dat vraag ik ook aan de indieners maar zeker ook aan de wethouder. En extra ondersteuning van de leerkrachten, dat hadden we vroeger maar dat is niet meer aanbesteed. Gaan we dat dan weer opnieuw doen als u dat allemaal omarmt? En hoe gaat u dat dan doen? Want deze motie is nogal een beetje uit de lucht gegrepen en gaat misschien iets herstellen dat in het verleden wel bestond. Hoe kunt u dit nu zomaar omarmen?

De VOORZITTER. Wethouder Kasmi.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Nee voorzitter, dit ondersteunt ook heel erg het beleid dat wij nu aan het voeren zijn en dat houdt in dat wij zien dat er steeds meer jongeren op wachtlijsten staan en niet het onderwijs ingaan of in heel dure individuele zorgtrajecten zitten. En mijn beleid is erop gericht, het is een van de vier speerpunten van het Nieuw Rotterdams Onderwijsbeleid zoals u weet, om juist te zorgen dat zoveel mogelijk leerlingen, kinderen, maar in dit geval ook peuters zoveel mogelijk in het reguliere onderwijs trajecten volgen of in dit geval de kinderopvang, om juist te voorkomen dat die kinderen in heel dure zorgtrajecten zitten ofwel naar het gespecialiseerd onderwijs moeten. Dus de doelstelling is om te kijken of we desnoods met wat extra ondersteuning door het aanstellen van bepaalde mensen de kinderen zoveel mogelijk in het regulier onderwijs kunnen behouden. Dat is de doelstelling van het beleid en zoals ik de motie nu lees, sluit het heel erg goed daarbij aan voorzitter.

De VOORZITTER. Dank u. Dan ga ik nu toch naar wethouder Achbar.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja, dank voorzitter. Fijn dat we dit onderwerp nu ook weer bespreken. Ik weet dat het een aantal maanden geleden al in de commissie werd besproken en op verzoek van GroenLinks heb ik wat achtergrondinformatie mogen geven bij mij op kantoor om wat meer duiding te geven over het beleid en ook nog eens de suggestie gedaan om op werkbezoek te gaan om een beter beeld te vormen en dat doe ik natuurlijk heel graag op uw verzoek als u meer duiding en achtergrondinformatie zou willen hebben op verschillende onderwerpen. Dan komen we bij deze motie voorzitter. Ik kan hem omarmen. Het is goed dat u vraagt dat wij als organisatie met elkaar het gesprek voeren om te kijken of we binnen het bestaande aanbod enige verbeteringen kunnen doorvoeren en wat mij betreft kan ik u dan ook laten weten wat de uitkomsten zijn van die gesprekken.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Zijn er nog leden die het woord willen voeren? Dat is niet het geval. Dan sluit ik hierbij punt 7.5 en de moties worden vanavond betrokken bij het stemvenster.

7.6 Het herziene voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Codrico-terrein

De VOORZITTER. Dan kom ik bij agendapunt 7.6, het herziene voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Codrico-terrein. Alle wethouders die daar enige betrokkenheid bij hebben zijn aanwezig en de heer Van Dommelen stond op mijn lijstje als iemand die in ieder geval het woord wilde hebben en ik geef hem het woord.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, dank u wel voorzitter. Ik ben alleen heel even aan het kijken naar mijn spreektekst, een klein ogenblikje. Ik doe het gewoon even uit de losse pols. Ja, ik kan het echt niet vinden. Ja, iedereen scherp? Oké. Ja, Codrico, prachtig plan op een stuk Rotterdam dat zich de laatste jaren heeft ontwikkeld tot echt een prachtig stuk Rotterdam. De ene ontwikkeling nog mooier dan de andere, we zijn nog niet klaar, maar Codrico gaat Katendrecht echt weer verder ontwikkelen. Het was ooit een van de armste, slechtste wijken in de stad, en als je er nu in komt, ik heb het al gezegd in mijn bijdrage in de commissie, het is een lot uit de loterij. Maar dat geldt niet voor alles. Dat geldt wel voor wonen en dat geldt voor uitzicht en dat geldt voor alle andere ontwikkelingen op de Kaap, maar dat geldt niet voor verkeer. Ontsluiting, bereikbaarheid, daar mag best wel wat aandacht aan worden besteed. We hebben het daar uitgebreid over gehad in de commissie. Dat was een goed debat, dus ik kan eigenlijk volstaan met de opmerking dat ik daar een motie over in ga dienen. In die motie vragen wij het college om op bepaalde specifieke punten aandacht te besteden aan de bereikbaarheid en de ontsluiting van de Kaap. Die motie wordt medeondertekend door DENK, D66, Leefbaar Rotterdam en

ChristenUnie en die wil ik graag hierbij indienen. En voor de rest alle complimenten voor het plan Codrico. Dank u wel.

De VOORZITTER. De heer Van Dommelen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Mobiliteit op Katendrecht

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op donderdag 17 oktober 2024, ter bespreking van agendapunt 7.6 herziene voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Codrico-terrein;

constaterende dat:

- op Katendrecht een grootschalige gebiedsontwikkeling plaatsvindt van het Codrico-terrein;
- in het bestemmingsplan te weinig aandacht wordt gegeven aan de mobiliteit en circulatie van het verkeer in het omliggende gebied;

overwegende dat:

- er nu al veel verkeersbewegingen plaatsvinden in het gebied;
- het advies van de wijkraad laat zien dat de bewoners van Katendrecht bezorgd zijn over de mobiliteitsproblematiek tijdens en na de ontwikkeling van het Codrico-terrein;
- bewoners en bezoekers van Katendrecht overlast zullen ervaren tijdens de ontwikkeling van het Codrico-terrein;
- verkeersknooppunt Veerlaan/Brede Hilledijk als gevaarlijk en als flessenhals wordt ervaren;
- er op dit moment nog onvoldoende inzicht is op de verkeer mobiliteit/-circulariteit in Katendrecht en omgeving;

verzoekt het college om:

- de terechte zorgen van bewoners weg te nemen door erop toe te zien dat gedurende de bouwperiode tijdelijke maatregelen worden getroffen om de overlast tot het minimum te beperken;
- gedurende de ontwikkeling van het complete Rijnhavengebied, waar mobiliteitsvraagstukken een reden tot zorg zijn. Blijvend werk te maken van oplossingen die de doorstroming verbeteren;
- actieve participatie van wijkraden van en rondom Katendrecht op te zoeken en deze een factor van belang te laten zijn;
- de raad op de hoogte te houden van ontwikkelingen op dit thema;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.J. van Dommelen, R.N. Dahoe, T. de Haan, M. Verhoef en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dan vraag ik of er nog andere leden zijn die het woord willen voeren. Ik zie eerst de heer Coşkun die het woord wil voeren.

De heer COŞKUN (sp). Ja voorzitter, het Codrico-terrein is na de Kaai en vele andere plekken het zoveelste plan waarbij er nieuwe ruimte vrijkomt voor woningbouw, waarbij de gemeente er opnieuw niet in slaagt om hier weer slechts 10% sociale woningbouw te realiseren. Vanochtend stond een uitgebreid artikel in de Volkskrant, ik hoop dat de wethouder het gelezen heeft, hoe men in Wenen er wel in slaagt om iedereen aan een betaalbare woning te helpen. Wij slagen daar niet in. Wij vinden dat beschamend. Wij vinden het zonde van de terreinen en de SP-fractie zal dan wederom tegen dit plan stemmen. We vinden dit echt een gemiste kans. Je moet niet zo met Rotterdamse grond omgaan. Er komt grond vrij. Daar kun je op zijn minst 40% sociale woningbouw realiseren.

De VOORZITTER. Bedankt mijnheer Coşkun, ik zag de heer De Haan die zijn vinger ook opstak. U heeft het woord.

De heer DE HAAN (d66). Dank u wel voorzitter. Op een foto uit het Stadsarchief uit 1980 figureert de 65 meter hoge silo uit 1964. Op de randen van het complex hoog bovenin staat gekalkt: woonwijk De Kaap. Belofte maakt schuld. En wie had gedacht dat dik veertig jaar later dat voormalige industriële complex een van de laatste plekken van Katendrecht gaat zijn als woonwijk. Het is wat D66 betreft een

prachtige inbreiding in de stad met een aantal waanzinnige cultuurhistorische structuren, waaronder het rijksmonumentale deel van de meelfabriek uit 1952, maar ook met de latere uitbreidingen van de fabriek die vaak waardevolle en markante toevoegingen aan het complex zijn en aan het aanzicht van Katendrecht. Tegelijkertijd is het ook goed om te beseffen hoe het complex is ontstaan. Functionele utiliteitsbouw, stukje bij beetje zo gegroeid, bedacht om een zo goed mogelijke functionerende meelfabriek te hebben. En wat D66 betreft bouwen we daarop voort. Laag op laag met de volgende uitbreidingen van het complex, op weg naar een aantrekkelijke binnenstedelijke woonomgeving, waarmee het centrum van de stad zich ook steeds meer verder zuidwaarts zal gaan bewegen, om de rivier en zijn oude stadshavens heen. Alles koek en ei? Nee. Verkeer en mobiliteit zal denk ik nog steeds een punt van zorg en aandacht zijn, zeker tijdens de bouw waarin het misschien nog wel extra passen en meten is. Maar ook in de periode erna, waar we voor Katendrecht naar het nieuwe normaal zullen gaan wat die mobiliteit betreft. Wat dat betreft sluit D66 zich dan ook graag aan bij de motie van de VVD die hiervoor is opgesteld. Dank u wel.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Ik zag de heer Kind nog. U heeft het woord.

De heer KIND (volt). Ja, dank u wel voorzitter. Wij zijn voor iconische plekken in de stad die waarde toevoegen en kleur toevoegen en het Codrico-terrein is daar een interessant voorbeeld van, want boven op het Codrico-gebouw staat een heel mooie groene kubus die verlicht is en 's avonds enorm veel sfeer toevoegt en we zouden het eigenlijk zonde vinden als dit niet op de een of andere manier behouden blijft, dat groene icoon dat waakt over de Rijnhaven en we vragen ons af wat daarmee gaat gebeuren.

De VOORZITTER. Zijn er nog andere leden die het woord wensen te voeren? De heer Van Dommelen had al wel het woord gevoerd, maar is het een vraag richting de heer Kind?

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Nee, ik zei net dat ik mijn spreektekst kwijt was en toen heb ik het uit mijn hoofd gedaan, maar het doet geen recht aan alle voorbereiding en aan alle medewerkers die me geholpen hebben en zo. Ik wil graag nog één opmerking maken. We hebben hier uitgebreid gesproken over het VCP en we hebben het erover gehad dat er op Zuid te weinig gebeurt en ik wilde nog even benadrukken dat deze motie, die wij hebben ingediend samen met de ChristenUnie, D66, Leefbaar Rotterdam en DENK, juist gaat over mobiliteit op Zuid, dus ik zou aan iedereen die net uitvoerig heeft gedebatteerd en heeft gezegd: meer aandacht voor de mobiliteit op Zuid, echt willen benadrukken: stem voor deze motie, want dan krijgt u alsnog uw gelijk. Dank u wel.

De VOORZITTER. Nou, wat een gepassioneerd betoog mijnheer Van Dommelen. U hebt het woord, ja.

De heer DAHOE (denk). Ja, dank u wel voorzitter. Het is goed dat de heer Van Dommelen zijn tekst heeft teruggevonden, want dat was precies wat ik ook wilde zeggen. Je ziet, als je het terrein oprijdt, dat het nogal moeizaam gaat, dus daarom ondersteunen wij deze motie. En wat onze andere zorg is, gezien er zo weinig parkeerplaatsen komen, is of niet het waterbed gaat uitdijen naar de omliggende wijken, of de wethouder daar nog op wil reflecteren. Dank u wel.

De VOORZITTER. Hartelijk dank de heer Dahoe. De heer Verhoef wilde ook nog een opmerking maken.

De heer VERHOEF (lr). Dank u wel voorzitter. Ja voorzitter, ik ben het eens met de heer De Haan en de heer Kind, een mooi iconisch gebouw. Ik ben zeer benieuwd hoe dat gaat uitwerken als dat wordt getransformeerd in woningen. Ik sluit me aan bij de heer Kind over de groene kubus. Ik hoop dat die behouden blijft. We tekenen de motie van de VVD mee over de verkeersafhandeling. Die is zonder al de bouwprojecten op Katendrecht al dramatisch, dus daar mag best wel wat meer aandacht voor komen. En nog complimenten aan de wethouder, want er waren tijdens de inspreeksessie nog wat klachten over de looplijnen over de kade, en ik heb gehoord dat die worden opgepakt, dus daar nog een compliment voor. Dank u wel.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Dan vraag ik wethouder Zeegers en ik denk daarna wethouder Lansink om nog te reageren op vragen of moties. Wethouder Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ja, dank u wel. Nou, het enige wat ik eigenlijk kan doen is natuurlijk de complimenten in ontvangst nemen van iedereen die dat zo heeft gemeld. We zijn natuurlijk ook heel blij en trots dat zo'n prachtig plan het zo ver heeft gebracht. Het is een locatie waar nu nog een fabriek staat, dus het was niet een vrij stukje grond, maar die fabriek moet verplaatst worden. En daarmee maken we ook mogelijk zo'n fantastisch echt icoon, een ontzettende high-rise die het beeld helemaal completeert, maar ook mogelijk om dat rondje Rijnhaven te lopen, dat die kades vrij komen, waar we nu dus ook al aan werken zoals de heer Verhoef zegt, maar dat Rijnhavenpark ook geheel die kades kan omvatten. Dus dat voegt ongelooflijk veel woonkwaliteit ook toe aan dit ook al spectaculaire gebied. Dus heel mooi dat we zo ver zijn gekomen. Een kleine opmerking nog even over die 10%. Daar hebben we het in de commissie ook over gehad. Het is 50% betaalbaar dat we hier realiseren. 10% sociaal, maar in de Rijnhaven bouwen we wel degelijk behoorlijk wat sociaal ook erbij, dus het wordt echt wel een gebied voor iedereen, niet een goudkust, maar voor de mensen met een middeninkomen, mensen met een sociaal inkomen en welvarende mensen, bij elkaar daar aan die Rijnhaven. Dus we gaan een mooie ontwikkeling tegemoet als dit plan doorgang kan vinden. Dank u wel. ik had geen moties.

De VOORZITTER. Dan geef ik nu het woord aan wethouder Lansink-Bastemeijer. Wethouder Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Excuus, ik had nog één vraag over die groene icoon. Die blijft behouden.

De VOORZITTER. Dan gaan we nu echt naar wethouder Lansink-Bastemeijer.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Dank u wel mevrouw de voorzitter. Eén motie voor mij. Komt overeen overigens met wat de heer Van Dommelen ook in de commissie al aankondigde. Ik kan hem omarmen. Ik geef u wel aan, u geeft in uw motie aan overlast tot het minimum te beperken. Dat is echt het uitgangspunt, maar ik heb u in de commissie ook aangegeven dat programma's als deze, bouwen in de stad, per definitie tot overlast gaan leiden en dat het ook een kwestie is van door de zure appel heen bijten. We gaan ons stinkende best doen, ook in overleg met de wijkraad, we hebben echt goede ervaringen opgedaan met de werkzaamheden bij de Roseknoop. Dat is voor mij echt de blauwdruk voor hoe we moeten omgaan met alle wijkraden. Er zijn meerdere wijkraden in dit gebied. Dus dat is echt mijn voornemen. Maar ik heb u ook gezegd, én bouwen én alles door blijven laten lopen, daar zal altijd op sommige punten in de stad wel eens een probleem zijn. Met die annotatie omarm ik met liefde de motie.

De VOORZITTER. Ik zag dat de heer Kind nog een opmerking wilde maken.

De heer KIND (volt). Ja, in technische tijd graag. Ik heb dus begrepen dat de kubus behouden blijft, maar blijft die ook groen?

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ja, hij blijft als zo'n lichtobject behouden. Als een groen lichtobject blijft hij behouden.

De VOORZITTER. De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, dank u wel voorzitter en dank voor de reactie van de wethouder. Als wij de Roseknoop als norm kunnen hanteren, en er zijn natuurlijk ook andere voorbeelden die wat minder goed zijn uitgepakt, maar als de Roseknoop de norm is, denk ik dat wij heel veel tevreden bewoners hebben. Dank u wel.

7.3 Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Tweebosbuurt-Oost - vervolg

De VOORZITTER. De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Ja dank voorzitter. Ik kom nog heel even terug op een ander onderwerp waar mevrouw Zeegers ook mee bezig was, maar we hoeven niet even een beraadslaging te heropenen. Het was over de Tweebos. Ze had het namelijk over groene objecten zonet, en dat bracht mij even op het idee dat wij het hebben gehad over de bomen in de Tweebos. Daar heeft de wethouder wel iets over gezegd, maar dat gaf ons nog niet echt die duidelijkheid dat die bomen echt blijven staan tot het echt

niet anders kan en ze dan weggaan. De vraag is nog even of ze dat nog even kan bevestigen, want als dat zo is dan zou onze motie eigenlijk overbodig zijn want dat is precies eigenlijk wat wij vroegen. Ik meende het te horen uit hetgeen de wethouder zei, maar niet helemaal zeker.

De VOORZITTER. Het gaat over een debat dat we net hebben gevoerd, maar ik geef de wethouder de mogelijkheid om hier nog op te reflecteren.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter, dat woord groen deed het hem natuurlijk. Dat snap ik helemaal. Ik hield inderdaad in het vorige debat een wat kleine slag om de arm bij het antwoord over het behouden van die bomen in de Tweebosbuurt. Wat ik daarmee in ieder geval bedoelde te zeggen, is dat die bomen behouden blijven totdat het bestemmingsplan onherroepelijk is. Pas dan gaan wij over tot kap, als we het bestemmingsplan kunnen uitvoeren. En de slag om de arm die ik hield is: mochten er onveilige situaties ontstaan omdat een boom niet meer goed is, dan zouden we tot kap over kunnen gaan, maar alleen in zo'n soort geval, als de veiligheid in het geding is. En anders blijven ze gewoon staan.

De VOORZITTER. Ik kijk heel even naar de heer Vonk, want hij gaf aan dat hij mogelijk dan de motie dan zou intrekken. Oké, dan geef ik eerst het woord aan mevrouw Verkoelen en dan vraag ik vervolgens even wat de heer Vonk met zijn motie wil gaan doen. Dit ging overigens over agendapunt 7.3.

Mevrouw VERKOELEN (50+). Het gaat over 7.3, Tweebosbuurt-Oost. En ik ga het over diezelfde motie hebben, nog even aanvullend. Mocht die veiligheid in het geding komen dan komt u eerst naar ons. Dat gaf u zojuist bij ons aan toen we met z'n drieën even het gesprek hadden zodat we er eventueel ook met zijn allen iets mee kunnen in dat geval, want anders krijgen we weer opnieuw de spanning. Dat gaf u nog even aan. Veiligheid, maar dan meld ik het wel bij u.

De VOORZITTER. Mevrouw Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ja, ik meld het wel bij u, maar ik zou niet willen wachten op toestemming zullen we maar zeggen. Ik meld het wel.

De VOORZITTER. Dan geef ik wederom het woord aan de heer Vonk, zodat hij kan aangeven wat hij met zijn motie doet die hij bij 7.3 heeft ingediend.

De heer VONK (cu). Ja, inderdaad, dank u wel. Ja, dit gehoord hebbende kunnen wij inderdaad deze motie intrekken, want dan hebben wij eigenlijk voldoende zekerheid, precies die zekerheid die we ook in de motie vroegen.

De VOORZITTER. Dan is hierbij bij agendapunt 7.3 motie 1 ingetrokken. Zijn er nog andere leden die op dit punt het woord willen voeren? Dat is niet het geval. Dan sluit ik hierbij agendapunt 7.6 en zullen de moties vanavond betrokken worden bij het stemvenster.

6.3 *Social return beleid 2023-2027*

De VOORZITTER. Dan heb ik bij de tweeminutendebatten tot slot nog het debat dat omgezet was van een regulier debat naar een tweeminutendebat over socialreturnbeleid. Dan wil ik als eerste het woord geven aan de heer Van Campenhout.

6.4 *Duurzaam Doorbouwen en het voorstel tot vaststelling van de nieuwe Vuistregels voor het Bouwen - vervolg*

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Dank u voorzitter. Ik ga het woord zo voeren. Ik heb nog wel een kleine aanpassing die ik moet maken aan een motie die ik vooraf heb ingediend, dus daar komt nog een correctie op. Is dat goed?

De VOORZITTER. Excuus.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Ik moet nog even een correctie maken op mijn vorige ingediende motie. Daar komt nog een correctie op. Dat wilde ik even mededelen.

De VOORZITTER. Een gewijzigde motie op welk stuk?

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). De motie van de zonnepanelen, duurzaam bouwen.

De VOORZITTER. Even zien. Ik zoek even.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Duurzaam doorbouwen.

De VOORZITTER. Welk agendapunt was het? 6.4, motie 7. Er komt een gewijzigde versie. Ja, helder. En als die gewijzigd is, is hij inhoudelijk gewijzigd?

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Hij wordt inhoudelijk gewijzigd.

De VOORZITTER. Dan moet hij nog wel wederom geapprecieerd worden.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Ja, dat is geen probleem.

De VOORZITTER. Dat doen we aansluitend aan dit tweeminutendebat.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Dank u wel.

6.3 Social return beleid 2023-2027 - vervolg

De VOORZITTER. Dan ga ik nu weer terug naar het socialreturnbeleid. De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Dank u wel voorzitter. Rotterdam BIJ1 staat voor een rechtvaardige arbeidsmarkt waarin iedereen gelijke kansen moet krijgen. We erkennen het potentieel van social return als belangrijk instrument om de rechtvaardigheid duurzaam te bevorderen. Social return biedt mogelijkheden om werkgelegenheid te stimuleren, maar we hebben onze zorgen over de transparantie in de arbeidsrelaties tussen de organisaties en de deelnemers in dit systeem. Sinds het Sociaal en Cultureel Planbureau een nieuwe definitie voor armoede heeft opgesteld, zien we een verontrustende trend, een groeiende groep werkende mensen die in armoede leeft. Het idee dat werken geweldig is moet kritisch worden bekeken, want als werk mensen niet uit de armoede kan halen, is er een fundamenteel probleem. Werk zou niet alleen gewaardeerd moeten worden op het hebben van een baan, maar vooral op het bieden van echt perspectief op een beter leven. Daarom roept BIJ1 op om meer inzicht te krijgen in de huidige invulling van Social Return On Investment, waarbij niet alleen naar de kwantiteit van het werk wordt gekeken, maar ook naar de kwaliteit. Daarom de volgende vragen. Hoeveel mensen die op 1 januari 2023 werkloos waren hebben werk gevonden dankzij de toepassing van de SROI? En hoeveel van deze mensen hebben in oktober 2024 nog steeds dezelfde baan, zonder een vorm van uitkering of aanvullende bijstand ontvangen? Naast de antwoorden op de vragen willen we ook graag een motie indienen, 'Werken aan Eerlijke Kansen'. Tot zover.

De VOORZITTER. De heer Van Campenhout heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Werken aan Eerlijke Kansen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 17 oktober 2024, ter bespreking van het agendapunt 6.3 'Socialreturnbeleid 2023-2027';

constaterende dat:

- het regionaal Socialreturnbeleid 2023-2027 geen specifieke criteria stelt aan de arbeidsrelatie tussen deelnemer en werkgever;
- er momenteel sprake kan zijn van stapeling van subsidies zonder adequate controle;

- intermediaire bedrijven, zoals uitzendbureaus en payrollbedrijven, worden ingezet om de SROI-verplichting namens contractpartners in te vullen, wat kan leiden tot onduidelijkheid over de werkelijke impact en voorwaarden voor de deelnemers;
- er geen bindende afspraken zijn over de duur van het contract, het aantal uren of het opleidingsniveau van de deelnemers, waardoor de kwaliteit en duurzaamheid van SROI-banen onzeker is;

overwegende dat:

- het doel van social return is om duurzame, eerlijke en kwalitatieve banen te creëren voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt;
- transparantie over arbeidsrelaties bijdraagt aan betere bescherming en ondersteuning van deelnemers;
- het versterken van de begeleiding, betaling en contractduur van de deelnemers een bijdrage kan leveren aan een beter toekomstperspectief;
- transparantie over de stapeling van subsidies en de rol van intermediaire bedrijven bijdraagt aan de integriteit van het SROI-systeem en een maximale sociale impact;

verzoekt het college om:

- heldere contractuele criteria te stellen voor arbeidsrelaties binnen social return;
- beperkingen op de stapeling van subsidies in te voeren door een centraal systeem op te zetten dat overzicht houdt op alle ontvangen subsidies;
- duidelijke richtlijnen op te stellen voor de rol van intermediaire bedrijven om de transparantie te vergroten;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.R. van Campenhout

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Wil de heer Vicario hier ook nog het woord op voeren? Ja? Oké, dan geef ik het woord aan de heer Vicario voor zijn eerste bijdrage.

De heer VICARIO (vvd). Ja, dank u voorzitter. Heel kort hoor, wij hebben in de commissie een kort maar goed debat gehad over social return en daar is alles wel zo'n beetje besproken. Ja, werk is geweldig, en zeg ik daar bovenop, ja, social return is fantastisch. Want het gaat verder dan de euro's die maandelijks verdiend kunnen worden. Social return gaat over het verbeteren van de samenleving en van onze stad. Voorzitter, ik kan niet anders zeggen dan dat dit college binnen de portefeuille Werk en inkomen echt heel goede resultaten laat zien en boekt en daar zijn we heel erg tevreden over, dus mijn complimenten en dank aan wethouder Versnel. Wij hebben verder geen vragen en we zijn zeer benieuwd naar eventuele moties vandaag en dan gaan we ons daarover buigen. Dank u wel. *(Applaus.)*

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Wil de heer Vicario nog wat toevoegen?

De heer VICARIO (vvd). Nee, een korte toelichting. Er stond een maidenspeech gepland. Die is volledig af. Die duurt zeven minuten en dat is helaas te lang voor heel veel dingen, dus die houdt u gewoon tegoed. Die komt een keer.

De VOORZITTER. Ja, zeven minuten in een tweeminutendeбат gaan we inderdaad niet toestaan. Die hebben we dan waarschijnlijk nog tegoed. Ik had begrepen dat de heer Soytekin ook nog het woord wilde voeren bij dit onderwerp, maar hij verwijst naar de heer Kind. Er ontstaan heel mooie coalities deze avond. De heer Kind.

De heer KIND (volt). Dank u wel voorzitter en dank u wel mijnheer Soytekin. Voorzitter, de gemeente Rotterdam koopt jaarlijks voor honderden miljoenen euro's aan goederen en diensten in en het is positief dat al deze bedrijven iets terugdoen voor de stad. 5% van het budget van alle contracten, zo'n € 35 miljoen, wordt geïnvesteerd in de Rotterdamse samenleving, het zogenaamde socialreturnbeleid. En complimenten aan de wethouder voor de ontwikkelingen op dit terrein, zoals het onlangs gesloten convenant met het Erasmus MC en ruimte voor meer creatieve invullingen. Maar de fractie van Volt is

ook kritisch. Sinds de jaren negentig staat SROI-beleid in het teken van personen met een afstand tot de arbeidsmarkt en dat was indertijd logisch. Het was een tijd van hoge werkloosheid, soms 8% tot 9%, en daar konden we alle hulp bij gebruiken. Maar voorzitter, die tijden zijn veranderd. Onze arbeidsmarkt wordt gekenmerkt door extreme krapte in vrijwel alle sectoren en er is een zeer grote behoefte aan mbo-vakkrachten. We zien het in de zorg, de techniek, de bouw. En deze context heeft invloed op het SROI-beleid. Zo volgt uit cijfers van het college dat het aanstellen van mbo-studenten een zeer populaire invulling is. Het ging in 2023 om de helft van de personen, bijna 1500, die via SROI-beleid in bedrijven aan het werk zijn gegaan. Gezamenlijk vertegenwoordigden zij een waarde van zo'n € 15 miljoen. Het gaat dus om heel veel geld. Voorzitter, bij zulke hoge bedragen is het belangrijk om de volgende hypothetische vraag te stellen. Wat als mbo-studenten geen onderdeel zouden zijn van het SROI-beleid, zouden zij dan ook verzekerd zijn van een praktijkplaats bij Rotterdamse bedrijven? En voorzitter, voor het leeuwendeel van de mbo-studenten is het antwoord hierop: ja. Een aantal observaties liggen hieraan ten grondslag en ik hoop dat u me iets meer tijd geeft. Ten eerste hebben we een enorm hoog percentage mbo-studenten dat in Nederland aan het werk is, 99%. Het schooljaar is pas net begonnen en er zijn duizenden vacatures voor praktijkplaatsen, dus er is veel hoger aanbod dan de vraag. Rotterdam heeft 30.000 erkende leerbedrijven en de werkgevers struikelen over allerlei lokale en landelijke regelingen. Mbo Stagepact, RAP010, Scholingsvouchers 010, subsidies, Praktijkleren, en tot slot voorzitter, is het ook een wettelijke taak van de ROC's. In de Wet educatie en beroepsonderwijs is geregeld dat opleidingsinstellingen een praktijkplaats fiksiën voor de Rotterdammers en dat lukt in Rotterdam dus heel erg goed.

De VOORZITTER. Wilt u nu wel gaan afronden, want u bent al bijna een minuut te laat.

De heer KIND (volt). Zeker. Wij zouden graag zien dat het college onderzoekt of er binnen de SROI-invulling daadwerkelijk sprake is van een groot tekort aan mbo-praktijkplaatsen en indien dit niet het geval is een alternatieve invulling stimuleert, want die mogelijkheden zijn er alom. Investeren in Rotterdammers in de bijstand, sociaal ondernemers en creatieve invullingen zoals vrijwilligerswerk en het bijdragen aan buddyprojecten. Om dit te bewerkstelligen dienen wij de volgende motie in samen met BIJ1, 'Meer impact met socialreturnbeleid'. Dank u wel voorzitter.

De VOORZITTER. De heer Kind heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Meer impact met Socialreturnbeleid

"De gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 oktober 2024 ter bespreking van het agendapunt 6.3 'Socialreturnbeleid 2023-2027';

constaterende dat:

- het positief is dat de gemeente Rotterdam het Rotterdamse bedrijfsleven actief betreft bij sociale uitdagingen via socialreturnbeleid;
- dit college mooie stappen zet op het gebied van social return, o.a. door het sluiten van een convenant met het Erasmus MC;
- de primaire focus van het Rotterdamse socialreturnbeleid 'mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt is';

overwegende dat:

- anders dan in de tijd waarin SROI-beleid ontstond, de arbeidsmarktregio Rijnmond gekenmerkt wordt door extreme krapte;
- mbo-studenten voor veel Rotterdamse bedrijven belangrijk zijn voor de continuïteit van hun bedrijfsvoering;
- een belangrijk onderdeel van het SROI-beleid mbo-studenten zijn in de beroepsopleidende (BOL) en beroepsbegeleidende leerweg (BBL);
- opleidingsinstellingen de wettelijke plicht hebben om een praktijkplaats beschikbaar te stellen voor studenten (artikel 7.2.9. Wet educatie en beroepsonderwijs);
- er verschillende aanvullende landelijke en lokale regelingen en samenwerkingsverbanden zijn met als doel onderwijs en bedrijfsleven te stimuleren om BOL- en BBL-studenten een stage of leerwerktraject aan te bieden;
- het mbo-stagetekort in Nederland op dit moment (heel) laag is; meer dan 99% van de studenten heeft een praktijkplaats;

- Rotterdam ca. 30.000 erkende leerbedrijven heeft en er momenteel duizenden vacatures openstaan voor mbo-praktijkplaatsen in de regio Rotterdam-Rijnmond;
- BOL- en BBL-trajecten in het rekenmodel van het college in 2023 een SROI-waarde vertegenwoordigden van ca. € 15.000.000 in 2023 (1479 studenten);

is van mening dat:

- het opnemen van mbo-studenten in SROI-beleid beperkt maatschappelijke impact maakt, indien er geen aantoonbaar (groot) tekort is aan praktijkplaatsen;

verzoekt het college:

- te onderzoeken en monitoren voor welke mbo-opleidingen er een aantoonbaar (groot) tekort is aan praktijkplaatsen in de arbeidsmarktregio Rotterdam-Rijnmond en deze te vergelijken met de mbo-opleidingen die worden opgevoerd binnen de SROI-verplichting;
- indien er geen aantoonbaar (groot) tekort is aan praktijkplaatsen voor specifieke mbo-opleidingen, een alternatieve invulling van SROI-beleid te stimuleren, zoals het inzetten van personen uit de Participatiewet, het investeren in sociaal ondernemers en het stimuleren van creatieve invullingen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind en M.R. van Campenhout

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Ik zie dat mevrouw Maassen ook nog graag het woord wil voeren. De heer Soytekin wilde nog wel het woord voeren? Ah, dan geef ik eerst het woord aan de heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk). Jazeker, ik dacht ik geef eerst de gelegenheid aan de heer Kind, want die was volgens mij ook de aanvrager van het debat. Voorzitter, social return is van groot belang voor onze stad omdat het ook mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt weer de kans geeft om volwaardig mee te doen in onze samenleving en het heeft inmiddels ook honderden mensen geholpen aan werkplekken en leer-werktrajecten. Tegelijkertijd zien we dat er nog een aantal knelpunten zijn en die moeten we ook gewoon aanpakken. Dat heeft vooral te maken met de behoefte die er is aan langetermijnperspectief voor mensen die via social return aan werk worden geholpen. Zij verdienen namelijk meer dan een tijdelijke oplossing en ik ga ervan uit dat de wethouder dat met mij eens is, maar goed, ik kan hem ook neerleggen als vraag en dat doe ik bij dezen. Daarnaast ben ik benieuwd hoe de wethouder kijkt naar de samenwerking die er is tussen gemeente, bedrijven, andere organisaties in Rotterdam, onderwijsinstellingen en bijvoorbeeld ook het bedrijfsleven. Hoe kijkt hij daarnaar? Is hij daar tevreden over of moeten we echt meer naar een ketenaanpak waarbij we gewoon richtlijnen gaan maken? Wellicht dat hij daarop kan reflecteren. Tot slot voorzitter, hoeveel mensen hebben we echt aan duurzaam werk geholpen en wat zijn de obstakels die bedrijven ervaren bij het invullen van hun verplichtingen? Die vragen leven vaker en ik denk dat het daarom goed is dat we in het vervolg ook evaluaties maken die inzoomen op wat specifiekere onderdelen als het gaat om kosten, baten, als het gaat om duurzame inzet. En om dat te bewerkstelligen dienen wij graag een motie in, medeondertekend door mevrouw Nunnely van D66 en ik heb zelfs een handtekening weten te ontfutselen van mijn zeer gewaardeerde collega Engberts van de PvdA.

De VOORZITTER. De heer Soytekin heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Sociaal Return realiteit, geen Return-Romantiek

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 oktober 2024, ter bespreking van 6.3 'Social return';

constaterende dat:

- Social Return wordt ingezet om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan werk te helpen;
- er op dit moment geen structurele evaluatie plaatsvindt van de behaalde resultaten;

overwegende dat:

- transparantie en verantwoording essentieel zijn voor het vertrouwen in de effectiviteit van Sociaal Return;
- onafhankelijke evaluaties inzicht kunnen bieden in zowel de successen als de verbeterpunten van het beleid;

verzoekt het college:

- jaarlijks een evaluatie uit te laten voeren over de resultaten van het Sociaal Return Beleid, met speciale aandacht voor de duurzaamheid van plaatsingen, de kosten-batenanalyse en de bredere maatschappelijke impact;
- deze evaluaties openbaar te maken voor de gemeenteraad en burgers, zodat er duidelijke verantwoording kan plaatsvinden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Soytekin, J.M. Nunnely en G.J. Engberts

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dan krijgt mevrouw Maassen nu het woord.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja voorzitter, ik zou allereerst mijn complimenten willen geven aan de heer Kind voor het grondige onderzoekwerk dat hij heeft verricht en dat ons weer aanleiding geeft om ons socialreturnbeleid verder aan te scherpen, want ik denk dat socialreturnbeleid een heel effectief arbeidsinstrument kan zijn als we het goed inzetten om ervoor te zorgen dat we die mensen die een afstand hebben tot de arbeidsmarkt ook betrekken bij de organisaties die we gebruiken om de stad ook mooier en beter te maken. Dit is de eerste keer dat we in de commissie WIOSSAN het er met elkaar over hebben gehad en ik heb de wethouder ook uitgenodigd om in een volgend beleidsstuk nog wat verder in te gaan op de voorwaarden, de waarden die we toedichten aan een bepaald type socialreturnactiviteiten en ook de voorwaarden bijvoorbeeld om als een sociaal ondernemer aangemerkt te worden. Ik heb er vertrouwen in dat we dat terug zullen zien in een volgend beleidskader en dat de heer Versnel ook inderdaad kritisch zal kijken naar de waarderingmethodieken die worden toegepast. Ik heb begrepen dat dat recent al is geüpdatet aan de hand van de huidige arbeidsmarktstand en ik verwacht ook dat dat elke keer opnieuw zal plaatsvinden omdat inderdaad zoals de heer Kind ook in zijn bijdrage aangaf, die waarde echt afhankelijk is van de dynamiek die je terugziet in de arbeidsmarkt. Dus daar moeten we steeds goed naar kijken om ervoor te zorgen dat dat socialreturnbeleid ook echt effectief blijft. En nou ja, recht zo die gaat.

De VOORZITTER. Recht zo die gaat. Mooie laatste woorden. Zijn er nog andere leden die het woord willen voeren? De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja voorzitter, allereerst alle lof voor de heer Kind van Volt om dit überhaupt op de agenda te zetten. Ik ben oud genoeg om nog te weten van de 5%-regeling in het kader van eigen werklozen eerst, waar dit eigenlijk uit voortgekomen is. Vervolgens is dat SROI gaan heten, waarbij ik dacht: dat staat voor Steun Rotterdam of zoiets dergelijks. Maar het blijkt een Engelse term te zijn, Social Return On Investment. Bij de sprekers rondom de begroting waren twee maatjesprogramma's, mentorprogramma B4U en Big Friends, die zeiden: wij zijn wel erkend als sociale ondernemer waarbij de SROI-verplichting van werkgevers kan worden voldaan, alleen is het volstrekt onduidelijk bij de ambtenaren en er komt bij hen ook niets terecht. Dus ik heb dat in de commissie ook een beetje aangeduid. Maar misschien dat de wethouder het inmiddels heeft uitgezocht en kan vertellen of B4U en Big Friends ook kunnen profiteren van de SROI-verplichtingen die we aan bedrijven opleggen.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Ik kijk nog even rond. Geen andere leden die het woord willen voeren? Dan vraag ik aan wethouder Versnel of het hem lukt om meteen te antwoorden. Ja, dat is het geval.

De heer VERSNEL (vvd) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter en dank natuurlijk aan eenieder voor het mooie debat dat we ook in de commissie hebben gehad en ook natuurlijk dank voor de heel brede steun die er is voor het socialreturnbeleid en ook met name voor het gegeven dat we echt van links tot

rechts achter het doel staan om zoveel mogelijk Rotterdammers werk- en ontwikkelkansen te geven via de enorme inkoopkracht die we als gemeente hebben. Volgens mij is het heel belangrijk dat we daar met zijn allen achter staan en dat we ook letten op de goede balans tussen de belangen die daarbij spelen. Dan kom ik bij mijnheer Van Campenhout. Die heeft een heel specifieke vraag gesteld die eigenlijk te specifiek is om te kunnen beantwoorden, namelijk: wie van de mensen die op 1 januari 2023 werkloos waren hebben via SR een baan gekregen? Zo exact kan ik dat nu niet aangeven. Ik wil echt nog wel een poging laten doen om dat exacte cijfer boven tafel te krijgen, maar dat heb ik gewoon nu niet voor hem. Ik kan in algemene zin antwoorden dat we bijna 3000 mensen op een SR-activiteit geregistreerd hebben in 2023, waarvan dat ongeveer voor de helft ging om een baan. Voor de andere helft ging dat, zoals mijnheer Kind ook al noemde, om een opleidings- of een ontwikkelplek. We weten dat ongeveer 50% van de kandidaten in 2023 na zes maanden dezelfde baan nog had en ongeveer 25% na nog weer een jaar. Maar dat zijn dus zeg maar de ongeveer-getallen die ik kan geven om een beeld te geven om wat voor aantallen dat gaat. Maar daarbij breng ik in herinnering, dat is nog onder het oude waarderingstelsel waarin we dus ook nog minder zwaar inzetten op de duurzaamheid van de baan, van het contract, wat we natuurlijk met het nieuwe waarderingstelsel wel doen, want we willen gewoon zoveel mogelijk mensen uiteindelijk een vast contract laten hebben via een SR-traject. De motie die mijnheer Van Campenhout indient, moet ik ontraden, omdat die de taak van de gemeente echt een stuk verzwakt om ons nog veel meer ook inhoudelijk te gaan bemoeien met al die arbeidsrelaties die via SR ontstaan. Die geeft de gemeente echt een rol ook in wat voor contract daar ontstaat. Dat vind ik onwenselijk. Ten eerste hebben we daar gewoon de capaciteit niet voor. Ten tweede, hebben we in de commissie ook gezegd, er spelen cao's in bijna al deze sectoren waar het om gaat. Dus is sowieso eigenlijk in heel grote mate vastgelegd wat voor contractvormen en onder wat voor voorwaarden dat kan zijn. Aan de andere kant daarvan zou het ook nog eens de administratieve last ervan voor de opdrachtnemer verder verzwaken en dat vind ik ook onverstandig omdat we ook nu al soms hebben dat we te weinig inschrijvingen hebben op opdrachten van de gemeente. En als we het nog moeilijker maken dan lopen we het risico dat we opdrachtnemers van ons gaan afschrikken en dat moeten we ook niet hebben. Dus daarom moet ik die motie ontraden. Overigens, en dat wil ik ook wel gezegd hebben, mijnheer Van Campenhout begon met de constatering dat vandaag in het nieuws stond dat werkenden vaker arm zijn. Ik heb ook natuurlijk de headlines gelezen, maar ik heb ook wat verder gelezen en uit de onderbouwing daarvan blijkt dat het wel gaat om werkenden die niet fulltime werken. Het zijn vooral werkenden die weinig uren werken en ook werkenden die zelfstandig zijn en lage uurtarieven hebben. In die specifieke groepen is de armoede relatief gegroeid ten opzichte van bijvoorbeeld bijstandsgerechtigden. Ik vind het belangrijk om dat wel op te merken, omdat we het idee dat vanuit de bijstand gaan werken niet loont, echt uit de wereld moeten hebben, want het loont wel. Niet alleen in financiële zin, zeker ook in allerlei andere opzichten, maar ook echt in financiële zin, zeker als je toegaat naar een fulltimebaan. Dus laten we dat fabeltje niet verder helpen verspreiden, want het zit mensen gewoon in de weg als ze daarin geloven. Dan mijnheer Vicario, heel veel dank voor de woorden van steun ook, en ik moet zeggen: ik kijk erg uit naar die maidenspeech die wij vast binnenkort dan gaan meemaken. Dus daar kijk ik vast naar uit. Dan mijnheer Kind. We hebben in de commissie een flink debat gehad over de wenselijkheid van die werkervaringsplekken voor BOL- en BBL-studenten en wij hebben ook in de dagen na dat debat daar ook nog eens goed met elkaar over van gedachten gewisseld en ik ook met alle experts die daarbij betrokken zijn. En wij hebben bij ons elkaar ook aangekeken en ook gewoon in alle openheid de vraag gesteld: heeft die man niet eigenlijk ook gewoon een punt? En het antwoord is: ja, die man heeft voor een deel een punt. Want het is inderdaad zo dat er echt veel mbo-opleidingen zijn waar er niet een aantoonbaar tekort is aan stageplaatsen. Ik houd wel staande, er zijn ook een heleboel mbo-opleidingen, zeker op niveau 1 en 2, waar dat tekort er wel is en waar dus die maatschappelijke impact van een SR-invulling met dat soort werkervaringsplekken er ook echt is. En ik vind het belangrijk, net als mijnheer Kind, dat we zorgen dat die SR-invulling ook echt leidt tot een impact in de stad die we anders niet zouden hebben gehad. Dus ik wil zijn motie omarmen die ons vraagt om ook goed die tekorten ook gedifferentieerd in de gaten te houden, zodat we ook weten waar in het mbo die tekorten er zijn. Ook direct in de uitvoering onze mensen de taak te geven om te stimuleren dat er met name stageplaatsen of werkervaringsplaatsen worden gecreëerd. Voor mbo-opleidingen waar dat tekort er ook nu al lijkt te zijn en niet bij andere, en dat ook in de gaten te houden zodat we bij een volgende herziening van het beleid, als dat nodig blijkt te zijn, ook in de waardering, in het waarderingstelsel zelf, dus echt hard in de bedragen, ook nog een verdere differentiëring daarin aan te brengen. Dus volgens mij hebben we elkaar op die manier gevonden in een heel mooie verbeteringsstap in het beleid. Dan mijnheer Soytekin, ja, wij willen zeker dat het leidt tot duurzame banen en dat wil zeggen uiteindelijk natuurlijk bij voorkeur een vast contract. Daarom maken we nu met het nieuwe waarderingstelsel ook een grote stap, namelijk dat je

werkzoekenden vanuit de Participatiewet niet maar twee jaar als SR-invulling in dienst kunt nemen maar ook drie jaar. En dat als je dat laat opvolgen met een vast contract, dat je dat nog eens een keer tegen € 50.000,00 ook kunt opvoeren als SR-invulling en dat is dus denk ik een heel grote stap. Eenzelfde grote stap is de nauwe samenwerking die wij hebben met ketenpartners zoals hij dat noemt. En ook de grote ankerorganisaties zoals we dat noemen, andere grote inkopers in de stad, zoals het Erasmus Medisch Centrum, waar we inderdaad, het is genoemd, onlangs dat convenant mee hebben gesloten. Dat leidt uiteindelijk tot meer kansen en door ook onderling de ervaring, de kennis en ook de werkwijze met elkaar te delen, zorgen we ook dat de impact ervan in de hele stad zo groot mogelijk is. De motie van DENK om hier ook op toe te zien door middel van een jaarlijkse evaluatie kan ik omarmen. Ik vind dat een goed idee. We sturen elke vier maanden in de tertaalmonitors vanuit W&I uw raad ook de resultaten. Dat zijn de getallen, maar om daar één keer per jaar ook een goede schriftelijke evaluatie aan toe te voegen, waarin we ook echt reflecteren op de opbrengst van dat jaar, vind ik een nuttig idee, dus laten we dat ook vooral doen. Dank daarvoor. Dan mevrouw Maassen. Ja, dat waarderingssysteem en dan ook echt de precieze bedragen, dat is er. Dus dat hoeven we niet te maken en ik ga gewoon zorgen dat u dat zo snel mogelijk ook toegestuurd krijgt, zodat u daar ook kennis van kunt nemen, want ik weet bijna zeker dat wij u met wat al voorhanden is volstrekt op uw wenken kunnen bedienen. Dus dat komt uw kant op. Dan ten slotte mijnheer Coşkun. Ja, we hebben het natuurlijk ook in de commissie al eventjes over die ondernemingen gehad. Kijk, ik spreek veel sociaal ondernemers. Elke week spreek ik er wel een aantal. En een van de veelvoorkomende zorgen is: we hebben het idee dat er ergens zo'n enorme pot met SR-geld staat in de stad, maar die bereikt ons maar niet. Kun je dat oplossen? En het antwoord is nee. Kijk, het zijn sociaal ondernemers en bij ondernemen hoort ook dat je jezelf bekendmaakt, dat je jezelf in de markt zet, dat je opdrachtgevers aantrekt. En dat is dus ook precies wat deze sociaal ondernemingen te doen staat, namelijk: maak jezelf bekend, zet jezelf in de markt en zorg dat je bedrijven die een SR-invulling te vervullen hebben, aantrekt. Ondernemers moeten kunnen ondernemen, maar ondernemers moeten ook ondernemen. Daar sta ik heel erg achter en dat zou mijn dringende oproep zijn aan deze partijen. Ik kan het in ieder geval niet voor ze oplossen. Dat waren de vragen. Dank u wel.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Zijn er nog vragen naar aanleiding van de beantwoording van de wethouder? Ik zie de heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Als er geen vragen zijn voorzitter, dan wil ik graag nog opnieuw mijn motie indienen.

De VOORZITTER. Daar geef ik u de gelegenheid voor, maar dan doen we eerst dit debat, maken we het even af, en dan dient u de gewijzigde motie nog in, want dan kan er nog een appreciatie komen van wethouder Zeegers. Mevrouw Maassen heeft nog een vraag.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja, ik begrijp wel wat de wethouder zegt, maar het was niet echt een vraag, maar kijk, bij de beleidsstukken die wij hebben gehad, dat zei ik ook in de commissie, ontbraken die waarderingsskaders en bijvoorbeeld ook de voorwaarden die gelden om als sociaal ondernemer in aanmerking te komen. Het lijkt mij dus nuttig als je de stukken hebt, dat je een volledig beeld hebt. Want waar de heer Kind op heeft afgekoerst, namelijk wat voor waardering staat er nu tegenover het aannemen van een mbo-student, dat is niet iets wat wij specifiek uit de stukken die we hadden konden opmaken. Dus voor mij hoeft er niet een aparte brief te komen. Ik vind het juist prettig voor een volgende keer als dat gewoon wordt meegenomen in dat beleidsstuk zelf, zodat we daar gewoon een volledig beeld van kunnen hebben.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer VERSNEL (vvd) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Dan begrijp ik het. Wat we nu hebben is dan het beleidsstuk en dat beschrijft inderdaad in meer algemene termen de doelen, inzet, keuzes die we maken in het beleid. En dan hebben we daarnaast nog een apart document waar echt de bedragen in staan per categorie. En de oproep van mevrouw Maassen, zo versta ik hem dan, is eigenlijk om dat voortaan één document te laten zijn en ik denk eigenlijk dat daar weinig op tegen is, dus laat ik dat gewoon toezeggen.

De VOORZITTER. Prima. Dan constateer ik dat de wethouder twee toezeggingen heeft gedaan. Een is dat hij nog iets specifieker wil nagaan of er exactere cijfers zijn te geven op de vraag van de heer Van

Campenhout over het aantal mensen dat 1 januari 2023 werkloos was en via social return aan een duurzame baan is geholpen. En de tweede toezegging die zojuist wat gespecificeerd is richting mevrouw Maassen, is dat hij in een volgend beleidsstuk dat hierover wordt gestuurd ook wat meer duidelijkheid zal geven over het waarderingstelsel. Zijn er dan nog leden die het woord willen voeren naar aanleiding hiervan? Excuus, wethouder.

De heer VERSNEL (vvd) (wethouder). Mag ik, om zeker te weten dat we de toezegging aan mijnheer Van Campenhout ook goed kunnen afdoen, ik moet even een slag om de arm houden op welke termijn we dat kunnen doen. Omdat het belangrijk is dat de contracten die liepen in het jaar 2023, ook allemaal dan afgelopen zijn. Het is heel technisch, omdat we dan pas kunnen kijken hoeveel mensen er in totaal nu daadwerkelijk in geregistreerd zijn. Dus ik weet niet helemaal zeker of we dat in de reguliere termijn ook kunnen regelen, maar dat komt in ieder geval op enig moment naar uw raad. Het gaat geen jaar duren.

De VOORZITTER. Ik hoor een inspanningsverplichting die de wethouder voelt. Hij houdt een slag om de arm of dat allemaal goed naar boven te halen is. Ik zie de heer Van Campenhout knikken, dus hij is het daarmee eens. Ik zag de heer Kind nog een beweging maken. Wil hij nog reageren? Nee, dat hoeft niet meer. Dan sluit ik hierbij punt 6.3, dat nu onder 7.6 is geplaatst. Is dat dan nu 7.7? Het blijft 6.3. Wil de heer De Waard nog het woord voeren? Excuus, gaat het over dit onderwerp? (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Oké, ik rond even dit onderwerp af en dan ga ik een rondje gewijzigde moties doen. Dan hebben we het overzicht. Dan rond ik 6.3 af met de moties waar vanavond nog over gestemd gaat worden en de genoemde toezeggingen. Dan geef ik nu nog ruimte om een aantal moties gewijzigd in te dienen. Ik had eerst de heer Van Campenhout. Ja sorry, die was eerst, die had ik het echt het eerst toegezegd.

6.4 Duurzaam doorbouwen en het voorstel tot vaststelling van de nieuwe Vuistregels voor het Bouwen – vervolg

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Ja, dank u voorzitter. De gewijzigde motie. We hebben een paar punten gewijzigd. Verzoekt het college om partijen in de stad, bijvoorbeeld wijkraden, beter te helpen bij het vinden van de juiste wegen binnen de gemeente om verduurzamingsinitiatieven...

De VOORZITTER. Excuus mijnheer Van Campenhout, wilt u even noemen bij welk agendapunt dit was.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Sorry, excuus voorzitter, 6.4.

De VOORZITTER. 6.4. Dan gaan wij de motie er even bij pakken, dat was motie 7. Dan wordt dit motie 7A en die mag u nu indienen. En daar zal zo ook, als het nodig, ook nog even een appreciatie op komen van wethouder Zeegers.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Dank u wel.

De VOORZITTER. De heer Van Campenhout heeft de volgende motie ingediend.

Motie 7A. Start pilot voor grootschalige verduurzaming van woningcomplexen d.m.v. zonnepanelen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 17 oktober 2024 ter bespreking van het agendapunt 6.4 'Duurzaam doorbouwen en het voorstel tot vaststelling van de nieuwe Vuistregels voor het Bouwen';

constaterende dat:

- in verschillende wijken van Rotterdam bewonersinitiatieven zijn ontstaan om hun woonomgeving te verduurzamen, waarbij duurzame energie, zoals zonne-energie, een van de meest haalbare en impactvolle maatregelen is;
- Rotterdam veel grote woningcomplexen kent die geschikt zijn voor verduurzaming door middel van zonnepanelen;
- bewoners, wijkraden en woningcorporaties in verschillende delen van de stad al plannen hebben opgesteld voor de verduurzaming van woningcomplexen, maar dat deze projecten vaak vastlopen door een gebrek aan financiering of ondersteuning;

overwegende dat:

- de gemeente Rotterdam zich heeft gecommitteerd aan het Klimaatakkoord en de doelstellingen voor energietransitie, met als doel om in 2050 volledig CO₂-neutraal te zijn;
- het verduurzamen van bestaande woningcomplexen, met name door het installeren van zonnepanelen, een significante bijdrage levert aan het behalen van deze doelstellingen;
- het plaatsen van zonnepanelen op grote woningcomplexen de elektriciteitsvoorziening van gemeenschappelijke ruimtes, zoals liften en verlichting, kan verduurzamen, wat leidt tot lagere energiekosten en een verlaging van de CO₂-uitstoot;
- bewonersparticipatie in duurzame projecten de sociale cohesie in wijken versterkt en kan leiden tot meer draagvlak voor verdere duurzaamheidsinitiatieven;
- financiële ondersteuning en gemeentelijke samenwerking essentieel zijn om dergelijke verduurzamingsprojecten haalbaar te maken en versneld uit te voeren;
- een pilotproject een praktische manier is om de haalbaarheid, impact en uitvoerbaarheid van dergelijke verduurzamingsinitiatieven te testen en te verfijnen;

verzoekt het college om:

- partijen in de stad, bijvoorbeeld wijkraden, beter te helpen bij het vinden van de juiste wegen binnen de gemeente om verduurzamingsinitiatieven uit wijken verder te brengen;
- aan de raad te rapporteren waar de barrières zitten waarom sommige initiatieven nog niet verder komen en daarbij ook te komen met een wijze waarop deze beslecht kunnen worden;
- hierover voor eind Q2 2025 terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.R. van Campenhout, R.T.J. van der Velden, R.G.C. Segers-Hoogendoorn en T.S.J. Coşkun

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. De heer De Waard had ook nog gewijzigde moties. Wilt u zeggen bij welk agendapunt? Dan hebben wij de administratie wat beter op orde.

6.1 Verkeerscirculatieplan en P+R-strategie – vervolg

De heer DE WAARD (lr). Zeker voorzitter. Het gaat om agendapunt 6.1, motie 1, motie 2 en motie 3. Ik heb nieuwe ondertekenaars erbij en het dictum is niet gewijzigd. Dank u wel.

De VOORZITTER. Helder, die mag dan ook gelijk naar de griffie. Dan kunnen ze rondgedeeld worden en hoeft er geen nieuwe appreciatie op.

De heer De Waard heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Laat de hoofdaders niet dichtslibben

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 oktober ter bespreking van het Verkeerscirculatieplan en de P+R-strategie;

constaterende dat:

- het verkeerscirculatieplan voorschrijft dat (sluip)verkeer uit de wijken richting de hoofdaders moet worden geleid;

overwegende dat:

- dit in het kader van leefbaarheid in de wijken wenselijk is;
- hoofdaders zoals de Aelbrechtsskade, Westzeedijk, Gordelweg en Rochussenstraat al straten met een enorme verkeersdruk zijn en door toedoen van het verkeerscirculatieplan waarschijnlijk drukker zullen worden;
- deze straten tevens enorm kwetsbaar zijn als het aankomt op effecten van werkzaamheden elders binnen, of buiten Rotterdam;

verzoekt het college:

- bij de invoering van maatregelen die effecten hebben op de hoofdadrs, in de uitvoeringsplannen omtrent deze, te komen met nadrukkelijke plannen die doorstroming op de hoofdadrs bevorderen;
- hierover de raad te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard, S.J.C. Becker en P.J.H.D. Verkoelen

Motie 2. Niet aan het doel voorbijrijden

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 oktober ter bespreking van het Verkeerscirculatieplan en de P+R-strategie;

constaterende dat:

- het verkeerscirculatieplan de toepassing van een verkeersfilter voorschrijft ten behoeve van de veiligheid en aantrekkelijkheid, bereikbaarheid en doorstroming en het ruimte maken voor bouwen en groen in de stad;

overwegende dat:

- hoe een verkeersfilter eruitziet in het verkeerscirculatieplan niet concreet gedefinieerd wordt;
- een middel het doel moet dienen, en hier niet aan voorbij moet schieten;
- er bij gebruik van fysieke verkeersfilters er tal van voorbeelden, denk aan bestemmingsverkeer, WMO-vervoer en hulpdiensten, te verzinnen zijn waarbij men om moet rijden om de uiteindelijke bestemming te bereiken;
- er in gemeenten als Dordrecht, maar ook bij onze Vlaamse zuiderburen gebruik gemaakt wordt van verkeersfilters middels slimme cameratechnologie, waarbij bestemmingsverkeer en hulpdiensten gemakkelijk uitgezonderd kunnen worden;

verzoekt het college:

- bij de toepassing van verkeersfilters het plaatsen van fysieke filters als laatste mogelijkheid te beschouwen;
- bij de toepassing van verkeersfilters rekening te houden met de toegankelijkheid voor hulpdiensten, maatschappelijke diensten zoals Trevvel en bestemmingsverkeer;
- in de uitvoeringsplannen de overwegingen voor de keuze van het type verkeersfilter nadrukkelijk te onderbouwen;
- de raad hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard, E. Rehim Zadeh, P.J.H.D. Verkoelen, M.H. Biljoen, T.S.J. Coşkun en S.J.C. Becker

Motie 3. Geen aantrekkelijkheid zonder veiligheid

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 oktober ter bespreking van het Verkeerscirculatieplan en de P+R-strategie;

constaterende dat:

- met de P+R-strategie wordt ingezet op het aantrekkelijker maken van de P+R-voorzieningen in en rond de stad, zodat bezoekers en Rotterdammers meer gebruik gaan maken van P+R-locaties in combinatie met openbaar vervoer;

overwegende dat:

- P+R-voorzieningen momenteel niet altijd een hoge veiligheidsbeleving kennen, (in avonduren) niet uitnodigend zijn en niet zelden doelwit zijn van auto-inbraken;
- veiligheid en comfort op deze locaties cruciaal zijn om meer mensen aan te moedigen gebruik te maken van deze faciliteiten;
- deze veiligheidsbeleving al snel verbeterd kan worden door bijvoorbeeld betere verlichting, een schone omgeving, camera's en aantrekkelijke wachtruimtes;

verzoekt het college:

- de terechte zorgen over de veiligheidsbeleving op P+R-terreinen op te nemen in het uitgangspunt P+R-voorzieningen aantrekkelijker te maken;
- de gekozen werkwijze aan de raad terug te koppelen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard, E. Rehim Zadeh, A.R. Oostdijk, D.P.A. Tak en S.J.C. Becker

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Zijn er nog andere leden die een motie willen wijzigen? De heer Biljoen.

7.4 Jaarverslag 2023 van de Ombudsman Rotterdam-Rijnmond – vervolg

De heer BILJOEN (gl). Ja voorzitter, ik merkte in de beantwoording van de wethouder zojuist dat het college nog niet helemaal klaar is om nu wat te doen aan triage, terwijl we eigenlijk wel het rapport van de ombudsman al in april hebben gehad. Maar ik wil dan ook deze motie intrekken. Dat is 'Triage der schrijnendheid: wie krijgt wat?' Dat is motie 2 bij agendapunt 7.4. Wij gaan er een regeling van werkzaamheden van maken. Dan gaan we goed en heel lang met het college in gesprek en dan zeg ik dit ook met mijn ombudsbril op, want de vrijblijvendheid is echt voorbij.

De VOORZITTER. Dan is hierbij bij agendapunt 7.4 motie 2 ingetrokken. Ik kijk even naar wethouder Zeegers of zij direct een appreciatie kan geven op de gewijzigde ingediende motie.

6.4 Duurzaam doorbouwen en het voorstel tot vaststelling van de nieuwe Vuistregels voor het Bouwen – vervolg

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ja, met de gewijzigde tekst kan ik instemmen. Hij is nog beter dan de vorige, dus die is wat mij betreft oordeel raad.

De VOORZITTER. Dat is helder. Dan kijk ik nog één keer rond of er nog laatste nabranders zijn of opmerkingen die u graag wilt maken. Dat is niet het geval. Dan schors ik de vergadering totdat we gaan stemmen met elkaar. Ik stel voor een kwartier te schorsen. Ja? Dan gaan we elkaar om 21.20 uur weer zien in deze zaal. Ik schors de vergadering.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER. Beste mensen, mag ik u allemaal verzoeken om uw plaats in te nemen? Dan kunnen we proberen een beetje het tempo erin te houden en kan iedereen hopelijk nog op tijd naar huis of nog een borrel gaan drinken. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Of melk.

8. BENOEMINGEN

Er zijn geen benoemingen.

9. MOTIE VREEMD AAN DE ORDE VAN DE DAG

Er zijn geen moties vreemd aan de orde van de dag.

10. Stemvenster

De VOORZITTER. Ik begin eerst met de stemverklaringen. Ik zou willen voorstellen om alle stemverklaringen in één keer te doen, dus zowel de stemverklaringen op de moties als de stemverklaringen op de besluiten, mochten die er zijn. Dan hebben we alles in één keer en dan gaan we daarna in één keer ook alle stemmingen doen. Dus ik ga even de raadzaal rondkijken of er nog

behoefte is aan het afgeven van een stemverklaring. Mevrouw Rehim Zadeh heeft geen stemverklaring maar wel een opmerking hoor ik.

6.1 Verkeerscirculatieplan en P+R-strategie – vervolg

Mevrouw REHIM ZADEH (denk). Ja, ik heb een aangepaste motie. Kan dat nog? Ik heb een medeondertekenaar.

De VOORZITTER. Mevrouw Rehim Zadeh heeft de volgende motie ingediend.

Motie 12. P&R: Ook voor de lokale economie

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 oktober 2024 ter bespreking van 6.1 'Verkeerscirculatieplan en P+R-Strategie';

constaterende dat:

- de P+R-strategie onderdeel is van een bredere strategie voor het verbeteren van bereikbaarheid en het aantrekken van toeristen zonder de druk op binnenstedelijk verkeer te verhogen;
- er op sommige P+R-locaties langdurig geparkeerd kan worden, wat voldoende tijd biedt voor mensen die bijvoorbeeld een weekend weg zijn of een korte reis maken, zonder de parkeerplaatsen langdurig te blokkeren;

overwegende dat:

- een maximum van 48 of 72 uur voldoende tijd biedt voor mensen die bijvoorbeeld een weekend weg zijn of een korte reis maken;
- dit een positieve impact heeft op de lokale economie, bijvoorbeeld door het stimuleren van overnachtingen in hotels, restaurants en andere toeristische activiteiten;

verzoekt het college:

- binnen het onderzoek naar de maximumparkeertijd van 48 uur of 72 uur voor P+R-locaties niet alleen rekening te houden met wat wenselijk en uitvoerbaar is, maar ook aandacht te hebben voor:
  - de specifieke parkeerbehoeften van bezoekers;
  - het gebruik per verschillende locatie;
  - de economische meerwaarde voor de stad;
- hierbij te kijken naar vergelijkbare maatregelen in andere steden en de effecten daarvan;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. E. Rehim Zadeh, S.J.C. Becker en A.R. Oostdijk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Ik ga nu toch weer even kijken of er stemverklaringen zijn en dan begin ik hier even voor mij aan de linkerkant. O, mag ik even de ronde afmaken en dan probeer ik het wat georganiseerd te houden? Mevrouw Vlieger, mevrouw Reitema. Ik ga ze een voor een het woord geven. Gaat u even staan, dan ga ik van links naar rechts. Ik begin bij mevrouw Vlieger, die stond echt als eerste.

Mevrouw VLIENER (gl). Voorzitter, voor de motie van DENK en D66 op Kinderopvang Plus zal mijn fractie tegen stemmen, dit omdat het dictum bestaat uit vier verschillende dictumpunten op verschillende onderwerpen die niet goed besproken zijn in commissies waar deze wel thuishoren. Er moet veel meer gesprek plaatsvinden over deze punten voordat we hier zomaar op mee kunnen gaan, dus wij stemmen tegen.

De VOORZITTER. Dank. Ik zag de heer Biljoen ook staan.

De heer BILJOEN (gl). Ja voorzitter, op motie 13 'Groene golf' van VVD en DENK bij agendapunt 6.1 gaan wij tegen stemmen. Groene golf voor verkeer de stad uit, helemaal goed. Verkeer in de stad is no-go.

De VOORZITTER. Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda). Ja, op motie 2 onder 7.5 zal de PvdA wel voor stemmen, maar wel met een heel duidelijke stemverklaring die eigenlijk heel erg lijkt op die van GroenLinks, dat we het een heel vreemde motie vinden die uit de lucht komt vallen. Het is niet besproken, het is niet behandeld, plus we geloven ook dat het merendeel van de motie al gebeurt. Dat hebben we ook gisteren bij het werkbezoek gezien. Dus wij blijven het wel een heel vreemde motie vinden. We gaan wel voor stemmen, maar wel met deze verklaring.

De VOORZITTER. Dank u. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja voorzitter, motie 7.2.5 van DENK en D66. Zoals ik al zei, het is heel vreemd dat die zo ineens uit de lucht komt vallen. Het is ook heel vreemd dat de wethouder dit omarmt, want het is grotendeels staand beleid en er is absoluut geen discussie over geweest, dus het is een motie die echt volledig uit ik weet niet welke duim gezogen is, dus die kunnen wij niet omarmen. 7.5, motie 2 over verbetering van doorstroming van iets naar iets.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Dank u wel voorzitter. Over het voorstel bestemmingsplan Tweebosbuurt-Oost. Wij hebben zitten dubben wat nu de snelste weg is naar het bouwen van woningen daar en we hebben uiteindelijk met de toezegging dat gezien alle procesgangen er geen onomkeerbare stappen worden gezet voordat de juridische uitspraak is gedaan, toch besloten dat de snelste weg naar het bouwen van woningen voor het voorstel stemmen is en dat zullen we dan ook doen.

De VOORZITTER. Dank u. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja, dank u wel voorzitter. Een stemverklaring bij 6.2, het Park OverdeSchie. We zijn eigenlijk wel voor het bouwen van woningen, maar we hebben in het debat gemerkt en ook natuurlijk in de commissievergaderingen ervoor, dat er toch wel heel veel in dat proces bij het betrekken van de wijkraad en bewoners veel niet is gebeurd. We zien de motie van ChristenUnie, SP, die oproept om terug naar de tekentafel te gaan. Als die het redt, zijn we voor. Als die het niet redt, dan zijn we tegen.

De VOORZITTER. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50+). Dank u wel voorzitter. Voor de moties ben ik voor en tegen, daar heb ik geen stemverklaringen bij. Maar ik heb wel een stemverklaring bij 6.2, het bestemmingsplan Park OverdeSchie. Net zoals zojuist is gemeld door de PvdA, het proces is daar zo allerberoerdst geweest, daar is zoveel tekortgedaan aan de inwoners, daar gaan wij niet voor stemmen en hetzelfde geldt overigens voor 7.3. Ik snap wat GroenLinks zegt, maar Tweebos is en blijft ons een doorn in het oog en we hebben ons voorgenomen ooit om alles wat daar ooit voor langs zal komen, tegen te stemmen. Ook dit zullen we dus als bestemmingsplan tegen stemmen.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Zijn hier verder nog stemverklaringen? Dat is niet het geval. De heer Oostdijk.

De heer OOSTDIJK (fvd). Ja, dank u wel voorzitter. 6.4 motie 7, FVD Rotterdam zal voor deze motie stemmen. We kunnen ons niet echt vinden in de eerste overweging, maar vinden verduurzaming in dit geval belangrijk, niet omdat we ons hebben gecommitteerd aan een akkoord waarin staat dat alles CO₂-neutraal moet zijn. Datzelfde geldt ongeveer voor 7.1 motie 1. We hebben een soortgelijke stemverklaring. Wij stemmen ook voor, maar niet omdat er een commitment is afgegeven voor de landelijke norm van 55%, maar we zien graag dat de bedrijven verduurzamen. Dank u wel.

De VOORZITTER. Dank. Ik zag de heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr). Dank u wel voorzitter. Ik heb een stemverklaring bij agendapunt 6.1 motie 14, een motie van Volt over de proactieve communicatie op onder andere MijnRotterdam. Leefbaar

Rotterdam heeft zich in het verleden eigenlijk nogal negatief uitgelaten over MijnRotterdam en hoeveel mensen het nu eigenlijk bereikt en hoeveel mensen daar nu ook echt gebruik van maken. Desondanks zullen wij voor deze motie stemmen omdat wij hopen dat MijnRotterdam toch nog een succes wordt.

De VOORZITTER. Dank u. Zijn er nog voor de rest nog mensen die een stemverklaring wensen af te geven? Dat is niet het geval. Dan stel ik voor dat we nu overgaan tot de stemmingen.

Agendapunt 6.1, Verkeerscirculatieplan en P+R-strategie

Motie 1, 'Laat de hoofdadrs niet dichtslippen'. De motie is met 26 stemmen voor en 19 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, D66, PvdA, Groep De Jong, Partij voor de Dieren en ChristenUnie.

Motie 2, 'Niet aan het doel voorbijrijden'. De motie is met 38 stemmen voor en 7 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van BIJ1, D66 en Forum voor Democratie.

Motie 3, 'Geen aantrekkelijkheid zonder veiligheid'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 4, 'Eenrichtingsverkeer – not going back'. De motie is met 27 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 5, 'Ruim baan voor de bus'.

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 17 oktober 2024 ter bespreking van agendapunt 6.1 Verkeerscirculatieplan en P+R-strategie;

constaterende dat:

- doel van het verkeerscirculatieplan is om de doorstroming in de hele stad te bevorderen, ook voor het openbaar vervoer;
- er door het verkeerscirculatieplan op een aantal wegen ruimte ontstaat doordat er of een rijstrook verdwijnt of minder personenauto's zullen rijden;

overwegende dat:

- de bus een belangrijk onderdeel is van het Rotterdamse openbaarvervoernetwerk;
- het benutten van bestaande ruimte voor de bus een efficiënte manier is om de doorstroming en bereikbaarheid te verbeteren;
- er bijvoorbeeld op de Bentincklaan (bus 33), de Stadhoudersweg richting Van Aerssenlaan (bussen 33 en 40) en de Westblaak en Rochussenstraat (bus 32) kansen liggen voor het realiseren van busbanen;
- tegelijkertijd vrijgekomen ruimte ook kansen kan bieden voor het realiseren van groen in de buitenruimte;

verzoekt het college:

- in overleg met de MRDH en de RET te onderzoeken op welke plekken er bij de implementatie van het VCP (en andere ingrepen aan wegen) ruimte vrijkomt voor nieuw te realiseren busbanen;
- bij potentiële locaties de voor- en nadelen van een keuze voor een busbaan ten opzichte van het realiseren van groen te inventariseren;
- de raad uiterlijk voor de start van de uitvoering van het VCP hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.H. Biljoen, I. Elfilali, D.P.A. Tak, P.J.H.D. Verkoelen, R.T.J. van der Velden, M.R. van Campenhout en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De motie is met 34 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en Forum voor Democratie.

Motie 6, 'Uit het oog, uit het (stads)hart'. De motie is met 25 stemmen tegen en 20 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Forum voor Democratie, Partij voor de Dieren, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 7, 'Geef de bewoners van Noord duidelijkheid'. De motie is met 26 stemmen tegen en 19 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Forum voor Democratie, Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 8, 'Onverstoord door Noord'. De motie is met 30 stemmen voor en 15 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK en Forum voor Democratie.

Motie 9, 'Auto om de hoek, ruimte op de stoep'. De motie is met 31 stemmen tegen en 14 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 10, 'Autorijden zonder zorgen'. De motie is met 32 stemmen tegen en 13 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, CDA en ChristenUnie.

Motie 11, 'P&R van de toekomst'. De motie is met 41 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van PvdA.

Motie 12, 'P&R: Ook voor de lokale economie'. De motie is met 37 stemmen voor en 8 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, Groep De Jong en Partij voor de Dieren.

Motie 13, 'VCP twee, neem heel de stad mee!'. De motie is met 27 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 14, 'Proactief communiceren over mobiliteit en verkeerscirculatie via MijnRotterdam en Rotterdam Wijknieuws'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 15, '1,2,3 aftelstoplichten'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 16, 'Groene Golf'. De motie is met 37 stemmen voor en 8 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, Groep De Jong en Partij voor de Dieren.

Motie 17, 'Een toegankelijk Rotterdam voor iedereen'.

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 oktober 2024, ter bespreking van het 'Verkeerscirculatieplan en P+R-Strategie';

constaterende dat:

- het verkeerscirculatieplan als doel heeft om de stad ook in de toekomst veilig, bereikbaar en aantrekkelijk te houden;
- het verkeerscirculatieplan ertoe gaat leiden dat wegen anders ingericht gaan worden;
- Rotterdam op 9 oktober jl. de Rick Brink Aanmoedigingsprijs heeft gekregen dankzij de goede inzet van de gemeente voor een toegankelijke stad, maar dat de gemeente tegelijkertijd wel wordt aangemoedigd om een extra stap te zetten op het gebied van toegankelijkheid;

overwegende dat:

- de gemeente verantwoordelijk is voor het creëren van een veilige en inclusieve stad;
- er nog veel te winnen is in het toegankelijker maken van de stad;

- er in het verkeerscirculatieplan niks vermeld staat over de toegankelijkheid voor mensen met een fysieke beperking;

verzoekt het college:

- bij de uitvoering van het verkeerscirculatieplan aandacht te besteden aan de toegankelijkheid voor mensen met een fysieke beperking bij de weginrichting;
- gedurende de uitvoering van het verkeerscirculatieplan de raad jaarlijks hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn, M.H. Biljoen, A.R. Oostdijk, D.P.A. Tak en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De motie is met 25 stemmen tegen en 20 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Forum voor Democratie, Partij voor de Dieren, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 18, 'Terugkeer zebrapad Koopgoot'. De motie is met 27 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 19, 'Iedereen blij, Meent autovrij'.

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 oktober 2024, ter bespreking van het Rotterdamse conceptverkeerscirculatieplan;

constaterende dat:

- het college in het conceptverkeerscirculatieplan heeft opgetekend dat er op de Meent veel ongelukken plaatsvinden;
- er uit de gesprekken met wijkraden en organisaties naar voren is gekomen dat er voor de Meent opgaven liggen, voor wat verkeerscirculatie betreft;

overwegende dat:

- de verkeersfilter in de nachtelijke uren op de Meent niet afdoende is om voor fietsers en voetgangers te allen tijde een veilige straat te garanderen;
- de binnenstad snakt naar meer autovrije plekken, zeker waar grote groepen mensen samenkomen;

verzoekt het college:

- de Meent autovrij te maken op het gedeelte tussen de kruising met Haagseveer en Goudsesingel;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden en I. Elfilali

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De motie is met 27 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie.

Agendapunt 6.2, Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Park OverdeSchie

Motie 5, 'Zonder alternatief geen nieuwbouw'. De motie is met 26 stemmen tegen en 19 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

De VOORZITTER. O, ik moet nu hameren. Moet ik na elke stemming hameren? Oké, ik ga iets procedureels doen. We gaan alles hameren wat we net in de vorige stemming hebben besloten. Ja? Oké, dank u. Dat moeten we sowieso gaan invoeren lijkt me.

Motie 3, 'Game, set en terug naar de tekentafel'. De motie is met 25 stemmen tegen en 20 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Forum voor Democratie, Partij voor de Dieren, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 1, 'Starrenburg op 1'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 2, 'Nooit meer TOS chaos!'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 4, 'Overschie open'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

'Raadsvoorstel voor vaststelling ontwerpbestemmingsplan Park OverdeSchie'. Het voorstel is met 26 stemmen voor en 19 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Agendapunt 6.3, Socialreturnbeleid 2023-2027

Motie 1, 'Werken aan Eerlijke Kansen'. De motie is met 31 stemmen tegen en 14 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, PvdA, Groep De Jong en Partij voor de Dieren.

Motie 2, 'Meer impact met socialreturnbeleid'.

"De gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 oktober 2024 ter bespreking van het agendapunt 6.3 'Socialreturnbeleid 2023-2027';

constaterende dat:

- het positief is dat de gemeente Rotterdam het Rotterdamse bedrijfsleven actief betreft bij sociale uitdagingen via socialreturnbeleid;
- dit college mooie stappen zet op het gebied van social return, o.a. door het sluiten van een convenant met het Erasmus MC;
- de primaire focus van het Rotterdamse socialreturnbeleid 'mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt is';

overwegende dat:

- anders dan in de tijd waarin SROI-beleid ontstond, de arbeidsmarktregio Rijnmond gekenmerkt wordt door extreme krapte;
- mbo-studenten voor veel Rotterdamse bedrijven belangrijk zijn voor de continuïteit van hun bedrijfsvoering;
- een belangrijk onderdeel van het SROI-beleid mbo-studenten zijn in de beroepsopleidende (BOL) en beroepsbegeleidende leerweg (BBL);
- opleidingsinstellingen de wettelijke plicht hebben om een praktijkplaats beschikbaar te stellen voor studenten (artikel 7.2.9. Wet educatie en beroepsonderwijs);
- er verschillende aanvullende landelijke en lokale regelingen en samenwerkingsverbanden zijn met als doel onderwijs en bedrijfsleven te stimuleren om BOL- en BBL-studenten een stage of leerwerktraject aan te bieden;
- het mbo-stagetekort in Nederland op dit moment (heel) laag is; meer dan 99% van de studenten heeft een praktijkplaats;
- Rotterdam ca. 30.000 erkende leerbedrijven heeft en er momenteel duizenden vacatures ontstaan voor mbo-praktijkplaatsen in de regio Rotterdam-Rijnmond;
- BOL- en BBL-trajecten in het rekenmodel van het college in 2023 een SROI-waarde vertegenwoordigden van ca. € 15.000.000 in 2023 (1479 studenten);

is van mening dat:

- het opnemen van mbo-studenten in SROI-beleid beperkt maatschappelijke impact maakt, indien er geen aantoonbaar (groot) tekort is aan praktijkplaatsen;

verzoekt het college:

- te onderzoeken en monitoren voor welke mbo-opleidingen er een aantoonbaar (groot) tekort is aan praktijkplaatsen in de arbeidsmarktregio Rotterdam-Rijnmond en deze te vergelijken met de mbo-opleidingen die worden opgevoerd binnen de SROI-verplichting;
- indien er geen aantoonbaar (groot) tekort is aan praktijkplaatsen voor specifieke mbo-opleidingen, een alternatieve invulling van SROI-beleid te stimuleren, zoals: het inzetten van personen uit de Participatiewet, het investeren in sociaal ondernemers en het stimuleren van creatieve invullingen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind, M.R. van Campenhout, A.J.A. Maassen en J. Vicario

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 3, 'Sociaal Return realiteit, geen Return-Romantiek'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Agendapunt 6.4, Duurzaam doorbouwen en het voorstel tot vaststelling van de nieuwe Vuistregels voor het Bouwen

Motie 1, 'Toepassen principes voor verminderen materiaalgebruik'. De motie is met 28 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Partij voor de Dieren en ChristenUnie.

Motie 2, 'Open huis voor scouten herbruikbare materialen'. De motie is met 25 stemmen voor en 20 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD en DENK.

Motie 3, 'Gereedschap voor duurzaam bouwen'. De motie is met 34 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en 50PLUS.

Motie 4, 'L'Académie du Climat à Rotterdam (Rotterdamse Klimaat Academie)'. De motie is met 33 stemmen voor en 12 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie en 50PLUS.

Motie 5, 'Laat duurzame ambitie er niet vanaf vallen'. De motie is met 28 stemmen voor en 17 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD en Forum voor Democratie.

Motie 6, 'Geef mij de credits'. De motie is met 24 stemmen voor en 21 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD, PvdA en Forum voor Democratie.

Motie 7A, 'Start pilot voor grootschalige verduurzaming van woningcomplexen d.m.v. zonnepanelen'. De motie is met 29 stemmen voor en 16 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en VVD.

'Raadsvoorstel over vaststellen Update vuistregels voor het bouwen'. Het voorstel is met algemene stemmen aanvaard.

Agendapunt 7.1, Rotterdamse aanpak netcongestie

Motie 1, 'De BIZ wil wel, maar mag niet vergroenen'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 2, 'Inzet bedrijven hard nodig bij netcongestie'. De motie is met 44 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van Forum voor Democratie.

Agendapunt 7.2, Eindrapportage Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

Motie 1, 'Monitoren gevolgen wegvallen NPO-middelen'. De motie is met 30 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Forum voor Democratie en 50PLUS.

Agendapunt 7.3, Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Tweebosbuurt-Oost

Motie 2, 'Oost-West, Tweebos Best'. De motie is met 44 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van Forum voor Democratie.

'Raadsvoorstel over Vaststelling Bestemmingsplan Tweebosbuurt Oost'. Het voorstel is met 38 stemmen voor en 7 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van BIJ1, SP, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, 50PLUS en lid Dahoe van DENK.

Agendapunt 7.4, Jaarverslag 2023 van de Ombudsman Rotterdam-Rijnmond

Motie 1, 'Toekennen zonder gedoe!' De motie is met 26 stemmen tegen en 19 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Agendapunt 7.5, Beleidskader Kinderopvang Plus en voorschoolse educatie

Motie 1, 'Geen kind tussen wal en schip'. De motie is met 29 stemmen voor en 16 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en VVD.

Motie 2, 'Verbetering van doorstroming naar regulier onderwijs en uitstroming in de jeugdhulp'. De motie is met 23 stemmen voor en 22 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, GroenLinks, BIJ1, SP, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie.

Agendapunt 7.6, Het herziene voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Codrico-terrein

Motie 1, 'Mobiliteit op Katendrecht'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

'2e herziene raadsvoorstel over Vaststelling ontwerpbestemmingsplan Codrico-terrein'. Het voorstel is met 42 stemmen voor en 3 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van BIJ1, SP en Groep De Jong.

11. Sluiting

De VOORZITTER. Daarmee zijn we daadwerkelijk aangekomen bij het einde. De heer Coşkun heeft nog een nabrand.

De heer COŞKUN (sp). Ja voorzitter, omdat dit het einde is, we zijn vanochtend om 10 uur begonnen en het is nu weer bijna 10 uur, dus we hebben het twaalf uur volgehouden. Ik denk dat ik namens de hele raad spreek als ik zeg dat u deze eerste raadsvergadering met glans hebt voorgezeten ondanks alle strubbelingen in het begin, maar de stemmingen zijn tot een goed einde gebracht, dus ik wil u namens de raad bedanken voor het voorzitten van deze eerste raadsvergadering.

(Applaus.)

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Voorzitter.

De VOORZITTER. Mevrouw Verkoelen. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.)

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Jazeker wel. Nee, ik wil vooral bedanken. Het is 10 uur. Denk erom, commissieleden Bouwen, Wonen, Buitenruimte, morgenvroeg hoorzitting hè, 09.30 uur present.

De VOORZITTER. Dan sluit ik hierbij de vergadering.
(De vergadering is gesloten.)

Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
Opening	1751
Onderzoek geloofsbrieven van het te benoemen burgercommissielid mevrouw E.C. (Eveline) Padberg-de Haan	1751
Beëdiging van mevrouw E.C. (Eveline) Padberg-de Haan als burgercommissielid	1752
Mededelingen	1752
Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 17 oktober 2024	1756
Vaststelling van de notulen van de openbare raadsvergadering van 26 september 2024	1761
Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2024 week 40 en 41	1761
Het voorstel tot vaststelling van de Welstandsparagraaf Rijnhaven	1761
Het voorstel tot opheffing van de geheimhouding en openbaarmaking van documenten met betrekking tot de Samenwerkingsovereenkomst Stadshavens tussen de gemeente Rotterdam en Havenbedrijf NV	1762
Het voorstel tot opheffing van de geheimhouding en openbaarmaking van documenten met betrekking tot het Schiekadeblok	1762
Het voorstel tot opening van de grondexploitatie Schiekadeblok	1762
Het voorstel tot intrekking van het vaststellingsbesluit bestemmingsplan Saftlevenhof Rotterdam	1762
Het voorstel tot vaststelling van de Verordeningen: a. Bedrijveninvesteringszone eigenaren Nieuwe Binnenweg Centrum 2025; b. Bedrijveninvesteringszone gebruikers en eigenaren Nieuwe Binnenweg Delfshaven 2025; c. Bedrijveninvesteringszone gebruikers Kleiwegkwartier 2025; d. Bedrijveninvesteringszone gebruikers Middellandstraat 2025; e. Bedrijveninvesteringszone gebruikers Charloisse Poort 2025; f. Bedrijveninvesteringszone gebruikers en eigenaren West-Kruiskade 2025; g. Bedrijveninvesteringszone eigenaren Hoogkwartier 2025; h. Bedrijveninvesteringszone gebruikers Hordijk 2025; i. Bedrijveninvesteringszone eigenaren Ommoord 2025; j. Bedrijveninvesteringszone gebruikers Overschie Centrum 2025; en tot wijziging van de Verordening: k. Bedrijveninvesteringszone gebruikers en eigenaren Rotterdam Centrum 2024	1762
Het voorstel tot aanwijzen van (plaatsvervangend) leden van de algemene besturen van diverse gemeenschappelijke regelingen	1762

Onderwerp	Pagina
Het voorstel tot het onttrekken aan het openbaar verkeer van: a. Een gedeelte van de Beneluxhaven; b. Een gedeelte van de Willem Egmondstraat; c. Een gedeelte van de Alblasstraat	1763
Het voorstel tot aanwijzen betaalgerechtigde Rekenkamer Rotterdam	1763
Interpellatiedebat over 'Niemand slaapt op straat, ook ongedocumenteerden niet', aangevraagd door het lid Segers-Hoogendoorn e.a.	1763
Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Park OverdeSchie	1794
Verkeerscirculatieplan en P+R-strategie	1813
Duurzaam Doorbouwen en het voorstel tot vaststelling van de nieuwe Vuistregels voor het Bouwen	1841
Rotterdamse aanpak netcongestie	1851
Eindrapportage Nationaal Programma Onderwijs (NPO)	1856
Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Tweebosbuurt-Oost	1859
Jaarverslag 2023 van de Ombudsman Rotterdam-Rijnmond	1863
Beleidskader Kinderopvang Plus en voorschoolse educatie	1869
Het herziene voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Codrico-terrein	1873
Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Tweebosbuurt-Oost - vervolg	1876
Social return beleid 2023-2027	1877
Duurzaam Doorbouwen en het voorstel tot vaststelling van de nieuwe Vuistregels voor het Bouwen - vervolg	1877
Social return beleid 2023-2027 - vervolg	1878
Duurzaam doorbouwen en het voorstel tot vaststelling van de nieuwe Vuistregels voor het Bouwen – vervolg	1885
Verkeerscirculatieplan en P+R-strategie – vervolg	1886
Jaarverslag 2023 van de Ombudsman Rotterdam-Rijnmond – vervolg	1888
Duurzaam doorbouwen en het voorstel tot vaststelling van de nieuwe Vuistregels voor het Bouwen – vervolg	1888

Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
Stemvenster	1888
Verkeerscirculatieplan en P+R-strategie – vervolg	1889
Sluiting	1896

Aldus ongewijzigd vastgesteld in de openbare vergadering op 7 en 12 november 2024.

De griffier,

De voorzitter,

